

శ్రీరస్తు.

కీ ర తా ద్జ నీ య ము .

ప్రథమాశ్వాసము.

శా. శ్రీరామానుజీయంకమందలరంగాఁ ♦ జెల్వొందువక్షస్థలికొ
సారశ్రీకుచలిప్రకుంకుమవిరా ♦ జత్కొస్తుభంబాష్పంగాఁ
గారుణ్యామృతపానమత్తేనిజభ ♦ క్తవ్రాతముల్గాల్వంగా
నారూఢింగరుడాద్రినుండునరసిం ♦ హస్వామిగిర్తించెడకొ.

౧.

సీ. అఖిలలోకాలోక ♦ నానందకరములొ, కరములునాగటా ♦ క్షుములువెలయు
నంతరపరిదృశ్య ♦ మైసజ్జికందునాఁ, జెలువైనకస్తూరి ♦ తిలకమునర
నిర్మిద్రధవళితో ♦ నిన్ద్రదండకనాగ, దరహానివిన్నూర్తి ♦ దనరుచుండ
వరసుధారసము ♦ త్కరవిస్ఫురద్ధాళ, ధశ్యంబునాజిగి ♦ దలఁతుచుండ
వజ్రులసంపూర్ణశశమాడ్కి ♦ ఎననమొప్ప, హరినిజకామినీదృక్ప ♦ కోరతృప్తి
గొఱుఁజేయుచునాభళ ♦ గిరివసించి, చెలఁగుచేవుండుకృతీసాగఁ ♦ జేయుఁగాత.

శు. చల్లనిపుట్టినిండ్లుగల ♦ చాసలరంజున మేనమోమునం
చెల్లపుడుస్వసిందికడు ♦ నింపులుగుల్కుంగఁజేమమీఱను
తుల్లమనోబ్జతక్షకట ♦ మూర్తియునైనగ మైవలీనమై
తెల్లమినుండుమూర్తిలన ♦ దీర్ఘతతోనుతియింతుమువ్వరకొ.

3.

సీ. న్యాసవాత్మీకినం ♦ యమివరప్రోక్తన, ద్విష్ణుతత్వార్ధసం ♦ దీప్యమాన
సకలేతిహాసశా ♦ స్త్రపురాణసంఘమి, స్ఫూర్దితాస్వయసము ♦ దృష్టతరాజి
తాత్పలవిగ్రహా ♦ వ్యాప్తినిర్మలశార, దాంబుదహీరనీ ♦ హారభూద్ర
గంగాజటాజూట ♦ క్షలాసతారకా, నీకాధినాథస ♦ నిభయశంబు
కరణినెమ్మేనెత్కొంతి ♦ నఱులుచుండ, వరముఖాంభోజమాత్మని ♦ వాసమగుచు
వెలయుజగదంబశారద ♦ పేడ్కతోన, భీష్టసంసిద్ధిమత్కృతి ♦ కిచ్చుఁగాత.

౪.

సీ. తాటంకమణిగణా ♦ ధగధగరోమలు, గండభాగములపైఁ ♦ దాండవింప
దరహాససంజాత ♦ ధళధళదీపులు, కౌముదీకాంతులఁ ♦ గ్రమ్ముచుండ

- నిరుపమమధురోహః ♦ నిగని గాయతరమల్, విద్రుమద్యుతులను ♦ పింగమైత్ర
సలలితాలకసాంద్ర ♦ చకచకదీధితుల్, హరినీలములజిగి ♦ బరిభవింప
విభుడుదనమీదగలహర్షి ♦ వెలయజేయు, కిరణి నెవ్వడువరునియం ♦ కముననిల్చి
సిరులు వెలయంగభక్తుల ♦ సరియమండు, కలిమిచూపులసిరిభామ ♦ దలంతుఁజేమగి.
- సీ. చెలువుపప్పకైలాస ♦ కిఖరభాగంబున, నిర్దలమణిమయ ♦ హర్షయమునను
విలసితిశశి కాంత ♦ వేదిపైసకలశృంగ, గారంబుమీఱగా ♦ గారవమున
సురసిన్దసాధ్యకి ♦ స్మరమానిగంధర్వ, వరులునుబ్రమభులు ♦ వరుసఁగొల్వి
మేఘంబుమీదిక్రొ ♦ వ్వించుతేజంబునా, భూమణ్యుతిమేన ♦ బొల్పుమీఱ
నిండుగొల్వొండికన్నుల ♦ పండువుగను, నచ్చరలయాటపాటల ♦ నలరుదుండు
మందులపట్టిహరుడును ♦ న్నించురాణి, పార్వతీదేవికలిభక్తి ♦ బ్రణతి నేతు.
- చ. ఘులుఘులుమంచుఁబాదకట ♦ కంబులుఁమ్రోయుదుఁదాళమానముల్
దెలుపఁగఁగండపాలికల ♦ ద్రిమ్మరుదుండుమదాళిరుంకృతుల్
తెలియఁగానసౌష్ఠవము ♦ తీరుగనొప్పఁగఁబాదఘట్టనల్
వెలుయుచ్చదంగనాదముల ♦ పిఁకఁజెలంగఁగమత్స్రీబంధమం
దెలమినటించుచుండెడుగ ♦ జేసునిభక్తినిఁమొక్కికొల్పదక.
- క. పల్లీకజనితనుచరితుఁ, గల్పవిరహితునినాది ♦ కావ్యవిరచితుక్
వాల్మీకిభక్తిఁగొల్పదఁ, గల్పానుదుచుఁమొక్కివినయ ♦ కీలితమతిన్తె.
- క. భూసురకులసంజనితుని, భూసురనిగమార్థవేది ♦ బరతత్త్వజ్ఞుక్
వాసిష్ఠపాత్రువేద, వ్యాసునిమదిఁగొల్చిభక్తి ♦ పర్ణనతేతుక్.
- క. ద్వాదశనామస్కంధో, త్వాదితభాగవతదివ్య ♦ తరుకాఖిలపై
వేదార్థమేనిశ్చయమని, వాదించుకుకాఖ్యమాని ♦ వలగొనికొల్తుక్.
- తే. ఆరయగిర్వాణకపవర్యు ♦ లైనకాళి, దాసభవభూతిమాఘన ♦ త్కవిమయూర
దండిబాణాదులైన్తటి ♦ దండికవులఁ, దలఁచిక్రీంచిమఱియునం ♦ తసమునొంది.
- తే. శబ్దకాసనవిరుదుచే ♦ జగతిమీదఁ, త్రాణిఁగాంచినన్నయ ♦ భట్టుఁగొల్చి
సోమయాజినిగీర్తించి ♦ సుస్థిరముగ, భాస్కరాహ్వయుమదిలోన ♦ బ్రస్తుతించి.
- ఆ. పరమభాగవతుని ♦ బమ్మెరపోతన, నాత్మలోపలఁగొని ♦ యాడిమఱియు
నంద్రకృతులకర్త ♦ లైన్తటినుకవుల, మనసులోదలఁచిన ♦ మస్కరించి.
- క. భారవిభట్టరచించిన, భారవియునుకావ్యమవని ♦ బ్రఖ్యాతిగనే
నారూఢినిదెనిగించెద, ధారుణిచాంద్రనిత్య ♦ తారార్కముగాక్.

2.

౫.

౯.

౧౦.

౧౧.

౧౩.

౧౪.

చ. లూడితెడుపొట్టకై యొరుల ♦ లుబ్ధత నెప్పుడుగొల్చియున్న యా
 జడమతి మంతయుందొలగ ♦ జన్మమునుకొనుటేయన్యవాయునుకొ
 బుడమిఁబవిత్రమైవెలయు ♦ భూరిశుభంబులనెల్లఁబొందఁగా
 గడఁగియిహోబలేశునకుఁ ♦ గట్టుదునీకృతి నేనుబట్టునుకొ. ౧౫.

క. పంచాంబకజనకునకును, బంచాయుధధారునకును ♦ బలిసుతకరటీ
 పంచాననవిక్రమునకుఁ, బంచాననవృత్తివకును ♦ బరమాశ్వునకుకొ. ౧౬.

క. శరనిధినిమగ్ను నిగమో, ధరుణునకునుమందరాద్రి ♦ ధారునకునుభూ
 భరణునకుఁగనకకశ్యప, హరణునకునునిఖిలగైవ ♦ తారాధ్యునకుకొ. ౧౭.

క. వటుచేర ధారునకుఁబ్ర, న్నుటతరసత్త్వప్రియాఘు ♦ భూరుహహననో
 ద్భటపరకుధారణునకును, బటుతరహలధారునకును ♦ బలధీరునకుకొ. ౧౮.

క. దశకంఠకంఠలుంఠన, దశరథవరసందనునకు ♦ దాశాస్త్రునకుకొ
 నిశితాసిదళితవరపా, రశికాద్భుతభావికల్పి ♦ రాహుత్తునకుకొ. ౧౯.

క. శ్రీస్తనకుంఠమచిహ్నిత, కౌస్తుభవత్తునకువికచ ♦ కంఠాత్తునకుకొ
 దుస్తరఖలశిక్షునకును, బ్రస్తుతయోగీంద్రశిష్ట ♦ పరిరత్తునకుకొ. ౨౦.

వ. నమర్పితంబుగా నారవియింపం బూనిన కిరాతాన్జునీయం బనుమహాకావ్యంబునకుం
 గథాక్రమం బెట్టి దనిన. ౨౧.

శా. శ్రీరంజిల్లవిచిత్రభూరుహలతా ♦ శ్రేణీనమాకీర్ణమై
 శారీకీరమయూరకోకిలకుల ♦ శ్రావ్యైత్కటారావమై
 సారాజ్ఞానవమత్తభృంగవిలస ♦ జ్వంకారకాసారమై
 మీఱుండైవృత్తవనంబుమాడమనిన ♦ మ్మిశ్రోజ్జ్వలవాసమై. ౨౨.

క. అమృహితవనమునందన, తమ్ములునతిగొల్పనుండు ♦ ధర్మతనూజం
 డమృహిదుర్యోధనునకు, నమృతిజూదమునమోడి ♦ సమయముకొఱకై. ౨౩.

క. ఆతడొక్కనాఁడుతమ్ములు, హితులునుదనుబలసికొలువ ♦ నెలమిదలిర్పకొ
 జతురతరవచనరచనలఁ, గుతుకముమీఱంగనిండు ♦ కొల్లుండుతటికొ. ౨౪.

ఉ. శ్రీయనురాజ్యపాలనముఁ ♦ జిత్తనివృత్తిజనానురాగముం
 బాయునియానుయోధనుని ♦ పాలికిమున్నరహస్యవృత్తిమైఁ
 బోయియెఱింగిరమ్మనుచుఁ ♦ బూనికనంపవ నేచరుండుదా
 నాయెడకేగియాత్మనది ♦ మంతయు నారసివచ్చెఁగ్రమ్ముకొ. ౨౫.

తే. వచ్చిచర్చజాఁగాంచియా ♦ వచచగుండు, సవినయంబుగసాష్టాంగ ♦ మఁపనిజాఁగి
 మ్రొక్కి వేలేచికరసులు ♦ మోడ్చినిలిచి, విన్నవింపంగఁదొణఁగెను ♦ విశదముగను.

సీ. అవధారుచేమీ ♦ రాసతిచ్చినయట్లు, కరినగరంబున ♦ కరిగియచటి
 వృత్తాంతమెల్లను ♦ విశదంబుగాబ్రహ్మ, చారివేషముఁదాల్చి ♦ సరగఁజెలిసి
 చెచ్చెఱవచ్చితిఁ ♦ జిత్తగింపుమునన, రాజ్యమెల్లనుధార్త ♦ రాష్ట్రఁడాక్ర
 మించెనంచునబల్కి ♦ మేదిసీతునితోడ, నేమనిచెప్పదు ♦ నిట్టిమాట
 యనుచుమనమునశంకయిం ♦ తైనలేక, యవనిపతితోడనాపుతై ♦ నట్టివారు
 లరసిమాడంగదబ్బర ♦ మైనమాటఁ, బూనివినిపింపఁగారాదు ♦ గానయపుడు. ౨౭.

క. ఈరీతిఁబల్కిమఱియును, నారూఢాస్థోక్తిమీఱ ♦ నాజ్ఞాపితుఁడై
 వైదిదారణలీలం, డౌరాజునకిట్టులనుర ♦ హస్యమనందుకొ. ౨౮.

సీ. జననాధవినుప్రయో ♦ జనములందునియుక్తు, లైసత్తిభృతుల ♦ కరసిమాడఁ
 జారచక్షువులైన ♦ జగతీశ్వరునకుపం, చనచేసిమాటదాఁ ♦ చంగరాదు
 కానఁబల్కితినిమీ ♦ మానసంబునకిది, ప్రియమైనఁగానియ ♦ ప్రియముకాని
 సైరణనేయుమో ♦ సామియిదియుగాక, యతిహితంబుఁబుమనో ♦ హరములైన
 వలుకులరుసుంగఁగడుదుర్ల ♦ భములుగాక, హితవువినిపింపకుండువా ♦ రేటిహితులు
 హితులమాటలువిననితేఁ ♦ డేటిరాజు, రాజుమంత్రులుఁగూడుచోఁ ♦ డేజమగును.

వ. అదియునుంగాక నినర్థదుర్బోధంబు లైనరాజచరిత్రంబులెక్కడ, మావంటి యజ్ఞాన
 జంతువు లెక్కడ! ఇప్పుడు నిగూఢార్థంబైన విపత్తునీతిమార్గంబుఁ దెలిసివచ్చుట భవ
 దీయసామర్థ్యవిశేషంబెయైనను, నా పోయివచ్చినకార్యంబు సవిస్తరంబుగా విన్నవిం
 చెద సావధానండ్లవై యాకర్షింపుము. ౩౦.

సీ. దుష్టాత్మఁడైనయా ♦ దుర్బోధమందుజూ, దముచేతగల్గిన ♦ ధరణియెల్లఁ
 బట్టాభిషిక్తుఁడై ♦ పాలించుచుండియు, వనముననున్నమి ♦ మునుదలంచి
 మనమునభయపడి ♦ మహియెల్లమికంటె, నీతివిచక్షణ ♦ ఖ్యాతిమీఱఁ
 బాలించితనకను ♦ కూలంబుగాఁజేసి, కొనెదనంచుఁబ్రయత్న ♦ మొనరఁజేయు
 చున్నవాఁడుగాని ♦ యుష్మాత్మఁడైయున్న, వాఁడుగాఁడురాజ ♦ పర్యయిట్టి
 వానికిట్లునుజన ♦ వైరమేలయటందు, ననియెదేనివినును ♦ హత్తయిపుడు. ౩౧.

క. గొనకొనిభూమినినంపద, ఘనతరముగఁజేయునట్టి ♦ ఘనవిద్యేషం
 బొనరఁగదుర్జననంగను, మునకన్ననువరముగాదె ♦ భూవరముఖ్యా. ౩౨.

క. ఈరీతిసీతిపద్ధతి, వారకపాలించిభూమి ♦ వశముగజేయం

గోరుటభయపడుటయుఁగా, కారయఁబారుషమువిధమె ♦ యనియంజేనిక. 33.

మ. అరిషడ్వర్గముముందెగెల్పిజనమా ♦ త్రాగమ్యమైనట్టియా

వరమన్నాదులపద్ధతిన్నడవఁగా ♦ వాంఛించితారేఁగల్

వెరపుకొగార్వవిభాగపారుషములుకొ ♦ విఖ్యాతమానట్లుగాఁ

బరఁగంజేయుచుజాగరూకుడగుచుకొ ♦ బాలించెడుకభూవరా.

34.

ప. అని మఱియును బ్రజాపాలనవిధంబును, ద్రివర్గోపాయవ్యాపారంబును, బలపరాక్రమ

సంపత్తియు నెఱింగించువాఁడై యిట్లనియె.

35.

చ. కొలిచినభృత్యకోటిసను ♦ కూలతఁబెప్పెడుమిత్రులట్లుమి

త్రులమఱిబంధువర్గముల ♦ తోసరిగాఁగనుబంధుజాలముకొ

వెలయఁగృతాధిపత్యమున ♦ విశ్రుతమైతనుఁబోలెనాదరం

బలరగతస్తయుండగుచు ♦ నారయులెన్నగసంతతంబునుకొ.

36.

తే. అలరుధర్మార్థకామంబు ♦ లనుప్రివర్గ, మతఁడుసమవృత్తివిభజించి ♦ యరయునట్టి

గుణసమేతసత్ఫల్యంబుఁ ♦ గోరిచేసి, నట్టులనోన్యవ్యమునుగూడి ♦ యలరునధిప. 37.

ఉ. సామముదానవర్జముగ ♦ నిల్పుటలేదలభూరిదానముకొ

దామఱిసత్క్రియావిరహి ♦ తంబుగఁజేయఁడునద్గుణాంచితం

బామహనియసత్క్రియయు ♦ నర్హమెఱుంగకనేయఁడెన్నఁడో

సామిసుయోధనుండతని ♦ జాగ్రత్తయేమనివిన్నవించెదకొ.

38.

మ. ధనకాంత్యస్తతికోపకారణమునకొ ♦ దండింపఁడెవ్వారినికొ

దనరాజోచితసీరిమార్గమునకా ♦ స్త్రాజ్ఞాండుబోధించిన

ట్లనయంబుస్తతిసానుఁడేనియఁబరుం ♦ డానేనియందుర్లయం

బునవర్తించినదండనంబుసలుపుకొ ♦ భూమిశనిర్లోభతకొ.

39.

సీ. పరరాజులకుమది ♦ భయమందియెంతయుఁ, బరభేదనప్రాధిఁ ♦ బరఁగుగూఢ

చారులసకలదే ♦ శములందునియమించి, పరులకుఁదాభయ ♦ పడుటగాన

రాకుండునట్టిని ♦ జాకారముననుండి, పరరాజులోపలి ♦ వారిసెల్ల

వశులఁగాఁజేసియ ♦ వ్యారిలోవారెయ్యెం, దొరువులభేదింప ♦ నొనరఁజేసి

చారులంపుపనులు ♦ నిఘటంబులొనరించి, వచ్చినపుడెవలయు ♦ వస్తువిచ్చి

మెచ్చిజనులుతన్ను ♦ మేలుమేలుకృతజ్ఞుఁ, డనఁబొగడ్డమెలఁగు ♦ నయ్యయెపుడు.

చ. పరఁగును పాయముల్ దగిన ♦ పట్టున నెంచుచు దానియోగమున్
 సరసతఁజేయుచేయ నెడు ♦ సత్క్రియ నొంది పరస్పరంబుఁగా
 మొరయుచు సేయులీలనును ♦ హోత్తరకాలయుతార్థసంపదల్
 తఱుచుగఁగూర్చుబోతమకుఁ ♦ దామె యజస్రము ముందుముందుగన్.

౪౧.

వ. అదియునుంగాక.

౪౨.

సీ. అగణితరాజస్య ♦ హయరథాందోళప, ల్యంకికాగజనైన్య ♦ సంకులంబు
 నిఖిలదేశాయాత ♦ నృపతిభూషణకర్ష, హావిర్భవత్పరా ♦ గావృతంబు
 సతఫాలలీలకన ♦ త్కృతమృగీమదలిప్త, పాదసీతప్రభా ♦ భానురంబు
 వేతపాస్తాద్భట ♦ వేతవిన్యాసని, శ్చలపార్శ్వజనపాల ♦ విలసితంబు
 నైనయట్టియతని ♦ యాస్థానమంటపా, జిరముకాన్కలిచ్చు ♦ కరిఘటౌఘ
 దానసేకముననె ♦ ధరణీశపంకిలం, బగునికేమిచెప్ప ♦ సతనిసిరిని.

౪౩.

తే. మతియు నాతండుపాలించు ♦ మహిమచేత, మహితగుణవృద్ధిచేనదీ ♦ మాతృకంబు
 లగుచుహలికులుకృషిసేయ ♦ కలరంబండు, సస్యసంపత్తిచేనొప్ప ♦ జనపదములు.

క. నిరుపప్లవముగనదయత, సురుయశుఁడై పాలనమున ♦ సుదయముపొందెన్
 నెఱిగొనుధనదనిభండగు, కురువిభునకుధనముదానె ♦ కురియున్సహియున్.

౪౪.

క. మానధనుల్ ధానుఘ్నలు, భూనుతధనికులునభేద ♦ బుద్ధులరణకే
 శీనిపుణులుమఱినమయం, వైననుబ్రాణములనిత్తు ♦ మందురుభటులున్.

౪౫.

సీ. అదిగాకమతియును ♦ పాంగమాపెరరాచ, కార్మముల్ వంచకుల్ ♦ గానియట్టి
 చారులచేనవి ♦ పురముగావించుతాఁ, జేయుకార్మముబ్రహ్మ ♦ సృష్టిఁబోలె
 ననుకూలఫలయక్ష ♦ మైనయప్పుడెటుంగు, నట్లుగాఁజేయుచు ♦ సతఁడుఁదాను
 విల్లందియొకనాఁడు ♦ విక్రమించకయయ్యె, గోపమొక్కింతయుఁ ♦ జూపకయ్యె
 మాన్యచారిత్రతనగుణ ♦ మహిమచేతి, మహితమైనట్టిసవపుష్ప ♦ మాలఁబోలె
 ధరణిపతులెల్లతనయాజ్ఞఁ ♦ దలనుమోచి, నడవఁగాఁజేసియతఁడొప్ప ♦ సరవరేణ్య.

వ. వెండియు నివ్విధంబున నప్రతిపాతిశాసనం డగు నా దుర్యోధనుండు ధర్మార్జునుడై
 నవయోధానోద్ధతుండును, రాజ్యభారవహనయోగ్యుండును నగుదుశ్శాసనుని యువ
 రాజ్యభారంబునకు నియమించి, నిజపురోహితానుమతుండు హవిరభగంబుల నగ్ని దేవుం
 దనుపుమండు ; నివ్విధంబున నుత్తరకాలఫలనుస్థిరంబగు నా సముద్రపర్యంత మహీ
 మండలంబు నిష్కంటకంబుగాఁ బాలించుచు సార్వభౌముండుడైయుండియుఁ ద్వదా
 గమనభయచింతితుండుడైయుండు నింకేమని విన్నవింపనేర్తు? బలవద్విరోధంబు దురి

తంబైనదిగాదె! అదియునుంగాక సభాసగులైన జనులు కథాప్రసంగంబుల మిమ్ముం
 బేర్కొనిన విని యా ఖండలనూనువిక్రమంబు మనంబునం దలంచుకొని విషవైద్య
 మంత్రిపదంబునం దోడెను వైనతేయపాదవిత్తేపానుస్త్యుతం బగు దుష్టోరగంబుచందం
 బున సతముఖుండగుచు మనఃపరిపీడితుండై మీ మీదఁ గపటంబునేయ నుద్యోగించు
 చుండు; నట్లుగావున మీరును నా దుర్యోధనునిమీదం జేయవలయుప్రతిక్రియ
 శీఘ్రంబునం జేయం దగుంగాని యితరంబుగాదు. నా యెఱింగినయంతయును దేవర
 కెఱింగించితి. ఇటమీదటి కర్తవ్యంబు మీరే యెఱుంగుదురు. మా చేయుప్రయో
 జనం బింతియకాదే యనిన విని ధర్మనందనుండు సముచితసత్కారంబున బహూక
 రించి నిజనివాసంబునకుం బొమ్మని యాజ్ఞాపించిన నవ్వనేచరుండును సాష్టాంగ
 వినతుండై నిజనికేతనంబున కరిగె. ఆ ధర్మసూనుండును గొలుపువీడ్కొని యనుజ
 సమేతంబుగా ద్రౌపదిమందిరంబునకుంజని తదవ్యుత్తాంతం బంతయు వివరించినరూ.

క. ఆపల్కులువినియప్పడు, ద్రౌపదితనపాట్లుదలచి ♦ తాళుకొనంగా
 నూపకకోపాద్యోగో, ద్విపకముగఁబల్కెనాయు ♦ ధిష్ఠిరుతోడక. ౪౯.

మ. అనఘామీరునయజ్ఞులైననిపుడే ♦ నాత్మకవిచారించిప
 ల్గ్ననపల్కుల్ పరికించిచూడమిమునా ♦ తేపించినట్లుండున
 ట్లనియున్నక సమయాపహంబులగునా ♦ యాత్మవ్యధల్ పల్కుఁగా
 ననుబ్రేరేచెడిఁజిత్తగింపుడుమదిక ♦ నామీదఁగొపింపక. ౫౦.

మ. చిరకాలంబుననుండితాపకకుల ♦ శ్రేష్ఠుల్ మహేంద్రోపముల్
 భిరతాదుల్ తగ నేలుభూమివిడువం ♦ బాలయ్యెనీచేతనేఁ
 డరయంగామదగంధసింధురముదా ♦ నాత్మీయహస్తంబుచే
 ధరియింపంగనలేకవీడునుమనో ♦ చామంబుచందంబునక. ౫౧.

వ. అది యెట్లంటేనిం జెప్పెద నాకర్ణింపుము. ౫౨.

శా. మాయోపాయులతోడ నెవ్వరిలలో ♦ మాయల్ తగంజేయరో
 యాయజ్ఞానులచేఁబరాధవముప్రా ♦ ప్యంబానదెట్లన్ననా
 మాయాశిలంబుమాయవాదులునవ ♦ ర్తస్థంబులొనంగము
 ట్టాయంగూల్చెడువాఁడిబాణములీ ♦ లంగూర్తురుదీప్తిశ్వరా. ౫౩.

క. కావునఁగపటాత్ములయెడ, నీవంతయుఁగపటబుద్ధి ♦ నెరపనికతనక
 నీవలనమాకు నిటువలెఁ, దావల మైయాయవస్థ ♦ దలకొనియెన్నపా. ౫౪.

శా. కాకున్న కొన్నకులాభిమానులనుర ♦ క్తస్థైర్యసాహాయ్యులౌ
 భూకాంతుల్లతినీవునక్కనితరుల్ ♦ బుద్ధినివ్వచారించినకొ
 ప్రీతాంతకైబెఱవారిచేతనుగుల ♦ స్త్రీలబోలెగోల్పోదురే
 లోకంబంగుఁగులాభిమానముయితో ♦ లోపంబునుం గానృపా. ౫౧.

వ. అని చుటియును గోపం బుత్కటంబుగాఁ జేయఁ దలంచి యిట్లనియె. ౫౨.

క. భూరమణిపుడుకోపము, ధీరులునిందించునట్టి ♦ తెరువునఁజనుని
 స్నేరీతిఁగాల్పకున్నది, నీరసమగుజన్మిచెట్టు ♦ నిష్పంబోలెకొ. ౫౩.

క. అంతశ్శత్రువుకోపము, చింతింపఁగననిపరిత్యజి ♦ జించితివన్నకొ
 గాంతేయాగ్రజవినుమిపు, డెంతయువివరించిచూడ ♦ నిధరలోనకొ. ౫౪.

మ. ఫలితక్రోధియునాపదాఘ్నఁడుననం ♦ బ్రఖ్యాతుఁడౌవానికికొ
 ఎలనొప్పందమయంతేదామెవకులై ♦ వర్తింతురీలోకులుం
 దలపంగోపములేనివాఁడుహితుఁడై ♦ నకొన్వేషియైనకొప్పుధా
 ఫలముకొలేదుభయంబుఁజెందదుగణిం ♦ వస్తానవాదీశ్వరా. ౫౫.

వ. అదియుచుం గాక. ౬౦.

మ. క్రమమొప్పంగమహారథుండునులస ♦ ద్రక్తాంగరాగోచిత్రో
 రుమహారస్కుఁడుభీముఁడిట్లుపదచా ♦ రుండైమహారణ్యదే
 శములకొరేఁబునికీర్ణదేహుఁడగుచుకొ ♦ సంచారముల్నేయఁగా
 నమరంజూచితపింపదేమనకుస ♦ త్యాత్తుండవొనీకిటకొ. ౬౧.

చ. ఒనరఁగవాసమ్రోపమితుఁ ♦ డుత్తరపుకొగురుభూములెల్లభం
 డనమునగెల్పినీకలధ ♦ నంబులుదెచ్చినయీధనంబయ్యం
 డెనయఁగవల్కలాంబరము ♦ లీగతిఁదాల్చిచరింపఁగాఁగనుం
 గొనియిపుడెట్లునీమదిని ♦ గోపముబుట్టదుపాండవగ్రజా. ౬౨.

చ. అడవుల నేలపాల్లఁగతి ♦ నాకృతులైకురులెల్లచిందఁగాఁ
 బొడవగుపర్వతంబులను ♦ బుట్టుగజంబులలీలఁజూడనొ
 ప్పెడుసహదేవునిన్నకులుఁ ♦ బ్రీతిఁగనుంగొనియెట్టునీమదికొ
 చొడదురుభేదమానియమ ♦ బుద్ధియుపిడవొకింతయుంగూ. ౬౩.

వ. అనిపల్కి 'మెడియు నా మ్రుపదరాజనందన యతనియొత్త దుర్దశప్రపకటింపఁ దలంచి
 యిట్లనియె. ౬౪.

క. ఎటువంటిదోనీమదియు, త్కటమాయానీయవస్థఁ ♦ గన్గొనమదిసం

కటపడెడునాకునహితము, కటకటమతిచ్చిగతులు ♦ కడుచివ్రములౌ.

౬౫.

సీ. వెండియువినుమున్ను ♦ విప్రభోజనకేష, రాజితరాజాన్ను ♦ భోజనమున

రమణీ నుమాశరీ ♦ రమునేడువన్యభ, లాహరములకుఁబా ♦ లౌచునిపుడు

క్రిష్ణోఁగుడమి ♦ క్కిలికార్యమొందెడు, రత్నపీతస్థమై ♦ రాజమాళి

సుమమాలికాపరా ♦ గమునఁదోఁగెడుపాద, యుగళంబునద్విజ ♦ మృగవిలూన

బస్తికాటనిఁజరియింపఁ ♦ బాలుపడియెఁ, గలితినుమశయ్యమాగధ ♦ గానములను

మేలుకొనుద్రినేడుస్థ ♦ గాలరవిము, విలనఁగుశశయ్యమేల్కొన ♦ వలసెనకట.

ఆ. అఖిలజీవులకును ♦ నాపదయొక్కటే, తలచిచూడనింత ♦ తధ్యమెందు

నిపుడుమనసులోన ♦ నేటికినీటిల్లు, పరితపించెదనుచుఁ ♦ బలికదేని.

౬౬.

మ. వినురాజోత్తమయీయవస్థమతివి ♦ ద్వేషప్రభూతంబుగా

వుననాచిత్తముపెల్లగించినటుల ♦ నొవ్వొందించుఁజింతింపఁగా

ఘనులైమానధనాఘ్యులైపరభిదుల్ ♦ గానట్టిమీవంటికూ

రనికాయంబులకెల్లనుత్సననమా ♦ రంభంబెకాఁబోలుఁగా.

౬౭.

వ. అనియునుగాక కర్తవ్యం బెద్దియని యంటివేనిం జెప్పెద నాకర్ణింపుము.

౬౮.

క. యునుకొనిశాంతినివిడుపుము, మనమునదైర్యంబునిలుపు ♦ చూర్తఱణణపక్ష

గొనకొనియుత్సాహింపుము, కనికనియిటులారకుండ ♦ ఘనులకుఁదగునే.

౬౯.

ఆ. అరయఁగార్వసిద్ధి ♦ యగుశాంతిచేత నె, యనుచుఁదలఁచెదేని ♦ యనఘవినుము

ధరణినిస్పృహఁడగు ♦ తపసికినగుఁగాని, మనుజపతికిఁగాదు ♦ మతియువినుము.

శా. తేజోవంతులలోననగ్రచరులై ♦ ధీమంతులైకూరులై

రాజత్కీర్తివిరాజమానులగుచున్ ♦ రంజిల్లుమీవంటిన

ద్రాజన్యావిధియిట్టిసేగితమకుం ♦ బ్రాపింపఁగానైచినన్

నేఁజెప్పంగలదేమిమానమువృథా ♦ నిష్కాలమానక్కటా.

౭౦.

క. అటుగనుకశౌర్యచుచితము, దిటుగనీవుత్సహించి ♦ తేజోనిధివై

చటులగతివిక్రమించిన, ఘటియించునుగార్వసిద్ధి ♦ ఘనముగమనకున్.

౭౧.

శా. కామన్నంగతవిక్రమంబుదొలకన్ ♦ గాంతేయశాంతికోమఖ

శ్రీకింగారణభూతమంచు నెపుడుం ♦ జింతింపుదజ్జేనియా

భూకాంతాంతితమైనకాగ్ధకముని ♦ హ్తాలంబుగావించినీ

వాకల్పంబుగనీవనాంతరమునన్ ♦ యాగంబులంజేయుమా.

౭౨.

ఘ. ఇదిగాక సమయంబుభంగమగునం ♦ చెంతేభయంబందితే
 నదిలేదింతయుశత్రురాజులపకా ♦ రాయత్తులై యుండఁగా
 మదమంబొందఁగఁగోరు నీకురిపునా ♦ శోపాయమాహింపకే
 మదిలోనకొనమయావరోధముఁదలం ♦ పంబాడియేభూవరా. ౭౪.

చ. సమయముచేతనుకొవిధివ ♦ శంబుననీవిపదంబురాశిలో
 భ్రమనుమునింగితేజమును ♦ నాయుదునావనువృత్తిహీనమై
 తమసమవంతిశత్రుబల ♦ దర్పముగెల్పుచువృద్ధిబొందుని
 స్వమరది నాడిలక్ష్మీయుద ♦ యాత్మునిబోలెనుబొందుఁగావుతక.

ప. అని పల్కి యా ద్రుపదరాజనందన యువసంహరించిన, ౭౫.

ఉ. అంతటభీముఁడిట్లనియె ♦ నాద్రుపదాశ్శజపల్కులన్నియు
 త్యంతహితార్థబుద్ధికము ♦ లంచమనంబునిశ్చయించియొ
 క్త్యంతరవాదలేకమహి ♦ తార్థనిగుంభనయుక్తిమీఱఁగా
 నెంతయునీతివద్దతిగ ♦ నిద్దయకుండగుధర్మరాజుతోక.

ఈ. ధర్మజనింటి వాయిపుడు ♦ ద్రాపదియెంతయుఁబ్రేమదృష్టిఁగా
 నిర్మలబుద్ధి నెంచిసవి ♦ నీతిగఁబల్కినపల్కులెంతయే
 సర్వీల నెంచిమాచినబృ ♦ హస్వతికైననువాగతీతమై
 మర్తమెఱుంగరాకయును ♦ మానుగవిస్తయమందఁజేసెమక.

ఉ. నీతిగ్రహింపదుస్తరము ♦ నేరుచునట్టియుపాయబోధయా
 నాతఁడు దెల్పఁగానినిజ ♦ లాశయుముందఁగఁజొచ్చినట్లెయా
 నీతిగ్రహింపవచ్చుచుతీ ♦ నెచ్చెడివారలుజ్ఞానబోధయా
 నాతఁడుగల్గుటబ్రమిది ♦ యాత్మనెఱుంగుముధర్మనందనా.

ఉ. హింసబలాఘ్యులొనరుల ♦ కెల్లనుసంగ్రహణవృధానుసం
 ధానకమాచునంత్యఫల ♦ దాయకమైమఱిసూక్ష్మనామమా
 యీనయయుక్తియందమది ♦ నెంచుమహావధమందునుంబలెక
 గానఁగనయ్యెనుకొగుణవి ♦ కాసబహుత్వముగాఁగధర్మజా.

చ. అతిరుచిరార్థయుక్తియిది ♦ యాదరణీయమునిశ్చయంబుగా
 నతులగుజాఘ్యనీకునిది ♦ యంగనపల్కునియొప్పదంటివా
 మతిగలపండిత్యోత్తములు ♦ మాటలలోపలియర్థమేవిని
 శ్చితముగనాదరింతురల ♦ చెప్పెడివారివిశేషమెంతురే.

వ. అని మఱియు రోషనంసక్తమానసుండగును నిశ్చలహృదయారవిందుడైన ధర్మనందను
మాటం దలంచి యిట్లనియె, ౫౩.

ఆ. తనరుదండనీతి ♦ త్రయివార్తలనియెడు, విద్యలందుఁబ్రాణి ♦ వెలయుబుద్ధి
యెట్లులఁగియున్న ♦ దిదియేమిపంకని, ర్తగ్న మైనకరిణి ♦ మాడ్కినధిప. ౫౪.

ఉ. ఇంతన నేలనీవుమన ♦ కేమిగొఱంతనియంటివేనినీ
వెంతయుఁబెపుతోమునుపు ♦ హెచ్చగునంపదనుండియిప్పుడ
త్యంతముశత్రుసంఘటిత ♦ హానినలంగుమఱాకనింద్యతక
జింతిలుచుండుకంటెమఱి ♦ నేఁగివలంపఁగ నెండుగుల్లనే. ౫౫.

చ. ఇది నమ యంబుగాదనుచు ♦ నెంచెద వేనిప్రతాపశాలువై
పొదలెడువారికిఁకరిపువి ♦ భూతిమహత్తర మైనదేనితా
నదితుదిముట్టకుంటమది ♦ నారసియోర్వఁగవచ్చు నెంతయుక
గుదిసినసద్విభూతితుద ♦ గొప్పగు నేనదియోర్వవచ్చునే. ౫౬.

చ. అదియును గాకయిద్దఱకు ♦ నారయ సంత్యము మొక్కవేళనే
యొదవనివేకియౌపున ♦ కుత్కటమైరిపువేగఁబొందఁగాఁ
బదపడికించె మైతనమఁ ♦ బ్రాప్తముగాఁగనియోర్వవచ్చుఁగా
కదియిటురట్టులైనతఱి ♦ నాశుగతికప్రతి నేయఁగాఁదగుక. ౫౭.

చ. వినుమది మట్టుబండఁబ్రతి ♦ వీరవిభుత్వమువర్ధమానమై
తనరను పేక్షచేసియది ♦ తారునహించునృపాలకోటికి
జనములనిఁదచేతఁబలె ♦ సంపదలెల్లనుశీఘ్రమేచెడుక
మనమున నెంచిమాడజన ♦ మాన్యచరిత్రనిజంబుగామహిక. ౫౮.

క. బలహీనుఁడైననృపతికిఁ, జలమునశాత్రవుల నెట్లు ♦ సాధింపంగా
నలవడుననియ నెదేనియుఁ, దెలియఁగవిను మేనునీకుఁ ♦ దెలి పెదననఘా. ౫౯.

క. హీనబలుఁడైననరపతి, తావద్ధతుఁడగుచునహజ ♦ ధర్మముపూనక
మానవులుగొల్తురాతని, భూనుతుఁడగుబాలచంద్రుఁ ♦ బోతనరేంద్రా. ౬౦.

వ. అది యట్లుండఁ బ్రభుశక్తి హీనుండైనవానికి మత్సహశక్తి యెట్లు సిద్ధించునని యంటి
చేరి చెప్పెద నాకర్ణింపుము. సామదానభేదండుంబులనియెడు చతుగుపాయప్రారం
భంబును, సహాయరూపందైన బలద్రవ్యసంపత్తియు, దేశకాలనిభాగనిర్ణయంబును,
వినిపాతప్రతీకారంబును, కార్యసిద్ధియు ననఁ బ్రసిద్ధంబులైన పంచాంగంబులను నిర్ణ
యింపం బడునట్టిది నీతి. అట్టి నీతియె మంత్రశక్తియనం బడు నదియును గోశఁతు

రంగబల సముదాయ గండరూపమైన బ్రభుశక్తికిం గాగణంబు. అట్టిసీలియు సాధనో
పా.యంబులయంగు హాళిమండు కృషిసేయుటకు వైవలయు ననుసరించుతెఱంగున,
నుత్సాహశక్తి ననుసరించుచున్నయది. ఇట్లు మంత్రశక్తికి మూలమైన యుత్సాహశక్తి
ప్రభుశక్తికిం గారణం బగుటయేమి యరు దట్లుగావున నీ వెల్లభంగుల నుత్సాహశక్తి
యుత్పంజయైన సకలకార్యసిద్ధియును జేకూడు నైన నుత్సాహశక్తియుక్తమైనవానికి
సహాయులైక కార్యసిద్ధి యొట్టుయ్యెడునని యంటివేని యభిమానశాలియు శౌర్య
వంతుండునై రాజ్యాధిపాదుండుగా నిశ్చయించినవానికిఁ దనపురుషకారందే యు
క్తరంగపథాపాదుండగు వానికిను దరహస్తం బవలంబరంబైనవిధంబున సహాయంబగుం
గావున.

౯౦.

ఆ. పురుషకారహీనుఁ ♦ బొందునాపదలెల్ల, నట్టివానిఁజెంద ♦ దాయితీయును
నాయితీయునులేమి ♦ కతిలఘుత్వమునచ్చు, జాలకనైనపతికిఁ ♦ చొలఁగునీయి.

క. కానసమున్నతికహితం, బైనదియుత్సాహహీన ♦ మదిచాల్విడుమీ
మానుగహీనోత్సాహుని, తో నెట్లొడగూడుశౌర్య ♦ ధుర్యసమృద్ధి.

౯౩.

క. అది గాకయిపుడుసమయము, మదిదలఁచితి వేనితడవు ♦ మహియెల్లను నె
న్నది నేలివిషువఁబడునే, తుదిసులభతఁగుటిలఁడైన ♦ దుర్యోధనుచేక.

౯౪.

క. అదిగాకమనకునాతఁడె, యిడకొమ్మనిరాజ్యభాగ ♦ మిచ్చినమఱిసి
వనిగానిననీరుతమ్ముల, ఇదమలభుజశక్తులేల ♦ సౌజన్యనిధి.

౯౫.

ఉ. సామముచేతనన్నియును ♦ జక్కనయయ్యెడు వేగిరింపఁగా
నేమిటికంటివేధర ♦ జీశ్వరవిస్త్రభుజాహతోన్మదే
భామినిజీవితంబగుమ్మ ♦ గాధిపమట్టులె కాకశూరుఁడుకొ
దామదిఁగోరు నేప్రబల ♦ దర్శవిహీనవిభూతి నెంతయుకొ.

౯౬.

ఆ. కానమనకుదండ ♦ కార్యంబెయ్యచితంబు, దండముననులక్ష్మి ♦ తగునిజంబు
గానుపాయభేద ♦ గలివిశ్చయంబుగా, నగునటంటివేని ♦ యధిపవినుము.

౯౭.

చ. అతులితవిక్రమంశునుయ ♦ శోర్ధియుమానధనుండునైసభూ
పతికిమనంబునందలఁపఁ ♦ బ్రాణముమీఁదటవచ్చునేనియుం
వితతయశంబెముఖ్యుల ♦ వేదితమామఱియానుపంగికం
వితరతటిశ్చయనసిరి ♦ యిద్ధరనెన్నఁగమానవేశ్వరా.

౯౮.

ఆ. అయిననల్పమైన ♦ యభిమానమునకుగా, వెలయుప్రాణములను ♦ విడుచుటెట్లు
లనుచునంటివేని ♦ వినుమహీవరముఖ్య, విన్నవించునీకు ♦ విశదముగను.

౯౯.

న. అరణ్యగభ స్తరాజిమఁ ♦ డంటినయట్టులుప్రజ్వలాగ్నిదా
 వెఱుమనుబట్టఁగాదహన ♦ భీతినిగావునశూరుఁడుకొయి
 హరణావీభీతిసెంతయును ♦ బ్రాణములైననువీడుఁగానితాఁ
 జరతరక్తీరివీడఁడిని ♦ సిద్ధమునుమ్మమహీవరోత్తమా. ౧౦౦.

వ. ఇట్లునేయుటకుం బ్రయోజనం బేమని యంటిజేని చెప్పెన నాకర్ణింపుము. ౧౦౧.

క. గర్జద్దనములఁగనియే, మార్జి చెదననుచు నెగయు ♦ హర్యత్తముదా
 నిర్జితశత్రు సమున్నతి, కర్జంబుగ దామహాత్మ ♦ ఘనులకు నెల్లకొ. ౧౦౨.

క. కావుననజ్ఞానమువిడు, భూవిరవిక్రమమునందె ♦ బుద్ధినిలుపుమీ
 నీవునుతివిక్రమించిన, నావైరులనిజముగాను ♦ నాపదలందుకొ. ౧౦౩.

ఉ. కాకపరాజయంబనెడు ♦ కార్యముదక్కుముదిగ్విభావ్యమా
 నైకచతుఃపయోధినను ♦ దేభచతుష్టయదృశ్యమానులై
 పాకఁరోధివిక్రమతఁ ♦ బాటిలునల్గురనీదుతేమ్ములకొ
 దీకొనిశత్రులందొకఁడు ♦ నిల్పిరణంబునగెల్పునేనృపా. ౧౦౪.

అ. నృపనరేణ్యునిపుడు ♦ రిపుకృతంబయినీచు, మదినిమండుచున్న ♦ మన్యుపహ్నిఁ
 జల్లఁజేయుఁగాక ♦ శత్రువారీనయ, నాంతశోకవిగళి ♦ తాత్రుసమితి. ౧౦౫.

ఉ. నావుడుధర్మజాండురిపు ♦ నాశమునేయుమటంచునీగతిం
 దావివరించుచుండుతన ♦ తమ్మునిఁగోపవరీతమాననుం
 డైవిలసిల్లుభీముఁగని ♦ యాత్మమదద్విరదంబునుంబలెం
 దావివరించితాంతికిని ♦ దార్పెచనంచుడలంచుట్లునుకొ. ౧౦౬.

న. అనిలజనీపుపల్కినన ♦ యప్రతిపాదకవాక్యనుందుల
 నిద్దనుమునునోజ్ఞముకొనుచియు ♦ నిర్దలముంగడుమంగళప్రదం
 బునునగునద్దమంచుబలె ♦ బుద్ధిఁదలంపఁగనీతియుక్తమై
 పనుపడునట్టిసీమతియుఁ ♦ బ్రహ్మట మైకననయ్యె సెంతయుకొ. ౧౦౭.

సీ. అదిగాకమతీయును ♦ మది నెంచిచూచిన, మృదువనందర్భ ♦ విదితమగుచు
 నర్థగౌరవమున ♦ సతిశయంబగుచును, బునరుక్తియొకటను ♦ బారయనీక
 యాకాంక్షకెంతయు ♦ ననుకూలమగుచును, ఘనశాస్త్రీయుక్తితో ♦ ననుగమించి
 విక్రమాశ్రయమున ♦ వెలయుచుశూరత్వ, నీతివిచక్షణ ♦ ఖ్యాతిమీఱ
 సెంతయునునోపుచుండెడు ♦ నిట్టిపల్కు, లిష్కడిరీతిసన్నియుఁ ♦ దప్పకుండ
 సరసిపలుకంగ నెవ్వరి ♦ కలఁచుగును, నవనిలోనెన్ననీకుఁగా ౦ కనఘచరిత, ౧౦౮.

క. ఒప్పుచునున్నదియెంతయు, నిప్పుడునీపల్కినట్టి ♦ యీయర్థమునీ
విప్పుగిన్నెనజేయుము, తప్పుకయనియంటివేని ♦ ధన్యవిచారా. ౧౦౯.

క. చతురతనీవిపుడెన్నిన, హితకార్యంబింతవినియు ♦ హృదయంబవిత్తు
ప్రతనిపుడునిర్ణయమునే, వెతికెడుధావంతునునను ♦ వినుమనఘాత్త. ౧౧౦.

ప. అనియునుంగాక సంధివిగ్రహయానాననన్వైద్విభావనమాశ్రయంబులనెడు సదుపా
యంబులం బ్రయోగించునట్టి విశేషోపాయంబులునుం దోపకున్నయవి. ఎట్లైనను
నేమి కార్యప్రవృత్తుండవు గమ్మని యంటివేనిం జెప్పెద నాకర్ణింపుము. ౧౧౧.

క. ఆలోచించకక్రియలను, బాలసుడైచేయునేని ♦ పరమాపదకు
స్థూలమగుఁ దెలిసిచేసినఁ, జాలగుణాశ్రయములైన ♦ సంపదలంగుకొ. ౧౧౨.

క. గొనకొనిపాపానికునకును, ననువుగఫలసిద్ధిగానె ♦ యాననియనినకొ
నినుకాకతాళనిర్ణయ, మునుబోలెనునొక్కవేళఁ ♦ బొందునునిజమే. ౧౧౩.

చ. వలనుగనిర్తల్లాదకము ♦ వంటివివేకముచేతనిర్ధరకొ
జెలుఁగ నెవ్వఁడైనఁదన ♦ విత్తులవంటియుపాయముల్ప్రవ
ర్తిలఁగుజేసినకొగృహివి ♦ ధిక్పాలికుండునమగ్రవర్షన
త్ఫలమును గాంచినట్లతఁడు ♦ తానును గాంచునదాఫలక్రియకొ. ౧౧౪.

క. అనిమతీయునుధర్మజుఁడి, ట్లనుఁదావచియించునర్థ ♦ మనిలనుతునకుకొ
విననింపుపుట్టుకొఱకై, మనమునఁదలపోసేనీతి ♦ మార్గముమీఱకొ. ౧౧౫.

చ. అనిజసంప్రదాయసుచి ♦ యైపెనుపొందెడుశాస్త్రమిప్పుడీ
తనువునలంకరించుమఱి ♦ దానికలంకరణంబుశాంతిదా
వినుమఱిశాంతికికొనమయ ♦ విక్రమమాధరణంబుదానికికొ
అనువగుఘాషణంబగున ♦ యార్జితసిద్ధిదలంప నెంతయుకొ. ౧౧౬.

ఆ. వినుప్రయోజనముల ♦ వేగించకలెన్న, తెలిసిసేయుమనుచుఁ ♦ బలికితిపుడు
తెలివియెందువలనఁ ♦ గలదనియంటివే, ననిలతనయవినును ♦ హాదరమున. ౧౧౭.

చ. బెరసితమంబువంటిమతి ♦ భేదముగవృక్షసద్వివేకికొ
జొరఁగనశక్యమైపరఁగు ♦ చుండునుపాయములందుశాస్త్రమే
తిరముగఁజేకటింటికడ ♦ దీపముబోలెడునర్థదర్శనం
దిరవుగఁజేయుఁగానమఱి ♦ యింతకుమూలముశాస్త్రమేనుమీ. ౧౧౮.

ప. ఇద్విధంబున విచారించినేయువానికి చైవవశంబున నొక్కయవాంతరంబు ఘటిల్లెనేని,
నేమగునంటివేని లోకపూజ్యులైన మహాత్ములు వర్తించువధంబున నడవనిశ్చయించు

వానికి విధివశంబున నిర్వృత్తుకంబుగా నవరోధప్రాప్తియైన నదియును, నొన్నత్య సమానంబగుంగాని యితరంబుగా దదియునుంగాక, యిపుడు విచారించి సేయు ప్రకారంబును జెప్పెద. విజిగీషుండై ప్రవర్తించువాడు, విజితక్రోధుండై గరిష్ఠంబైన భావికార్యంబు ఫలవంతంబగునట్లుగా విచారించి తనపురుషకారం బనుకూలోపాయ విషయప్రవర్తకంబుగాఁ జేయునది. అది యట్లుండె. సమర్థుండైనవాడు విజితక్రోధుండు గావలయునేమని యంటివేని. ౧౧౯.

చ. ఉదయముఁబొందఁగోరినన్య ధీత్రముఁదొప్పవేకబుద్ధిచే
మొదల నెరోవజంబగుత ధీమోగుణముకొద్యజయించుటయత్తమం
బదియెటులంటివేనియుద ధీయంబగుభానుడుముందుగా నెతా
నదమలకాంతిచేఁదిమిర ధీసంఘముఁబాపుచువుద్ధి నొందుగా. ౧౨౦.

క. బలహీనుడైనవానికి, నలనడుమీరీతిఁజేయ ధీసధికబలుండై
వెలసెడువానికిఁగ్రోధము, వలన నెజయుమానటంచుఁ ధీబలికెద వేనికొ. ౧౨౧.

మ. బలవంతుండగు నేనియెవ్వఁడిలఁగో ధీపప్రాప్తమాతామసం
బులయంబొందఁగఁజేయఁదొయితఁడెపో ధీమూఁసైశకాంకాంశువుల్
పాలియంజేసెడుకృష్ణపక్షముక్రియం ధీబోగొట్టునానెంతయుకొ
లలితందైవత్రిశక్తిసంపదల నె ధీల్లం గార్యహీనంబుగాకొ. ౧౨౨.

ప. ఇట్లుంగాక విచారించి సేయు ప్రకారంబును జెప్పెద. ౧౨౩.

క. నమ యంబగుతటి నెవ్వఁడు, నమముగమృదుతీక్షణ్యవృత్తి ధీసలుపునతఁడుదాఁ
గమలాపుపగిదిలోకము, విమలంబగుతేజమునను ధీవినుమువసించుకొ. ౧౨౪.

సీ. ఈరీతి నెంతయు ధీనెంచి సేయకయున్నఁ, జిరకాలమునువశి ధీకరములగుచుఁ
దొలఁగక సంపదల్ ధీనిలుచుటయొక్కడ, కల్గరితేజీల ధీకరణిఁజంచ
లములైనవంచేంద్రి ధీయుములవశ్యంబేడ, రెండునునొకచోట ధీనుండవరయు
నదియెట్టులన్నను ధీనతిచంచలతబహు, వ్యాజప్రవర్తనం ధీబరంగుచుండు
సంపదలనిర్జితేంద్రియం ధీసమితిచేత, నరిసిలె స్సగరక్షింప ధీనలవిగావు
పుడమినొకవేళఁబొందిన ధీపొందుగాని, నిలిచియుండవువినుమవి ధీనీతునొద్ద.

ఆ. ఇట్లుగావున నమ ధీయేతరంబగువేళ, నుదరిపడుచుఁగ్రోధ ధీముత్కటముగఁ
జేయుచీవుద్ధైర్యం ధీజితవయోనిధివిష్ణు, పెద్దజేసెదేల ధీచేలపగుదు. ౧౨౬.

అ తనకుఁజెల్లియుండఁ ధీదానిట్టులేటికి, నింద్రియములనిగ్ర ధీహింపవలయు
ననుచుఁబల్కదేని ధీయనిలతనూధప, వినుము తెలిపెదేను ధీవిజదముగను. ౧౨౭.

మ. ధరకాస్త్రజ్ఞులునయ్యుదేహజనితాం ♦ తశ్శత్రులైనట్టియా
యరిషడ్వర్గము నెవ్వరేనఱివరో ♦ హంకారతక్ వారెపో
మఱిమప్పిరినిబొందజేయుదుగునం ♦ పల్లశ్రీశ్రమంబు గా
నరిషడ్వర్గము గెల్వనట్టిపతికికొ ♦ బ్రాపింపవాసంపదల్.

౧౨౮.

ప. అట్లుగావున. ౧౨౯.

చ. సమయము గాని వేశభువి ♦ సాధనభూతములొయుపాయపీ
నముగను నాత్మవిగ్రహము ♦ నశపరితాపక మైజనిదుక్రో
ధమునుబరిత్యజింపుమఱి ♦ తక్కినయట్టిజనుండునుంబలెక
విమలతఁగార్యసిద్ధిగను ♦ విక్రమశాలికినీకునర్హమే.

౧౩౦.

ప. అని మఱియును సాధనోపాయంబు వివరించువాడై యిట్లనియె. ౧౩౧.

చ. ఎనయఁగఘావికాలఫల ♦ హేతుక మైరిపునాశకారియై
తేనరుచు భూరికర్తృఫల ♦ దాయక మైయనపాయయుక్తహ
ఘనతరసాధనంబుమఱి ♦ కల్గుదుబోమది నెంచిమాడఁగా
వినుముతితిక్షుకుకొనమము ♦ వీరవరోత్తమవాయునందనా.

౧౩౨.

క. మనమిపుడుకాంతినిశ్చయ, మనియున్న విలంబమాట ♦ నవవిపులెల్లక
వినుమిలాస నెరుర్యో, ధనునకువశులొదురంచు ♦ దలఁచెద వేనికొ.

౧౩౩.

చ. మనమునవీడనాడిమఱి ♦ మానధనాఘ్నలులోకపూజ్యులకొ
అనఘులు సై నయట్టియల ♦ యాదవపీరులునమ్రపూర్వలై
మనమున నేఱురేకెపుడు ♦ మక్కువతోడుతనానుయోధనుం
గొనకొనికాలమకొగడువు ♦ కొనముగాకను సూర్పియుండురే.

౧౩౪.

చ. ఎలమినివారుగల్గమన ♦ కెద్దియుసాధ్యముగానియట్టిదిం
గలుగదటుండనిమ్మదియుం ♦ గాకతదాప్తుఁమి త్రవర్గముకొ
గులజులువారుమాటకను ♦ కూలులయిష్టమజీవితార్థమై
కొలుతురుధార్తరాష్ట్రునిను ♦ కూలులఁబోలెబ్రతీక్ష్యచిత్తులై.

౧౩౫.

క. ఎనయఁగనిటువలెనయినకొ, మనకునుసమయంబుగాదె ♦ మాన్యజిమిఁదొకొ
గొనకొనికార్యము సేయఁగ, ననువుగదండైత్తనిష్ఠ ♦ డనియంఁబేనికొ.

౧౩౬.

సీ. చలమునమనతోడ ♦ సమయనిర్ణయఁడైన, దుర్యోధనునిమీఁదఁ ♦ దొడరిమనకు
నెప్పుడునమయమా ♦ నప్పుడుదండైత్త, నిపుడుచెప్పినరాజు ♦ లెల్లఁగూడి

తరణిచేతవిభాగ ♦ తనుబొందుకమలాక, రములుబోలెనుభేద ♦ గమితులగుచు
మనతోడనిలుతురు ♦ మఱియుఁదక్కినరాజు, లనుకూలమగుదురే ♦ యనెదవేని
కడఁగిదుర్యోధనునిమద ♦ గర్వమునను, జాలక గాఁజూచునటుగాన ♦ సులభముగను
భేదపడుదుర డెల్లన్నఁ ♦ బృథివిలోనఁ, బ్రకృతిజనుఁడునునవమాన ♦ పడఁడుగాన.

ఆ. శౌర్యవంతులైన ♦ జననాథులైనచోఁ, జులకదనము సొర్చి ♦ కొలిచియుండ
రనుచుఁజెప్ప నేల ♦ యటుగానవారల, భేదపుచ్చవచ్చు ♦ వేగిరంబె. ౧౩౮.

చ. కరముసుయోధనుండుమద ♦ గర్వముచేతనుగొల్చువారలకై
గురుతరవృత్తిజూడఁడని ♦ కొంకకవల్క్రితఁడైయున్ననే
చరుఁడటు డెల్పఁడేతనదు ♦ సభ్యులనుంబలెఁజూచునంచున
ట్లరసెడువాఁడు నేఁడుమద ♦ హంకరుఁడెట్లగునంటి వేనియున్. ౧౩౯.

ఉ. ఆరసికృత్యవర్తనము ♦ సాంగతఁజేయనియట్టియాయహం
కారులసంపదల్వినుము ♦ కార్యవశంబుననాదరాధ మై
వారిత వేగమామదము ♦ వర్ధిత మైకనుపట్టఁజేయఁగాఁ
గారణమానునుమ్మదియుఁ ♦ గాకను వెండియునెంచిచూడఁగన్. ౧౪౦.

ఆ. చనమదాత్తమాన ♦ నమునవెంగలియగు, నృపతిమూఢుఁడగును ♦ నిజముగాను
నృపతిమూఢుఁడైన ♦ నీతిహీనుండగు, నీతిరహితుఁజులకఁ ♦ జూతురవని. ౧౪౧.

ప. అట్లు గావున. ౧౪౨.

ఉ. ఓలిమదంబుచేవికల ♦ మొదితనంతపలాయమానమా
మూలబలంబుగల్గురిపు ♦ భూపతినిస్తటిమారుతాహతికై
మూలములెల్లఁగూలఁగను ♦ బొందిచలించెడుభూరుహంబునుం
బోలెనసొట్టుఁడమైయినె ♦ ముట్టివధింపవలంతియఁగడుకన్. ౧౪౩.

క. అంతర్భేదముఁబొందిన, యంత నెరిపులెట్లుసాధ్యు ♦ లొదురటంచుకొ
జింతించిపల్కితేనది, యంతయువిపరింతుఁడెలియు ♦ మనిలతనూజా. ౧౪౪.

చ. అరయుఁగా ప్రవర్గజని ♦ తాగ్రహమెంతయునల్ప మైననుకొ
జెఱచునుభూపతిన్నిజము ♦ శీఘ్రముగానదియెట్లులంటివా
తరునికష్టప్రభూతశిఖి ♦ తప్తముగాఁగమహీధరంబుదా
నురువడిఁగాల్పదేవినుపు ♦ కోదరయంతయుమూలముట్టుగన్. ౧౪౫.

క. ఎనయఁగనిటువలెనైనను, మునుకొనికాత్రపుఁడువృద్ధి ♦ పొందుచునుండెం
గనుఁగొనుచునురకుండఁగ, నొనరు నెయనియంటి వేని ♦ యునువినుమనఘా. ౧౪౬.

క. మతిమంతుఁడనీతిరిపూ, స్తుతియొచ్చునునీతిహీన ♦ నరనాథసము

స్తుతిమఱివిపదంతమగుకొ, అతనిజయింపంగనుకర ♦ మయ్యెడికతనకొ. ౧౮౭.

వ. ఇట్లు దుష్టితుండైన శాత్రువు నెట్లు సాధింపవచ్చునని యంటివేని. ౧౮౮.

చ. వెలయులఘుత్వపు త్తికడు ♦ భేదితులౌనుహృదాదిబాహ్యులుకొ

అలసచివాదులై నతన ♦ యాప్తులుగల్గువిపక్షభూషమం

డలముసమీపజైత్రసర ♦ నాయకుఁడాగినదీరయంబుదా

గులగులలై నెరల్విడుచు ♦ హలమునుంబలెఁదాహరించుఁగా. ౧౮౯.

క. ఈ కరణిరిపులయచుమఁగ, నాకులపడుభీమునకున ♦ నాకులముగఁదా

సాకల్యంబుగనయబో, ధాకరణము సేయుచుండు ♦ ధర్మజుకడకుకొ. ౧౯౦.

సీ. అతులితకరుణార ♦ సార్వభౌమీక్షణముల, వివిధమామృగపక్షి ♦ వితతి నెల్ల

వశముగాఁజేయుచుఁ ♦ బాపసంచయదాహ, కంబునుదర్శనీ ♦ యంబునగుచు

దిక్కుల వెలుఁగొందు ♦ దివ్యతేజంబును, ధరియించియాశ్చర్య ♦ కరముగాఁగఁ

బుణ్యసంచయమెల్ల ♦ మూర్తివహించిని, ల్లిసరీతివాంఛిత ♦ సిద్ధిఁబోలె

నాగమోద్ధాయతులత ♦ పోధికుండు, పరమతత్త్వజ్ఞుఁడగుపరా ♦ శరతమాజుఁ

డర్చి సేతెంచినలిచెఁబ్ర ♦ త్యక్తముగను, ధర్మనూనుండుజూచిసం ♦ తసమునంద.

వ. ఇట్లేతెంచిన వేదవ్యాసముహూనుని గాంచి యా ధర్మనందనుండు సంతోషభరి

తాంతకరణం డగుచు, మేరుమహీధరశిఖరంబునఁబొల్పునరుణకిరణ ప్రభాభిరాముం

డగు భానుండునుంబోలె, విధూతతరుణవల్కులాగ్రం డగుచు సమున్నతకాంచన

సింహాసనంబు దిగ్గన డిగ్గి యప్రమత్తుండై యమృహూనుభావు విధ్యుక్తప్రకారంబునఁ

బూజించి యనంతరంబ తదనుజ్ఞాతుండై శాస్త్రంబుల నలంకరించుశాంతియునుంబోలె,

నాత్మసింహాసనాసీనుండై దరహానప్రభావిభాసితాధరోష్ఠుండును, వికీర్ణధామండును నై

చెలువొందు సత్తపోధనసత్తమున కభిముఖుండై తేజోవిరాజితుండైన బృహస్పతిసన్ని

ధానంబున నెుష్వసంపూర్ణచంద్రు ననుకరించుచు నాహ్లాదకరోర్ధ్వప్రసారితాంకు

జాలొన్నతుండును, సిశంగానిలజటాధరుండును, విద్యుత్ప్రసృంకలితాంబుదసంకాశ

దేహుండును, సమగ్రసౌమ్యతావిటపిచ్ఛాయాశితలుండును, వపుఃప్రకర్షతాపరిచితజన

మనస్సంజాతన్నహర్షభావుండును, శాంతస్వరూపప్రకటితవివిక్తాంతకరణవ్యాపా

రుండును, ధర్మప్రతిపాదకాఘచ్చిద్రుతిస్వరూపుండును, నుఖోపవిష్టుండును, కరు

ణాకటాక్షవిరచిత కుశలప్రశ్నండునుంబోలెఁ బ్రకాశించు నమృహూనుభావురాకసుం

గారణంబు తెలియ నిశ్చయించినవాడై యిట్లనియె. ౧౯౧.

క. మునినాథపుణ్యహీనుల, కనయముబొందంగరాక ♦ నవగతరజమై
కనుపట్టుమీదుదర్శన, మొనరెనువీతాభ్రవృష్టి ♦ యనుబోలెగడుకొ. ౧౫౩.

సీ. క్రతుకర్తములుగోరి ♦ కలనీగసాగెను, బ్రహ్మలాశీర్వాద ♦ ఫలితులైరి
భవబంధములనెల్ల ♦ బాసి నేనెంతయుఁ, బూజ్యుండనైతిని ♦ బుడమిబోనఁ
బరమేష్ఠివలెజగ ♦ గ్గురువ్వెవిఖ్యాతి, నెలకొన్నవరతపో ♦ నిధినిబరసు
కాంతుసాక్షాద్భగ ♦ వంతునాగమవిధా, గునినిన్ను నేడుగ ♦ స్థానుటకతన
సంపదలుపొచ్చెబాపముల్ ♦ సమసెనుఖము, లెదురుకొనెగ్గిరిదిక్కుల ♦ నెల్లనిండె
నేమిఫలమింకరానున్న ♦ దోమహాత్మ, మిన్నకయెపోవు నేనేను ♦ మిమ్ముగనుట.

చ. ఆమృతమరీచిజూచియును ♦ హర్షముబొందనిచక్షురింద్రియం
బమరగనిన్నజూచిముద ♦ మందెడినేడిదెచిత్తముంగడుకొ
బ్రనుదముబొందెబంధువుల ♦ బాసి నదుఃఖముబోవనాడుచుకొ
శమదమసత్యతత్వశుచి ♦ సారపరాశరమానినందనా. ౧౫౪.

ఆ. నిస్పృహత్తులైన ♦ నీయట్టితపసుల, కేమునేయునట్టి ♦ దేమిలేదు
విసనీదుపల్కు ♦ లతిశుభంబులునాకు, హితముగానవినగ ♦ నిచ్చవుట్టె. ౧౫౬.

క. అనవుడుగృహ్యవైస్వానరా, యనుండిట్టులువిజయ కాంక్ష ♦ నతివినయమునకొ
గొనియాడుచుండునయ్యమ, తనయునితోగూర్చిమీఱ ♦ దానిట్టులనుకొ. ౧౫౭.

ప. ఇట్లు పలుకందొడంగినవాడై యా తపోధనుం డాత్మీయంబైన యానుభవస్థిలోపంబు
పరిహారంబునేయువాడై యిట్లనియె. ౧౫౮.

సీ. వినుగర్తనందన ♦ మనముననిహవరం, బులయశోభనామణ ♦ మునుఘనంబు
నైనసంపదఁబొంద ♦ నభిలషించినవారి, కాత్తబంధువులందు ♦ ననవరతము
మొప్పఁగానమచ్చుతి ♦ నుండుటయదియుక్త, మందులోదపనుల ♦ కరసిచూడ
నిజముగావలయును ♦ నెఱిసెట్టులయిననేఁ, డనఘనీగుణవిశే ♦ సాతశయము
కతననీమీఁదికూరిమి ♦ గడలుకొనగ, నిరుపమానందవైభవ ♦ భరితమగుచు
నిలిచియున్నదియిట్టట్టు ♦ దొలగెకిపుడు, నాదుహృదయంబునీయధి ♦ నమునుజెంది.

ఆ. ధరవిరక్తులైన ♦ తపసులకిశ్లేల, పక్షపాతమనుచు ♦ బలికడేని
మొనరినిస్పృహులకు ♦ మోక్షకాములకును, నరయఁబ్రీతిగుణుల ♦ యందెక్కడె.

ప. అని మఱియును నా ధర్మనందనుగుణాతిశయంబును, ధృతరాష్ట్రుడుశ్చరితంబునం
బ్రకటించి యుత్సాహంబుపుట్టించువాడై యిట్లనియె. ౧౬౦.

క. మీరలుద్యతరామ్యునకుఁగు, మారులుమఱి గారొబుద్ధి ♦ మంతులుగారో

యూరకవిడనాడెనుమియుఁ, బోరుదుభోగేచ్చమోహ ♦ మునుజేయునెకా. ౧౬౨.

మ. అనయంబీగతిమాధచిత్తునకున ♦ ధావాప్తియట్లైనదె

ట్లనినక సౌబలకన్యముఖ్యకృత ♦ కార్యాధీనుఁడైనాఁడుదు

న్దనసంసర్గజితాంతరాయమునుని ♦ స్సారంబునాపత్నీదం

బునుగాన్వతీయర్థహానియులయం ♦ బుంబొందునాకష్టునికె.

౧౬౩.

చ. పాడిదొఱంగిద్రౌపదిని ♦ బాములఁబెట్టఁగవద్దనంగనో

రాడకయారకేసభికు ♦ లందఱునుండఁగనీవువారిమై

గీడుదలంపకుండితివి ♦ కేవలశాంతినయిట్టి నీకుఁజే

కూడదెకార్యసిద్ధినయ ♦ కోవిదపాండవవంశవర్ధనా.

౧౬౪.

చ. నిరుపమశాంతశీలునకు ♦ నీకునమిత్రులునాత్మలీనమై

వరఁగుమహాపకారమునఁ ♦ బ్రాప్తమెఱుంగకహరబుద్ధిమై

నెరయఁగఁజేసిరందుననె ♦ నీమతిశీలమతిప్రకాశమై

కరముప్రసిద్ధికెక్కువఁ ♦ కారులెవోమఱి నీకుఁవారలకె.

౧౬౫.

చ. చటులపరాక్రమంబునవ ♦ శంబగుభూమియదెట్టులంటివా

పటువలశౌర్యబాణములఁ ♦ బ్రస్తుతికెక్కినవారుశత్రులీ

వటువలెఁగావునన్నినుమ ♦ హత్తరయత్నమునేయనొప్పును

త్కటమగుబల్లిగల్గనెడఁ ♦ దావిజయాపహలక్ష్మిబొందుగా.

౧౬౬.

వ. అదియునుంగాక.

౧౬౭.

చ. ఇరువదియొక్కమాటుధర ♦ జీశులఁగొట్టినయట్టిమేటిన

ద్దురుఁడనిజామదగ్గునకుఁ ♦ గొంకకెదిచ్చియునంబకైకడుకె

దురమునఁబాఱఁదోలితన ♦ దోర్బలమాగురుఁడాత్మలోనన

చ్చెరువడియెంచునట్లుగను ♦ జేసినభీష్మునిగెల్వశక్యమే.

౧౬౮.

మ. అదిగాకాతనికెంచుచిననిజా ♦ త్తాయత్తపంచత్వమం

చెదలజ్జించుచుశక్తిలేకజముఁడు ♦ న్నెంతేపరాభూతుఁడై

మదిభీతిల్లునునట్టిభీష్ముఁడనిభీ ♦ మంబైనవిల్ ద్రిష్టమకె

గదియన్నీతిఁదొలంగకేరునిలువం ♦ గానోపువారీధరకె.

౧౬౯.

చ. రణముననుగ్రసాయకప ♦ రంపరలన్నిఁగురుగ్రగ్గుచుకె

గణకసుజంచలోజ్జ్వలశి ♦ ఖిల్ ఘనజిహ్వలయట్లుగాఁగదాఁ

గణగిజగంబుమింగుబలు ♦ కాంక్షనుమండుయు గాంతవహ్ని నాఁ
దొణగినుహోద్ధతికొనడుచు ♦ ద్రోణుని నైననునోర్వశక్యమే.

౧౭౦.

మ. పరమాటోపనిరస్తధైర్యగివుభూ ♦ పాలుండుశూరుండున
ద్భురుభావాశ్రితజామదగ్న్యఁడులన ♦ తోడ్పండుఁడొక్కన్గుణ్
బరఁగంజూచినుసంస్తుతంబగుభ ♦ యప్రాప్తికొనెనంబొందుచుకొ
బను వెత్తు న్నతిమృత్యువేయతని ♦ న్నర్థింపఁగావచ్చునే.

౧౭౧.

ప. అనిపల్కి తదనంతరకరణీయంబగు కృత్యంబును నిజాగమనప్రయోజనంబునుం దేట
పఱుచువాడై యిట్లనియె.

౧౭౨.

మ. వినుదేవాధిపమంత్రరూపమగునీ ♦ విద్యకొదపోవర్తియై
ఘనమాపాశుపతాదివిద్యశరణి ♦ త్నంబొందిశూరుండునై
పెనుపన్నకతనూజుచేతనిపుడీ ♦ భీష్మదులెల్లన్రణం
బునమందంగలరీవుజూడఁగనుని ♦ ర్హాలంబుగానందలుకొ.

౧౭౩.

మ. ధరణీనాయకనీకునేడునుమహా ♦ త్వప్రాప్తికై దేవతా
వరమంత్రాంకితముకొమహత్తరసుర ♦ వ్రాతప్రసాదోదయ
స్థిరసామర్థ్యమునైనవిద్యఫలసి ♦ ధ్ధింబోలెనేనీయఁగా
నరయంబాత్ముడవీ వెయంచుమదిలో ♦ హర్షించియేతేంచితికొ.

౧౭౪.

కా. ఈరీతిందగ నెంచిపల్కుచును నెం ♦ తేనింబ్రసన్నాత్ముడొ
పారాశర్యునిసన్నిధానమునకుకొ ♦ బ్రత్యుద్గతస్వాంతుడై
శూరుండ్రునుండేగుదెంచెఁబ్రియశి ♦ ఘ్యండుంబలెంబొప్పుచే
మారంజేయుమటంచుధర్మజుఁడుదాఁ ♦ గూర్చిందగంబల్కుఁగకొ.

౧౭౫.

ప. ఇట్లేతెంచిన యనంతరంబున.

౧౭౬.

ఉ. వ్యాసముఖంబున న్నెడలి ♦ వహ్నికణోజ్జ్వలగౌరవర్ణమై
వాసవమంత్రరూపమున ♦ వార్తకు నెక్కినవిద్యయాజ్ఞనో
దాట్లసితవక్త్రమధ్యమునఁ ♦ బర్వచుఁబొందెది నోదయంబునకొ
భాసిలుసూర్యదీప్తివిరి ♦ పద్మమునుంబలెఁగాంతిపుంజమై.

౧౭౭.

చ. ప్రకటముగాఁగఁడన్నియమ ♦ భాసురయోగవిధోపదేశముకొ
అకలుషసత్ప్రభావమున ♦ నప్పుడెనేనెడదీయసిద్ధిచేఁ
బ్రకృతిమహత్తులన్నిదిత ♦ భాసముగన్నడెమూలముట్టుగా
ఐకనితమయ్యె నానగుచి ♦ జేకముదృష్టియునగ్భుతంబుగకొ.

౧౭౮.

చ. ఒనరంగ నామునీంద్రుడుజ ♦ యోదయ మై నతపస్సమాధిఁవా
 ననువుగఁగూర్చఁగాడలఁచి ♦ యాత్మకు నెంతయుసానుకూల మై
 తనరుచు భూరిలాభకథి ♦ తంబగు నాకృతిఁదాల్చియున్న యు
 న్జనునకునిట్లునున్న యను ♦ నూచక మైతగునట్టులెంతయున్. ౧౭౯.

శా. ఏనీ చెప్పినయోగమార్గమున నెం ♦ తేనుప్రకాశుండవై
 మానాభ్యాసులపద్ధతికొ దెలిసినీ ♦ మార్గంబ దెవ్వారికి
 ద్వానస్రాకనిగూఢ మైపరంగఁగా ♦ స్నానోపవాసవ్రతా
 నూనందెనజపంబులకొ నలుపుమీ ♦ సోగ్రాస్త్రీశస్త్రుండవై. ౧౮౦.

చ. సరభనవృత్తినింద్రునిప్ర ♦ సన్నతకోరుచుయోగనిష్ఠచేఁ
 బరంగఁగనీవు నేనెదుత ♦ పంబునకుందగునింద్రక్షలమున్
 సురగిరిదానినీక్షణమె ♦ చూపఁగలండి దేవీఁడెయత్తుండం
 చరుదుగఁబల్కుచిల్చెనొక ♦ యత్తుఁడు దానపుడద్భుతంబుగన్. ౧౮౧.

క. ఇప్పగిదినప్పగించుచు, నప్పుడెయ్యమానియరిగె ♦ నంతర్హితుఁడై
 తప్పకమునియాజ్ఞ యుఁబరె, నప్పార్థుని ప్రాణనిల్చె ♦ నయ్యత్తుండొన్. ౧౮౨.

ప. అంత, ౧౮౩.

మ. నయ మొప్పంగనుయత్తుడుండొత్తుఁడై ♦ నవ్యానురాగంబుచేఁ
 బ్రియవాక్యంబులపల్కుచుండునరుతోఁ ♦ బ్రీతాత్మఁడై స్నేహమున్
 నియతాత్మందగఁజేసెనంతట నెయ్ ♦ నేనంగమం బెట్లునం
 శయమున్నకమతీసాధునంగమమున్ ♦ సమ్యక్కృతంబొగదా. ౧౮౪.

ఉ. అంతటనింద్రనూనఁడుద ♦ యాప్తికి నైయెడఁబాయుచుండభా
 స్వంతుఁడునట్లనేచనఁగఁ ♦ జారుబృహద్ద్యుతి మేరువీరుధా
 భ్యంతరసీమలంబరెయ ♦ మాత్మజుఁడాదిగఁబొండవేయలన్
 గొంతతమంబుబొందెమది ♦ కొంకుచుదాఁబ్రసభాత్తలాభమై. ౧౮౫.

సీ. రమణీయకార్యగౌ ♦ రపవిత్రాకనతము, స్థిరహరింపంబడి ♦ తిరుగఁబ్రాత్య
 వాత్సల్యమునఁబొందఁ ♦ బడివారియందుచి, భాజ్యమానంబుగాఁ ♦ బ్రాప్తమైన
 యాదుఃఖమతిభార ♦ మైనదేనివిభాగ, ములఁబొందుకతమునఁ ♦ జాలకనైన
 యట్లువారికిఁదోచి ♦ యతిధైర్యమునఁబరా, శరవాక్యసామర్థ్య ♦ గరిమ నెమ్మిఁ
 బరులచేఁబుట్టుతీవ్రకో ♦ పముననరుని, శూరతయునెంచుకొనుచుండు ♦ వారియందు
 నెంచిచూడంగ నాస్పద ♦ మింతయైనఁ, గలిగివసింపుంపఁగాలేక ♦ తొలఁగెనపుడు.

తే. తొలగిశోభిల్లువారల ♦ నలుగురినిని, బగటిజాములనాల్గింటి ♦ బలెనువిడిచి
యంధకారంబునిశిఃబొంది ♦ నట్లుకృష్ణ, నేక మైపాంచెనాభేద ♦ మెల్లఁగూడి.

మ. అపుడ్రాద్రౌపదిచూచు ప్రేమయధికం ♦ యెనక సభావ్వంబునై
చపలొత్కుల్లతుమెరతోయకణనం ♦ చున్నోత్పలాభంబునై
విపులంబాకనుదోయిమీలనముగా ♦ వింపంగ లేదయ్యెఁబా
వ్వపరిస్రావముబుట్టదానదోనగుల్ ♦ ప్రాపించు నానెన్నుచున్. ౧౫౮.

చ. ఆకలుషితానురాగసుర ♦ సాంచితముకలలనాస్థితంబునుక
బ్రకటితదృక్పియంబునగు ♦ ద్రౌపదిచూపపుడృఙ్మనుండుదా
వికసితమానసాంజలిని ♦ వేడుకతోడుతఁగూర్చిమీఱఁగా
నకలమునుంగ్రహించెబుధ ♦ సంబలముంబలెవాంఛితాత్మండై. ౧౫౯.

ప. ఆ నమయంబున నవ్వజయున కభిముఖంబుగా నిలిచి కోపం బుత్కటంబుగాఁ జేయం
దలంచి. ౧౬౦.

తే. వనగజముచేతనాశర ♦ ద్వాహినిబలె, విగతదృతిచేతమాలిన్య ♦ వేషయైన
ద్రుపదరాత్నుత్రికన్నీరు ♦ గ్రుక్కికొనుచు, నరునితోఁబల్కెగద్గద ♦ స్వరముదోలఁక.

అ. పంకనన్నిభంబు ♦ పరులుచేసినయట్టి, కపటముననుమునుఁగు ♦ గౌరవంబు
నొగినిసంపదలను ♦ నుద్ధరింపఁగలవు, నీవుమమ్మఁబాసి ♦ నిర్దిలాత్త. ౧౬౧.

క. ఆధుల నెల్లనుదోలఁగఁగ, బాధించెడునీతపంబు ♦ పరికవ్వంబై
సాధింపఁబడినదాఁకను, మాధవుఁడలపోయుచుండు ♦ మదిఁగలఁగకుమీ. ౧౬౨.

చ. అతులయశంబుఁబొందసుఖ ♦ మందఁగనైనమనుష్యసంఖ్యదా
నతకరియింపనైనమది ♦ నాస్తదలిర్పఁగనిర్దలాత్తులై
సతతమునుండువారలకుఁ ♦ జయ్యనఁబొందునునర్థసిద్ధిదా
మతి ననురాగియైనయల ♦ మానినియెంబలెఁడన్నిజాంకమున్. ౧౬౩.

సీ. వినులొకరక్షణ ♦ మునకుబ్రహ్మసృజించు, త్మత్రతేజంబెల్ల ♦ సమసిపోవ
నధికతేజోవంతు ♦ లనుమాటప్రాణనం, కాకాభిమానంబు ♦ నాశమొంద
నాప్తకృత్యంబంచు ♦ నచటిరాజులుసంశ, యించినమతనిచ్చు ♦ గించిచూడ
నతిదిగ్విక్రీర్ణమై ♦ యలభూవితానంబు, లెల్లనొప్పయశంబు ♦ లేర్పడంగ
శూరకర్తృబువిఖ్యాతి ♦ చూఱఁబోవ, నాయలులుదూలమనకిపు ♦ డగులుసేయు
పరిభవమునిన్ను నేఁడెడఁ ♦ బాయుకతనఁ, దలఁచిమదినుచ్చరింపను ♦ దరముగాదు.

తే. పాత్రగానుంబునలపునః ♦ ప్రహరణంబుఁ, గలసిబాధించుగతిదుఃఖ ♦ గతినిబొంది
పానుఁగువడుచున్న నాచిత్తమునఘనీఁడు, కలఁచి వెతఁసెందఁగాఁజేయఁగలిగెమఱల.
వ. అని మఱియును. ౧౯౭.

సీ. కొమ్ములుబోయిన ♦ కుంజరంబునుబోలె, విగతాభిమానత ♦ వికృతినొంది
రిపురాట్పుత్రాపాంత ♦ రితేతేజమునశార, దాంఁదుదావుతవాస ♦ రాదిఁబోలి
స్వనిరర్థకతనజ్ఞ ♦ తనుబొందినట్లున్న, దివ్యాస్త్రములుబూని ♦ తేజరిలక
ఘనయశఃక్షయముచే ♦ గతజలాభినిబోలి, యన్యాకృతినిదాల్చి ♦ నట్టులగుచు
నీదుశౌర్యంబుబలమును ♦ నీఱుగాఁగఁ, దులువదుశ్శాసనుండీడ్వ ♦ ధూళిఁబ్రుంగి
దిక్కులేకున్న యాకురుల్ ♦ తెలియఁజూచు, చున్న నాఁడవుతొలివిజ ♦ యుండవైన.

సీ. ఇలలోనసత్పురు ♦ ఘలలుసంరక్షించు, నాతండ్రిక్షత్రియుఁ ♦ డనఁగఁబరఁగు
రణకర్తములనను ♦ ర్థంబైసవిల్లెతాఁ, గార్తుకంబ నెడువి ♦ ఖ్యాతిఁగాంచుఁ
గానియాయర్థంబు ♦ లేనియీశబ్దాభి, ధేయజాతంబెల్లఁ ♦ దెలియకెపుడు
మూఁఁడైయీశబ్ద ♦ ములఁబ్రవర్తిలఁజేయు, నాతోడైయీశబ్ద ♦ ఘాతుకుండు
గావుననునీపుక్షత్రియ ♦ గరిమఁగార్తు, కంబువిఖ్యాతినిల్పుచుఁ ♦ గడఁగిమమ్ముఁ
గావకున్నట్టియాయవ ♦ ఖ్యాతియెల్ల, గతముగాఁజేసివిఖ్యాతిఁ ♦ గాంచుమనఘ.

వ. ఆదియునుంగాక. ౨౦౦.

క. వినునీగుణములుతేజము, ననుఁబాయుచునిష్ప్రియోజ ♦ నతనీయుదయం
బుచుగోరెడుమత్స్యవృం, బునఁబొందెడుఁదుల్యదుఃఖ ♦ ములుగలవిబలెక. ౨౦౧.

వ. ఇంత యేమిటికంఠేనిం జెప్పెద నాకర్తింపును. ౨౦౨.

చ. విమతులచేఁబ్రమాదమున ♦ వేధతనొందిగజవ్రజంబుచే
బ్రమసిసటావిలూనమగు ♦ భాసురకేసరిఁబోలెనున్నని
న్నమరఁగఁగార్మభారమిపు ♦ డరుఁనివాసరలక్ష్మీయుంబలెక
మమతనుబొందియున్నదిస ♦ మఘఁడవొటనుగానమాతొదక. ౨౦౩.

వ. అని యిట్లు ద్రుపదరాజునందన నిజపరిభవద్యోతకంబుగాఁ బల్కి తదీయప్రయాణ
నిర్వహణహేతుకంబుగా నిట్లనియె. ౨౦౪.

మ. ధరలోనెవ్వఁడుతక్కుమానవులచే ♦ తంబొందఁగారానియా
వరసంభావనసర్థవంతముగన ♦ ద్వావ్యపారతంజేయున
న్నరునింబొందవుసత్సభాస్థులలలో ♦ నకబూరుషాధిక్యముల్
కరమొప్పంగనులెక్క నెట్టగనునం ♦ ఖ్యాన్తిత్వమింద్రాత్తజా. ౨౦౫.

మ. మదినీవిష్వడుమమ్మబ్రాసి చనఁగా ♦ మామీదివాత్సల్యతే

గదియుకొవిప్పు ములెన్నియేనవియును ♦ గ్నంబొందలగాభక్తిని

హృదయబంధునుపాస్తిసేయుమలదే ♦ మేద్రుండునీకెంతయుకొ

నదయుండైవెనఁజేయుఁగాకతపముకొ ♦ సాఫల్యతేబొందఁగొకొ. ౨౦౬.

క. జనరహితమంగళస్థల, ముననొకఁడవెయుండిమోస ♦ మునబొందకుమీ

వినుమత్సరగాత్తులు, చెనఁటులుసాధువులనైన ♦ జెఱతురుజగతికొ. ౨౦౭.

మ. అదిగానకొమఱియప్రమాదముననా ♦ వ్యాసోపదేశంబున

మృదమొప్పొంగనువేగఁజేసినదయ్యో ♦ మాకోర్కెల్లీడేర్చుమీ

తరుదంచత్ఫలసిద్ధినీవుకృతకృ ♦ తృత్యంబునుకొబొందిరా
ముదితాత్మన్నినుఁగొగిలింతుఁగుచముల్ ♦ మోవంగనేనత్తఱికొ. ౨౦౮.

క. అనిపరిభవంబుమఱిసూ, తనకృతమైత్రోచనిట్లు ♦ ద్రౌపదివల్కలొ

వినికనలియుత్తరాయణ, దినకరుఁడుంబోలెనరుఁడు ♦ దిండించెఁగడుకొ. ౨౦౯.

ఉ. అంతటశత్రులందనని ♦ జాగ్రమునంగనుఁగొన్నయట్లుదా

నెంతయుభీషణాకృతివ ♦ హించెబురోహితదత్తశస్త్రుండై

వితగసామ్యుడయ్యనిజ ♦ విగ్రహమందులమారణక్రియకొ
మతుకు నెక్కినట్టిఘన ♦ మంత్రముఁబోలెఁబచండమూర్తియై. ౨౧౦.

వ. అంత. ౨౧౧.

సీ. ధామ్యుండుమంత్రపూ ♦ తంబుగానట్లిచ్చు, నిశితఖడ్గముఁగేల ♦ నెఱయఁదాల్చి

ప్రథితాస్త్రసంధాన ♦ పటుతరజ్యాకర్ష, జామోఘమైనవి ♦ ల్లమరఁబూని

కవదొనలోబిగియించి ♦ నవరత్నఖచితమై, యింద్రాయుధక్షయల్ ♦ సాంద్రతేజ

మునఁగ్గిరిచేతఁబో ♦ లెనుసారెఁగడుపును, తారకోజ్జ్వలనభోం ♦ తరముమాడ్కిఁ

దనరుకవచంబుధరియించి ♦ ధనవభృత్య, విదితమాంగల్యహిమశైల ♦ పదవినడచె

నచటిమానులుధర్మజం ♦ డనువలేక, కొంతవెతఁబొందఁగావారి ♦ కంతమొక్కి.

ప. ఇవ్విధంబున నవ్వీజయుండు ప్రయాణోన్ముఖుండై చనుసమయంబున. ౨౧౩.

క. పరిసెనుబువులవాసలు, మొరసెనుసురలోకదుందు ♦ భులతోదిక్కుల్

శరనిధిప్రియసూచకుడయి, వగుడుంబలెఁబొంగివెడలి ♦ పనుమతిఁగదినెకొ. ౨౧౪.

వ. తదనంతరకథాక్రమంబు విన్నవించెద. ౨౧౫.

క. కరనిశితనఖవిదారిత, పరకాంచనకళిపువక్ష ♦ పాండవపక్ష

కరిరక్షాఖలశిక్షా, నరభక్షణమారణదక్ష ♦ నరహర్యక్షా. ౨౧౬.

మత్తకోకిల. రాజహంసము నేత్రకోకిల ♦ రాట్సుతావరపుత్రవి
 భ్రాజమానముగాత్రకారవ ♦ రాజపన్నగవేత్రది
 గ్రాజసన్నతనత్యక్తిరీతి ♦ రాజమానచరిత్రన
 దోష్టజరాజసుతామనోహర ♦ పూజ్యమానదయానిధి. ౨౧౭.

గద్యము. ఇది శ్రీమదహోబలలక్ష్మీనృసింహకటాక్షలబ్ధకవితావిచిత్ర మాధ్యమ్యనగోత్ర
 గోపాలనికులపవిత్ర భాస్కరామాత్యపాత్ర పీఠనమంత్రిపుత్ర పరమభాగవతపూజా
 విధేయ సింగయనామధేయప్రణీతం యైనకిరాతాష్టనీయంబను మహాకావ్యంబునందుఁ
 బ్రథమాశ్వాసము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

క. శ్రీరాజితఘనవత్సా, సారాంబుజసన్నిభాత్ ధన్యమిరత్సా

ధారాగరుడాధ్యత్సా, నారాయణనయవిచక్షా ధనహర్యత్సా.

౧.

ప. ఆనధరింపు మద్విధంబున నా ధనంజయుండు శుభనిమిత్తంబులు గనుంగొనుచు వైవ్రత వనంబు వెడలి శరత్కాలోపశోభితంబై మాజద్రాజహంసమాలికాకాంచికయుఁ బరి పక్వసస్యాహితపాండుతాగుణంబునం బరిపూర్ణయావనంబున సఖీపరివృతయై యొప్పు ప్రియురాలుంబోలెఁ బ్రకాశించు జనసమీపప్రదేశంబు డాయం జని వినమ్రశాలి ప్రసవాభిరామంబై యపగతపంకిలత్వంబునం బొందుచు, నకలంకపంకరుహసంకలి తాభంబులై యుపాయనీభూతశరత్కాలసంపదలం బొదలు నుదారంబులైన యక్య త్రిమకేదారంబులం గని యానందించుచు విస్తయాకులత్వంబుననున్దిలితాంభోరుహ లోచనంబులైన సరోవరంబులచేతం దిలకింపంబడుచు, నిజాంగనావిలోకనవిలాస విభ్రమానుకారంబులుగాఁ బొరలు శఫరీవివృత్తంబులయందుఁ జిత్తంబు హత్తించుచు, మఱియు సవారిజంబైన కేదారవారియందు విరాజమానంబగు శాలిరామణీయకం బవలూకించి నుదుర్లభంచైన యనురూపసంగమం బింత యొప్పునేయని యుత్కర్షణ లక్ష్మీవిలాసంబు నగ్గించుచు, కింజల్కావిష్కృతశేషపుంజోదకంబైన కంజంబులయందు రంజితస్థలపంకేరుహశంకాంకురితమానసుండైతక్షణపాతీనోల్లంతితోపలక్ష్మితాంబువుల వలన నశంకితుం డగుచు, ననుదినక్షీయమాణంబులై పర్యాయక్రమంబునం బ్రశాంతర యంబులైన తోయంబులచేతం గృతోర్తిరేఖాకారంబులై నెరికలఁ జెలువారు వెలి పట్టుపుట్టంబులమాడ్కి నతిశుభ్రంబులై కనుపట్టు విమలనదీపులినంబులం గని సంతోషించుచుం జని చని ముందట.

౨.

సీ. భ్రూమధ్యముననుబు ధ్వాడిమీఁదవంతగాఁ, దాల్చినబంధూక ధశముఁగాంచి యావకరసయక్త మగుచునింపులుగుల్కు, పల్లవాధరశోభ నుల్లసింపఁ గుదురుచక్కనిగబ్బి గుబ్బలునిండఁగా, మాటికిజల్లుతా మరనరజము నెరసినచెనుటచే వరపద్మరాగసం, కలితమాక్తికహార గరిమ నెఱవఁ గలితకర్ణోత్పలద్యుతుల్ గలసివెలయు, చారురుచిన్త్రిశుభగాత్రి శాలిగోప్తిఁ గాంచికడు మెచ్చెనాశర త్తాలమహిమ, నేఁడుసాఫల్యమునుబొందఁ జూడననుచు.

ప. వెండియు.

౩.

౬. పోవువీళ్ల మేసి ♦ పొదుగులబరువున, వేగఁబఱవలేక ♦ లేఁగలందుఁ

గూర్చిమీఱవచ్చు ♦ గోగఁబులఁగని, యాత్తలోనఁజాల ♦ హర్ష మొంది. ౫.

సీ. కంటికింపగుశర ♦ తాఁగఘాసముమేసి, పొగరెక్కిసంపూర్ణ ♦ పుష్టిదాల్చి
శిరముఁగొంతటువంచి ♦ చిజిచిజిలాడుచుఁ, గాలుదువ్వుదుఁబ్రతి ♦ గానెచుర్చు
పరవృషభంబును ♦ బాఱిదోలిఘణిల్లు, రనుచుఁబెలువైచు ♦ కొనుచుమీఱి
తటినితటంబులు ♦ దఱిసియోరగనిల్చి, నెలవికొమ్ములఁగ్రుచ్చి ♦ చిమ్ముకొనుచు
ధరణిలోపలఁగలయట్టి ♦ దర్ప మెల్ల, విగ్రహముఁదాల్చియారీతి ♦ వెలసినట్టు
లురుతరాటోపముననొప్ప ♦ దున్నయట్టి, కడిదియాఁబోతునొక్కటిఁ ♦ గాంచియవల.

తే. మంచుతెరమాడ్చిశుభ్రమై ♦ మందగతిని, విచ్చిపోవుచునుండుగో ♦ వితతితోడ
గళితనుక్షౌమజఘనవై ♦ ఖరులఁదనరు, వరశరత్పింఛునైకతి ♦ వ్రజముఁగాంచి. ౭.

తే. అవలఁజనుచుండిపశువుల ♦ యందుసోద, రాభిమానంబుతోవిఁధే ♦ యత్న మొంది
యటరుగృహములలోబలె ♦ నడవి నాల, సరసినున్నట్టిగోపాల ♦ వరులఁజూచి. ౮.

వ. ఇవ్విధంబునం గనుంగొనుచుఁ దద్వ్రజాజిరంబులు డాయం జని. ౯.

సీ. నెఱితు మైదలుమాఁగి ♦ దరహాసదర్శిత, దంతకేసరములై ♦ తరళకుండ
లోపకోభితహూచు ♦ నుదయాతపామృష్ట, పుష్కరనిభములై ♦ ముఖములలరఁ
గలితనిశ్వాసనం ♦ చలితాధరోష్ఠతఁ, జలదేకదళలతా ♦ సామ్య మొంది
హస్తాభినయలీల ♦ నాకర్షణములొప్పు, ఘటములుమద్దెల్ల ♦ కరణిమ్రోయ
జలదరవమంచు నెమగులు ♦ చెలఁగియాడ, బడలివసివాడులోచనో ♦ త్వలములమరఁ
జలకుచజఘనలయనాట్య ♦ సఖులఁబోలి, చల్లలటునేయువల్లవీ ♦ జనులఁగాంచె. ౧౦.

సీ. గట్టిపాఱినయట్టి ♦ కర్దమంబులమీఁద, సరగదోలినబండ్ల ♦ జాడలమర
సంతతగతులవి ♦ స్తారమైవర్షర్తు, విషమపద్ధతులెల్ల ♦ విడిచివనులు
గవిసియుగడలుఁ ♦ గలయమేసినసస్య, సంపదల్ గలిగిన ♦ సరణివట్టి
జనపదంబులుఁడాయఁ ♦ జనియచ్చటననింప్య, కర్తభావేగిత ♦ కనకరత్న
భూషణంబులచేనొప్ప ♦ పురుషవరులు, వెలయునాశ్రమమంటప ♦ ములనుబోలి
పుష్పహాసంబులలరంగఁ ♦ బాలుమరచ్చ, పొదలువెనఁగాంచెనారాజ ♦ పుంగవుండు.

వ. తదనంతరంబ వ్యాసోపదత్తుండై యనుగతగమనంబునఁ జను దెంచుచున్న యత్సండక్షి
గోచరంబగు తచ్చరత్నంపదం గనుంగొని యింగితజ్ఞుండగు వాఁడు సమయావసరం
బున నూరకుండు నేయని యపుచ్చాపరిభాషణశంకం బోనొత్తుచు, శరత్కాలోదయా
వలోకన కుతూహలం డగుచున్న యర్జునున కిట్లనియె. ౧౧.

మ. జననాథోత్తమనిర్జలాభ్రయుతమై ♦ స్వచ్ఛాంబుకల్లోలినుల్
దనరం గాకుభద్రవదానఫలకా ♦ లంబుంబరెక్కలోకముల్
ఘనసాఫల్యతనొందజేసెడుశర ♦ త్కాలంబునీకంతయే
ననుకూలంబుగఁజేయుఁగాకవిజయో ♦ దృష్టిక్షినింద్రాత్తజా.

౧౩.

సీ. అచెచూచితేదేవ ♦ నదులెల్లనాథత్య, రహితలైకమవత్తై ♦ రమ్యలగుదుఁ
బరిపక్వఫలములై ♦ మైరులెంతయునొప్పె, ధరయొల్లరహితక ♦ ర్దమతఁబొందె
వర్ణాగమాసక్త ♦ వాంఛయంతయువీడి, శరదృతుపతిగుణా ♦ సక్తమయ్యె
ఘనపదంబుబలాక ♦ గమనంబులునునింద్ర, చాపనీలాభ్రసం ♦ చారములును
సారిదిలేకున్ననిర్మల ♦ న్నూర్చిచేతఁ, దనరుచున్నదియెట్లన్నఁ ♦ దనకుఁదానె
వెలయుచున్నట్టివస్తువు ♦ వేఱెతలఁప, నన్యగుణములదాఁగోర ♦ దనఘచరిత. ౧౪.

సీ. విగళతట్టితల్ ♦ వెలయునంతరమున, గళితకాంచనహార ♦ గరిమనెరవ
నిర్జలత్వంబున ♦ నెఱయునుభ్రతదుర్భ, లతనుబొందినపాండు ♦ రతనుఁదెలుపఁ
దనరుచుండెడువయో ♦ ధరములుకుచలీల, నమరఁగావర్జుర్లు ♦ వనెడుపతిని
నెడఁబాసివిరహాన ♦ నెంతయుఁగృశియించు, లలనీలవలెదిక్కు ♦ లలరుచున్న
పలఘుచారిత్రశుభ్రాభ్ర ♦ కలితమగుచు, నవిగోకన్తుఁగొంఁటెకడువిస్త ♦ యంబయారె
తలఁచివర్ణింపనీశర ♦ త్కాలమహిమ, తరమెయెవ్వారికైనను ♦ మఱియువినుము.

మ. మనరాహిత్యతనెంతయొక్కవికలమా ♦ మాయూరపుంబుల్కుడై
నిదెనేడిప్పడువాంఛసేయదుమనం ♦ బెంతేనినావీనులుకొ
మదహంసస్ఫురలగ్నలయ్యెనదియె ♦ న్నంగాగుణత్రాతముల్
విదితంబైననవప్రియాన్వదములై ♦ వీడుంగదాన్నేహముకొ.

౧౬.

మ. జననాథోత్తమచూడుపెన్నొదరులై ♦ సంపూర్ణపాకంబులకొ
వినుతంబైనపిశంగతస్వేలయుచుకొ ♦ గేదారత్రోయాంతరం
బునవిప్పారునవాసితోత్పలఘనా ♦ మోదేచ్ఛనుంబోలెరా
జనముల్పంటలవాలియున్నవిజనుల్ ♦ సంతోషముంబొందగలకొ.

౧౭.

సీ. కలమాబ్జవినదళ ♦ కాంతిసమ్మిశ్రత, పరపిశంగారుణ ♦ హరితరుచులు
నెరయఁగాఁగలిగిన ♦ చరదింద్రచాపఖం, డాభంబులైనతో ♦ యములుగాంచి
యేడాకుటనటుల ♦ నెగయుపుష్పాడిజాటు, మైటబోలెనుసారె ♦ మాటుకొనుచుఁ
గాటుకబ్బీర్చిన ♦ కన్నులల్లార్చెడు, గతి నెల్లగెంఁటెనుల్ ♦ గదలుచుండ

వెలయునునుమంబులనునవ్వు ♦ లాలుకుచుండ, గురుకుచంబులగలియువ్వు ♦ గుత్తులమర
నలరుకచలీలపుష్పంధ ♦ యములుదనర, పనితలనుబోలువనపజ్జు ♦ లానరజూచి.

సీ. తటిదగ్గి దీప్తియిం ♦ తయులేకకుభ్రాంబు, దచ్చదచ్చాదితా ♦ తపములాలయఁ
బంకజామోదనం ♦ పర్కవాతోర్ధత, తనుసీకరావృతాం ♦ తరతనలరు
కడుశుభంకరమునా ♦ గగనమార్గముఁజూచి, మీటితాటుచుఁజేరి ♦ బారుదీటి
యటునిటున మోయన్య ♦ మరు దెంచురాయంచ, పదుపువల్కులరీతిఁ ♦ బ్రబలుచుండఁ
గడఁగి మేఘావరోధని ♦ ర్గతములగుచు, నేటికన్యోన్యమునుజూచి ♦ మాటలాడఁ
గలిగెనంచునుభాషించు ♦ గతినిదిక్కు, లలరుఁగనుఁగొంటి వేపార్థ ♦ యనుచుమఱియు.

చ. గొడగొనివీళ్ల నుండినిజ ♦ ఘోషములందలివాంఛమీఱఁగాఁ
గదుపులఁబాసిముందరను ♦ గ్రక్కునవచ్చిన ఛేనుజాలముల్
నదయతలేఁగలంగలసి ♦ చన్నులవెంటనుబాలుగాఱుపెన్
బాదుగులగాన్కలుంబలెను ♦ మూర్క్ఖనియిచ్చెడుఁగంటివేన్పుపా. ౨౦.

క. జగదేకపావనంబై, జగదుద్భవహేతుకమును ♦ సద్వత్సయ్యుతం
బగుఛేనునమితియొప్పెను, నగణితఘనమంత్రసంయు ♦ తాహుచిరీతిన్. ౨౧.

క. జితబర్హిణీ స్వనాంచిత, తతమగుగోపీనుగీత ♦ తత్పరతనువి
స్తృతిఁజెందిమృగకదంబము, లతులితసన్యములుమేయ ♦ వవెకనుఁగొంటే. ౨౨.

క. ఆనతమైననుబద్ధిని, తానిక్కియనాన్ధచేన ♦ ధశకృతిసేయన్
నూనశరత్పక్ష వడి, ధీనుతకలములుపాండు ♦ దీధినినొందెన్. ౨౩.

క. సరసిజరజములుజలశీ, కరములుపరిగొనెడువాయు ♦ గలిఁజెందివివ
త్పరివృతులగుదుశ్చరితుల, కరణినిభ్రమరములుగతులు ♦ గానవుకంటే. ౨౪.

సీ. పవదంపుఁడునుకల ♦ భంగినొప్పెడుచంచు, పులకాలిఖిల్లెల్ల ♦ గలయఁగొఱికి
కఱుచుకొనిపోవు ♦ వరశుకంబులుశాలి, పాలికలదలింప ♦ నూలి నెగసి
బారుగావిరిగివే ♦ పఱచుచుఁజూపట్టెఁ, బక్షదీధితులాకు ♦ పప్పగాఁగ
సరిచంచుపులజిగి ♦ పరు సర్తకిమగాఁగ, సరవిద్రద్రతమైన ♦ శాలిఖిల
జిగిపిశంకతనొప్పంగఁ ♦ జిత్రవర్ణ, కలితసాంధ్రేంద్రచాపసం ♦ కాశమగుచు
నవిగొకనుఁగొంటివేయని ♦ యత్నఁడిట్లు, పలుకుచుండంగఁదత్సమి ♦ పముననంత.

సీ. వెలయజగములలోఁ ♦ గలచేజమెల్లను, రాశియొకనుపట్టు ♦ రమణదోషఁ
దవనమండలనిరో ♦ ధకములైచెలువొందు, శిఖరకాంతులునభో ♦ ల్లిఖితమైనయ

విగళితజలభార ♦ విశదాంబుముక్కుంచ, యంబకోయనివిస్త ♦ యమునజూడ
నానన్న భూముల ♦ నలరునల్లనివన, చ్చాయనీలాంబర ♦ సామ్యమొంద
నుపరిభాగంబున ♦ నొప్పమంచుకరళ్ల, చేతగౌరత్వవి ♦ ఖ్యాతమగుచు
సీరపాణివిధంబున ♦ జెలువుమీటి, యమరకిన్నరగంధర్య ♦ యాక్షముఖ్య
విరచితావాసమైచూడ ♦ నొఱపుమీఱు, హిమగిరీంద్రంబుగనుపట్టె ♦ నింద్రజనకు.

ప. ఇవిధంబునం గనుంగొని డాయం జని మేరుమహీధరవిజయదిగంతావలోకనరథ సనభో
విలంఘనేచ్ఛాసముత్పత్తితం బైనతెఱంగున సమున్నతంబై భానుమండలప్రభావిభాసిత
పురోభాగనిబిడాంధకారసమాచ్ఛాదితావరభాగం బగుదు లలితాట్టహాసనిరస్తతమ
స్తోమ్రాగ్రతలాగుగతగజాజినశ్యామలపరిధానాలంకృతశంకరోపమితంబై, యితరేతరా
దర్శితనరసభశ్చరసురనికరకృతవిత్తరుచిరతరవివిధమణిరచితభానురావాసంబును, భుజ
గభూషణప్రభావప్రకటనార్థాభినిర్మితజగత్ప్రియప్రతిబింబానుకారంబును, నాగేంద్ర
ధవళితసభోవ్యాపితజాంబూనందరాజివిరాజమానాపహసితసోదామినీ సహితశారదసీరద
సముదయాంచితశిఖరసముచ్చితంబును, వివిధమణిగణఘృణిజాలపతాకాంకుప్రదీపి
తామయ్యపభోగితలలి కాగృహోదితలతాకాంతకాంతారోపలాంతరగోపురోపశోభిత
నగరసంకాశప్రదేశంబును, సనవరతప్రవర్ణితజలభార పాండురితాపవర్జితతటిద్వర్జితోభ
యపార్శ్వకటకసంవ్యాపితాభనిచయోదితపక్షలక్ష్యోపలక్షితంబును, నాకజగజప్రజా
హత సందర్శన సమవ తార సమవిషమతటస్ఫుట తద్యోగోపలక్ష్యోదకవికసిత నిష్కంద
మకరందబిందు సందర్శనానందపరిభ్రమిత మిళితభృంగసందిపితారవింద సందోహసము
ద్గీపితవివిధవిహారానుకూలమాలసంజాతమంజులనికుంజపుంజోపరంజిత శికరనిరర్గళప్ర
వాహాభిరామనిర్ఘోషశోభితంబును, ఆభినవసమున్నిద్రజపాకుసుమసంకాశప్రభాభి
శోభితపద్మరాగమణిగఁగోపరంజిత హాటకకుడ్యకాదాచిత్కసానుసంకల్పితసంధ్యారా
గాభిరామధామంబును, ఆలాలనీలతమాలమాలి కావలసకదంబనికురుంబసముజ్జ్వలం
భితంబును, నీహరతుషార పరిఘ్నితంబును, విస్తీర్ణకర్ణవ్యాపార సంజాత వాతోద్ఘాత
మదగంధానుబంధబంధురపుష్పంధయసంశోభితగండఫలహస్తాకాభిరచితతనుత్రాణాయ
మానసీహరబిందుసందోహ సమావృత్తుంగాంగాభిరామ సముద్గండశుండాదండవిఖం
డితతరుమండలప్రకాండమదవేదండతండోపమండితంబును, నానావిధానర్హ్యమణి
ప్రభాభిరామసముత్తుంగశిఖరోపశోభితంబును, అపరిమితకుసుమితలతాగృహసంకలిత
ఘనగహ్వరప్రదేశంబును, కూర్మప్రపాదరాజహంససంచారపైకతనితంబనరోవరనాభీ
వివరచక్రవాకోరోజకంబుగ్రీవబిసబాహుజలజాతకరాననోత్పలపత్రనేత్రరోలం బమా

లాలక వేణి వేణి కావలసి తయ్యవతి సమానసమంచిత సరిత్వం భీతంబును, కుసుమశరని
 కరప్రవాళ కుతారబాలకగదా సంకలిత నుకే సరసైంధవ సంఖోభిత మ్మధుర ధాయమానా
 నూనసహకారా ికతన ప్రదీపితంబును, కలకవ్వణిత కాంచీవిరాజితబిబుధయావతప్యభు
 నితంబనంత్రోభితనదీపిలసితంబును, దయతాయమానలతి కాకేసరవిసరాశ్రితదర్శికరనిక
 రోపభీతంబును, బహువిధాన్యమణిప్రభావిభాసుర హేమపాండునికరశంకాం
 కురితేంద్రచాపనంకలితవిరహితజలశుభ్రగర్జితనంనూచితాభవిభ్రాజితంబును, అనవరత
 వికసితారవింద సందోహ సమశ్రిత కలకలాయమాన మత్తమరాశిమాలికా విరాజమానా
 మలమాననసరోవరోపభీతంబును, ప్రకుపితాయమానదాక్షాయణీప్రణయకలహసం
 యుక్తమసౌవ్యాపారానుకూల విహారమాణప్రమథగణపరివృతశంకరవిహారాలంకృతం
 బును, స్వర్ణోకాభిముఖప్రజ్వలితాయమానాదిత్యాదినవగ్రహనభశ్చరవిమానజాతౌ
 వధి సముద్భూతకృతాను ప్రతిక్షపాను స్ఫుర్యమాణ త్రిపురదాహబహుముఖభవ సేవ్యమా
 నానూన ప్రమథగణోపరంజితంబును, గండ్డోపలావరోధావస్తితముచ్చితవితతశీకరనికర
 పరివృతజలవిరచితామలచామరధారణక్రమసముపలక్షిత సమున్నతసానుసమాహితానగ్గ
 శప్రవాహసంఖోభితజాహ్ను వీచిరాజితంబును, ఘుర్ఘురధ్వానాభ్యుత్పతనశాబకసమూ
 హకబళనాగతరత్నకులఫలాయమాన ప్రతిఘటితసమాహృతపునరాయాత శాడ్వలఘున
 వనకేళీసమాచరణశ్రమజనితజలపానాగ్ధనదీసమాగత తత్ప్రదేశవిరుద్ధాభ్యంతరప్రసీనస్థి
 తకిరాతనిశాతశరాహతసంజాతక్రోధోద్ధతధ్వనితనిజయూధానుధావద్బహువరాహాని
 వహించితంబును, దర్శోదేకసముత్పాటితపటుపిటపచ్చటాకలితకుండాదండవిమండిత
 మందోద్దండపేదండతండోద్భటఘీంకార సంకులంబును, పరస్పరవిరోధాభిముఖీకృతా
 భిఘాతితరుధిరవినిస్ఫృతాన్యోన్య శృంగవిదారిత జర్ఘరీభూతదవదహన సహితనీలకైల
 సంకాశదీర్ఘదేహోపఖోభితమదలాలసలులాయ సముదయ వ్యాకీర్ణంబును, ఉద్ధత
 శార్దూలధాన్వసవలాయమాన పృథుకనమూహ సహితాభ్యుత్పతితానుధావద్గవిదిత విలో
 కితకురంగకులాకులప్రదీపితంబును, కంఠీరవనఖవిదారితమదకుంభికుంభస్థలవిగళితముక్తా
 ఫలవ్యాపితతార కాశీర్ణగగనసంకాశశాడ్వలప్రదేశప్రభావిభాసితంబును, అత్యంతక్షుధా
 నంకలితానతముఖవత్తీకవివరాంతరస్థిపిపిలికాసంగ్రహణార్థప్రసారితదీర్ఘజిహ్వంచిత
 ధ్వనితబహులభల్లూకనివహించితంబును, సముద్ధతనిర్ధరప్రవాహధ్వాన్యమృదంగనాద
 ప్రాంతలతికాలతాంతసంవాదితమదబంధుర పుష్పంధయ యుంకారగానప్రవర్తితనర్తకీ
 సమానపరిన్వరితవిస్తారితవర్తి బర్తనీవహప్రకాశితంబును, తండోపతండదర్శోద్దండగండ
 భేరుండశరభచమరికస్తూరికాఖడ్గగవయానేకవృకాదివివిధవృగమండలమండితంబును,

మదనగోపాలాశ్రీడ్రాసమానాతరాంగరాంగనావిలాసపుష్పితలతాపితామోపశోభితకృష్ణానుకారితమాలమాలికాపితాజితంబును, కమలకల్పారవిలసితకమలాకరతటస్థఘనసారకదలీకటివ్యాసితగిరిమల్లికాకుందగోస్తనీలతాలవల్మీకీసముల్లసితకాయమానాభ్యంతరచంద్రకాంతివితర్దికాసమంచితముష్యాశ్రమసమాకీర్ణంబునునై మతీయుననేకవిధవిలాసంబులం జేలవొందుచున్నయశ్చరభిరాభిరాగోహణంబు చేసి చునుచున్నయవచిరంబునఁ దద్విలోకనవిస్తయమానమాననుం డై యనుగితగమనంబున నేతెంచుచున్నయత్తుం డయ్యుష్టనున కిట్లనియె.

౨౭.

సీ. శితగారోన్నత ♦ శిఖరనిర్భిన్నాంబ, రంభైరయూమహీ ♦ గ్రంబుజూచి
సంతసేసనులకు ♦ సఘముల్లెనుబాపఁ, బాలుగుర్లభిమైన ♦ శాస్త్రములను
నేతత్ప్రభావము ♦ క్రింతయేవర్ణింపఁ, బడుఁగానినకిలంబు ♦ నొడువఁబడదు
పరఁగదిగావ్యోప్తమై ♦ పరమపూర్ణఁడుబోలె, సతిపిపినాక్రాంత ♦ మగుచునోపు
చున్నవీనిమహిమ ♦ యుర్వీతలేశ్వర, యబ్జయోనియొక్కఁ ♦ డభిలమునను
నెఱుఁగుఁగానియన్యు ♦ లెఱుఁగంగలేరునూ, ధన్యచరితమాడఁ ♦ చధన్యమింత. ౨౮.

చ. అతిరుచిరప్రవాళకును ♦ మాంచితకుంజకుటీరరమ్యమై
సతతవికాసితాబ్జవిల ♦ సత్కమలాకరరాజిచేతనం
తతమునువల్లభాంతికము ♦ సకృద్భరితుండెడుమానసీతతికా
మతిగఱఁగించుచుకౌబ్రియుల ♦ మక్కువఁగూర్చెడుఁగంటివేన్పవా. ౨౯.

చ. సతతవినీలిభాగ్యముల ♦ సన్నతికెక్కినవాఁడుబొందఁగా
సతీసులభంబులైపరఁగి ♦ యక్షునిధీశమనోరమంబులొ
విరతనువస్తుబాలముల ♦ విశ్రుతమైతగునిమ్మహాద్రినం
వృతగతి నాగలోకముఁద్రి ♦ విప్లవముకొమహిమించియొప్పెడికే. ౩౦.

చ. సతతముమానవావిదిత ♦ సద్విభవుండుమహేశుఁడంచితాం
చితముగగారితోనధిస ♦ సిందినయట్టిమహావిభూతిచే
సతులితమైనయానగమ ♦ హత్వముచూడఁద్రదిలోకవీరవి
శ్రుతిసరిపోల్పనెక్కుడగు ♦ చుక్కనుపజ్జెడుఁజూడుమర్జునా. ౩౧.

మ. పరమంబైకడునిష్కళంకమగుచుకొ ♦ బ్రఖ్యాతమైపుట్టువుకొ
జరయుంజెందనియట్టిబ్రహ్మపదసం ♦ సక్తాత్మలౌచారికికొ

వక్తాస్రంబులచేతఁబోలెనఘముల్ ♦ వారించునీయన్రిచే
నరనాధార్యభవచ్చిదంబులగువి ♦ జ్ఞానంబులుంబుట్టెడున్.

32.

* * * * *

చ. జగములలోపలన్ మిగుల ♦ సన్నతికెక్కినయీనగస్థితా
త్యగణితయోవన్ధీతతియ ♦ హర్షిశమున్ధరసీతిపారగుం
డగుపునందునొప్పెడుమ ♦ హత్తర సంపదలుంబలెంగడున్
సుగుణ సమృద్ధిచేవగొ ♦ శోభితమైకననయ్యెఁజూచితే.

33.

ఉ. శారికలింపుమీఱఁగను ♦ సారెకుఁబల్కఁగఁబుష్పభారతం
భూగుహరాజినఁద్రుతను ♦ బొందినవెంతయున్జ్ఞయన్ కృష్ణ
నీరములాప్పఁగానలరు ♦ నిర్మలనైకతరాజహంసవా
నీరయుతంబులొనదులు ♦ నెమ్మిఁగఁజేఱులకింపునొపెడున్.

34.

చ. ఘనతరచూతపున్నవ ♦ గంధర్వభంబగువానతోయవా
ననలకుఁదేంట్లుమాఁగినల ♦ నత్సరదంతికపోలకర్షముల్
గనుఁగొనఁగావసంతఁబుతు ♦ కాలముగానియకాలమంగును
న్మానసిపికాళికిన్మదము ♦ బుట్టఁగఁజేసెడుఁగంటివేపుపా.

35.

లయవిభాతి.

మఱియుఁ దెచ్చాడుసుర ♦ తరుణులు మెలంగుసురు, చిరకటకదేశములఁ ♦ బరఁగుఘనవిద్యా
ధరమధురగానముల ♦ కెరవగుచుఁమోయుచును, బుగుషనదులాప్పఁగను ♦ ధరవఱునీభూ
భరమునసీంద్రునకు ♦ నరయహితవైననుధ, ధరవిడిచియుండుటను ♦ గరమరుదుగాఁగన్
సురనగముకంటెగురు ♦ తరమగుచుఁదేజమున, మెఱసికనుపట్టెడిదె ♦ నరవినుతకంటే.

చ. అనువగుసంపదంబొదలు ♦ నట్టిలతాగృహరాజియోవశభుల్
తనరఁగఁబెట్టుచీపముల ♦ లాగుననొప్పఁగమించుదివ్యచం
దనవపల్లవ్రాజ్యలితి ♦ తల్పములాప్పసరోజవాతముల్
మనములదేవకామినుల ♦ మర్విఁగఁజేసెనునాకలొకమున్.

36.

చ. హరునిమనంబులొదలఁచి ♦ యద్భుతలీలజలంబులొపలన్
మెఱసితపంబునేయునల ♦ మీనవిలంఘనలోఁబనేత్రనా
గిరిజనుజూచిమేనుబుల ♦ కింపఁగ నెంతయుసాత్వికోదయ
స్ఫురణదలిర్పఁగాభవుఁడు ♦ మోదముతోడుతఁబోల్లియిచ్చుటన్.

37.

చ. కరమునజాణుచుండునహి ♦ కంకణముంగనికంపమందిమే

గరుపాడువంగదాభయము ♦ గ్రస్తుంగమాటికిజూచుచుకొయవాం

వరములుచేతబట్టికడు ♦ వూరిమిపెండిలికూఁకురైనదా

మురియుచుజెట్టబట్టెదన ♦ మోమునలేనగవంపురింపగలె.

౩౯.

ప. అదియునుంగాక.

౪౦.

మ. అరుదారంగసురాసురౌఘములుము ♦ స్వర్ణిక్సుధాప్రాప్తికై

పరగంగానలవార్థిభగ్నుజలవి ♦ స్వప్నహేలోకంబుగా

సారిదింద్రచ్చుచునాగత్రాడుగతి నాఁ ♦ జాట్టుంపగఁజాట్టున

య్యురగేంద్రాంకితహుమందరనగం ♦ బొప్పారెడుకొజుచితే.

౪౧.

ఉ. భానుకరప్రసాదపర ♦ భాగతలస్ఫురదిందనీలనం

తానవిరాజమానరజ ♦ తస్సటికాంచితకుడ్యదీధితుల్

మానుగనెంచిచూడదిన ♦ మధ్యమునందునుగౌముదీభ్రమకే

భానుతమాటిమాటికిని ♦ బుట్టగఁజేసెడుచూడమిగిరికే.

౪౨.

చ. మలయసమీరపాతమున ♦ మందగతికొజలియించుతామరల్

పాలతులభ్రూవిలాసముల ♦ పోల్కితరంగితమైకొలంకులకొ

బొలుచుజలాంతరంబునఁబ్ర ♦ పుల్లములైసవిలాసవైఖరికొ

దలఁకొనినృత్యమాడెడువి ♦ ధంబునకొప్పెడుకొడుమున్ననా.

౪౩.

క. వినువీధికెదురునిగుడుచు, ననువగునీస్పటికకాంతు ♦ లర్కాంశులనో

నొనగూడితత్సహస్రా, ఖ్వినుమిగులగఁజేయుకరణి ♦ నలరెడుగంటే.

౪౪.

చ. హరునకుసంతనంబుగధ ♦ నాధిపుఁడున్నతమామహాపురం

చిరవుగఁజేసియుండినను ♦ హీధరమారిజతాద్రియల్లదే

మెఱు సెడుమించిచూడుమున ♦ మీపముసంజరియించుచుండుభా

స్కరునకునస్తమానమున ♦ కాలమునందునుబుట్టజేయుచుకొ.

౪౫.

ఉ. సానుచయంబులంబొలుచు ♦ చూరుమణిదుగ్రతులీనగంబునకొ

ధీకుతవప్రమధ్యముల ♦ నిద్రినగోడలూయించుశంకలోఁ

బూనగఁజేసెడున్నదియుఁ ♦ బోనగనొత్తెడుమందమానుతం

భేనగమందునైనవిను ♦ మిట్టివిచిత్రముగంటివేవృషా.

౪౬.

సీ. రమణీయమగువిచి ♦ త్రంబింకనొక్కటి, వినుమీనగంబున ♦ ననఘచరిత
 పల్లవస్థులెల్లఁ ♦ బరిపక్వములెకాని, లేతలై మొనయుట ♦ లేదు చూడ
 త్యామలత్వమెకాని ♦ జలజాతవనములు, పాండుత్వమొంగుటే ♦ రృథుటలేదు
 వివిధభూరుహములు ♦ విస్తీర్ణశాఖాభృ, తంబులైయనవర ♦ తంబుకలయ
 మొనసినవలె త్తిచిగిరించి ♦ పూచికాచి, ఘనముగాఁబండియుండుటే ♦ కానియరయఁ
 బరిణతమజెందియాపాండు ♦ భావమొంది, యాకురాలెడుదినమొక్క ♦ పైనలేదు.

చ. పరిసరభూములకొమగుల ♦ బాలశుకాభములైతనర్చునీ
 గిరిగరుడాన్తకాంతులుమ్మ ♦ గీతతులకబ్రభవత్ప్రణాంకురో
 త్కరమునశంకమేతలకుఁ ♦ దాఁగ్గొనివంగఁగజేయుచున్విభా
 కరకరసంయుతంబగుచుఁ ♦ గన్గొననొప్పెడుఁజూడుమింద్రజా. ౪౫.

ఉ. చూచితెలియింతున్మిగులఁ ♦ జోద్యమునయ్యెడురాజవన్యయా
 పూచినమెట్టదామరల ♦ పుష్పాడియానుడిగాలిచేతదా
 ఫేదరపీఠికిన్నెగసి ♦ క్రిందటిలేఖయెకామభంగిగాఁ
 బూచినువర్ణపుంగొడుగు ♦ పోల్చివివర్తితమయ్యెనాపయి. ౪౬.

ఉ. ఆరయన్విష్కటోడనుద ♦ యంబునశంకరుఁడీనురాపగా
 తీరమునందునిత్యవిధిఁ ♦ దీర్చుచునేయుప్రదక్షిణస్థలిక
 జారుసయావకోజ్జ్వలిత ♦ సవ్యపదవ్యతిరేకమాగ్ధమా
 గారిశరీరమందునికిఁ ♦ గ్రక్కునఁ దెప్పెడుఁజూడువేడుకక. ౪౭.

చ. చలితలతాగమాంతరల ♦ సద్రజతోజ్జ్వలమధ్యదీప్తులక
 గలసిప్రచండభానుకర ♦ కాంతిచయంబిచెమాడనొప్పెడుక
 సలితలీలమాటికిల ♦ సద్భవదర్పణమండలాభమై
 వెలసెడుఁగంటివేతెలియ ♦ వీరవరోత్తమయింద్రనందనా. ౪౮.

మ. దరిగోరాసుచుమండలీకృతలన ♦ ద్దాత్రంబులోశుభ్రమై
 హరుఁడెక్కున్సుమహాక్షమల్లదిగొది ♦ వ్యక్తమసాపీఠులక
 బరఁగంబూర్ణశశాంకశంకజనియిం ♦ పకజేయుచుకృంగమం
 దిరపైష్పకవిహరించుచున్నయదిరా ♦ జేంద్రాకనుంగొంటివే. ౪౯.

చ. అవనివరేణ్యచిత్రేశఖ ♦ రాగ్రమణిన్యుతులంబుహీనసం
 భవవిశదాల్పయుక్తఘన ♦ పత్తులమెల్ల నెఖండరేఖలై

తపిలిజనించు నాబలభి ♦ ద్రుపథతాంచితచాపసంహతిక

బ్రవిమలలీలనిండికను ♦ పట్టగఁజేయఁగఁజాలిపొల్పెడుక.

౫౩.

చ. హరునిశిరంబునందుఁజేలు ♦ వారుచునుండెడుచంద్రదశేఖియా

గిరివనమధ్యభూములను ♦ గృష్ణనిశీనమయంబునందునుక

వరతరువల్లికాభిసవ ♦ పల్లవసిక్తనుధాన్రవత్స్పృభో

త్కరములచేతవెన్నెలలు ♦ గానెడుఁగంటివెయివిచిత్రముక.

౫౪.

మ. అరుచైయొప్పెడుమాడుమల్ల దెత్వదీ ♦ యందైనయిారాకకుక

ఇరవై నట్టిదియుక భవత్పితృమనో ♦ భీష్మంబునైక్రాలుభూ

ధరరాజంబలయింద్రకీలములస ♦ త్కాంతారసంవ్యాప్తకం

ధరభర్తద్యుతియుత్తరీయసుమహా ♦ ద్వాసంబెపోలెందగుక.

౫౫.

చ. హరినుతయమ్మహాదినని ♦ లాహతిచేలతికానుపంగముల్

విరియఁదదంతరంబులను ♦ వేగముతోద్విగుణీకృతంబులై

యరువడిజొచ్చుభాస్కరమ ♦ యూఖములకానుభర్తతీరవి

స్ఫురదురుకాంతులన్నెఱుఁగు ♦ శోభలఁబోలెడుఁబార్థమాచితే.

౫౬.

చ. భయపడిసర్పముల్చెదరి ♦ పాఠెడునట్లుగఁగంపమొంద నెం

తయునొరయంగనంటుకొన్న ♦ తర్జనవాసకున్నదేభదం

చయములుచేరనట్టివారి ♦ చందనముల్పరికించిమాడని

శ్చయముగనింద్రునేనుగిట ♦ ఛాయకువచ్చినజాడఁదెల్పాడుక.

౫౭.

ఆ. గహ్వరాంతరముల ♦ ఘనబృందసాంద్రేంద్ర, నీలరుచివిభిన్న ♦ నిచయమగుచుఁ

గలయఁబర్వనట్టి ♦ గతి నొప్పురవిదీప్తి, తిమిరయంతవిభాతి ♦ నమరెఁగంటె.

౫౮.

ఉ. శాంతుఁడవయ్యవ్యాసముని ♦ శాసనపద్ధతిశస్త్రధారివై

యంతయుమోసపోకనిపు ♦ డీగిరిమీఁదఁదపంబునేయుమీ

యెంతయునిష్ఠఁజేసినను ♦ నిద్ధరలోనశుభంబులొందన

త్యంతమదుష్కరంబఁమ ♦ హత్తరవిఘ్నములొందుఁగావుతక.

౫౯.

వ. అని పల్కి నిజనివాసంబునకుం బోవం దలంచి యిట్లనియె.

౬౦.

సీ. అవనీశనీయంద్రి ♦ యాశ్వముల్దుష్పథ, గాములుగాకుండుఁ ♦ గాకయెపుడు

సధికతపఃశ్లేశ ♦ మైనచోసాధనో, త్సహమిచ్చునుగాక ♦ శంకరుండు

నఖిలదిక్పాలకు ♦ లగ్నితోనీతపో, బలయుఁగాదుచుమహా ♦ త్ఫలయుతముగ

నిర్మలంబైయొప్పు ♦ నీమనోరథమును, ముదముతోడుతనుజే ♦ యొదురుగాక

- నమచునీరీతిన్నే హాస్యం ♦ డైవయత్తుం, డమూదీవించినిజనివా ♦ నమనకరిగె
నప్పుడొకకొంతచింతించె ♦ నష్టనుండు, ఘనవియోగంబువెతఁజేయుం ♦ గా దెయెందు.
- తే. అంతశోభిల్లునన్నరుం ♦ డతులసార, వస్తుసంప్రాప్తి నానన్న ♦ ఫలమరమ్య
మనతిశయనీయమాన్నత్య ♦ మైనఁచున్న, గంబునిజపౌరుషముఁబోలె ♦ గదిసెనపుడు.
- చ. అలిరుచిరాకృతింబొలుచు ♦ నన్నరుండంతటభర్తసానుదీ
పితమగునమ్మహాద్రికడుం ♦ బ్రీతిని నెక్కెనునచ్యుతుండుచాఁ
బతగకులేంద్రు నెక్కుగతి ♦ భాసురలీలనత్సభానుసం
గతుఁడగుచుకొనుభంబులను ♦ గాంచుచుగంగకును న్నుభుంబుగఁ.
- ౬౩.
- వ. అప్పుడు.
- ౬౪.
- ఆ. జయజయధ్వనిబలె ♦ వట్టదన్విన మొప్పు, బవనవిచలదగ్గ ♦ పాదపంబు
లవనతోత్తమాంగు ♦ లగువనిజనములు, జల్లునేసలట్ల ♦ చల్లెవిరులం.
- ౬౫.
- చ. వెలయఁగజాహ్నువీసలిల ♦ వీచికలన్విహరించివేడ్కడ
జ్జలజపరాగములొగొనుచుం ♦ జారుగలి న్నెదురేగు దెంచియా
మలయసమీరమన్నరుని ♦ మక్కువతోడుతనాప్తమిత్రుఁడుం
బలెనల మెక శుభంబుఁ డెలు ♦ పంజను దెంచినలీలనొప్పచుకొ.
- ౬౬.
- చ. ప్రతిచరిమిఁదనుండియును ♦ భాలురనంగనునన్నతోపల
ప్రతతులమిఁదటందుమికి ♦ పాటుచు సారసహంసకూజితా
న్వితసురనిమ్మ గాసలిల ♦ నిన్వనమానృపమాళికెంతయుకొ
మతిననురాగమున్నినిచె ♦ మంగళతూర్యుని నాదవైఖరికొ.
- ౬౭.
- ఉ. అన్నరుండంతఁగన్గొనెని ♦ జాగ్రమునకొఘనదేవదారుసం
భిన్ననురాప గాసలిల ♦ వేణికకున్వివఃకుంబురంజిల
న్నన్ననగోరివేతనవ ♦ సంబులు నేయునమ్మద్ది హేతువై
యున్న నమస్కృతికొగుతుక ♦ మొప్పుఁగ నెంతయువిస్తె తాత్పర్యై.
- ౬౮.
- క. సరసిజరజమునదోగుచు, నరుణంతైయూర్పులందు ♦ నలరుచుగంగా
సరిదుత్తరీయలీలం, గరమొప్పుమరాళరాజిఁ ♦ గదలకచూచెకొ.
- ౬౯.
- శా. కొమ్ముల్పావఁగఁగుంజరంబులువెస ♦ స్తోరాడుచోనచ్చుటకొ
నమ్మెదంబునవట్టదీతతిమద ♦ ప్రావంబుకై మూఁగుతీ
రమ్మంఘాంచిప్రమోదమందెనపుడా ♦ రాజన్యఁడెట్లన్నలో
కమ్మందెన్నఘనుండు సేయురుజయు ♦ తల్లూహంబేకదా.
- ౭౦.

చ. సలిత మైనతత్కనక ♦ సానుమరీచులచేతరక్తిమం

బాలుచుతరంగసామ్యమునఁ ♦ బొందినవల్లభుఁగానలేకతాఁ

బలుమఱుప్రేమమీఱువెడ ♦ బల్కులనారయుచక్రవాకపు

నె్వలఁదినిగాంచిసంతసిలె ♦ వేడుకబుట్టదెకూర్చిఁజూచినకాఁ

20.

చ. ఒనరఁగనన్నదీవిచల ♦ దూర్చికలంఘనలంకృతంబులై

తనరెడుకాంతిపుంజములు ♦ తజ్జలమగ్నమణీసమూహమున్

అనువుగఁదెప్పినానృపున ♦ కాత్తగతంబగునట్టిచేష్టలన్

ఘనమగునాకృతుల్ దెలుపు ♦ కైవడినెంతయువిస్తయంబగున్.

21.

మ. ఁపల్కాఢ్ధాతతరంగమాలికలపై ♦ నుద్వేగవాతాహతిన్

జపలందైమఱివిస్తరించుదుఁగడున్ ♦ స్వచ్ఛిల్లనత్కేతకీ

విపులాగ్రాధతనొప్పశేనముసరి ♦ ద్వేలత్పిహాసంబోయం

చవుపాపాఢ్ధుమాచెనెంతయుఁబ్రమా ♦ దాశ్చర్యతందేలుచున్.

22.

చ. జలములుద్రావవచ్చువన ♦ సానుగండమదాంబుబిందువుల్

సలిలముమీదనిండివిల ♦ సచ్చిభిషింఘనమానవర్ణమై

యలగుచువేడ్కజేసెనపు ♦ డగ్గజబ్బందముఁజూడవచ్చున

య్యలఘుసరిదివిభాచనన ♦ హాసముమాడ్కినిరాజమాళికిన్.

23.

మ. ప్రతిబోధత్వముచేదిభిన్నముఖమై ♦ పాతాచ్చముక్తామణీ

తతితోడంగళితాశ్రుబిందుయంతమై ♦ తల్పంబుపైనొప్పన

య్యతివంబోలెడుశక్తిసైకతముపై ♦ నారూఢిఁగన్నట్టైనా

క్షితివాఢాగ్రణిసంతసంబుననిరీ ♦ క్షింపంగనాయుండటన్.

24.

చ. జలములయందుఁగేసతను ♦ సాంద్రలవాపుతమైతనర్పుచు

న్నలరుప్రవాళిపల్లవమ ♦ నంగవశాత్తతఁజూడనొప్పన

త్కులసలిదంతకాంతివెలఁ ♦ గొండెడునన్నధురాధరోష్ణమున్

దలఁచుకొనంగజేసెనుధ ♦ నంజయునిస్తదిసంతసించుచున్.

25.

చ. తరళితరంగసంకలిత ♦ దాననుగంధముఁగ్రోలిరోషముల్

నెరయజలంబులం దెగయు ♦ నీగుజగంబులనాభిముఖ్యతన్

సరినెదురేగుదెంచుప్రతి ♦ సానుజయూధముఁబోలెఁజూచున

వ్వరవనదంతిసంఘముల ♦ వారకచూచెనరుండువేడుకన్.

26.

క. శూరుపడి నెగయగఁదలచిన, యురగజవఁపూత్పూతముల ♦ నుడువధగతమై
శరద్రభవిధ్రమంబున, నరుదగునలిలములఁజూచి ♦ యానందించెన్. ౭౮.

లయవిభాతి.

వెలయుగతిహాసములు ♦ వలుదకటిసైకతము, లలఘుతర నాభినుడు ♦ లలరువలియూన్గుల్
కలితపుచకోకములు ♦ లలితఘనబాహువిన, ములునుగళశంఖములు ♦ బొలుచుముఖపద్మం
బులుననునమీనములు ♦ తళుకుకిచనైవలము, లెలబలుకుపక్షిరవ ♦ ములువెలయగంగన్
మలయుచునుబొందునల ♦ చెలులవలెనోపునదు, లెలమిగనిదాఁటెనరు ♦ డలరుచునుసంతకన్.

ప. ఇవ్విధంబున నవ్విజయుం డవ్వసుంధరాధరాలోహణంబుచేసి తచ్చిఖరప్రదేశంబున
బహుశునుమభారానతశాఖాంచితిరుపరివస్కృతంబై వినిర్మలంబగు మనఃప్రసన్నతయ
నుంబోలెం బొలుపారు వనమధ్యంబున నిల్చి పుష్పితలతావితాననఫలితోరు భూరుహ
నివహించిత కానమోజ్జ్వలవివిక్తప్రతిసారు ప్రదేశంబుల జెలువైందు నమ్రహేంద్ర
గిరింద్రం బొత్తతపశ్చరణంబున కనుకూలంబై కౌతూహలంబుపుట్టింప నానందించుచు
యోగశాస్త్రానుసారంబుగా ధ్యేయవస్తువునందుఁ జిత్తంబు హత్తించుచు మునివృత్తిం
దపంబునేయం దొంగిని. ౮౦.

క. ఆతిదుష్కరమగునాతప, మతనికిశ్రమ మేమిచేయ ♦ దయ్యెనుదలఁపకన్
మతినిల్కడగలవారికి, క్షీతిబాధక మెట్టిచైవఁ ♦ జేయంగలదే. ౮౧.

చ. ఎలమిదలిర్పనింద్రియశ ♦ మైకసుఖాంచితుడైగుణోదయో
జ్జ్వలతనుపాపరూపతమ ♦ సంబువినాశమునేసియంతని
ర్మలఁడగునక్కిరీటినిజ ♦ మాన్యతవంబులవర్ధిలెంగడున్
లలితమయూఖరాజనుడు ♦ నాయకుడుంబలెఁబూర్ణతేజుడై. ౮౨.

తీ. తనరుచుండెడుతత్వావ ♦ ధారిణమున, బుద్ధికామాదిపడ్వర్గ ♦ మునునజెంద
నీనియాతనినిరుపప్ల ♦ వైకనిస్పృ, హత్వమఱిరూపవిషయేచ్ఛ ♦ నంటకుండ. ౮౩.

మ. ఆతులాహింసతనాత్మనూనియమ ♦ ధ్యానంబులకొల్పెమం
త్రతపోభ్యాసములకన్మస్కృతులచే ♦ తంబోలెనయ్యంద్రునికన్
సతతంబుకథజియించునర్జునుడుదా ♦ స్వాభావికాగంతుకాం
చితకౌర్యప్రళమోజ్జ్వలప్రభధరిం ♦ చెన్ జూడుకొమ్మమ్మడికన్. ౮౪.

ఆ. ప్రతిదినాభివహా ♦ భవపిశంగజ్యోతి, శిరిమునందుఁదాల్చి ♦ మరకతాభుఁ
డైనయక్కిరీటి ♦ యగ్రాగుణప్రభా, నివృత్తమాలనీల ♦ నిభతసెప్పె. ౮౫.

మ. ఘనశస్త్రింబులుదాల్చియున్చిగులని ♦ మ్మొపట్టుకడై సభ్యవ
 ర్తనలవైమలమీఱుచున్పుగములక ♦ రంజిల్లగాఁజేసెన
 య్యనఘంఁడెన్నగఁదారిజోగుణవిహీ ♦ నాత్తుండునైయట్లకా
 యనుకంపాదిగుణంబులెవ్వరినిజే ♦ యకలేవురంజిల్లగక.

౪౬.

సీ. అనుకూలపాతమం ♦ చానిలంబంతట, వీవంగఁజేయుచు ♦ వెలయుముతుగు
 ణావధీరితభాస్క ♦ రాంచితదీధితుల్, గురుసుఖస్వర్పగా ♦ నెరపఁజేసి
 పుష్పాపవయవేళ ♦ భూరుహంబులుపల్ల, వాంజలులైమ్రాల ♦ నానతములు
 గాఁజేయుచునుశయ్య ♦ గాభూమినవత్పణా, స్తరణతఁబ్రతినిశి ♦ సమయములను
 గడఁగి నేయుచువిగతాభ ♦ గగననిపతి, తాంబుకణరాజిభూరేణు ♦ వణగఁజేయు
 సదయంచేబోలెనిజతవ ♦ శ్చర్యచేతఁ, బ్రతిదినంబునుబరిచర్య ♦ బడసెనతఁడు.

వ. ఇవ్వీధంబున నధికఫలాదయంబునకై సస్మాగ్రంబునంబుట్టు కుసుమంబులంబోలె నిజా
 గ్రంబునం గనుపట్టు నా శుభనిమిత్తంబులు గనుంగొని యాతండు విస్తయాధీనత్వంబునం
 బోధకుండయ్యె. ఆట్లేకదా, జితేంద్రియులైన వారిప్రభావగుణంబులు ధీరత్వంబును
 జ్ఞేషప్రభావా. అది యట్లుండె నట్లు మహత్తరతపోవర్తనండై యుష్పార్థుండు సేయు
 తపఃప్రభావం బితరుల కలవి యగు నే యని నిశ్చయించి యవ్వ సేవరు లత్యంతిభేదా
 యత్తబుద్ధులై యాఖండలునన్ని ధానంబునకుం జని, తదనుమతిం బ్రవేశించి సాష్టాంగ
 దండప్రణామంబు లాచరించి కరకమలంబులు మొగిచి ఫాలతలంబులం గదియించి
 మధురవాక్యంబుల నిట్లని విన్నవింపం దొఁంగిరి. దేవా భవదీయం దైనయింద్రకీలాద్రి
 యందు జటావల్మలధారణంబుండై సూర్యచంద్రాగ్నిప్రతినిధుం డైనయొక్కమహాపురు
 షుండు జగంబు తపియింప విజయార్థంబు శత్రుభీషణంబుగా శస్త్రాస్త్రంబులు ధరి
 యించి వేదవిద్యను స్థానంబుల నదాచారనంపన్ను లైనమునుల నతిశయించుచు, నత్యా
 శ్చర్యకరం బైనతపంబు సేయుచున్నవాడే. అతనితపఃప్రభావంబున మారుతంబులు
 తైత్త్యమాంద్య సారభ్యంబులై యత్యంతసుఖావహత్వంబు గావించెడు. భూమి నవి
 తృణా స్తరణంబై శయ్యాసనాదులయం దనుకూలం బయ్యెడు. గగనంబు మేఘభూమ
 రహితంబై జలధారావర్షంబున భూపరాగంబు నడంగించెడు. ఇవ్వీధంబునం బృథి
 వ్యాదివంశభూతంబులు నతినికి మనఃపూర్వకంబుగాఁ బరిచర్య గావించునట్లున్న
 యవి. ఇంకే మని విన్నవింప నేర్తుము. మృగంబులు సహితము పరస్పరవిరోధంబులు
 మాని శిష్యవర్గంబు నద్గురుం గొలిచినట్లు సంతతంబును సేవించు చున్నయవి. పుష్పా

పచయసమయంబున వృక్షజాతులు పుష్పితంబులై తమకుఁ దామె విసమత్వంబునం
బొందెడు. అన్నగంబును భవదీనంబైనవిధంబున నత్తపోధననత్తమున కధికవశంబై
యొన్నయది మఱియును. ౮౭.

చ. శ్రమరహితత్వ మేప్రబల ♦ సత్త్వము దెబ్బనుహచ్చరీరమా
సమరజముంబుఁజూటుమఱి ♦ శాంతుఁడటంచునునూతనంబుగా
సముఖముజేరినకొబ్రభువు ♦ సన్నిధిఁబోలెభయంబువుట్టునా
విమలతపోహుహత్వమిది ♦ విస్తయమయ్యెడుమాకువాసవా. ౮౮.

ఉ. ఇట్టితపంబు సేయుఁగు ♦ డేకులజాతుఁడొయన్న సేమనా
పుట్టువునన్యవాయమును ♦ బుద్ధి నెఱుంగము రాకొలంబునకొ
బుట్టినవాఁడొకాకముని ♦ పుంగవజాతుఁడొత్తైత్రజాతుఁడొ
యెట్టికులంబువాఁడొదివి ♦ జేశ్వరయాఁగునుఁడెంచిచూడఁగక. ౮౯.

క. ఎన్నేని కారణంబుల, సెన్నియుమతి నెఱుంగలేక ♦ యివ్వడుమిత్రో
విన్నపము సేయుతప్పిది, మన్నింపుముమంచిదేని ♦ మఱికాకున్నకొ. ౯౦.

క. హితమేల తెలుపరన్నను, సతతమువనములనుదిరుగు ♦ జడులెక్కడన
స్తతులేడ నెంచియాచిన, క్షీతిలోపలనింతవట్టు ♦ సిద్ధంబనఘా. ౯౧.

వ. అంత, ౯౨.

చ. వనచరులిట్లు దెల్పినను ♦ వానవుడెవ్వడుకూర్చిమీఱఁగాఁ
దనయునిసత్తపంబుమది ♦ తాల్చియునున్దినవిన్దితాత్మఁడై
మనమునఁబుట్టుహర్షమును ♦ మానుగవాఁచెనురాజచిత్రములో
తనరఁగనీతిమార్గములు ♦ తప్పువుగాఁబొందించియాచినకొ. ౯౩.

మ. ఇరవైదంగనునంతనింద్రుఁడుమనం ♦ బేకాగ్రతకొనిల్పియా
నరుపైభక్తినిదస్తవస్థిరతఁగా ♦ నరాగామదింగోరితా
నెఱిఁగేయుండిమఁతేమియుండెలియన ♦ శ్లేసంతసంబాప్పుగా
కురనారీతతిఁబిల్చియిట్టులనియెకొ ♦ జోద్యంబువేద్యంబుగాకొ. ౯౪.

చ. యువతివతంసలారవినుఁ ♦ డొక్కటిచెప్పెదమిగుబోలెని
యవనినిమర్తభేదులగు ♦ నస్త్రములందతికోమలంబునుకొ
అవిహతమున్న మోఘమును ♦ నత్యైవరూపముదూరపాఠినాఁ
బ్రవణకు నెక్కున స్థిమిక ♦ భావజుగెల్చినకొండుగల్లుసే. ౯౫.

తే. ధరణి సంసారముక్తికై ♦ తమమువిడిచి, నట్టిమానులరాజన ♦ మనుపరాగ
మూచునవబోధవారిమీఁ ♦ డైనలోచ, నాంజలులద్రానఁబడినట్లు ♦ లఱిగిపోవు.

చ. జగములయందుమున్వివిధ ♦ సామ్యములందగునుందరత్వముం
దిగిచివిధాతమిష్టుఁడన ♦ నేరువుమీఱుసృజించియిచ్చుటకొ
దగవనియింపఁజేసినత ♦ తంబుజనాఘమునిందుఁజేరఁగా
నొగిముదమందఁజేసెనిక ♦ సుర్వినసాధ్యమెమితు నెవ్వయొక్క.

ప. కావున. ౯౭.

ఆ. కళలనిపుణులైన ♦ గంధర్వులనుగూడి, యరిగియతనితపముఁ ♦ జెఱచిరండు
ఎలమినిస్పృహలన ♦ నెల్లగెల్పెడుమీకు, నీసుఖాత్ముగెల్పు ♦ టెంతయరిది. ౯౯.

క. ఈకరణినుగ్రమగుతప, మేకాగ్రతనేయునతఁడు ♦ హృదయంబునఁదా
నేకరణినుఖముఁగోరును, బ్రాకటముగనంటిరేని ♦ పడఁతుకలారా. ౧౦౦.

క. వినుడతఁడీగతిఁజేసెడు, ఘనతపమదిముక్తికొఱకు ♦ గాదిదినిజమ
య్యనఘుఁడురిపువధచేతను, గనుఫలమునుమదినిగోరి ♦ కానితలంపకొ. ౧౦౧.

క. ఆదియెట్లన్న నునెంతయు, విదితంబుగఁదాల్చినట్టి ♦ విల్లెక్కడసా
ఖ్యదమగుముక్తియ దెక్కడ, మదిలోపల నెంచిచూడ ♦ మానినులారా. ౧౦౨.

చ. తలఁచమహాజాఁడొనతఁడు ♦ లెక్కినమానులుబోలెనాత్మలో
నలిగిశపించునోయనుభ ♦ యంబునులేదదియెట్టులన్ననుకొ
వెలయయశంబులెన్నునయ ♦ విక్రమశాలలబుద్ధులెంతయుకొ
లలనలయందునింతయుఁద ♦ లంపపుడొకవేళనేనియుకొ. ౧౦౩.

ప. అని యిట్లు నకలదేవతాసమక్షంబున నాజ్ఞాపించి వివిధాంబరాధరణాదుల బహూక
రించి, పొందు కార్యంబు సాధింపుఁ డని యా ఖండలుం డనుప నా యచ్చర లత్యంత
సంతుష్టాంతరంగులై, యా సహస్రలోచనులోచనసహస్రంబునకు విస్తయంబాపా
దించుతేజంబునం బ్రకాశించుచు వినమితశిరస్కులై వినయంబున నయ్యాస్థానమంట
పంబు వెలువడి. ౧౦౪.

క. వనితామణులుస్తుంగ, స్తనభరనమితాంగులగుచుఁ ♦ దడయకయపుడిం
పెనయఁగనిజనదనములకుఁ, జనిగమమోద్యుక్తలగుచుఁ ♦ జయ్యననంతకొ. ౧౦౫.

క. స్నేంధవగజరథములతో, గంధర్వులు వెంటనడువఁ ♦ గట్టాయితమై
దింధిస్తునిమ్రోయించిరి, బంధురగతిమర్దశములు ♦ పటురవమెనఁగొకొ. ౧౦౬.

క. ఆరవముదిశలబుద్ధులు, భూరివిమానాఘనినిర ♦ పూరిత మైతా

బోయనమోయుదుబురిలో, నారూఢిగఁజూటెదత్ప్రి ♦ యాణము దెలియక. ౧౧౭.

వ. ఇవిధంబునఁ బ్రయాణోన్ముఖులై నిఖిలబృందారకనందోహంబు లానందంబునం
గనుంగొనుచుండఁ దత్పరంబు నిర్గమించి నడచునెడ. ౧౧౮.

ఆ. భానుమండలంబు ♦ పైవచ్చుకతనన, పురనలకును నాత ♦ పవరణముగ
నమరఁబట్టినట్టి ♦ యాతపత్రంబులు, సార్థకతనుజొంద ♦ వయ్యెనపుడు. ౧౧౯.

చ. ఎదురుగదుర్గిమిత్తముల ♦ కెల్లను హేతువు గాఁగవీచున
య్యుడుటుచువాళిగాలినరు ♦ ణోత్పలమీలనసన్నిభాక్షులై
పదములుదొఱిలన్నడుచు ♦ భామల చెక్కులభానుదీప్తిచే
నొడవినరక్తిమంబలము ♦ దోడ్పతకాంలిని జేసెనయ్యెడక. ౧౨౦.

క. దివిజానుభావముననురు, జవనాశ్వాకృష్టనురథ ♦ సందయుములుచ
క్రవివర్తనంబులేకయె, దివినివిమానములరీతి ♦ దృఢగతిఁబఱచెక. ౧౨౧.

వ. అవ్వడు. ౧౨౨.

చ. లలనలగంధసారముల ♦ లందుమిటారి మెఱుంగుచన్దలల్
పులకిత మైగగుర్పొడువఁ ♦ బుట్టుపరిశ్రమబిందురాజిత
త్తిలకపరివృతాస్యములఁ ♦ దీర్చినమాక్తికభూషణాకృతిక
దెలిపెనుండరాంగులకుఁ ♦ దేజమెకాదెలికార మేనియక. ౧౨౩.

మ. పతితోల్కార్చినమానదీధితులుప ♦ ర్వంగానవిచ్చిన్నరూ
పతసావర్ణనికాషగౌరవచులిం ♦ పారన్నభోవీధిరా
జితమైయుప్పెడుతద్రథధ్వజపట ♦ శ్రీమించివిస్తారముక
ఆతివిస్తారము సేయరీతిఁగనఁగా ♦ నయ్యెక స్వయంబాష్పఁగక. ౧౨౪.

తే. కుసుమకుసుమరగాత్రులై ♦ కొమ్మలాత, పమునకొర్చులుగంధర్వ ♦ పతులునూచి
కమలభవుచిత్రసంస్పృష్టి ♦ కాశలమున, కచ్చెరువునొందిరయ్యారె ♦ యనుచునపుడు.

సీ. శృంగారములుదీర్చు ♦ సిందూరరాగంబు, తరుణార్కరోచులఁ ♦ ద్రస్తరింపఁ
గనకంబుపెంపొందు ♦ కక్ష్యబంధప్రభ, లిరువంకమెఱపుల ♦ కరణిఁబరఁగ
నిర్మలమణిమయ ♦ భర్తవర్తప్రభ, లింద్రచాపద్యుతు ♦ లీనుచుండ
ఘణఘాంఘణమున ♦ ఘంటికారావముల్, ఘనగర్జితంబుల ♦ కరణిమ్రోయ
వరుననప్తస్థలంబులఁ ♦ గురియుచుండు, కలితమదధారజలవర్ష ♦ గలిసిదెలుప
సరభసంబుననడఁతెందు ♦ కరిఘటాలి, పాలిచెజీమూతబృందంబు ♦ పోల్కిఁదనరి.

క. త్వేరితగతిఁబంచధారా, స్ఫురణల్దనరంగదురగ ♦ ములునడతెంచెన్
మరగాభిధానమప్పుడు, మురువైష్ణవసార్థకతను ♦ బొందినకరణిన్. ౧౧౭.

చ. పరగదురాసదంబగుప్ర ♦ భౌకరమండలమిట్లుదాఁటియా
తరుణులువాహినీతతులు ♦ దామునుదూరమువచ్చియుర్తికల్
నెరయఁగదిగ్విఘాతతికి ♦ నేర్పునదిద్దినయేకవేణినాఁ
బరఁగువియన్నదిందిగిరి ♦ బంధురమర్దశవాద్యఘోషతోన్. ౧౧౮.

క. సమదాళిపరివృతాంచిత, కమలరజోవ్యాప్తమగుచు ♦ గగనధునీభం
గములందోగుచుఁదత్తా, పముదీలఁగనపుడుమలయ ♦ పవనముపీఁచెన్. ౧౧౯.

చ. కరితురగావగాహనము ♦ క్రందున నెంతయుఘూర్ణమానమై
పారలివిమానభిత్తులగు ♦ భుల్లునఁదాఁచుచు నేటికైననున్
దరిగెనిమంటిమంచునుము ♦ దంబునఁబొంగినరీతినుర్తికల్
నెరయనురాపగావిమల ♦ నీరములత్రతినొప్పెఁజూడఁగన్. ౧౨౦.

క. సురభననచేదులిరుగుల, నొరయుచునిరుగడలఁబడఁగ ♦ నుడుమార్గంబున్
సరిగడచిమేఘములపైఁ, బఱచెడురథనేములపుడు ♦ భ్రమణతనొందెన్. ౧౨౧.

మ. ఘనదంతాహతిచేతవర్షిలుఘనా ♦ ఘంబుల్పథశ్రాంతిచే
తను నేతెంచుగజప్రజంబులనుమో ♦ దంబందఁగాఁజేసె నె
ట్లిననన్ భూమిఁబరోపకాయలగుధ ♦ న్నాత్ముల్ప్రవర్తించువ
ర్తనఘల్పీడలునేయువారియెడలన్ ♦ దాత్పర్యమేనేయుఁగా. ౧౨౨.

చ. నరుసనువచ్చుచుండుసుర ♦ వారవఘాకటిరమ్యవస్త్రముల్
వరుడగువానిచేతబలె ♦ వాయువశంబునసారెజాఱఁదా
వరమణిమేఖింశువుల ♦ వారిగఁబర్చుచునారమధ్యమం
దొఱపగుచల్లడంబుగతి ♦ నొప్పెనఘోంశుకలీలవంతఁగన్. ౧౨౩.

ఉ. సారతుసారవర్షమునఁ ♦ జందనపుందిలకంబులెల్లనుం
జాఱఁబరిశ్రమంబుడిపి ♦ సంతసమందఁగఁజేసి మేఘముల్
వారలచేతఁస్కృతులు ♦ వారకపొందెనునట్లకాదెయి
ధారుణిఁజేసినట్టిసుకృ ♦ తందెడఁబాపునెముల్పదోపముల్. ౧౨౪.

చ. కలితతరోర్తిరేఖలఁబ్ర ♦ కాశములొపులినస్థలంబులుం
బరెఁజెలువారువీతజల ♦ భారపయోదములందుభిన్నమై

పాలుచును కేంద్రచాపమును ♦ బూర్ణము చేసెనుదత్తురాంగనా

సలలితభూషణద్యుతులు ♦ సంధులబరువుసాంగ మేర్పడెన్. ౧౨౫.

వ. ఇవిద్దంబున మేఘమండలంబు నిర్గమించి విహంగమార్గంబునుంగడచి నిజాగమనప్రయో
జనవిషయంబు తైనభౌవికరణీయకార్యపర్యాలోచనంబు తైనసల్లాపంబులు నేయుచు,
జలధరపటలంబు చేతం గవ్వం బడక యధిక్షాన్త త్యంబునం గనుపట్టునక్కనకసాను సము
జ్జ్వలం బగునింద్రకీలవైలేంద్రంబుఁ బ్రవేశించి విలాసినిముఖనలినంబు, నుద్ఘాతస్ఫుటవిశ
దాతపత్రఘనంబును, దూర్వరవగంధీరంబునుంగా నభంబుననుండి ప్రవహించు మం
దాకినీప్రవాహంబుచందంబున నా సహస్రాక్షుపంపునఁ జను దెంగుగంధర్వవాహిని
తచ్చిఖరప్రదేశంబున వీడువిడిసె నవ్వడు. ౧౨౬.

ఉ. అద్గలమైచేగమున ♦ నభ్రచయంబులెసేతువైతగన్

బగ్గుమలెంతయుంగుదియఁ ♦ బట్టినమోములనాంచిభూమికిన్

మ్రొగ్గితురంగముల్ నడువ ♦ బోరునఁబాటుచునూతులార్పఁగా

డిగ్గరథావశుధరకు ♦ తీవిదలిర్పనతిప్రయాసతన్. ౧౨౭.

చ. ఇరుగడమేఘముల్ దనర ♦ నింద్రనగంబునకాభిముఖ్యమై

యురువడినంతరిక్షమున ♦ నుండివెసందిగుసామజ్జోత్పరం

విరవులపక్షికంపనమొ ♦ కింతయులేకయముల్లినుండుభూ

ధరవరసామ్యమొందుచును ♦ దచ్చిఖరంబునఁబాలై నెంతయున్. ౧౨౮.

క. వినువీధిఁబఱచుకొశల, మునసనువిషమముల నేక ♦ ముగనగ్గిరిపైఁ

జనుసైంధవఖురనరఃఖలు, గనుపట్టెనదీనమీప ♦ గతవులనములన్. ౧౨౯.

క. సెలయేటులప్రతిరవములఁ, గలసిగభీరముగ్రహాయ ♦ ఘనరథరవముల్

జలదస్యనమనియొద్దత, గళిపింఛతవినుచునీల ♦ కంతములూడెన్. ౧౩౦.

ఉ. ఉన్నతవైలకూటముల ♦ నుండిగుల్లిల్లనదూఁకిపాటుచున్

జెన్నగుపార్శ్వవప్రహరి ♦ నీలమణిద్యుతితోడ నేకమై

పన్నినభోంతరంబునని ♦ భాగముబొందినరీతివింతయై

యున్నజలప్రవాహమొక ♦ టొయ్యనఁజూచిరిముగ్ధలచ్చటన్. ౧౩౧.

చ. ఆదలుచుమావజీలదమ ♦ యాత్మగణింపకప్రాంతనందర

స్తదగజగంధలుబ్ధమగు ♦ మాకుతమొయ్యనవీపఁగ్రోధతం

బాదలికరేఖసంఘముల ♦ ముందరఁజూచితదాత్తచిత్తతన్

గదిరియలిప్రయానమున ♦ గంధగజంబులుపూవుమత్తతన్. ౧౩౨.

చ. జవమునవచ్చుసాంద్రరథ ధీ చక్రవిఘట్టనచేజనించు

న్నవసలిలంబులీలనరు ధీ ణంబగురేణువునిండదోగియ

ద్రివిజవరేణ్యవాహినియు ధీ దీర్ఘతవర్షవివర్ణయైనజా

హ్నువివలెనవ్యపల్లవవ ధీ నంబులునిండనిగెన్నహార్షటిక్.

౧౩౩.

చ. అలరినివాసయోగ్యమగు ధీ నట్టివసంబులుపూచిపున్నముల్

వెలయుఁగరాలుతావులను ధీ విస్తృతమాక్తికనైకతంబులక

జెలుపగుకాశ్వలస్థులుఁ ధీ జెన్నగుచుండెడుదివ్యవాహినీ

సలలితతీరభూమివిల ధీ సచ్చిచిరంబుగనిల్పెనైవ్యముల్.

౧౩౪.

మ. కరమొప్పుంగనుజాహ్నువీతటమునం ధీ గంధర్వవైవ్యంబులీ

కరణిండగ్గినవేలముద్గిరికిను ధీ త్కర్నందగంజేపెనా

వరసంయోగమునైనయోగముననా ధీ ప్పంజేయుఁగాగౌరవం

బరయకసత్పురుషానుకూలతనసా ధీ ధ్యంబెద్దిభావించినక.

౧౩౫.

చ. పాలుపుగఁబూచిఘుమ్మరను ధీ భూరుహముల్ విజనప్రదేశముల్

కలయఁజిగిచ్చినట్టిలతి ధీ కావినరంబులుదేవకామినీ

లలితతరోపభుక్తిసఫ ధీ లత్పముఁబొందెనునెట్లటన్నదా

జెలఁగివరోపకారమును ధీ జేసినదేకదకల్లియెన్నఁగక.

౧౩౬.

చ. అలసియుసౌఖ్యమేనియుని ధీ జాగ్రతలస్థితసర్వపూత్కృతో

చ్చలితనవప్రవాళహరి ధీ చందనసంగతిదుప్తసేవకుల్

దలముగనున్నయట్టివిభు ధీ దండనుబోలెనుదత్పురాంగనల్

నిలకతిరస్కరించిరిల ధీ నింధితమేకదదుప్తసంగతుల్.

౧౩౭.

చ. అలరుకడానిజీనిపని ధీ యాస్తరణధ్వజకంకటాదులుక

వలనుగడించితచ్చినుముఁ ధీ బాపుటకైధరమావటీలుదా

క్కొలుపనిపెట్టెతకగదిసి ధీ కుంజరయూధముపాల్పెనత్తటిక

బ్రళయసమీరభగ్నుగహ ధీ నద్రుమవిస్తృతలైరితులక.

౧౩౮.

మ. ఘనమాతంగమనొక్కటిట్లునిజమా ధీ గ్రక్రాంతిచేనొందుని

ద్రనుజాలించితొలంగినట్టిశయన ధీ స్థానంబునకదానవా

సనఁగ్రోలకొక్షణమందువ్రాలునచల ధీ త్వారంగజాలంబులే

చినవేగంబునజారుశృంఖలగతిక ధీ జెన్నొందెజిత్రంబుగక.

౧౩౯.

సీ. ఈరీతిబడలికల్ ♦ దీఱినపిమ్మట, జలములుద్రావింపఁ ♦ సలఁచియప్ప
డాఱోహణముచేసి ♦ యాఱోరణావలి, గంగకుఁదెచ్చిన ♦ గదిసియువల
వనగజమదగంధ ♦ వాసనల్ వేదచల్లు, పెఱతటంబులమీఁద ♦ నుఱుకఁదలఁచి
సురసరిద్వాపీనీ ♦ సరణికిడ్డంబైన, ఘూర్జిల్లుచునుశితాం ♦ కుశనిహతులఁ
గరలికరములెత్తి ♦ ఘీంకృతుల్ నేయుచు, మసలితిరుగఁబడక ♦ మస్తకములు
ద్రిష్వకొనుచుమస్త ♦ రిందుమావంతుల, సరకునేయకుండెఁ ♦ గరులుకొన్ని. ౧౮౦.

మ. జలముద్భ్రావఁగవంగినట్టికరిణీ ♦ జాలంబుతుండంబులకొ
గలయంద్రావుచుఁబాసఁజేపజలముల్ ♦ గౌరప్రవద్దానసం
కలితంబైనకపోలపాలికలపూ ♦ త్కారంబుతోఁజల్లఁద
జ్జలబిందుప్రకరంబుజాఁతునుమదా ♦ సారంబుచందంబునకొ. ౧౮౧.

మ. ఆతిత్పస్థకొబడియుండియుఁక్షణముదా ♦ నాఘ్రాణమేచేసిత
త్సృతికూలంబుపరేభశంకమదిలో ♦ భావించిరోపంబుతో
మతిసెన్నకొహిమశీతమైనవనజో ♦ న్నత్తేభదానాంబుసం
యతమాతోయముఁద్రావదయ్యెనొకనా ♦ గోత్తంసమన్వేళలకొ. ౧౮౨.

సీ. ఈరీతినీరాను ♦ నిభరాజయూధముల్, జలమెల్లదానసం ♦ కలితముగను
జేసితామరలెల్ల ♦ చెలఁగితుండంబులఁ, బెకలించిగొండపా ♦ లికలసారె
తాటించుచునుమదో ♦ ధృతిమీఱగుమిగూడి, విహరించికింజిల్క ♦ పిహితరక్త
మదరేఖలాప్పఁదా ♦ మరవాసనలనీను, కమనీయతరకపో ♦ లములువెలయఁ
గనకసానుదీప్తిఁ ♦ గడునొప్పనడగొండ, లొక్కొయనఁగమిగుల ♦ నొప్పమీఱి
మరలెఖిరమునకు ♦ మందయానంబుల, గంగవెడలిపారు ♦ గట్టియంత. ౧౮౩.

మ. ఘనరక్తధ్వజినీరజంబుకలయం ♦ గాఁబర్విసంతోభసం
జనితప్రస్ఫురసిచికల్తటములా ♦ చ్ఛాదించమాతంగముకొ
దనకంజాతపరాగనంచయముశీ ♦ ర్ణంబైపిశంగత్వముం
దనరంజెందిజలంబుమ్రెల్లెనవుడం ♦ తకొచిత్రమంజిష్ఠనాకొ. ౧౮౪.

చ. నిరుపమకాంతిమీఱిమద ♦ నిశుతసప్తవిధస్థలంబులా
స్ఫురణిబద్ధవామపద ♦ భూరిగళంబులనంగహారముల్
గురుతరధూపవృక్షవన ♦ కోటులసల్పుచుఁజూడఁమెప్పైన
క్కురులుజలచ్యుతప్రచల ♦ గంధగిరిప్రకరంబుచాడ్పునకొ. ౧౮౫.

క. నిరతము సప్తస్థలములు, ధరణిరజంబుఁగఁదొరఁగు ♦ దంతావళన

త్కరగంధనిరసవైలా, పరిమళమదగంధమపుడు ♦ పవనముదాల్చెన్. ౧౪౬.

చ. ఉదరిమృగేంద్రయాధములు ♦ హుమ్మనిమ్రోయుచునిద్ర మేల్కొనన్

జెదరకగర్జితభ్రమను ♦ జెందిసముద్రతకంధరంబులం

బొడలిచకొరకేకిమల ♦ ముల్జలభూములనాలకింపఁగా

నుదితసురేభబృంహితము ♦ లూప్యెను మేఘునినాదవైఖరిన్. ౧౪౭.

మ. ఘనచిత్రాంబరభూషణోద్వహనశా ♦ ఖల్మీఅమార్గశ్రమం

బునదివ్యాంగనలాతురత్వమెనయన్ ♦ మున్నున్న గానచ్చటం

దనరంగావిభజించికట్టినగృహ ♦ స్థానంబులకొరమ్యమై

తనరెకేదదన్వనపాదపంబులుపురో ♦ ద్యావప్రభస్తీటుచున్. ౧౪౮.

ఐ. తదనంతరవృత్తాంతం బెట్టి దనిన.

౧౪౯.

క. నరకిన్నరవరచారణ, గరుడోరగసిద్ధసాధ్య ♦ గంధర్వపకిం

పురుషామరమునివందిత, చరణాబ్జదయావిలాస ♦ శౌరినృసింహా. ౧౫౦.

మాలిని. అమలకమలసేత్రా ♦ యాంత్రకృష్ణప్రహూత్రా

విమలశుభచరిత్రా ♦ విస్ఫురద్గౌరగాత్రా

విమతతిమిరమిత్రా ♦ వీరలక్ష్మీకళిత్రా

నమదదనుజజైత్రా ♦ సన్ననిస్తోత్రపాత్రా. ౧౫౧.

గద్యము. ఇది శ్రీమదహోబలలక్ష్మీనృసింహకటాక్షులభక్తివిధానిచిత్ర మాధ్యమసగోత్ర

గోపాలునికులపవిత్ర భాస్కరామాత్యపాత్ర వీరనమంత్రిపుత్ర పరమభాగవతపూజా

విధేయ సింగయనామధేయప్రణీతం బైనకిరాతాశ్లసీయంబను మహాకావ్యంబునందం

ద్వితీయాశ్వాసము.

తృతీయాశ్వాసము.

క. శ్రీరామానుచతటక, స్మారీనమ్మిలితవిపుల ♦ శోభితవత్సా

నీరేజపత్రివీక్షా, నారదముఖభక్తరత్న ♦ నరహర్యత్సా.

౧.

ప. అవధరింపు మివ్విధంబున నానిలింప భామినులు గంధర్వవరులం గూడి తద్వనవిలోకన
కౌతూహలంబున నిజమాయాచరికల్పితంబులును, నింద్రచాపసంకాశగోపురంబులును,
ననేకమణిప్రభాభిరామంబులును నగుమందిరంబులం జెలువొందుశిబిరంబు వెలువడి.

శా. ఈరీతికొనిబిరంబు వెల్వడి సతుల్ ♦ స్వేచ్ఛావిహారంబులిం

పారకభేదరసాధయుక్తలగుచున్ ♦ హర్షంబుతోజోడుగా

నారామంబటుచొచ్చికుంజగృహదీ ♦ పృచ్ఛోభలకమీటుచున్

సారూప్యంబును బొందిరవృక్షులన ♦ తౌదామనీరాజితోన్.

౩.

క. వారలకవృక్షువృత్తతు, చోరుశ్రమహారియగుచు ♦ సుజ్జ్వలమణిభూ

షారవజనకధరాసం, చారముభృతిజేసెగగన ♦ చారముకంటెన్.

౪.

ప. అంతసక్కాంత లక్కాంతారంబున లతాంతకృంతనంబు సేయం దొనింగి.

౫.

చ. చెలువుగజూచివుప్పములు ♦ చేతులకందంగనిల్చికోయుండం

చలరెడువృక్షముల్లడచి ♦ యవ్వలికేగిరదెట్లటన్నున్

జెలగుచుఁగాముకుల్ గుణవి ♦ శేషములందుయథోత్తరేచ్ఛలన్

గలసివినోదవైఖరులు ♦ గాంతురుగా దెతలంచువాడన్.

౬.

చ. అతివలు సేర్పుమీఱగళ ♦ మందునలందినగంధసౌరభా

హృతమగుచుంజెలంగివన ♦ భృంగకులంబులుయావకారుణాం

చితమృదుహస్తపల్లవవి ♦ శీర్ణనఖాంశుచయోరుమంజరీ

భృతలగుబాహువల్లికలఁ ♦ బెట్టుమూఁగెవలిన మొప్పగన్.

౭.

చ. అలివరపానచంచలశు ♦ మాంచితగుచ్ఛతనొప్పుమీఱసం

చలితనువల్లవంబగుచు ♦ సంకతగాఢతరోష్ణదంశమో

జ్వలకరచాలనంబువిల ♦ సద్గతిఁదెల్పనశోకశాఖన

వృక్షలతులుసూచినంతసముఁ ♦ బొందిరిమిక్కిలిమానసంబులన్.

౮.

క. అత్తతీనొకసతితు మైద, మొత్తంబుబుర్రుమృతనుచు ♦ ముసరినగరముల్
తృప్తపడివిదళింపఁగ, బ్రతిమఱియొకతెదానిఁ ♦ జేర్చొనిపల్కెన్. ౯.

ఉ. మానితనవ్యవల్లవన ♦ మానముతొకరముల్ విడుర్చుదున్
బూనివృధాపరిశ్రమముఁ ♦ బొందకువేమదిగల్పవల్లికా
నూనపరిభ్రమస్తధుప ♦ యూధములూయ్యననాశ్రయించెని
న్దానకయెట్లునీవిఁకను ♦ మాన్వెదపేధయపెట్టిమానినీ. ౧౦.

ఆ. ప్రణయకుపితయగుచుఁ ♦ బలిఁబాసివేటొక్క, తరుణమరలఁగలయఁ ♦ దలఁచియొన్న
దానిభావమెఱిఁగి ♦ తరుణివేటొక్కతె, పలికెనిట్టలనుచుఁ ♦ బ్రాణివెలయ. ౧౧.

ఉ. కోపముమానవేవిభుని ♦ గొబ్బునఁగూడవెకాకతక్కినన్
జాపలమైననీమనము ♦ చాలతపించునుముందుబోలెనే
నాపయింతయున్నజము ♦ నాతిరొయంచునునిట్లునేర్పుమైఁ
దీపుగఁబల్కియల్కవెనఁ ♦ దీర్చిననచ్చెలిగూడెనాధునిన్. ౧౨.

సీ. గురుకాశనూనదు ♦ కూలసారసకల, కృణితరేఖాకాంచి ♦ కస్యజఘన
సన్నిభతీరదే ♦ శశ్రుభూషితకుంజ, పాథోధియోషిత్సృ ♦ సంతికలను
అతిమూరపాతభే ♦ దితనిర్ధ్వరస్రవ, త్వృతియాతవల్లభో ♦ త్వంగశీత
లాచ్చమాక్రికవన ♦ హాసోపలక్షిత, నిర్మలాదకబిందు ♦ నివహములను
నచలదలిపుంజమృదులాంజ ♦ నాభిశారి, తప్రనూనాక్షిసాదర ♦ తానిరీత్య
మాణనప్రూంగలతికాస ♦ మాజములను, సంతసంబునఁజూచుచు ♦ సంతమఱియు.

క. వారణమదకలితాపణ, సారస్థిరగండకవణ ♦ జాతశ్యామో
దారమనోహరచందన, భూరుహములుజూచిరంత ♦ ముందరఁజనుచున్. ౧౩.

చ. తరుణులువేడ్కతోఁజెలఁగి ♦ తామునుబూవులుగోయకుండియున్
బరులుపకారముల్తమకు ♦ వారకచేసెడులీలనిచ్చున
వ్విరులను నాథులందుఁగల ♦ ప్రేమలఁగైకొనిరప్పడెంతయున్
మురియుచువల్లభుల్ప్రియుముఁ ♦ బొందెడునట్లుగసాదరంబుగన్. ౧౪.

క. మఱియొకమానిని నాథుఁడు, విరులియ్యనుసవతిపేర ♦ బెట్టుగబిలువన్
జరణమున నేలవ్రాయుచుఁ ♦ గరమల్కనుబల్కకుండెఁ ♦ గన్నీరొల్కెన్. ౧౫.

చ. సరసములాడునాథుఁడెన ♦ సప్తఖమైతనదృష్టినిల్పితా
సరిమురివీడిజాతొడుని ♦ జాంశుకమున్నటికట్టకయ్యెడన్

సరసనుబూలుగోయవెనఁ ♦ జూచినయట్టికరంబునుకొప్ప ధా

యెఱుంగకయుండెవెండియొక ♦ యింటినిజాధిపత్యచిత్తతాక.

౧౭.

* * * * *

వ. అంత.

౧౮.

క. చెలులభలుమూగకుండను, జెలువగునం పెగలుదుటిమి ♦ చిలుకలుబెదరకొ

వెలయుజవాదియలందుక, నలవడిగుమిగూడికునుమ ♦ హరశోన్ముఖులై.

౧౯.

వృషగతిరగడ.

నారినారీయశోకమిదిమగు ♦ నారెగూర్చిప్రధానబాణము
మారుమాటిదిమనకుముట్టకు ♦ మానినీమణిమధుపతాణము
ఆళిహళినివిరులుగోయకు ♦ మళికులంబులుమోయుచున్నవి
గోలగోలతఁజిగురుగోయకు ♦ కోకిలంబులువదరుచున్నవి
కల్పికలికలఁగోయఁబోకుము ♦ కమ్మతావులవిరులుగోయుము
వల్కలబూనుచుగర్జికారము ♦ భామయిల్లి డెదీని డాయము
కంటెయీతిలకంబులోకల ♦ కంతిపూచునుగంటెయిల్ల వె
అంటుమావిదలిర్చుతావుల ♦ నంటనీవరులొంటికిల్ల వె
శోభనాంగిపదంబుసోఁకన ♦ శోకమలరులునించునిండఁగ
రాభవన్మృదుగీతిఁప్రేంకణ ♦ రాజిరాజిలుననుచుమెండుగ
బోటిసీముఖుమెత్తిచూచినఁ ♦ బూచునింపులుదేరసం పెగ
నాటఁగొఁగిటజేర్చవలపుల ♦ ననుచుఁగేసరరాజిసాంపుగఁ
జల్లతావులననుచువారుణి ♦ చల్లనీవనివకుళవారము
కల్లగాదుతలిర్చునూరుపు ♦ గాడ్పుసిందిసిందువారము
శవ్వగాదివెకన్నెపొన్నలు ♦ నవ్వఁగొవ్విగులెమినినుచును
బువ్వఁబోడికొచల్లతావులఁ ♦ బాల్పుమీఱునుజాతులనుచును
నాతి నాతిటురాకునీదగు ♦ నాతలంగుమునాతలంపిది
చేతికేతికికొడియచేటికిఁ ♦ జేతఁగాదఁటెయేతలంపిది
వాదులేటికిరారెయకొనెఱ ♦ వాదులొదురుచాలుమీచల
పాదితనములుమానియివిర ♦ వాదియలరులుగోయుఁడిచ్చల
కొమ్మకొమ్మయదేమియుండరి ♦ కొమ్మవంచెదువిరులుగానవె
యమ్మదొమ్మకిరాకుమదినా ♦ యమ్మగాదుచలమ్మమానవె

మొల్లలల్ల వెమాడుపూచిన ♦ మొల్లమోతరుణీమతల్లిక
 అల్లిబెల్లిగనల్లిననిచిన ♦ దల్లజేచెలిమల్లివల్లిక
 వారిజేక్షణలారరారెయ ♦ వారియిల్లివెనన్నజాజులు
 వారువారిటుచేరికోయుడు ♦ వాదుదీరివిపుష్పరాజులు
 దండనిల్లివెననిచినవివే ♦ దండయానరొబొందుమల్లెలు
 దండిగాగనుగోయుదమువే ♦ దండదండకుగొల్లకొల్లలు
 మంతుకెక్కగఁబూచినదిచా ♦ మంతియిల్లిచెరండుచూతము
 యెంతవంతలుదీనితావులి ♦ వింతియెంతయువేడ్కఁగోతము
 నేరుపొప్పగఁగూడియివిగ ♦ న్నేరుపువ్వులలోనవంతలు
 తోరహత్తుగఁగోయుదముక ♦ స్తూరిపట్టెలురారెకాంతలు
 గోరనేరిచికోయుమివిగో ♦ గోరఁటలనలిసీలవేణిరొ
 చేరికనెయివెగొండమల్లెలు ♦ చేరిచిదుముముకీరవాణిరొ
 కప్పురంపుటనంటులివిగో ♦ గప్పుగప్పునతావిఁజిల్కెడు
 విప్పువారిసదీపలాశము ♦ విప్పుకప్రపులప్పులాపైడు
 పాటలధరిదూచితేయిదె ♦ పాటలంబులపూతఁచక్కన
 మాటలేటికిజాగునేయక ♦ మానినీమణిరావెగ్రమ్మన
 రంగుగాఁగఁదలిచ్చినవినా ♦ రంగములునివెరెండువేడుక
 నంగనామణులారకోయుద ♦ మందఱముతంగగుములుగూడుక
 విందుగాఁగఁదలిచ్చినవిగురు ♦ విందలిల్లివెమానినీమణి
 యిందురాఁగదరమ్మునువ్వలి ♦ కేగనేటికిమానియీమణి
 వారిజాక్షిరొకింతుకముల ♦ వ్వారియిచ్చటరారెయిల్లివె
 కీరవాణిరొవంతరుచిరా ♦ గిల్లుచున్ననిచేరిగిల్లవె
 సారభంబులకెల్లపొచ్చిది ♦ చానయాకులువేరుదీయవె
 వేరునేయఁగఁదగునెయివటి ♦ వేరువేరుపుమీఱఁగోయవె
 అమ్మమరువమువంతతావుల ♦ నలరుచున్నదివేడ్కఁజేకొను
 కొమ్మపండినమేల్లిఫలములు ♦ కొల్లగానివెనిండెఁగైకొను
 కొమలిరొయివెమావిపండులు ♦ కొల్లకొల్లలురెండువైశము
 చామగన్దెనుమల్లవేయటఁ ♦ జారుచందనపుష్పగోళము

లికుచకుచయి వెలికుచఫలములు ♦ లీలమీఱఁగఁబట్టికోయుము
 చకితహరిమృగశాబకాక్షిర ♦ పాలఫలములు నెమ్మిఁగోయుము
 పీరువారనఁగించుండివె ♦ వేగుపనసలుమధురవాణిసొ
 ధారుడీఫలివ్రస్సిగమ్మని ♦ తాపిఁజిల్కెడుఁజిగురుఁబోణిసొ
 నారులారుపాచమివిగో ♦ నారికేళఫలంబులిచ్చటఁ
 జేరి నేర్పురలెక్కికోయుఁడు ♦ శీఘ్రమేయివినేయుమున్నట
 పూగఫలములుగోయుఁడివెక ♦ రూరగంధులుచెంతనిల్లివె
 నాగవల్లిదళంబులేరిచి ♦ నాలిచిదుముఁడుపాఁతవల్లివె
 యనుచునొండొరులెచ్చరించుచు ♦ నాత్తనాగులతోడఁగూడుక
 మనములలరఁగలిలఁగోఁగును ♦ మములుగోసిరినిండువేడుక.

౨౦.

చ. చిగురులుపూవులిల్లివిగో ♦ చెంతనెయ్యల నెనుంచునిట్టుల
 మృగుపలుగోయఁదద్రసన ♦ మంచితలక్షివనించెవేడ్కన
 జ్జగతిరుహంబులంగడుచ ♦ సారతఁబోలెనువీడియన్నడా
 ముగుదలయందుఁబుప్పరి ♦ పూర్ణతమీఱఁబదంబు నేయుచుక.

౨౧.

సీ. కిసలయంబులుగోయఁ ♦ గెంకేలదద్రస, మంటిచుత్త్యరుగత ♦ సతిశయిల్ల
 గబ్బిసిబ్బెపుటుబ్బు ♦ గుబ్బులుపుప్పొడి, నిండియత్సంతపాం ♦ డిమతఁదనర
 నెరతాపిగుల్కెడు ♦ వరపున్నములచేతఁ, దనువల్లికలునుగం ♦ ధతనువెలయఁ
 గుసుమాతంసముల్ ♦ కోరితున్నటఁజేసి, ధమ్మిల్లుములుగురు ♦ త్వయును నెనయ
 నలరుయవతిసమాహంబు ♦ లచటనొప్ప, భూరుహంబులవలనవ ♦ పుర్గజాధి
 కతనుబొందినగలిఁజాల ♦ సతిశయిల్లె, నరసిచూడఁదదారామ ♦ సరణినపుడు. ౨౨.

తే. కోరియారీతిఁబువ్వులు ♦ గోసియంత, మరునిబూజింపనొకకొన్ని ♦ నిరులదాచి
 కడమపలసినవన్నియు ♦ నొడలనించి, యలరు నాగులతోఁజాజ ♦ రాడఁచలఁచి. ౨౩.

చ. ముదితయొకర్తపుష్పములు ♦ ముష్టినిబట్టినిజేతుమీఁదదా
 ముదముననేయనాతఁడును ♦ ముద్రియ నేసినమస్తకంబులక
 జెదరకనిండుపువ్వులవి ♦ చెన్నవహించెవివాఁచేళసం
 పదఁదకుకొత్తఁబోయుతల ♦ బ్రాలవిధంబునఁజూడనొప్పచుక.

౨౪.

చ. పడఁతియొకర్తనాథుఁడున ♦ పత్తికిఁదాఁగఁడుఁగూర్చుచులొఁ
 భాడమివభేదమిందనను ♦ బోవఁగఁజేనెదనంచులువ్రసలక

బడిబడినేయనన్నిరులు ♦ భావజూతూపులు బోలెనిండన

యొడ్డడుడుగొగిలించినతి ♦ నోర్వంగదేయననోర్చనాతియొక.

౨౫.

ఉ. గొజ్జగిపువ్వులేర్చియొక ♦ కొమ్మకరంబుననిండబట్టితాఁ

గజ్జలరేఖలూప్యతెలి ♦ గన్నులనాఘనిబాఱజూచుమక

అజ్జలుచేసియేసిదరి ♦ హాసమెలర్పంగనార్చెనాదిపో

గజ్జలచేయటంచుతన ♦ కాంతుఁడు సన్నవమందిచూడంగక.

౨౬.

చ. అలరుసపళ్ళులిద్దఱును ♦ హర్షముతోడుతనావలీపలక

నిలిచినిజేకుఁగమ్మికడు ♦ నెమ్మిదలిర్పంగనేయనాతఁడుక

దలకకహస్తలాఘవము ♦ దప్పకచేసెనువారినిద్దఱుక

అలరులతూపులకమదనుఁ ♦ డాత్తగలంగఁగనేయచూపునక.

౨౭.

ఉ. మొల్లనుగంధియొర్తుకడు ♦ మోదముతోఁగరికింకఁగద్దనుల్

ఘల్లునఁమ్రోయఁగాఁదనదు ♦ కాంతునినేసినవేటమేలెనా

వల్లభుఁడేసినన్నగుని ♦ వారణలీలలఁబాఱజూచెదా

నల్లవిభుండుజేటనిజ ♦ హస్తపతుండునుబోలెనంటంగక.

౨౮.

తే. మగునియేనుఁగువిడివిడి ♦ తఱుముకరణిఁ, దన్ను నెడఁబాయఁదేసెడు ♦ తలఁపుతోడఁ

బఱచుచుండెడుతనకూర్చి ♦ పతినిగూడఁ, దఱిమియేసెనొక్కస్తనం ♦ తనముతోడ.

చ. విరహాలనేఁచుచందురుఁడు ♦ వీఁడెయటంచునునొక్కయింతిదా

వగునిమొగంబుఁజూచితన ♦ వైరముదీఱంగనేయనేఁడుగా

దొఱకెనటంచుఁబుష్పములు ♦ తోరపుముష్టినిబట్టియేయన

ఘ్నిగులుశరౌఘమోయనఁగ ♦ వింతఁగనిండెనుదన్నఖంబునక.

౩౦.

ఉ. కంజదళాక్షియొర్తుకట ♦ కిద్దనిమర్దశ్శఘోషమైతగక

మంజులభూపణాభలేర ♦ మాడ్చినిసెప్పంగఁజేటిగానముల్

రంజిలనాట్యవేశసవి ♦ లానముగాఁగనొసంగునట్టిపు

ష్పాంజలినాఁగనొప్పంగని ♦ జాధిపునేసెనుబుష్పమువ్వులక.

౩౧.

తే. ముదితయొక్కతెపువ్వులు ♦ ముష్టినెత్తి, పెనిమిటినినేసెదద్రయ ♦ ముననుమేను

మరుఁడువిరహాలనేఁచంగ ♦ మదిఁదలంచి, హపుడుజలిపించుమైఁడిబా ♦ కనఁగమెఱయ.

లయగ్రహి.

అప్పడొకనాతివెనఁ ♦ బుష్పాడినినాయకుని, గుప్తవగుమోమురయ ♦ మొప్పంగనునేయం

దప్పకనునాతఁడును ♦ గవ్వరముచేమరల, నప్పడఁలేనేయనది ♦ దప్పకొనిపఱవం

గొప్పముడివీడికురు ♦ లుప్పరములెగయుచును, గొప్పచును మోమునను ♦ గప్పినను బటనకొ
దప్పినలనాతడను ♦ దెప్పనను గూడనది, ద్రిప్పినను మోమునను ♦ గుప్పెరజమొప్పుకొ.

లయగ్రాహి.

కొమ్మమఱియొక్కరితె ♦ తమ్ములను నేర్చిపయి, గ్రమ్మితననాడుకుని ♦ నెమ్మెగము నేయకొ
దమ్ములనలంచునల ♦ తమ్మిపగదాయయని, యమ్మెగముజూచియవి ♦ వమ్మయిననాతం
డమ్మగువనేర్చికుము ♦ దమ్ములను నేయనవి, క్రొమ్మెఱుగగుగ్రమ్మరుచు ♦ లమ్మిహిరుతేజం
బమ్మయనియంతవిత ♦ ధమ్మయిన నెంతయును, సమ్మదమునొందిరల ♦ కొమ్మయినతండుకొ.

తే. తరుణియొక్కతెవరునిక్రొ ♦ వ్విరులనేయ, నాతడయ్యింతిమరలంగ ♦ నవ్వడేయ
విరులుతలనిండిచూపట్టె ♦ వింతెయగుచు, నలరులనుగట్టునూసక ♦ మనగడనరికి.

ఉ. పుప్పాడినిండొంగియల ♦ మూపునగ్రొమ్మడిజాటిపెన్నెరుల్
గప్పలలాటమందిడిన ♦ కన్తురిబొట్టుదలిర్పజూడంగా
నప్పడుపొల్పెవెండియొక ♦ యంగనసామజకృత్తివాసుడై
యొప్పలలాటలొచనుడొ ♦ కోయన నెంతయువెంతమీఱగగకొ.

3౬.

తే. వెండియొకయింతిగనుపట్టె ♦ వింతెయగుచు, పరుడపైనేయక్రొవ్విరుల్ ♦ శిరమునిండి
తారకాక్షీర్ణమగునభోం ♦ తరముమాడ్కి, గొప్పగనుపట్టినొకవింత ♦ యొప్పమీటి.

ప. ఇవిధంబున విచారించి తత్ప్రతిసానుసమీపమార్గములనుండి వెలువడి యలసయానం
బులం జనుచుచుబృందారకనుందరీసందోహంబులు కరికరస్థూలారుకాండభారంబున
సత్యంతచిరకాలంబునకుం గూడ నడుచు నవపల్లవకోమలత్వంబున సమస్తలినైన నడువ
సూపక మదవిహ్వలత్వంబునంబోలె, నడుగడుగునకుఁ దొట్టుపాటు గదుర మెట్టెడు
మృదుపదంబులను బ్రవిసారితకాంచికానవరత్నప్రభాసముద్భవమసూహారోత్కర్షం
దనరి నుకుమారవర్తలత్వంబున సతిశయిల్లుచు విమలపులినంబులం గెల్చి నిలిచినట్లెరుచు
సత్యంతగౌరవంబులై పథపరిత్రాంతిఁబొంది కన్వట్టు జఘనంబులును, సముచ్చసత్వం
కజకోశకోమలంబులై తనరారు నాభిప్రదేశంబులచేత నివి సమీపంబుల సత్యంత
కాంతిజనకంబులగు పశిమద్వలగ్నంబులయందు స్తనాతిభారంబున సప్రత్వంబొందు
నుదరంబులను, సమంతతేఘర్తాంబు కణపరివృతంబులై యవిక చలోచనంబులం దనరా
రుచుఁ దుషారపరిష్కృతాన్నుట దశసరోరుహ సదృశంబులైన ముఖంబులను చిస్త
యంబుగా నిరూపించుచుం జూచు భేదరూపకపూర్వవిలోకనకాతూహలంబు పుట్టిం
చుచు, గంగాతీరంబుఁజేరం జనుచుంచి జలక్రీడాసమారంభంబునంబాదల నవ్వుడు.

3౭.

చ. చలమరుమీనధూతజల ♦ జత్వముద్యుక్తుఖచేష్టయైతగ్
దోలతుతరంగముల్ కరవి ♦ ధూనతఁ దెల్పఁగహంసనిస్వనం
బులువలుకుల్బలెందనరఁ ♦ బొల్పెను రావగమత్తటంబుని
ర్మలమి దెయంబు కేళికిటు ♦ రమ్మనిపిల్చినలీలనత్తటికే.

3౯.

చ. మలయుచుఘర్తశాంతిగను ♦ మందగతింబ్రసరించినచుత
జ్జలజనుగంధగంధియుల ♦ సజ్జలశీకరసంయుతంబునై
యలఘుతరంగచారయును ♦ నైనసమీరముతత్పురాంగనా
వలికిఁగరావలంబనము ♦ వారకయిచ్చినలీలమీఱఁగ్.

౪౦.

ప. అప్పడు.

౪౧.

మ. సవిలాసంబులమీఱుయానములహం ♦ సక్రేణిసంచారము
న్నవలావణ్యనితంబయ్యగ్గఘనవి ♦ న్నాణంబునక్పైకత
చ్చవిదీర్ఘంచితలోచనానములక్ ♦ సారాంబుజాతంబులక్
ఆవమానించుచుబొల్పిరెంతయునుది ♦ వ్యస్త్రీలుగోళిల్లుచుక్.

౪౨.

ప. అంత.

౪౩.

క. జలకేళికాయితంబుగ, వలిపపుఁజేలములుగట్టి ♦ వగులగుగంధ
రవ్వులవేదుర్గిహాభయమున, కలరఁగమునుదిగినపిదప ♦ నలివలువేడ్కక్.

౪౪.

చ. అళికివిభిన్నయూధతను ♦ బ్రాంతములనెవ్వనఁబాఱుమీనముల్
గలుగుజలంబులద్దివిజ ♦ కాంతలుమున్నుపయోవిహారముల్
నలుపనిచోటుగానమనెఁ ♦ జంచలమందుచుఁజాలభీతిజొ
త్తిలఁగనుజొచ్చిరొయ్యనన ♦ తిప్రసభాత్తతమాటికుల్కుచుక్.

౪౫.

చ. ఉరుతరయత్నభారమృదు ♦ లోజ్జ్వలవర్తులితోరుకాండవి
స్ఫురదమరీసమూహమటు ♦ చొచ్చినమాత్రనెఘూర్ణమానమై
పారలితరంగమాలికలు ♦ బోరునఁదీరములాక్రమింపఁగా
నిరపుగనుండుహంసకుల ♦ మెల్లనుబెగ్గిలిపొఱఁజేయుచుక్.

౪౬.

మ. కరమొప్పంగళిలాసమానవిలస ♦ ద్గంధర్వనక్షోహతిక్
సురనారీపుఘలస్తనాహతులపీ ♦ చువ్వీలితత్తోయముల్
దరికింజ్జేరుమరొపతంగదియుచం ♦ దానంగలంకత్వముక్
వారసెన్నేదినిఁగర్కశాహతులచేఁ ♦ బూతాత్తమల్లల్లరే.

౪౭.

ఉ. కొప్పులుపడఁగానడిచి ♦ గొజ్జఁగిదండలుజూఁగొట్టియుక్
గవ్వరగందముల్చెదరఁ ♦ గావెనఁదాకియుఁబెక్కు సేరముల్
తప్పకయీగతికొనలిపి ♦ తత్పతులందలిభీతిచేబలెక
దెవ్వరమైనకంపమునఁ ♦ దేలుచునుండెనుపదులత్తటికా. ౪౨.

చ. సవతుకఁజూడఁజాలదని ♦ చయ్యననొక్కతెనుంకుమంబుచ
స్తవకునలంకృతంబనుచుఁ ♦ గన్నడకుండఁగఁబూసిదాఁచునా
నవనఖరక్షతంబులుగ ♦ నంబడెఁగుంకుమబోవజిక్కుత
ల్లవములుబోలెనప్పడువి ♦ లానిముమీఁగఁజూడనొప్పుచుకొ. ౪౩.

సీ. అకులుకనీనిక ♦ లట్లులీనతనున్న, వజ్రపత్రములూలో ♦ లాక్షీకనులూ
ఝంకారరహితమై ♦ చలియింపకున్నవి, యలిబృందమోపత్తు ♦ లాక్షీకురులూ
దరహాసవిస్ఫుట ♦ దంతకేసరమైన, దిదివిరిప్పద్దమో ♦ యింటిముఖమొ
కరకంజసంగతా ♦ గ్రతనొప్పుచున్నవి, పటుబిసంబులూకాకి ♦ బాహులూక్కి
యనుచునీరీతిసందియ ♦ మందియంత, నలినవచమునదాఁగిన ♦ పాలఁతిగాను
నిశ్చయించిరిమదిలోన ♦ నిపుణులైన, నకియలూకకొందఱుత్తత ♦ త్తక్షణమునందు. ౪౪.

చ. వెలఁదియొకర్తునాయకుఁడు ♦ వింతగఁగూర్చిసవల్నిసన్నిధికొ
వలుదకుచాంతరంబునను ♦ వైదినపువ్వులదండఁదాజలా
విలమగునట్టిదేనియును ♦ వీడకతాల్చెనుసల్లెకాగుణా
వలివసియించుఁబ్రేమగల ♦ పట్టుననిల్వపుప్రేమలేనిచోకొ. ౪౫.

సీ. కాంతలుదీర్చిన ♦ కాటుకల్సెరయంగఁ, యత్నాంతరక్తిమఁ ♦ బర్వకుండ
సరికట్టుటకుగాని ♦ యదినిశ్చయంబుగా, శోభితార్థముగాదు ♦ సూతలంప
గుఱుతిందుకదియటఁ ♦ గరఁగిపోరక్తిమ, నెఱసిలోచనముల ♦ నెఱుపుమించె
శోభయెప్పటియట్లు ♦ చూపట్టుచున్నది, యదిశోభితార్థమే ♦ యైనదేని
దానిశోడశోభ ♦ తలఁగకయందునే, యనఁగఁజూడనొప్పి ♦ రతివలపుడు
జలములందుఁగేలి ♦ సవిలాసవైఖరి, నలుపుచుండింత ♦ చెలువుమీఱి. ౪౬.

చ. పాలఁతులుకొప్పులకొదుఱుము ♦ పువ్వులబంతులువేగయుక్తహా
జలములచేతలోభమున ♦ జాడ్యులచేబలెనాహృతంబులై
కలయఁగఁదెప్పదేలియధి ♦ కారముమారునమాత్యులుంబలెక
దలఁచునత్తటింబాలసెఁ ♦ దత్క్షణసంభవశోభనత్వముకొ. ౪౭.

చ. గతమకరీకలాపనవ ♦ కజ్జలయావకగండపృక్మమం

చితమధురోష్ఠలయ్యగడు ♦ చెన్నువహించుచునుండునట్టియా
యతివలఁజూచిభేచరులు ♦ హర్షమునొందిరితద్వపుఁబ్రక
ర్వతయెవిభూషణంబులకు ♦ జాలనలంకృతయంచు నెన్నుచున్.

౫౪.

వ. అప్పుడు.

౫౫.

చ. అలరువిలాసినీసముద ♦ యంబటమున్ననురక్తిమీఱఁగాఁ

జెలుపులానంగుసాములను ♦ జెన్నుగఁదాల్చియఁజేయదయ్యెద
త్సలీలతరంగస్థితనవ ♦ చారునఖిక్షతజాతకాంతిచేఁ
దెలియసపత్నిజాలముల ♦ దృష్టితపింపఁగఁజేయుకైపడిన్.

౫౬.

చ. అలరు మొగంబులుంజలిత ♦ హారములున్నరుణాంగశోభలున్

గలిగినసారభామినులు ♦ కన్దెననొప్పిరిపద్మయుక్తమై
చలితసుఘేనముల్గలిగి ♦ సంక్రమితా * గ్నిశిఖాచయంబులై
పాలుచుతరంగసామ్యమునఁ ♦ బొందుచునింతయువేరులేదనన్.

౫౭.

మ. కర మొప్పుంగనునొక్కచేతనుబుకం ♦ గాఁదొసివేరొక్కచేఁ

జఱవన్నర్దళవాద్యలీలజలముల్ ♦ సారధ్వనిస్త్రియఁగా
భరతప్రక్రియమీఱుతాళగతులన్ ♦ బాగొప్పఁగానృత్యముకొ
గరిమన్జేసెడులీలఁగంపిలునుద ♦ తొంతొకుచదవ్వందవ్వముల్.

౫౮.

చ. విమలతమీఱివారలకు ♦ వేడుకతోవిహరింపయోగ్యమై

యమరుచుఁదత్సతీసధర ♦ హాసహసజ్జలజానుబింతా
స్యములనలంకృతంబగుచు ♦ సంబులులాప్పఁగఁబొల్చెగంగదా
నమలతకున్ఫలంబుఁగని ♦ నట్టులుజూడఁగనట్టివేళలన్.

౫౯.

క. పొరలుచుమీనములూరుపు, లూరసినభయమందిమాడ్కు ♦ లుచ్చలితముగాఁ

గరములువడఁకఁగఁదత్సతు, లూరపైసఖులకునుసహిత ♦ మొప్పిరిమాడన్.

౬౦.

ఉ. మానినియొర్పుతోయముల ♦ మత్స్యసమాహతిచేభయంబులొ

నూనినదింబలెన్నుదము ♦ నొందఁగవల్లభుఁగొఁగిలించెనొఁ
జానలకృత్రిమప్రియర ♦ సప్రభవోజ్జ్వలహావభావకృ
న్మానితకైతవక్రియల ♦ మానసముల్హరియింతురేకదా.

౬౧.

క. జలకేళివలనమిక్కిలి, చలియించెడు కురులురెండు ♦ చుక్కలగప్పన్

జెలులముఖంబులువొలిచెను, నలికులములుమాఁగినట్టి ♦ యబ్జములనఁగన్. ౬౨.

క. జలములులోఁతైనదిబలె, నళుకుచుముదమందికరము ♦ లార్పుచునలమెన్

జెలువునినొకసతిసకియలు, బలుబేరజమనుచుదూటి ♦ పల్కకయుండన్. ౬౩.

మ. కరత్రోయంబులచేవిలాసమలరన్ ♦ గాంతుల్నివారిందినన్

వరవృత్తస్తనయుగ్మముల్నిబిడని ♦ శ్వాసంబులంగంపిలన్

గరమొప్పారెడువిభ్రమంబులగరా ♦ గ్రంబుల్చలింపంగన

త్తటిఁజూపట్టెపిలాసిసీజనముసా ♦ ర్థత్వంబునన్నొందెనాన్. ౬౪.

చ. అనునయమొప్పుజేసికతి ♦ నత్వముఁబాసిప్రసన్నగామొగం

బునఁబరిసీరుజల్లినను ♦ మోడ్పుఁగనుంగవతోడనొక్కజ

వ్వనిముఖమొప్పెనెంతయున ♦ పత్తిమొగంబునమీఱుకాంతియున్

దనువెనఁబొందినట్లగుచుఁ ♦ దన్ముఖమత్తటిఁజిన్నబోవఁగన్. ౬౫.

సీ. వరునిమీఁదటఁజల్ల ♦ వనితదోయిటనెత్తు, నలిలంబువ్రాఁదట్టి ♦ చెలువుఁడంత

నవలంబనముసేయ ♦ నంగజాతవికార, మడరియంగముపుల ♦ కాంక్షరముగఁ

బరవశత్వముఁబొంద ♦ భామగట్టినచల్వ, వలిపచేలమునీది ♦ వదలియపుడ

జాతినవెనఁజక్క ♦ సవరించుప్రియసఖి, చెలువునత్తటి ♦ నలిలములను

నానుటనుజేసిబిగువైన ♦ నవ్వరత్న, లలితకాంచనకాంచిక ♦ లాపముడరి

ప్రేమదళుకొత్తనింతికిఁ ♦ బ్రియముదొలక, మానమూసంబుగాకుండఁ ♦ బూనినిత్తు.

సీ. అత్తతినొకమోహ ♦ నాంగిబంగరునిగ్గ, లీనుచుండెడుతన ♦ మేనియందుఁ

ద్వీచైవకాటుకల్ ♦ జాతీయోరగఁజూచు, బెళుకుకన్నులువంత ♦ చెలువునెరప

యావకరసమెల్లఁ ♦ బోవపల్లవశోభ, నుల్లసిల్లెడుమృదు ♦ లోఽప్తచలన

మొకవంతకాంతిని ♦ బ్రకటంబుగాఁజేయఁ, గన్తూరిలిలకంబు ♦ కరఁగిపోయి

ఫాలఫలకాంతరంబునఁ ♦ బ్రస్ఫుటముగఁ, దళుకులీనుచునుండెడు ♦ వళులువంత

సౌభగునెరపంగనెంతయుఁ ♦ జూడనొప్పె, జెలులకవయవకాంతియే ♦ చెలువుగాఁచె.

సీ. వెలఁదిచేకొక్కతె ♦ విభుఁడువేడుకమీఱ, సవతిపైజలములు ♦ చల్లియాడి

యంతటఁదనమీఁద ♦ నరసిచల్లినమది, నెంతయుఁగోపించి ♦ కాంతుఁడప్పు

డనునయవాక్యముల్ ♦ వినయంబుతోఁబల్కు, సంతసింపకయుండె ♦ నింతయైన

నదియంతయునునిత్తు ♦ యముగఁదామదిలోన, నరసిచూచినలోక ♦ మందునిపుడు

గాధ మైనకూర్తి ♦ గలజనంబులమది, నడరినట్టికోప ♦ మంతకంఠ

కినుమడించుఁగా దె ♦ యనునయించినయంత, నేమిహేతువొక్కొ ♦ యెఱుఁగరాదు.

సీ. చెలువులనన్నిధి ♦ నలిలంబులోపల, మునుఁగుమఁదెప్పువా ♦ టెనయుమండఁ

గించిత్సుఖటాపాంగ ♦ కుంచితార్థనిమిలి, తావర్తితకనీని ♦ కాదిలక్ష

ణాకేకరనులక్ష ♦ ణాలోలనేత్రత, నుడుగకమేనులు ♦ వడఁకుమండ

సతతనిశ్వాసకం ♦ పితసమున్ముఖిసేన, కుచకుట్టలంబులు ♦ కొమరుమిగుల

సతులకత్తటిసలిమ ♦ గ్నతనుజేసి, శ్రమమొమటికాకవతిసమి ♦ పమునఁజేసి

పుష్పచాపవికారంబా ♦ పాడమిన్లు, చూడవొప్పారొకవింత ♦ సాఁగుమాటి. ౬౯.

ప. మఱియును.

20.

క. అత్తఱినొకబ్బిత్తరిచెలి, కత్తియలనుమిటివేడ్క ♦ గడలుకొనంగా

మెత్తిగిలియొఁదెదనమో, మెత్తుకనాధునకుమోద ♦ మిగులొత్తంగఁ.

21.

తే. వెలఁదియొక్కతేవిభునిపై ♦ జలముఁజల్లి, యతఁడుమఱిచల్లనూహించ ♦ నచటనునిగి

దూరమునఁదేలఁగమలంబుఁ♦దొడరి నెరయ, ముననుతేఱులగఁగెరుల్ ♦ మోమునిండ.

తే. ముదితయొక్కతేనెమ్మోము ♦ ముంచిపూత్పూ, తంబుచేసినబుడబుడ ♦ ధ్వనిచెలంగె

నభ్రరవమంచునదియపు ♦ డాలకించి, తటములందుండుబర్హిసం ♦ తఱినటించె. 23.

లయగ్రాహి.

భోగగిలియొఁదెనొక ♦ నారిచెలికత్తియలు, మీఱియిరువంకలను ♦ బారుగొనియొఁదం

గారయముతోడుతను ♦ వారలనుమీఱనపు, డారమణివల్లభుఁడు ♦ నేరుపునన్దక్ష

దూఱికడువేగమున ♦ దూరమునమున్దిచని, చేరికనుదేలుచునె ♦ యారమణిమామ

వ్వారిసటుముంతునని ♦ చేరనదిపొంచికని, దారిపయిఁజల్లినను ♦ బాఁతెమరలంగఁ. 2౪.

ఉ. చేతులుమీఁదికెత్తికొని ♦ చేడియయొక్కతేయొఁదెనిల్వగా

నాతతిచేటికాకరస ♦ మాహతసంభవతోయనిస్వనం

బాతఱిమర్దశద్వనిగ ♦ నబ్జసముద్గతచారుబంధర

వ్రాతరవంబుచాలశ్రుతి ♦ భాతిగవత్తటివేడ్కమీఱఁగాఁ

బాతరలాడులీలఁబలి ♦ భావమునన్దుదమందిచూడఁగఁ.

2౫.

చ. పదములుమోముఁజన్గవయ్య ♦ బాహులుఁగన్నడఁదోయమందునె

మ్మదిఁబవళించిమార్యనకు ♦ మాటికిమాటికిఁదానమస్కృతుల్

వదలకచేయుచుంజెలఁగి ♦ వారిజలోచనయొఁదెనేర్పుతో

నిదికడువింతయంచుఁజెలు ♦ లెల్లరువిస్మయమందిచూడఁగఁ.

2౬.

చ. లలనలుదుట్టునిల్పుచు జ ♦ లంబులుమీఁదికి నెత్తిచల్లద

త్సలిలకణంబులూ ప్పెరుర ♦ దానవసంఘముపాలవెల్లిదా

బిటుకఁగమీఁదికి న్నెగయు ♦ చిన్మూలలీలఁదదంతరంబునక

వెలసినలక్ష్మీనానొకతె ♦ వింతగఁబొల్పెనుసౌజ్ఞహస్తయై.

౭౭.

తే. ఒనరనీరీతివిహరించి ♦ యురుకుచోరు, జఘనకలితాంగనలుద్రోయ ♦ జలముదన్లె

వారివిడలేకపొంగుచు ♦ వచ్చుకరణి, ముందుగ నెయ్యూర్తులుప్పొంగి ♦ ముంచెదరులు.

చ. బెనరెరథాంగయుగ్గములు ♦ ప్రేమలఁబాయుచునన్యతీరముల్

గదియఁదటంబుచేరిసుర ♦ కాంతలుతత్సరిదంబుధౌతమై

సదమలవంకజాతవన ♦ సంపదమీఁతెగుతారహారముల్

బొదలఁగఁబొల్పిరుల్కములఁ ♦ బొల్పెనలాచెడురాత్రులొయనక.

౭౯.

సీ. కులుకుగుబ్బలఁబూయు ♦ మలయజరనమున, నొకవింతరూపంబు ♦ ప్రకటమగుచు

విచ్చిన్నభూషణు ♦ ణిచ్చన్నదీధితుల్, బహుచిత్రవర్ణంబు ♦ పరిధవింపఁ

గార్తీరగంధంబు ♦ గలసియొక్కొకచక్కి, యావకరనమంటు ♦ లేవఁడెల్ప

విడిజాటిపైనిండు ♦ కరులదండలచేతఁ, దరఁగలుచక్రప ♦ ధృతులవెలయు

నలరుగంగోదకంబంతఁ ♦ బొలిచెనపుడు, వలనుమీఱంగఁజొనీతి ♦ బంధగతుల

పేల్పుటింతులుక్రీడించి ♦ విడిచినట్టి, తల్పలక్ష్మీవీలాసంబుఁ ♦ దాల్చినట్లు.

౮౦.

తే. పడఁతులీరీతినలిలంబు ♦ వెడలివచ్చి, తడినివలిపంపుచేలంబు ♦ లూడఁగులంటి

యవయవంబులుబయ్యులైన ♦ యట్టులుండ, నొంఁదొయలఁజూచిదరహాస ♦ మండగొనఁగ.

క. గడిమడతలిడియుముందా, మడుగుకడ నెయిడినయట్టి ♦ మడుఁగులువెననొ

క్కడుగున నే చెరిమడతలు, దుడిదుడినటువిచ్చికట్టఁ ♦ దొడఁగిరివరునక.

౮౧.

ఆ. నీలవేణియొకతె ♦ నిండుకుచ్చెలదీర్చి, నీలియదయరాగ ♦ మోలిగట్టెఁ

బువ్వగంధియొర్తు ♦ పొందుగానవరించి, పొగడచెరుగుచీరఁ ♦ బొగడఁగట్టె, ౮౨.

ఆ. చంద్రవదనయొర్తు ♦ సవరించెనరిగంచు, చంద్రకావీచీర ♦ సరనముగను

నవలతాంగియొర్తు ♦ నవ్యమైకనుపట్టు, తీరగెవనిపటంబుఁ ♦ దీర్చికట్టె, ౮౪.

ఆ. శ్మగవిలొలినేత్ర ♦ మెలఁతయొక్కతెగట్టె, జల్లిశ్మగములరు ♦ చల్లవీర

మహితలీలనొక్క ♦ మత్తేభగామిని, యేనిఁగడుగుచీర ♦ నెలమిఁదాల్చె, ౮౫.

క. నవమోహనాంగియొక్కతె, సవరించెనుజిలుఁగుచల్ప ♦ చక్కఁదనముఁదా

వివరింపలేనివానికి, నవియివిగాకేలవెలయు ♦ నంగనకంచుక.

౮౬.

- క. హరిమధ్యయొకతేయలరిచె, నెటిసింహతలాటవటము ♦ నేరుపుమీఱకొ
హరిమధ్యంబునగెల్చిన, బిరుదలరంగ నెరుకదీర్చి ♦ పెంపుదలిదప్పకొ ౮౭.
- క. సతియొకతెదాల్చెదనదగు, చితురతదానవెలయింప ♦ సరసతమీఱకొ
జతురుత్తరాష్ట్రబంధము, లతులీతముగప్రాసినట్టి ♦ యంబరమెలమికొ. ౮౮.
- అ. సన్నుతాంగియొకతె ♦ వన్నెకోకలుగట్ట, నంగకాంతివెలయ ♦ దంచునెంచి
వరంగనచ్చమైన ♦ వైరాణిగలితంపు, జిలుగుచల్చింగట్టె ♦ జెలుపునొలక. ౮౯.
- క. ఈరీతినింతులందఱు, నేరిచివస్త్రములుగట్టి ♦ యెలమిదలిదప్పకొ
పారపుజిక్కఁటెలనుగురు, లారిచిపావటలుదీర్చి ♦ యంతటవరునకొ. ౯౦.
- క. అద్దములుచూచియొకపుగ, దిద్దిరికీల్కొప్పజడలు ♦ తీరగుకీల్లం
ట్లద్దిరయనజడనుల్లెము, లొద్దికముమ్మాలకొప్ప ♦ లురుతరలీలకొ. ౯౧.
- ప. అంత. ౯౨.
- క. కప్పరగంధియొకర్తుక, యొప్పగఁదిలకంబుదీర్చె ♦ నుజ్జ్వలగతులకొ
జొప్పడఘనసారంబున, దప్పకతనవేరిచిహ్నం ♦ దాల్చినకరణికొ. ౯౩.
- క. మృగనేత్రయొకతెతిలకము, మృగనాభినినేర్పమీఱ ♦ మించుముకురముకొ
దగఁజూచినిటలసీమను, దగుగుమ్మడివిత్తుకరణి ♦ దనరంగదిద్దెకొ. ౯౪.
- క. చిక్కంటెనామమొక్కతె, చక్కఁగనిటలమునదీర్చె ♦ జంద్రరజమునకొ
జుక్కలజిగినునుచుక్కని, యక్కజమగుగోటికొనల ♦ నద్దిరయనగకొ. ౯౫.
- క. అగితామనామమొక్కతె, మొగిదీర్చెనుగుంకుమున ♦ ముకురముగేలకొ
దగఁబట్టిసారెసారెకు, సొగసుగఁగొనగోటదిద్ది ♦ చూచుచునెమ్మికొ. ౯౬.
- అ. నాతియొకతెనిమ్మ ♦ నాభితాఁగావున, ముదమువోడఁగన్ను ♦ బామలనడుచు
నాభినామమిడియె ♦ నఖరేఖయునుబోలె, గుంకుమునునదీర్చి ♦ పొంకముగను. ౯౭.
- క. రాజాస్యయొకతెనేర్పన, రాజల్లెడునుదుటబూర్ల ♦ రాజనిభముగా
రాజరజంబునదీర్చెవి, రాజితమగుచుక్కబొట్టు ♦ రహిమీఱంగకొ. ౯౮.
- క. ఈరీతిబహువిధంబుల, నేరుపుమీఱంగఁదిలకి ♦ నీమణులెల్లకొ
వారికివారికినింపుగ, దీరిచితిలకములుదిద్ది ♦ దీధితిమీఱకొ. ౯౯.
- క. మలయజమునగుగుంకుము, కలయఁగఁబన్నీటఁదీసి ♦ ఘనసారంబుకొ
వెలయజనాదికదంబము, లలరెడకస్తూరియొకన ♦ మాంశలుగాఁగకొ. ౧౦౦.
- క. నకియలుకలపంబీగతి, బ్రకటంబుగఁగూర్చిమించు ♦ పరిమళమడఁపకొ
లికుచఫలమొకటినిడినిడ, సకలంబునఁబరిమళములు ♦ సమమగునంచుకొ. ౧౦౧.

క. వెనదానిఁబుచ్చివైచుచుఁ, బొనఁగఁగఁగలపములుబూసి ♦ పొలఁతుకలంతకొ
మిసిమిగలరత్న భూషా, విసరంబులుదాల్చిమిగుల ♦ వేడుకమీఱకొ. ౦౦౨.

క. మించులనవరత్నంబుల, కంచెలనుదొడిఁగిరపుడు ♦ కదనోన్ముఖులై
మించెడువీరులుదొడిఁగెడు, నంచితముగజోళ్లరీతి ♦ నందఱునంతకొ. ౧౦౩.

వ. అంత. ౧౦౪.

సీ. కస్తూరిచేనల్లి ♦ కపురంపుముగ్గుల, వలసొప్పఁగారంగ ♦ వల్లవ్రాసి
పన్నీటఁబుప్పొడి ♦ పదునిచ్చి మేదించి, నడుచక్కినింహాస ♦ సంబుఁదీర్చి
మృగనాభిపదునిచ్చి ♦ మెదిచికంతునివ్రాసి, కౌశీరమునవన్నె ♦ గలయఁగూర్చి
వామభాగంబున ♦ వామాక్షిరతివ్రాసి, కెలఁతులవిధువనం ♦ తులనువ్రాసి
క్షీరసారంగవవనో ♦ కిలమరాళ, శారిపారావతాదుల ♦ సరసవ్రాసి.
కడఁగిపుష్పదిపూజోప ♦ కరణములూనఁ, గూర్చికూర్చుండిమన్తధుఁ ♦ గూర్చితలఁచి.

సీ. ధ్యానంబుమనసిజు ♦ నావాహనమనంగు, వాననంబనిరుద్ధు ♦ నర్హ్యపాద్య
ములుకంధికన్యక ♦ ముద్దుకుమారుని, నవగాహనముమక ♦ రాంకకేతు
మధుపర్కయంగవల్ల ♦ మధునహాయనిబ్రహ్మ, నూత్రంబునాబ్రహ్మ ♦ నూలితాత
చందనంబురతిభు ♦ జంగుపూజలుపున్న, శరునిఘాపముసురభి ♦ చరితుదీప
కలితనీరాజనములధి ♦ కతరతేజ, మహితమధురోపహారంబు ♦ మధురఘాపు
మంత్రపుష్పంబురతిశాస్త్ర) ♦ మంత్రవేదిఁ, దలఁచియర్పించిచాయజుఁ ♦ దలఁచిమ్రొక్కి.

చ. ఇనుకనుగోరిఁజేసిచెలు ♦ లెల్లయగూడుకభక్తిమీఱఁగాఁ
బొనఁగమహోపచారములఁ ♦ బూజలునేయుచుధూపమిచ్చియిం
పెనఁగఫలాపహారమిడి ♦ యెంతయువేడుకమీఱఁగోరికల్
కొనరుదుఁమ్రొక్కిలేచికడుఁ ♦ గూరిమితోడుతనోలలార్చుచుకొ. ౧౦౫.

సీ. శాంకరిమాకల్ల ♦ సౌఖ్యమిచ్చిననిన్ను, వెలయఁజేల్తుముసౌఖ్య ♦ జలధియందుఁ
గామాక్షిమాకోరి ♦ కలఁఫలింపఁగఁజేయ, నలరించెదమునిన్ను ♦ ఫలరసమున
శ్రీగౌరిముజయ ♦ శ్రీతోడఁగూర్చిన, నోలలార్తుమునిన్నుఁ ♦ బాలవల్లి
మాధవిమాకార్య ♦ సాధకంబైనను, దేలించెదముపువ్వు ♦ తేనియలను
ననుచునీరీతినాచెలు ♦ లాత్తలందుఁ, గోరికలుగూరియందఱు ♦ గుంపుగూడి
యిందుధరుదేవిలవేల్పు ♦ టేటినీట, మోలలార్చిరింగగప ♦ లీలమ్రొక్కి. ౧౦౬.

క. సురతపుసన్నాహంబుల, మెరయించరమించుకోర్కె ♦ మీఱఁగఁజెంతే
మురియుచువచ్చెడుతీర్థుర, తరుణులనత్తటినిఁజూచి ♦ తరణియునంతకొ. ౧౦౭.

క. వారికిఁ బ్రియముగ నమయం, భారసిక డనొలఁగఁదలఁచి ♦ నట్టులుచరమాం
భోరాశిసమీపమునను, జాతెనుజెలులెల్లజాల ♦ సమృద్ధమొందెన్. ౧౧౦.

వ. ఆసమయంబున. ౧౧౧.

చ. సలలితహారమధ్యమణి ♦ సన్నిభ మైప్రసరత్కరౌఘముల్
దోలకఁగనొక్కభాగమునఁ ♦ నోయజమిత్రుఁడుగ్రంథుచుండెగా
వెలయఁగఁదాల్చినంబరము ♦ వెన్నకుమర్లిచలింనుహరముం
బలెఁబగలెంతయుంగడచి ♦ భానురమాదినలత్తీనత్తటిన్. ౧౧౨.

క. అధికపిపాసనుబద్ధజ, మధువుఁగరంబులనుగ్రోలి ♦ ముత్తిలుమాడ్కిన్
బృథివింగడియుదుదేహము, ప్రథితంబుగ నెఱుపుదాల్చె ♦ భానుఁడుమాడెన్. ౧౧౩.

క. వనజాతమిత్రుఁడీగతిఁ, గనుఁగవకెఱుపగుదుమిగులఁ ♦ గన్నడుచుండెన్
బెనుతాపముధరపీఠుచు, మొనసెనుజక్కువలహృదయ ♦ ములనవ్వేళెన్. ౧౧౪.

చ. తరణినగంబుగ్రంకఁగను ♦ ద్యక్తసమాశ్రయతల్లఘుత్వమున్
బారసివిమక్తపూర్వమయి ♦ పొల్పటియొక్కెడగుంపుగూడిత
త్కరసముదాయుమత్తటిఁబ ♦ కాశిలకుండెనురాజులేనియా
నరనికరంబువోలెనుమ ♦ నంబుననత్తటిసెంచిమాడెగన్. ౧౧౫.

ఉ. సాయమలంకృతిత్వరను ♦ జయ్యనఁజేయుచుఁగుంకుమంపుబ
ల్చాయలజాలమార్గముల ♦ చక్కఁగఁజొచ్చినభానుదీధితు
ల్చాయకులంపుదూరికల ♦ లాగుననత్తటిసాదరంబునం
బాయక చూడనొప్పెసుర ♦ భామలకెంతయువేడ్కసేయుచున్. ౧౧౬.

మ. కమలాపుండ్రుడైవైశాలిఖరా ♦ గ్రస్తానసానుప్రదే
శమహీరుట్పికరావలంబదరుణ ♦ స్ఫారాంకుడైపొల్చిత
త్సుమహాత్మాననసీమనోజలధినో ♦ చూడంగనబూభమినో
కమియంజొచ్చెనుశీఘ్రపాతమగుటం ♦ గన్నట్టవాస్తానమున్. ౧౧౭.

వ. అంత. ౧౧౮.

క. చలవిహగకులరవాకుల, కలితానుదితోషనీయ ♦ ఘనరాగంబై
జలజహితరహితపాండుత, విలసిలేసాయాహ్వామదయ ♦ వేళనుబోలెన్. ౧౧౯.

క. జలదములఁగప్పివిప్పగు, నలసంధ్యారాగమునను ♦ నపరాంబరమ
స్థలమపుడుసోర్చివిద్రుమ, విలసద్రుచినొప్పజలధి ♦ విధమునఁదనరెన్. ౧౨౦.

ఆ. సరగనఘ్రులగుచు ♦ సంధ్యానురక్తిచేఁ, జేతులెత్తి మొక్కు ♦ శిష్టజనుల
యెడలఁగలుగుప్రేమ ♦ విడిచి తొలఁగె సంధ్య, దుర్జనుండు మైత్రి ♦ దోఁజగునట్లు.

క. ఉదయాతపథమునువలె, సెదిగిది నాంతమునబలియు ♦ నురుతమమంతక
బాది వేసమఘ్రులెల్లను, వదలకనిమ్ము ములనుండి ♦ వచ్చుచువరునక. ౧౨౨.

శా. ఈరీతికదమ మెల్లనిండినకలం ♦ బేసిభవింపనహా
దారప్రస్ఫుటపర్వతాదిసుపదా ♦ ర్థజ్ఞానమున్నిచ్చులం
దాహాపింపఁగ రాకయుండెనుకటై ♦ నక్షాభూమిపై వస్తువుల
సీరేజాప్తుఁడుగుంతుచుండితమలో ♦ నిక్షేపముక జేసినక. ౧౨౩.

చ. తరుణులఁబాయకెప్పుడుము ♦ దంబుననుండెదమంచునాత్మలో
నెఱిఁదలపోయుచుండురజ ♦ నీవిరహాకులచక్రయుగ్మముల
కరమువియోగమందెమఱి ♦ కాలనియోగముఁద్రోయశక్యమే
హరిహరపద్మజాదయమ ♦ రావలికైనదలంచుచినక. ౧౨౪.

చ. తలపఁగఁజక్రవాకములు ♦ దగ్గఱనుండునిజాంగనాలిఁ
బలుకులెకానిసంగతికిఁ ♦ బాఱకయుండెనువానిదుర్దశక
దెలియఁగఁజూచిపద్మినియుఁ ♦ దేజముదక్కుచుమోమువాంచిన
ట్లలకమలంబువంచెవిర ♦ హంబుగనక సఖిచిన్న ప్రాసదే. ౧౨౫.

సీ. అంతంతకెక్కుడొ ♦ సంధకారముచేత, వివిధభూరుహకైల ♦ వితరులెల్ల
నొగిరంజితంబయ్యె ♦ నోకాకగగనంబు, కలయవ్రాలెనొలేక ♦ కప్పఁబడెనొ
ధరమీఁదనిమ్మొన్న ♦ తమలుపూరితముగాఁ, గడఁగినమముచేయఁ ♦ బడెనొలేదొ
దిశలెల్లనేకమై ♦ తెలియరాకుండను, మించియున్నియునాక్ర ♦ మించబడెనొ
యనఁగనీతిబ్రహ్మాండ ♦ మెల్లనిండి, ధరణియిదిమిమ్ముగిరులివి ♦ తరువులనుచు
నరయరాకుండనద్వితీ ♦ యుత్వ మొంది, నిండెనవ్యేళఁజేఁకటి ♦ మొందుగాను.

ఉ. అప్పుడురాత్రిరాఁగమలి ♦ నావికనజ్జలజాతలాలముక
చప్పకనీడుచున్విరళ ♦ తారక మైతగునంబరంబునం
దొవ్వగనిత్రైలోభమఱి ♦ యుర్విదలంపఁగనెల్లవారలుక
దెప్పరమేమిలేనియెడ ♦ నిల్వఁదలంతురుగామనంబులక. ౧౨౬.

సీ. కరమొప్పఁగానిశా ♦ కరనముఞ్చితమాచుఁ, గేతకీవగపుప్ప ♦ కేసరముల
పగిదిసీపాండుర ♦ ప్రథమిటిమిక్కిలి, తేజరిల్లుచుఁదూర్పు ♦ దిక్కునందుఁ

గిరణసమూహంబు ♦ గిరిగొనివ్యాపించె, బ్రేమతోఁగాంతమై ♦ బ్రయఁడుజల్లు
ఘనసారరజమాది ♦ గాఁగల్గువరచూర్ణ, ముష్టిరీతినిమహా ♦ పుష్టిమెఱసి
యంతనాచెంతసంతత ♦ కబ్బవైరి, వెలయుచుండంగదముమెల్ల ♦ విరహగుఱుఖ
గతినివిడనాడికడుఁబ్రసన్నతనుమెఱయు, ప్రాచియైల నాగనగుమోము ♦ పగిదిదనరి.

మ. స్థిరపూర్వాచలకూటరుద్ధతనుఁడై ♦ శీతాంశుఁడొప్పారద
త్కిరణౌఘంబుతుపారశుద్ధతమహా ♦ త్కృష్ణాఘ్రరూపాంబరం
బరుదారంగనునిండుచుంబొలిచెన ♦ య్యంభోధీతోయంబులొ
నెరయన్నిండుచునుండుచైవతధునీ ♦ నీరంబుచందంబునన్. ౧౨౯.

ఆ. గగనమెల్లఁగప్పి ♦ ఘననీలరుచినాప్పి, శీతభానుకరవి ♦ ఘాతమాన
పూర్వయగుచుఁడమము ♦ వొల్పెశంకరకరో, చున్ననాగచర్త ♦ శోభగలిగి. ౧౩౦.

చ. మెఱసిశతాంకుఁడిట్టులున ♦ మీపముచేరినదత్కృశాఘుల
నెరయఁగశంకలేకదివి ♦ నిండదిగంతములత్తటిందమా
భరమునునిర్గమించికడు ♦ భాసురలీలసజీవితంబులొ
కరణినివిన్నుటంబగుచు ♦ గన్పడెనత్తటిఁగాంతమిఱఁగన్. ౧౩౧.

చ. శితకరుఁడంతవిద్రుమరు ♦ చిందనరారెడునాత్తనత్కళన్
జతురతఁబాఱఁదోలెనది ♦ సాంద్రతమిద్రమునాదిసూకరం
బతులనువర్ణటంకరుచి ♦ రారుణమైతగుదంష్ట్రచేతవి
శ్రుతముగభూమియొక్కెడకు ♦ దోచినవైఖరిమిఱనత్తటిన్. ౧౩౨.

ఉ. అంతటనంబరంబుకిర ♦ ణౌఘముచేవిలసిల్లఁజేయుచ
త్యంతమకుంకుమారుణకు ♦ చాభతనుత్వతనొప్పియన్నిశా
కాంతుఁడుమెల్లనేవెడలె ♦ గాంచనకుంభముపూలెఁత్రాక్సము
ద్రాంతరసీమనుండివిర ♦ హార్తులుదన్దనిశంకనేయఁగన్. ౧౩౩.

వ. ఆసమయంబున. ౧౩౪.

సీ. ఉదయించుచుంఁడెడు ♦ నుడురాజబింబంబు, గలితాంశుకానన ♦ క్రమతఁదనర
నిండారుతత్కాంతి ♦ నెమ్మేసనలఁదిన, కుంకుమగందంబు ♦ కొమరుదెలుపఁ
గలయఁగనిండుచు ♦ కల్లునిక్కుకీల్కొప్ప, చిక్కుముత్తియమల ♦ చెలువుమిఱ
నంతకంతకుజాఱు ♦ నంధతమిద్రంబు, పీడెడునునున్గి ♦ విధముగాఁగ
రజనిగనుపట్టినతిత్పై ♦ బ్రజలుచూడ, పానఁగనిడినట్టియామేలు ♦ మునుకుజాఱి
మోముగనుపట్టనొకవిత ♦ గోముమిఱ, సిగ్గుచేగొంతునూతన ♦ స్త్రీవిధమున. ౧౩౫.

ఆ. రాజుచేతనభము ♦ రాజిల్లకుండెను, దముదుదీవనము ♦ దరలకుండె

దిబ్బుఖములుకాంతి ♦ ద్రిప్పించకుండెను, నైనఁగానిరాత్రి ♦ యలరెనపుడు. ౧౩౬.

సీ. ఈరివినుదయించి ♦ చేరాజమఱియుండఁ, బ్రణయకలహముచే ♦ బతులఁబాసి

విరహానలంబుచే ♦ వేగుచుమదిలోన, నుసురంచునిట్టూర్పు ♦ లుచ్చికోనుచుఁ

గోకనదచ్చాయఁ ♦ గోమరొందుకన్నుల, వెచ్చనిబాష్పముల్ ♦ వెడలుచుండఁ

గలహంతరితనాయి ♦ కాజనంబులరోష, భీషణాకృతిమీఱ ♦ బిట్టుచూచు

చుఱుకుఁజూపుటనమీఱ ♦ సోఁకుకతన, వెఱచిమదిఁజాలభీతిల్లు ♦ విధముమీఱ

మెల్లమెల్ల నెనభమాక్ర ♦ మించెనపుడు, హిమనుయూఖుండు సెగకుఁదా ♦ నెట్టులోర్పు.

తే. కరములుటుచాచితారకాం ♦ గనలఁజేరి, చెలఁగియుపకంఠనీమల ♦ నలమువిధుని

ప్రసరదరుజాసుతోదయ ♦ రాగమొప్పె, రాజితాళ్లేపలనదంగ ♦ రాగలీల. ౧౩౭.

వ. వెండియు నారాజకుమారమండలంబు గండుమెఱసి దుండగంబున నవ్వేల్పుటండజ

యానల నిబ్బరపుటిఱుకు సిబ్బెపుటుబ్బుగబ్బిగుబ్బబంతుల యబ్బురఁపుఁగాంతులం గలసి

కందుకక్రీడావిరోధంబులు నలుపుచు, ముద్దుమొగంబులతోడం బెన్నుద్దియై యద్దరి

పాటున నయనాంబుజంబులు ముకుళింపఁ జేయుచు, నిద్దంపుఁ జెక్కుటద్దంబుల

నుద్దీపితంబగుచు శ్రవణపుటంబులు చొచ్చి నెఱితురుముల నమరఁ దురుయు విరులదండల

నండలుగొనుచు చాగిలిమూత లాడుచు నిటలభాగంబులం బటుతరంబులుగా మెఱ

యుచుఁ, జేరుచుక్కుముత్తియంబులతోడ వెన్నెలకుప్ప లాడుచు, నాకేకరలక్షణ

విలక్షితాయమానకటాక్షవీక్షణంబులతో వహచరక్రీడలు నల్పుచుఁ, దోరంబులగు

ముక్తాహారంబులతోడం బేరెంబులువాగుచుఁ, దాటంకఖచితమాక్తికరోచులం గలసి

గండపాలికలపయిం బింపిల్లు గురియుచు, సుకుమారకర్ణనఖరకాంతినికరంబులం గలసి

పరిభ్రమణక్రీడావిశేషంబులు గావించుచు, హరికృకణహారవారోరుదీధితులతోడ

సయాటలలాడుచు, నధరమాధుర్యయాచ్ఛార్ధ సమాగతసుధావిందుసంకాశంబులై చెలు

మైందునాసామాక్తికంబులఁ దురంగలించు మెఱుంగులం దరంగితం బగుచు, దరహాన

విలాసంబులతోఁ జెడుగు లాడుచుఁ, గమనీయకబరికావేష్టితకుసుమగుళుచ్చచ్చవి

గలసి శీలిగుడుచుచుఁ, బటుతరకటిసూత్రహీరమరీచులపయిం బిల్లమేరంబులుగొనుచు,

పదనఖరకాంతిభంగంబులమీఁదఁ జౌకలించి కుప్పిగంతులు వైచుచు, భాసురంబులగు

సూసకపుముత్తియంబులఘాయల నావిగొని జడచిక్కుఁకుక్తిజప్రభలవెంబడి నితంబద్య

తులపర్యంతంబు స్రస్థక్రీడావిశేషంబుల జరుగుచు, బాహుశాఖలపై కురికి కేయూర

హీరకాంతులఁ గలసి పదకటకఖచితముక్తాఫలశోభలపై లంఘించి తరుచరక్రీడావిశే

వంబులం జెలుంగుచు, గుచతటసమాచ్చాదితసమంచితకంచుకాంచలంబుల నంచి
 తంబులగుతారవారంబులం దురంగలించుమెఱుంగులం బైకొని నాభిప్రదేశంబుల
 జెలుగు విహంగనామతాళికాపీఠకాంతిపుంజస్రందంబులలోపలం దుముకుచు, జల
 క్రీడావిసోదంబుల ననుమోదించుచు, నివ్విధంబున బాల్యక్రీడావిసోదంబుల నభి
 వృద్ధిం బొంది, నవయావనోన్ముఖంబై సాముసేయం దొడంగిన తెఱుంగునం గడాని
 మెఱుంగుబంగారంపుబలరంగులం దొలంగం జడియుచుం జెలంగున మైఱుంగుబో
 డుల బెడంగుటంగకాంతిపుంజంపుగరిడీలు చొచ్చి, యురస్థస్థలంబుల నిండార నలం
 దినకుంకుమంపుఁగెంపుమట్టిలం దోగి, తారహారంబుల విగనిగలం గలసి దండంబులు
 ద్రోయుచు, పదకటకపటుపీఠమరీచులం గలసి పల్లటీలు వైచుచు, గరకంకళశుక్తి
 జచ్చవిం గలసి ముష్టిపూతలు నేయుచు, బాహుభూషణాదిధతులం గలసి పెనంగుచు,
 వివిధభూషణమణిగణకాంతిజాతంబులను గోతంబుల మేలిమిం గొనుచు, మెఱుంగు
 చన్నంగవలరంగుల సంగడంబు లెత్తుచు, గరనఖరకాంతులం గటారికోలలు జిమ్ముచు,
 మృదులోరురంభాస్తంభకుంభచ్ఛోభలం పెనంగుచు, నూర్ధ్వపసారితకటాక్షవిక్షేప
 శరలాఘవదరహానధవళికాంతి సంచయబిరుదకుంచికానమంచితోభయపార్శ్వప్రదీపి
 తంబగువిజయధనురాకృతిం దనరారుభృకుటివిలాసంబుల ధనుర్విద్యావధానంబు లభ్య
 సించుచుం గడకంటిచూపులం గడసాదనలు నెరపుచు, గుచరోమావళికాంతినిచయం
 బుల ఖేటకఖడ్గాభ్యాసంబులు నేయుచు, సమగ్రసమంచితయావనోన్ముఖతంబైనవిధం
 బున నాజవ్యసులమోముల నివ్వటిల్లెడునవ్వులం బొదలుచు, నిద్దంపుఁజెక్కుటద్దంబుల
 ముద్దులం బెద్దునుగుచు, గర్లప్రతమయూఁఖంబులం గలసి మంతనంబులు నేయుచు,
 మృదురదనకాంతులం బొదలుచుధురాధరసుచులం జవిమీఱుచు, గమనీయకంతనూ
 శ్రోయముక్తామణిప్రభావిశేషంబులం గలసి రతికూజితంబుల విరాజితంబగుచు, భుజ
 మూలంబుల మెఱుంగులం గలసి యాలింగనంబులు నేయుచు, నుత్తుంగంబు లగు
 చన్నంగవలరంగుల నాటి మెలంగుచు, స్థూలంబులగు కటిస్థలగభస్మినికరంబులం
 గరంబుల నిమరుచు, మనోభవాలయంబులఛాయలం బులుకుకరికరస్థూలారుకాం
 డంబులు దంశితంబులు గావించుచు, గళానిపుణత్వంబున మెఱయు విటశిఖామణి
 యనుసంబోలె రత్నద్వీపకత్వంబున నత్యంతంబు భాసిల్లుచు, మలయపవనమనసిజా లను
 చగులై విహరించుచుండ నిచ్చావిహారంబున నెక్కడ చూచినం దానయై, యింద్రనీల
 స్తంభోపరిస్థాటిక నమాచ్చాదన విద్రుమవిటంకవలభికలం జెన్నొందుచు, జంద్రకాంత
 కుట్టిమంబులను, మరకతవిత్తర్కిపరిపరికల్పితఘరాళతూళికానల్పతలోష్ణజ్వలత్ప్రవాళ

సంఘటిత సంశోభిత జోలాలాలితఖట్వంబులను, ఘనసారసీహారవాంఠంఘమచందన కస్తూరికాదిబహు విధపరిమళవస్తుసమిళితఘుఘుమితపద్ధరాగస్పటికవిఘూపలధాత్రి కావిస్తారితంబును, నవవికచవివిధకుసుమవిసరపరికల్పితఘుమఘుమమాయతప్రసూనజ పనికానికాయంబులను, జౌశితిసురతవిశేషవిరచితమణిపుత్రికాసమంచితచిత్రలేఖావి చిత్రపాళికాసంకలితంబును, గునుమవినరోషశోభితశయ్యానమీపస్థితకరదీపికాయ మానమాణిక్యఖచితకకపాత్రికాసమంచితహస్తనిస్తలచామరవ్యజనకీలితకరకలితతాం బూలపేటికాసంధరితప్రపూరసీహారజలకలశమణిప్రదీపితముకురపాదుకాదిపరికరినిక రోషశోభితవీణామృదంగోద్దహనపాణిప్రకాశితయంత్రపాంచాలికాసంచయంబుల నుం జెలువెందు కేళికాగృహంబులను, జంద్రకాలాంతరాళంబులను, గృతకశైలోపరి ఘంబులను, భద్రహస్తోపరిభాగంబులను, బరిమళపేటికలనఁ జెలువెందునుద్యాన పాటికలను మెలంగుచుం బరిపూర్ణయావనుండై కువలయాధిపత్యంబునుం దాల్చిన తెఱంగున నుదయగిరిం బట్టాభిషిక్తుండై కుముదంబులకు ముదంబులం గావించి, తదీ యం దైనలేజోవికాసంబు రాజీవంబుల కొనంగి దినరా జస్తమితుం డయ్యె నని విని యెడరు వేచి యేతెంచి తత్సారసంబుల నసారంబులం జేసి తత్తేజంబుఁ గువలయంబుల కొనంగినతెఱంగున వికసింపఁ జేయుచు, దిగంతవిశ్రాంతంబుగా భూమండలం బాక్ర మించుచు నేతెంచినం గని దిగ్విధూతిలకంబు లేదున్నాని చల్లునేనముత్తయంబులచం దంబున నందంబై యుండు బృందంబులు పరివేష్టింప, ననర్గళం బగుతేజంబునఁ బ్రకా శించుచు, శుకపికమదమర్తధుకరపరివారపరివృతుండై యశోన్యంబును గలపించి కూటువలకుం బాసియుండెడు నాయికానాయకసముదయంబుల యితరేతరమనో వైకల్యంబులు మాన్చి, రతులకుం దాగొని సతీపతీన్యాయంబున వర్తింపఁజేయుచు, దండనాయకాధిపత్యవియమితుండై విలసిల్లు నల్లునిం గని సముల్లాసంబున దరహాసిం చిన తెఱంగున మెఱుంగుఁ జంద్రికం బరఁగించుచు, నాత్మజాభ్యుదయాతిరేకంబునకుం గలశవారాశి యుష్పాంగి వెల్లివిరిసినచందంబున భూమండలం బంతయు స్థావరజంగ మాత్మకంబుగా సుధాసారంబు లగుకిరీణనమూహంబుల నాక్రమించుచు, బరబ్రహ్మం బునుంబోలె, నద్వితీయంబగు తేజంబునం దేజరిల్లుచు, సమవిషమనిష్పాన్నతంబు లేకీభవింపఁ జేయుచు విజృంభించిన యనంతరంబున.

౧౩౯.

. శేరాజప్రదసారితాంకువులుసాం ♦ ద్రిభూతతామిద్రము
నాబ్బందోలెనుమందరాచలవిఘూ ♦ ర్ణక్షీరవారాశివి

స్తారోదంచితసాంద్రభూయహవిరా ♦ జత్తీరసంవ్యాప్తమా

నారామంబునుబోలెనత్తతిమహా ♦ హంకారమునీఱగఁ.

౧౪౦.

అ. శబలవర్ణమగుచు ♦ సాంద్రద్రుమచ్ఛాయ, సోమకిరణదీప్తి ♦ జూడనొప్పె

నెరయశుక్ల బలులు ♦ నిండారఁబెట్టిన, నలరుయాజ్ఞికాజి ♦ రాభమగుచు. ౧౪౧.

ఉ. ఇంతులతోడఁగూడివగ ♦ లెండలయందునునాత్మలోనన

త్యంతముహర్ష మం దెడుది ♦ నాంతవియోగములైనజక్కవల్

ఎంతయునోర్వకుం దెనల ♦ యిందుకరంబుల నెట్టులన్నమఁ

జింతిలుచుండువారలకుఁ ♦ జిత్తముగాననసహ్యమేకదా.

౧౪౨.

మ. కలితోద్ధాతృవికాసితోత్పలపరా ♦ గంభైమహత్సైరభో

జ్వల మైన్దిర్బలతోయశీకరసము ♦ ద్వాహంబునున్నై నని

శ్వలశాఖాంతరలీనపక్షికులవి ♦ స్తారోరుకాంతారపం

క్తులనొక్కింతఁగదల్చెదద్యహగముల్ ♦ వోధూయమానంబు గాఁ.

౧౪౩.

చ. మలయుచుయామినీరమణి ♦ మారునకున్విజయాభిషేకమిం

పాలయఁగఁజేయ నెత్తునసి ♦ తోత్పలసంయంతరౌప్యకుంభముం

బలెఁజెలువొందెబూర్ణశశి ♦ భాసురతోయములీలనంశువు

ల్లముగఁబర్వవిష్ణుగుక ♦ శంకసితోత్పలలీలనొప్పగఁ.

౧౪౪.

వ. అంత.

౧౪౫.

తే. అధికతేజస్వి నైనన ♦ హాయరహితు, తావరింపదుజయలక్ష్మి ♦ తథ్యమింత

చూడువిభుఁడయ్యువలరాజు ♦ సోమకిరణ, వితతసాహాయ్యఁడైయెత్తె ♦ విజయధనువు.

ప. ఆప్యడానన్న నుత్సాహంబునం బొదలు నయ్యమరకామినీనముదయంబు నరభ సంబున.

సీ. వెలయుటాకులుదీర్చు ♦ నిలుపుటద్దంబులు, జలతారుపనివంత ♦ చందువలను

వంతచిత్తరువుల ♦ విలసిల్లనకి నేల, నలరెడుతూగుటు ♦ య్యలలహంస

తూలికాతల్యముల్ ♦ కీలుబబుతలాడ, లలకప్పుదుప్పటు ♦ లలరు తెరలు

కపురంపుసురటులు ♦ గంధంపుఁజిప్పులు, పరిమళ పేటులు ♦ పైఁడిగడ్డె

సొగసుటఁడంబుముత్యంపు ♦ నున్నగుకుక, తన్నుపడిగంబుచేడివ్వె ♦ బొమ్మనలిల

కళనములుపాడుకలుగల్గి ♦ వెలయుకేళి, మందిరంబులుమఱియును ♦ బొందుపఱచి.

క. హెచ్చినతమకముచేతను, వచ్చిరియిదెరమామల నెడు ♦ వార్తలువినియొక

నెచ్చెలుల నెదురుబుచ్చగ నిచ్చంగిరుదురుమోహా ♦ మేమనవచ్చుకొ.

౧౪౬.

క. రంగుగనవంతుకయును ♦ సంగతికినిబ్రియులువచ్చు ♦ సంబరమునను
 ప్పొంగుచుమఱియునువంతెగ, శృంగారముదీర్చికొనిరి ♦ చెలువలువేడ్కొ. ౧౫౦.

అ. అట్టివరహవేశ ♦ నరుచియయ్యెనువారి, కలరుహారచంద ♦ నానవంబు
 లెట్లటన్నభూమి ♦ నీవస్తువులకన్నఁ, బ్రియముచేయుఁగాదె ♦ ప్రియులరాక. ౧౫౧.

సీ. ధవులన్యభామల ♦ గవయుటకోర్వక, మానినుల్తామెపో ♦ మనకులాఘ
 వమువచ్చునిపుడుపో ♦ వద్దనిఖండించు, సఖులమాటలుమది ♦ సరకుగొనక
 రమణులయిండ్లకు ♦ రభసంబుతోనేగి, యాచుల్కదనమప్తు ♦ వోచవ్వండ
 నబలుగావున ♦ నవ్వడులూఘవా, పహ్నావయ్యుక్తమై ♦ పరగుకతన
 ధైర్యహానియుమఱికార్య ♦ తయునుజేయు, నట్టిదేనియునపకారి ♦ యనకయంత
 మత్తెనుబాందిదేహముల్ ♦ మఱచినిలిచి, సోలుచుండియొకవంత ♦ సోయగమున.

సీ. భావజకేళికై ♦ పరులనన్నిధికిని, రాయబారములంపు ♦ రమణులపుడు
 సంతసంబునబ్రాణ ♦ సఖులతోవినయొక్తై, నంతరంగపుమాట ♦ లాదియైన
 బహువిధసందేశ ♦ భాషలుచెప్పుచు, విరహాతురతమన్లు ♦ నెఱుకలేక
 వరులయిండ్లకుఁదామె ♦ వచ్చిరివారునఁ, బెన్నిధుల్పేదలు ♦ గన్నయట్లు
 మారువెట్టిచేత ♦ మఱిచెడ్డవారికిఁ, బుడమిలోనదప్పు ♦ నడవడియును
 బరగనెంచియాడఁ ♦ దఱచుగానుపకారి, యగునుగాదెయెట్టి ♦ పగిదిసైన. ౧౫౩.

క. త్వరితగతిబతులనన్నిధి, కరిగెడుకామినులమోము ♦ లావృతపులకాం
 కురముల్విమృష్టపత్రతఁ, బరిపూర్ణనుధాంశుబోలి ♦ భాసిల్లెఁగడుక. ౧౫౪.

వ. ఆ సమయరబున బెచ్చుపెరుగు విరహంబునకుం బిచ్చలించి యయ్యచ్చరలు నెచ్చె
 లులం బతులనన్నిధికిం బుచ్చుం దలంచి తమకంబున. ౧౫౫.

సీ. చెలువుఁడరాఁదామె ♦ జెలియివ్వడేపోయి, వారపారలులేక ♦ దూఱఁగదవె
 మగనిమీఁదటనింత ♦ తెగువేలనంటివా, యొడఁబాటుగాఁబల్కి ♦ తొడుకరమ్ము
 విప్రియంబులునేయు ♦ విభునూఱడింపఁగా, నేమన్ననచటికి ♦ నేగనేల
 నుభగాభిమానవు ♦ నుదతిసీవటుగాన, నటువంటిపతియబ్బు ♦ టబ్బురంబు
 మనకునలంకలేల ♦ చనవలెనంటివా, సకియిదియొయ్యక్తి ♦ చనుమటంచు
 ననెడునతులమాట ♦ లటఁబొంచివినిపియుల్, సంతసీలిరివంత ♦ వింతరుచుల.

ఉ. అంతటఁగాంతులంగలసి ♦ యంగములకొబులకాంకురంబుల
 తల్పంతముబుట్టనూతనస ♦ మాగమసంభవమైనఘర్షయుల్ .

వింతగఁజేరవత్తుములఁ ♦ బ్రేమలవాఁడెడుతత్పురాంగనా
సంతతికిఁబిమండనమె ♦ చాలనలంకృతియ్యొప్పత్తటికే.

౧౫౭.

* * * * *

ఉ. అంతటఁదెల్లవాఁడెనరు ♦ జాంతుచమూతతిపూర్వశైలు
ద్దాంతికసీమముట్టికొన ♦ నచ్చటిరాణువమూకపూలఁదా
నెంతయువెల్లబాఁటియల ♦ యిందుకరౌఘమువిచ్చిపాఁడ
త్కాంతలువోలెఁజీఁకటులు ♦ గహ్వరసీమలలోనదాగఁగఁ.

౧౫౮.

సీ. తురగరింఖాముఖో ♦ ధూతరేణువులీలఁ, గలయంగనుదయరా ♦ గంబుబర్వ
మేదురమాగధ ♦ నాదంబుగతిఁబడ్డ, నిర్గతసారంగ ♦ నినదమలర
నకలవాద్యములఘో ♦ షములీలసెల్లెడ, విహగారవంబులు ♦ వెలయుచుండ
రనుజీయకాహళా ♦ రాంబుగతిఁదామ, చూడవ్వనులుమిన్ను ♦ సోడుముట్ట
బలసితనుఁగ్రమ్మినడతెంచు ♦ బలములీలఁ, గిరణనిచయంబునిగుడుచుఁ ♦ బొరిగొనంగ
నడచినరాజురేరాజు ♦ నంటఁడటుము, కరణిసెంతయునుదయాది ♦ మెఱసెనపుడు.

క. నిక్మననుదీపఁపడమటి, దిక్కునకునుదిశలువెలసెఁ ♦ దేజముమీఱఁ
జక్రవలుజోట్లుగూడెను, జక్రఁగసంధ్యాదికర్ణ ♦ సంతతిసెరసెకే.

౧౬౦.

క. వనజంబులువికసించెను, దినసతిపతిదూరమరుగ ♦ దీనానయై
చను దెంచెమఱలననివిని, కనుఁగొనధృతిమీఱవిచ్చు ♦ కన్నులువోలెకే.

౧౬౧.

క. వెలయఁగఁబ్రాకృతిప్రాద్దునఁ, జెలువుగముఖమజ్జనంబు ♦ చేసుకనుదుటకే
వలనుగదిద్దినకుంకుమ, తిలకంబననొప్పెనపుడు ♦ దినమణిమింటకే.

౧౬౨.

శా. అంతకేదైవతవారసుందరులర ♦ త్యంతాంగశృంగారములే
వింతలీలఁగమందయానములదే ♦ వేంద్రాత్మజున్మోహవి
భ్రాంతుంజేసెదమంచునొండొరులతోఁ ♦ బంతంబులంబల్కిత
త్వాంతోద్యానముచేరవచ్చిరితి ♦ ప్రాచుర్యముద్రాంగులై.

౧౬౩.

సీ. గగనసంచారలా ♦ ఘనముచేఁబృథుకటి, స్తనజానుభరతమం ♦ దతలుమీఱ
నడుగామడలుగమ ♦ ట్టెడుపాదయుగళంబు, యావకరనమంటి ♦ యచటిభూమి
యింద్రగోపావృత ♦ సాంద్రశోభదలిర్పఁ, గాంచనరత్నసం ♦ ఘటితమంజు
మంజీరకాంచికా ♦ శింజానినాదంబు, పర్వతగుహలలోఁ ♦ బ్రతిరవించి
హంససారనకూజితం ♦ బనుకరింపఁ, గౌనులసిరూడఁబిఱుఁదులు ♦ గదలియాడ
జడలుచిందాడవారముల్ ♦ సరసిమాడ, సంచరించునుండిరా ♦ మించుబోండ్లు.

సీ. పరిపక్వఫలముమా ♦ పచయనంనూచక, తరుణతాకలితకాం ♦ తారములను
దేవపూజలుచేసి ♦ దినమునుద్వాసిండు, పరిభుక్తమాల్యాది ♦ పరికరములు
ఘాతుకవ్యాఘ్రాది ♦ కములతోనేక మై, మెలఁగడుహరిణాది ♦ మృగచయములు
నటసమీపముచేరి ♦ సంతనేభయమొంది, చెదరియదరుతమ ♦ హృదయములును
మఱియునన్యోన్యవైరముల్ ♦ మానియచట, నెలవుకొనియొక్కటొక్కటి ♦ గలసియుండు
నఖిలసత్వంబులునువారి ♦ కపుడు దెలిపె, నెలమియుష్వశ్రమంబునూ యిదియటంచు.

క. రాతపసిప్రాంతభూమియై, యాశ్రయబలతేజమెల్ల ♦ నడచెమహత్తో
పేతులగుబుఘలమహిమకు, నాశలనవిలంఘ్యమైన ♦ యట్టిదిగలదే. ౧౬౬.

సీ. ఆమలనైకతముల ♦ నలిమానుషములుగా, ధ్వజవక్రరేఖలు ♦ దనరమెట్టు
నలలితాంజనపాద ♦ సరణిఁగాంచుచువిస్త, యమునఁదేలుచుఁగను ♦ మాపచయము
చెలువొందువనులూ ♦ నలరెడుతరులతల్, బుతువునుగ్రహించు ♦ రూఢిమీఁఁ
బార్థతాపననత్పై ♦ భావంబుగ్రహించి, నవ్యవల్కలభరో ♦ న్నమితశిఖర
దగునశోకంబులివియెంత ♦ ధన్యలాక్ష్మి, నజ్జనులుసేవజేసిన ♦ సద్గుణాతి
శయముగలుగునుగాకసం ♦ శయమెయనుచు, బరవశతనందిమాచుచు ♦ దఱియనరిగి.

చ. యమనియమాదియొగకృశ ♦ తాత్తతనుండియునుస్థిరాంగుడై
యమరుచనేకసాధనస ♦ మగ్రతనొప్పిశమోగ్రతాగురు
త్వములఁదల్చుమంత్రములు ♦ తత్తదుపక్రియకొప్పమాడువే
దములను నేర్చికూర్చినయ ♦ ధర్వణవేదములీలనొప్పుచున్. ౧౬౮.

సీ. నయనాభిరామమై ♦ సభమాక్రమించెడు, దీప్తిచేనొకసాను ♦ దేశమునను
నివసించియుండియు ♦ నెరయతత్కూటంబు, లావరింపుచుఁజంద్రు ♦ డనఁగమించి
హనిరర్థియైవేది ♦ కాంతరంబునశిఖా, ఎఱులచేనొప్పెడు ♦ వహ్నిచగిది
నమరావెగాతీర ♦ మందుజయముఁగోరి, యరుణితాయతనజ్జ ♦ టాంచితముగ
నాకృతికిఁదగుయత్నంబు ♦ యత్నమునకుఁ, దగినక్రియయునుదదనుగుణ ♦ మగుఫలంబు
ఫలమునకుయొగ్యమైనట్టి ♦ యలఘుతపము, తపమునకుఁదగుసంపత్తి ♦ దనరుచుండు.

సీ. చిరకాలఘనతప ♦ స్థిరపుత్రిడస్సియుఁ, గులతైలనిభమైన ♦ బలిమిమెఱసి
యేకాంతమునసెక్కుఁ ♦ డేహారుచుండియుఁ, బరివారయుతుఁడైన ♦ పగిదిఁదనరి
మునియయ్యుననుభావ ♦ మునమించియెదిరికి, భయమొనర్చెడునట్టి ♦ ప్రభదలిర్చి
ప్రిజగంబులేటం ♦ జ్రియుఁబోలెదక్షత్వ, మునమించుతేజంబు ♦ ననువెలుంగు

నగ్ననునిజఁబాయుత్తలో ♦ నమరతరుణు, లమరనీతండు సేయుత ♦ పోధికార :

విజయఫలమున్న మిదియెల్ల ♦ విఫలమయ్యె, ననుచుదలపోయుచును జేర ♦ నరిగియపుడు.

ఆ. అల్పబలముగలుగు ♦ నాతపశ్చులు సేయు, మునులరక్కసులును ♦ మొనసినపుడె
మోసపువ్వునుము ♦ వాసపుడిటుబంపె, నధికయత్నమిదియ ♦ టంచుబాగడి.

ఆ. మోసపుత్తమనుచు ♦ మొనసియగ్ననుజూచి, నంతలోనెమ్మన ♦ ధాభివేశ
మడరితామెమోహి ♦ తాత్తులైరానతుల్, జవ్వనులకుజిత్త ♦ చలనమరుదె. ౧౭౨.

వ. అంత నాబృందారకసుందరులనిద్రేశంబున గంధర్వవరులు చెలంగి. ౧౭౩.

సీ. సరిగమపధనిన ♦ సనిధపమగరిస, రిగమపధనిసని ♦ రిగరిగమప
ధనిసనిధపమప ♦ ధనిధనిసనిధప, మపధనిసనిధప ♦ మధనియమమ
సరిగమపదనిసా ♦ త్తరపజ్జియారోహ, జావరోహతను ♦ నాదినుండి
యొక్కొక్కసారికి ♦ నొక్కొక్కవర్ణంబు, విడుచుచునీరితి ♦ విశదముగను
దానమూర్చనమిత్రవి ♦ స్తారతిలును, గ్రామగరిమలుదిపింపఁ ♦ గానుజెలగి
వల్లక్కిముఖ్యునతంతు ♦ వాద్యహోష, కనుగుణంబుగరాగంబు ♦ లలరఁబాడి.

సీ. తత్తరిదొగుడుదాం ♦ తరికిటిదొగుడుదాం, దొడుతకతకతక ♦ తొంధిమికిటి
ధిక్కతోంధిమిధిమి ♦ తత్కర్పంతురికిణ్ణి, ధింధిమద్ధిమధిమ ♦ ధేయటంచు
నరవిసేకోత్తర ♦ శతతాళగరిమయు, నూళాదిభేదవి ♦ స్ఫూర్తియుఁడగఁ
బ్రస్తారతావ్యాప్తి ♦ పారీణతలమిఱు, జక్కిణిప్రాబంధ ♦ సరణులలర
మర్దళంబులుఁమ్రాయించి ♦ మఱియువేణు, వాద్యవిద్యావిశేషంబు ♦ వఱులుచుండ
గానములుచేసిరపుడేక ♦ కాలముననె, వెలసెముతుపట్ననన్నిధి ♦ విరళగతిని.

వ. అంత వర్షర్షప్రభావంబున. ౧౭౪.

తే. అంబరంబునఁగనుపట్టె ♦ నంబుభరత, మెఱపుఁదేఁగెలవిలసిల్లె ♦ మేఘనమితి [మె.
సురతకలహోపశమహేతు ♦ కరముగాఁగ, నుఱుములుఱుముచుదశదిశాం ♦ తరమలల

క. పలుచనిమొగ్గులుజాతుల, వెలసెదదారామవిసిన ♦ వీధులనెల్లె
జలవర్షముదిటిపొటిచిను, కులచేభూరేణువణఁచెఁ ♦ గోమలలీలె. ౧౭౫.

క. కకుభనుమసారధాన్విత, కకుభాంతాయాతనాత ♦ గతిమదనకృహో
త్సృకతాతిచేకసురమిత, ప్రకటతప్తులిదఱిఁగజీవ ♦ రాజకివింతై. ౧౭౬.

తే. పోసఁగజంబూఘలంబులు ♦ మెనఁగిక్రొవ్వి, చెలఁగిదుఱిఁబంచవారల ♦ చిత్తమైన
సంతసమునొందఁగోకిలల్ ♦ వింతవింత, రాగములుమిఱుఁబెల్కినా ♦ రజముగాఁగ,

చ. వికసితసత్కదంబసుమ ధ వేల్లితవాసనమీఱఁదె మైరర్
ప్రకటముగాఁగఁబుక్కుమద ధ బృర్ధివంబులఁగూడిచిత్తము
న్నికటముచేసినకొద్దుతివి ధ నిశ్చలబుద్ధి నెనిత్తెజిష్ఠుడో
సుకరములేతపోనియమ ధ సుస్థిరచిత్తులభంగపెట్టుటల్.

౧౮౧.

వ. అంత వదాశరత్సమయాంతరంబున.

౧౮౨.

క. చినవలయకుముదనుమవన, ననబాణప్రసవివిమల ధ సలినత్సుకరో
ల్లసితశరత్సృతిఘననమ, యసువరుడట చుచెట్టబట్టి ధ నటువలెనలరెక.

౧౮౩.

ఆ. మత్తబర్ధిర్ధనము ధ మదమరాశధ్వని, తరుణకుముదవనక ధ దంబతతులు
నొక్కటొకటిఁగూడి ధ యుజ్జ్వలంబైపొత్తె, ఘనులన్నేహమెందు ధ గౌరవంబె.

చ. కెలనఁగదంబరేణువరి ధ కీర్తతనొప్పెడుకేతకీనుమం
బులనిరసింఁచిమానిమధు ధ మోదిమధువ్రతరాజియాసవా
భిలషతనీలస్పంతములఁ ధ చేర్చినసర్వకనూనరాజిపై
మలినతమించవ్రాలితమి ధ మద్యమఁగ్రోలుచుఁగప్పెఱుక్కలక.

౧౮౪.

ఆ. సలిశకీరయంత ధ శౌడ్వలస్థులందు, నింద్రగోపకాంతి ధ సాంద్రమగుచు
బంధుజీవకుసుమ ధ భాననుగడుమించి, వికచకింశుకాభ ధ వెలసెనపుడు.

౧౮౫.

వ. అంత శరత్సమయహేమంతాంతరంబున.

౧౮౬.

క. కించిత్కుసుమితకుందసు, మాంచితసారభ్యవాసి ధ తాయతఫలిని
సంచలితతుహినపవనస, మంచితహేమంతములరె ధ నసమయగుణమై.

౧౮౭.

తే. వెలయులవలీలతానూన ధ విలసనంబు, లోద్రమరభితవవనంబు ధ లోభపఱుప
విక్రొలిసొందకయుండెన ధ విజయఁడవని, నీతివిడుచు నెవిజిగీషు ధ నెవ్వనంబు.

వ. అంత హేమంతశిశిరాంతరంబున.

౧౮౮.

సీ. ఆతిసారభంబుగా ధ సతిసారభంబులూ, కిందుకించుకఁబూచి ధ యింపుమీఱ
సింధువారములొక్క ధ చెలువంబుదళుకొత్తఁ, గొంతకొంతచిగిర్చి ధ కుసుమితముగఁ
బలుచనైవర్ష్యమఁ ధ బ్రాలేయబిందువుల్, తమశీకరావృతాం ధ తరతనలర
సరవిహేమంతావ ధ సానమధ్యావసంత, సమయమయ్యెటంచుఁ ధ బాటుకొనుచు
రెండుఋతువులధర్షముల్ ధ నిండఁగలిగి, కడఁకమీఱంగవచ్చునం ధ గజవజీర
జైత్రయాత్రానుకారస ధ నిత్రమగుచు, శిశిరఋతుప్రెప్పెసెంతయుఁ ధ జెలువుమెఱసి.
ఫ. అంత శిశిరఘనంతాంతరంబున,

౧౮౯.

చ. ననిచితలిర్చుపుత్తముల ♦ నవ్యములైనవనంబులెక్కఁగా
మనమునఁగోరిదూతనవ ♦ మానితపల్లవముప్తినూతఁగాఁ
దనసఖివ్రాలెనూనిరణి ♦ తద్రమరాంచితనూపురత్వమిం
పొనరవసంతలక్ష్మీపద ♦ మూసెనరోజవనంబులందఁగఁ.

౧౯౩.

సీ. ఉన్నిద్రకుసుమాధ ♦ రోష్టతహసియించు, తరుణిబోలెనుదమిఁ ♦ గురవకములఁ
జూచుచుఁగోమలా ♦ శోకపల్లవశయ్యఁ, బువ్వుటమ్ముధరించి ♦ పవ్వళించి
శృంగారవీరత్వ ♦ సంగతినలరెడు, మారుఁజూచినలీల ♦ సౌరసతులు
అమృతపల్లవపుష్పి ♦ తాఁకమునుజూచి, విరహంబుమనముల ♦ నిరవుకొనఁగ
మతియుననుధానతామౌత ♦ మలయపవన, చాలితోపేతనిజయూధ ♦ తాలికులము
నరసిజప్రాంతములనిండి ♦ సంచరింప, మొగముపైకొప్పుముంగుల్ల ♦ పగిదిడవరె.

మ. శ్వసనూచ్ఛలితపల్లవ్రాప్తమధుసం ♦ వాసప్రసూనాసనో

ల్లసితేర్వందగుసాలలాలితలతా ♦ లావణ్యశోభాంగనక

బ్రసభోల్లాసిగనీర్వయాన్విరమియిం ♦ పన్నోముఁజుంచిన

ట్లెసఁగం గామధుపాలిమద్దుగొనియె ♦ న్నింపొందునూనాన్యమున్.

౧౯౪.

ఆ. ఆపుడుపరునిగెల్వ ♦ ననమర్థమైయుండె, నెల్లటన్ననిర్జి ♦ తేంద్రయాత్వ

మాత్తరక్షిగాదె ♦ యఖిలజైత్రువసంత, మతనిగెలువలేక ♦ వితథమయ్యె.

౧౯౫.

వ. అంత వసంతగ్రీష్మాంతరంబున.

౧౯౬.

సీ. వర్షాదిఋతువుల ♦ వలెమానిచేఁదిర, స్ఫుటిఁబొందితింకనే ♦ రీతిఁబుడమి

నాదరించెవరుని ♦ న్నునివసంతంబును, గేలిపెట్టిహసించు ♦ లీలమీఱ

వికసితమల్లికా ♦ విలసనంబునమించు, గ్రీష్మకాలమతని ♦ గెల్వదయ్యె

నధికంబునయ్యెన ♦ న్యోన్యవైరముగల్గె, నైన్యంబుపరుగెల్వఁ ♦ జాలనట్లు

భువనముల నెల్లనవిరళ ♦ ముగనుగెల్చు, ఋతువులూనునెక్కుటై ♦ యతనిమనము

నొక్కక్షణమైనప్రమపెట్టి ♦ యున్ముఖంబు, నేయఁగాలేకవితథంబు ♦ లాయెనపుడు.

సీ. శ్రవణసుఖంబుగా ♦ జంత్రగాత్రములూహ్య, గంధర్వవల్లకి ♦ గానములును

లలితపల్లవనూన ♦ ఫలమనోహరచిహ్న, లమరెడుఋతుకాల ♦ సమదయములు

వైత్యనూంద్యవిచిత్ర ♦ సౌరభాకలితమై, వినరుములయమరు ♦ ద్విసరములును

నిండనూతిభ్రమింప ♦ సాంద్రంబుగాఁజేయు, హరిభూరిమనోవి ♦ కారములును

విబుధయువతులమనముల ♦ విస్తరించి, మన్దధావేశమడరించె ♦ మగుడవిరిగి [గాదె.

కినుకఁబరునొంపఁగాఁబ్రయో ♦ గించుఘోతి, పరుఁడుధరునైనమగుడితత్ ♦ జెజుదుఁ

వ. ఇట్లు సహాయప్రకటితచేష్ట విఫలం బగుటకు నెచ్చనంబుల నుమ్మలికంబు గ్రమ్మిన, నా
 సౌరవారనారీపరివారంబు నిజప్రభావప్రకటనంబుగా హావభావాదిశృంగారచేష్టావిశే
 షంబులు నెరపం దలంచి తత్ప్రదేశంబున నతిసౌరభ్యంబునఁ బ్రకాశించు ఘనసార
 కదలికాగుఱుచ్చచ్చదంబులను, గిరిమల్లితాదికుసుమనికరంబులం గనుంగొన నెఱుం
 గక లోచనకమలంబులు వికసితంబులుగా నతనిం దప్పక చూచుచు, దదవయవ
 సౌందర్యాతిశయంబునకుఁ జక్షుఃప్రీతి జనించి నిజసౌందర్యాతిశయంబున నతని వశీక
 రింపం జేసెద మనుచు డాసి యతని యసమానసుందరత్వంబునఁ గందర్వోద్రేకంబు
 రెట్టింది మనస్సంగంబునం బొంది ప్రయోజనానుకూలంబగు ఫలంబు దురభిగమంబు
 గదా, కొన్నియెడల సంభందిం, నొక్కొక్కయెడల ససంభవం బగు, వేరొక్కయెడల
 సానుకూలంబుగాక యవ్యప్రకారంబుగాఁ బరిణమించునని విశ్లేశించి నృత్యంబు
 లాడం దలంచి మొదల నతనియందు సవిలాసంబుగా హత్తించిన దృష్టి ప్రస్తుతాభి
 నేతవ్యవిలాసానుసారంబుగాఁ జేయ నెఱుంగక తత్తత్ప్రకారప్రచలితాంగుళీయకం
 బుగా హస్తవిన్యాసంబును నేయ నెఱుంగక, లాక్షారనమ్మరితారుణితరణతలంబులఁ
 గోకనవభ్రాంతిం బ్రసరించిన చంచరీకసంచయంబు నించుకయ్య వారింప నెఱుంగక,
 రంగస్థలంబున నాట్యముఖంబునం బుష్పాంజలు లొంగిన కదంబ మృదుకేసరకుసుమ
 వినరోపరివస్త్రస్తంబులగు పదతలంబుల నలంకృతంబగు యావకరసంబు విరహతాప
 భరంబున ననురాగరసంబు గఱంగి వెలి కుఱికి మూర్తీభవించినచందంబునం దోఁచ, నర్తన
 పటిమ నెఱుపుచు, శృంగారచేష్టావిశేషంబు లుప్పతిల్ల నతనిం బరివేష్టించి నిలిచి
 యొక్కమనోహరాంగి పరిజనంబులమాటునం దాఁగి, యతిమనోహరంబులైన తద్గో
 పితప్రదీపితనిజాంగంబు లీవద్దర్శితంబులు గావించుచు, దదాయత్తంబగు చిత్తం బుత్తలం
 బగునట్లు మరుమాట లాడుచు, మెక్కుజన్మని పవనప్రేరితంబై కట్టినపురఃపటంబు దొలంగ
 నూరుమూలంబులు బయలుపడం జూచి సపత్నియు సహితంబును విస్తయంబునం
 బొందునట్లు సిగ్గున దిగ్గున మఱలం గమ్ముచు, నొక్కయొనపరికుసుమచాపాభితాపం
 బునఁ జందనచర్చాచచ్చికాపాండుగండస్థలంబుఁ బాణితలంబునం జేర్చి మధుసుందరహి
 తంబులయ్యును విరహవిధురంబులయిన లోచనంబులం దేలం జూచుచు, నొండొరుల
 దంతనఖిత్తతాడనపీడనమంబునాదినురతసంస్కారవిశేషంబు లుచ్చరింపుచు, దదుద్దీప
 నహేతుకంబుగాఁ జేఁజఱచి సరసంబు లాడుచు, దరహాసంబులు దొలంగ క్రూ
 సంజ్ఞలు నెఱుపుచు, గింశుకనఖిత్తతాలంకృతంబులయిన స్తనాంతరప్రాంతంబులు
 బయలుపడునందాక జాటు పయ్యెడలు సవరింప మఱచిన ట్లుండీ యెదిరిపడి యలప

రించివిధంబునఁ గనత్కనకమణిమయకరవలయరవంబులు వెలయు సవరింపుచుఁ, జేరు
చుక్కలు చక్కనలవరింపుచు, భ్రమరకంబు లమర దువ్వుచు, నుకుమార బాహు
మూలంబులు గనంబడ వశిత్రయంబులు మెఱయ నాభీప్రదేశంబులు గనంబడ నిచ్చ
లంపుఁ గుచ్చెల కుచ్చలు పిచ్చలింప నద్దిగల యొడ్డాణంబుల నుదీనంబగు మెఱుంగుల
మొగుపుల బిగి మానంబులు తగుపాటి కంకణార్ఘణత్తారప్రకటనంబుగా సవరింపుచు,
భ్రూసంజ్ఞావీలానంబుల వెలయు జేసన్నలం బిలుచుచు, హాసవీలాసానుకారంబుగా
స్తరశరామయాణంబులగు కడకంటి యోరచూపులఁ గడుబిత్తరం బగునట్లుగా జంకించి
చూచుచు, బింకంబులు మెఱయం జంకించి పలుకుచు, నురతబంధకళావిశేషవ్యా
ఖ్యానప్రకటనంబుగా శృంగారకాస్త్రప్రసంగంబు లాండోరులతోడం బ్రసంగింపుచు,
మఱియు నానావిధంబుల బచ్చిమెఱయు ప్రేమానుబంధ మధురవాక్యంబులఁ దదా
కర్తనీయంబులగునట్లుగా నల్లాపించుచు, నెవ్విధంబునను నతని మోహపుట్టింపంజాల
కున్నఁ దత్ప్రియనఖిలతనిం గనుంగొని.

౨౦౦.

మ. మునినాథోత్తమనేడుమామగువని ♦ స్తోహించిరావేసఖి
నినునేవేడెదఁబ్రాణనాథునిటకున్ ♦ నెఱుఁబునందేగదే
యనినన్నంపెనుమున్నెమాననముని ♦ న్నంటుంటభావంబునన్
గనదేమోమఱివృథమంపెననుమా ♦ కంజాక్షివల్పెట్టిదో.

౨౦౧.

చ. చిరముగనాత్మయోజనము ♦ చేసినముచ్చటలెల్లనాకుఁదా
నిరవుగఁజెప్పవచ్చిముఖ ♦ మెంతయుఁజోషిలిమోహతాపం
జ్వరమునమూర్ఛనోపసఖి ♦ జాలముచిత్తములందుకన్నులన్
నెరసెనుఁజోకబాష్పములు ♦ నిర్దయనీమనసెంతగట్టిదో.

౨౦౨.

సీ. నురభికోమలపుష్ప ♦ పరిక్షిర్ణమైయొప్పు, నించుశయ్యనుబవ్వ ♦ శించమాని
కిసలయవిసరనం ♦ కీర్ణమైచెలువొందు, భూశయ్యనొక్కింతఁ ♦ బారలిరోసి
సుఖదమైచల్లనై ♦ శోభిల్లునీమ్ముదు, లాంకసీమనుసుండ ♦ ననవరతము
నిచ్చులోఁగోరుచు ♦ నెంతయుఁగృహియించు, ననఘాత్తనీకుగా ♦ ప్రాణములను
విడుచుముందుగానె ♦ వెలగుకయలైన, హత్యవచ్చునీకు ♦ ననఘనాను
మెట్లుచెల్లనవని ♦ నిపుడునీతపమును, విఘ్నమానటంచు ♦ వెఱవవలదు. ౨౦౩.

ఆ. తపములెంతఘనము ♦ తర్వాతఁజేసికో, వచ్చుఁగానియిట్లు ♦ వలచివచ్చు
మోహనాంగినొరకఁ ♦ బోదునూనాబుద్ధి, వినుమువెట్టిబుద్ధి ♦ విడిచియిప్పుడు.

ఆ. అనినఁబల్కునున్న ♦ నచ్చెలియొర్వక, కదిసిపలికెనింత ♦ కఠినచిత్త
మేలవిడువుపల్కు ♦ మిలతాపసులహృద, యములుభువిఁగృహాన్వి ♦ తములుగావె.

క. ఎలచినజవ్వనినిటువలెఁ, గలయకమఱియెవ్వఁడైనఁ ♦ గాదనఁబోనే
యిలలోపలఁదొర్చిగ్యులు, నెలకొనిప్రాపించుఫలము ♦ నిరసింతురెకా. ౨౦౬.

చ. లలితవిస్తరితత్రికవి ♦ లానముమీఱఁగనొక్కచేఁగురుల్
కలయఁగఁజక్కఁజేర్చుచును ♦ గాకనుమన్నధజైత్రబాణి
లలవిలసిల్లుమాపులవి ♦ లానముగానవమోహనాంగిదా
తెలియఁగఁజూచెనన్ననునిఁ ♦ దేటమిటారియొకరైయొరగఁ. ౨౦౭.

ఉ. పూచినమావికొమ్మయొక ♦ పొట్టుకేలనునందిపట్టియా
రాచతపస్వికట్టెనుట ♦ రాజతలిలనిక్కినీలైనా
రాచముఁగూర్చిపట్టివల ♦ రాయఁడుదాఁచెగనిండఁదీసిచే
యాఁచకవీడనిక్కెడుశ ♦ రాసనముంబలెగుబ్బలుబ్బుఁగఁ. ౨౦౮.

ఉ. నీవికవీడగుబ్బలఱ ♦ నిబ్బరముబ్బుఁగాళ్లనందియల్
మ్రోవఁగవేణిమన్నఘని ♦ పుష్పకళాభతనాడనోర్తదా
భావజాతేజరీతినరు ♦ పైకుటుకఁమొలనూలుజాఱిని
ల్పావడవీడభీతగతిఁ ♦ బట్టుకనిల్చెనుజక్కఁజేయుచుఁ. ౨౦౯.

సీ. ఓమునికులవర్ధ ♦ నీమదిఁగట్టిగా, శాంతినొందిననిట్లు ♦ చాపమేల
దొంగవువిచయాను ♦ సంగతుండవుగాని, ముక్తిపైసీకునా ♦ సక్తిలేదు
ఆత్మలోనీమనో ♦ హరయైనకామిని, జేరియందెవ్వరిఁ ♦ జేరనీదు
యేతదర్థముకాదె ♦ యీనీప్రయాసంబు, కావునననుమది ♦ గణనసేయ
వనుచుఁగోపమడరె ♦ యధరంబుగంపింపఁ, జాటుకుఁజూపుచూచి ♦ గురుమనోభి
మానములనుసిగ్గు ♦ మదిగఁజింపకకర్ణ, కువలయముననేసెఁ ♦ గొమ్మయొకతె. ౨౧౦.

క. మఱియొకసంతనసకియఁ, దఱియఁగవినయమునవచ్చి ♦ దరహాసాలం
కరితకపోలతనోరఁగ, మురియుచునాకర్ణనయన ♦ ములఁజూచెదమిఁ. ౨౧౧.

సీ. అంతనందఱుఁగూడి ♦ యతనిముందరనిల్చి, యత్యంతదీనత్వ ♦ మడరఁజేసి
సిగ్గులుబోనాడి ♦ చిత్తంబుగఱఁగంగఁ, జెల్లికిగామన ♦ సిచ్చివేడి
శృంగారములుమీఱు ♦ చేప్పఱిగతిఁజేసి, కన్నీరుదొరఁగంగ ♦ ఖిన్నులగుచుఁ
బ్రక్కలెగయనంత ♦ వెక్కివెక్కిచ్చిరి, చేయునట్టిదలేక ♦ చేష్టలుడిగి

యెంచనబలలకునుగల ♦ యికలయందుఁ, గుపితుడయినట్టిపతి నను ♦ కూలపఱుప
హావభావాదిచేట్టలై ♦ సంతమీఁదఁ, గడతరముగాదెవిలపింపఁ ♦ దొడఁగుపనియు.

చ. ఒనపరిమాపులుకొనడలు ♦ నూనినపాండుకపోలతాగుణం

దెసఁగువియోగమాదియుగు ♦ నిట్టివివర్ణములెల్లవారికిఁ

బొసఁగఁగఘాపణత్వమునఁ ♦ బొందెనుమన్నభుండూనియుండఁగా

నఁచువిభూషణంబులగు ♦ నన్నియునుండలపోయ నేరికిఁ.

౨౧౨.

సీ. అలనత్వమలరనొ ♦ య్యారంబుగామెట్టు, కలహంసిరాజిత ♦ గమనములును

గురుతరకటికాను ♦ భరపరిశ్రమముచే, ఘూర్ణిల్లుచత్వంత ♦ కోపమునను

మరుభాణములునాటి ♦ పరవశత్వముఁబొంది, చకితంబుగాఁజూచు ♦ సకియచూపు

మానసంబుకరంగ ♦ గానంబునలిపెను, లలనలమృదునాగ్ని ♦ లాసములును

నపుడునుస్థిరచిత్తుడై ♦ తపమునేయు, సవ్యసాచినిభ్రమయింపఁ ♦ జాలవయ్యెఁ

గడఁగిక్రోధంబుచేమండు ♦ ఘనులమనము, సుఖముఁగోరునొకొతపోవి ♦ ముఖతనొంది.

తే. ఇవిద్వధంబునఁదపియించి ♦ యింద్రుఁగొల్చి, శత్రుజయలక్ష్మి నొందని ♦ శృలతనుండె

నరుడగుంధర్వులనుగూడి ♦ నాకమునకు, విన్నవైపోయిరచ్చరిత్ ♦ విముఖులగును.

ప. తదనంతరకథావృత్తాంతంబు విన్నవించెద.

౨౧౩.

ఉత్సాహ. దనుజబాలవచనపాల ♦ ధర్మశీలమానిహృ

స్తననలొలకనకచేల ♦ మకరకుండలొల్లస

ద్వనకపోలనుగుఱజాల ♦ గరుడశైలఫేలనా

విసుతనారసింహరూప ♦ విశ్వదీపపావనా.

౨౧౪.

క. దివిజాహితదనుజోరః, పవిభూతనిజాగ్రహస్త ♦ భావితసఖర

ప్రవిదారితహితపాపా, సువిచారితభక్తరక్ష ♦ శుభహర్యక్షా.

౨౧౫.

గద్యము. ఇది శ్రీమదహోబలలక్ష్మీనృసింహకటాక్షలభ్యక్షవితావిచిత్ర మాన్దల్యసగోత్ర

గోపాలునికులపవిత్ర భాస్కరామాత్యపాత్ర వీరసమంత్రిపుత్ర పరమభాగవతపూజా

విధేయ సింగయనామ ధేయప్రణీతం బైనకిరాతార్జునీయంబను మహాకావ్యంబునందుఁ

వృతీయాశ్వాసము.

చ తు ధా శ్వా స ము .

క. శ్రీకర్ణశక్తచక్రగోగసు, ధాకరదురితాపహరణ ♦ దానవమీరా

నీకతమిద్రదివాకర, నాకాకసదివ్యరక్ష ♦ సరహర్యక్షా.

౧.

వ. అవధరింపు మివ్వినగంబున నయ్యమరవారవహాయూధంబు గంధర్వవరులం గూడి
నాకంబునకుం జని పాకాశాననుం బూడిగాంచి తద్వృత్తాంతం బంతయు విన్నవించిన.

తే. అంతనైసర్గికంబును ♦ నతులధైర్య, సారమును నైనయాధనం ♦ జయుజితేంద్రి
యశ్వీయయ్యచ్చరలు దెల్పు ♦ నప్పడిద్రుఁ, డబ్బనాశ్రమభూమికి ♦ నరుగుదెంచి. ౩.

సీ. నర వెండ్రుకలునిండ ♦ నెరయుకెంజడలతో, శశికరవ్యాప్తమా ♦ సాంధ్యరాగ
మునమిందుసాయాహ్నా ♦ మునుబోలివఱఁకుచు, ఫలితమైవ్రాలుటె ♦ ప్పలసుగప్పి
వలితమానేత్రాంత ♦ ములునీరుగ్రమ్ముచుఁ, బ్రాలేయశీకరి ♦ పతనమునను
దళముతెల్లనువాడు ♦ జలజముల్ గలఁగిన, కమలాకరములిలఁ ♦ గానబడుచు
నతికృశములైనవేనియు ♦ నవయనంబు, లభికభారంబులైనట్టు ♦ లౌధనికుఁడు
తనకుననుకూలమాకిళ ♦ త్రయునుబోలె, నూతగాదండమొక్కటి ♦ చేతఁబట్టి. ౪.

తే. గూఢరూపంబుఁదాల్చియు ♦ రూఢదీప్తి, సభ్ర సంఘన్నఁడయినట్టి ♦ యర్కుపగిది
వృష్ణమునిరూప ధారియై ♦ విజయు నెదుట, ననుగుణంబుగఁగనుపట్టె ♦ నమరవిభుఁడు.

తే. ఎగురుకొ నెవర్జనుఁడు నెన ♦ రొదవనప్ప, డంతలోన నె నెనొందు ♦ టననిమీఁద
నెట్లెరున్ననుబంధుత్వ ♦ మెఱుంగఁడేని, మదినిదద్వాసన సై న ♦ రొదవుఁగా దె. ౬.

తే. అంతనయ్యింద్రుఁడతివిన ♦ యంబుమీఱ, నర్జునుఁడు సేయు నాతిభే ♦ యార్చనములు
చిత్తమలరంగఁగొనిసుఖా ♦ సీనుఁడగుచుఁ, గూడియారసియతనిఁజే ♦ స్థానుచుఁబలికె.

తే. ఇంతదృఢచిత్తుఁడవయినీ ♦ విజ్ఞిపూర్వ, వయసునందు నెఘనతపో ♦ వర్తివైతి
వలరమానంటిబహువాన్ది ♦ కులముఁగూడ, భ్రమనుబొందుదుమలహృషీ ♦ కములచేత.

క. శ్రీయస్కరగుణానంపద, నీయాకృతియిపుడుగాంచె ♦ నిరుపమసౌంద
ర్యాంతరమృతసులభమ, యీయధికగుణార్జనంబై ♦ యిలదొడ్డగదా.

సీ. శారదనీరద ♦ చ్ఛాయలచందాన, జవ్వనమునీరులుఁ ♦ జంచలములు
తలపోయవిషయముల్ ♦ తత్కలసుఖదముల్, కడపటనంతాప ♦ కరములెన్న

సంతతాధివ్యాధి ♦ సంక్షేపమునఁబొందు, ప్రాణికోటికిమృత్యు ♦ బాధనిజము
సంసారమెల్లని ♦ స్సారమందుచును, ఘనుఁడునీవలెనుమో ♦ క్షమనుగోరు
విపులమతినందునీవిట్లు ♦ తపమునేయఁ, బూనితిదినీకుకుభమైన ♦ బుద్ధివౌడమె
నింతనిశ్చయమిపుడునీ ♦ యీవిరుద్ధ, వేషమొక్కటినందేహ ♦ పెట్టుననఘ. ౧౦.

వ. అది యెట్లంటేనిం జెప్పెద. ౧౧.

సీ. కదనోన్ముఖునిలీలఁ ♦ గవచమేలధరింప, మునులకువల్కులా ♦ జినములుండ
జంతుభీకరమైన ♦ చాపతూణీరముల్, ప్రాణికోటికిమృత్యు ♦ బాహులీలఁ
గడుభయంకరమైన ♦ ఖడ్గంబునిట్లై, గ్రహియింపనివియాత్త ♦ రక్షకన్న
నెమ్మియుక్తినిగోరు ♦ నిస్పృహులకునాత్మ, రక్షయేటికిశత్రు ♦ శిక్షకొఱకు
కాకయున్నఁగ్రోధ ♦ కారణంబగునాయు, ధంబులేడశమద ♦ మంబులేడ
ఇట్లుదాల్చుటెల్ల ♦ నివినీమహింసాది, గుణగణంబులసను ♦ గోఱతనుము. ౧౨.

మ. ధర్మనిశ్రేయసుహేతుకాంచితతపో ♦ దానాదిసత్కర్మయల్
పరులంద్రుండుటయేఫలంబనిమదిక ♦ భావించితాఁజేయువాఁ
డరయన్మాఘఁడునూపరిశ్రమహరం ♦ బాత్తపాన్వార్తహ
సరిదంభంబులఁబంకముంగఁపురు ♦ శ్చారిత్రుచందంబునక. ౧౩.

వ. అదియునుం గాక యర్థకామంబులు ధర్మమోక్షంబులుంబోలెం బురుషార్థంబులు గావు.
ఏతన్నిమిశ్రంబు తపంబుచేసిన వోపం జేమని యాటిచేనిం జెప్పెద. అర్థకామంబులు
గోరువాఁడు హింసాసినీచకర్తంబులకుం జొచ్చుటకు వెఱవండు. గావున నర్థకామం
బులం బోషింపరాదు. అవి మోక్షసాధనభూతం బైనతత్త్వజ్ఞానంబునకు విరోధంబులు
కావునఁ బురుషార్థానర్థకంబులని యర్థకామంబులం బరిహరింపం దగుంగాని యిత
రంబుగాదు. అదియునుం గాక ధనశ్రీకామం డైనవాఁడు సంపదర్థంబు లార్జించి
తటిసీనమాగమస్థానంబైన సముద్రంబుచందంబున నావత్సంప్రాప్తపాత్రుం డగుంగాని
వేటొందు గాదు ఆ సంపదలను సాహస దైర్యాది సత్సాధన సహాయం డగువాని
చేత ననుగమింపదలంచి యితరుల కలవిగాదు. వినును దత్సంపత్తులవలన సంరక్షణాది
క్షేణంబును నన్యూహరణభయంబును సంభవించు ఆపదలవలన నినర్గదుఃఖంబును
నగుం గావునఁ దత్సంపత్సంబాధవృత్తంబు లాపత్కార్యంబులుంబోలె దుఃఖభాజ
నంబులుగాని తెల్వి యట్లు గావు. సంపదర్థంబు లనేకా నర్థమూలకంబు, అదియునుం
గాక దురానందంబైన విశ్వాసజమలయెడంబుట్టిన వివాహంబునకు హానిం జేయు. అట్లు
గాక ధనభోగంబులు నిజముష్టిగతంబైన యహిభోగంబు సంక్షీణేచ్ఛావిరహితుం డైనను

వానినే చెబుచుచుండంబున బలాత్కారంబునం బీడవెట్టునదియునుంగాక, సంపదలు
 నీచానీచ విశేషాంతరానభిజ్ఞంబులు కోరనివారి కనుకూలంబై యుండు. కోరినం
 జేకూడవు. అట్లైనను జనంబులు మూఢత్వంబునం గోరుదు, రిది దుర్వారస్వభావం
 బునంబ్రవర్తించు పురుషుడోపంబుగాని సంపద్దోషంబుగాదు. అదియునుంగాక యవిపూ
 జ్యాలైన మహాత్ములయందు వసియించియుండవు. దుఃఖంబులయం దనుగమించియుండు
 నట్లుగుటంజేసి యతిచాంచల్యంబులైన తత్సంపదలే నిందితంబులగుంగాని యమృహా
 త్ముల కపవాదంబేమి! కావున నెల్లభంగుల నర్థకామంబులు పురుషార్థానర్థకంబులని
 పరిహరింపం దగుంగాని యాచరింపం దగదు. అట్లుగాక, శత్రుసంహారంబునేసి పీఠధర్మం
 బధిష్ఠింపం దలంచెద నంటిజేసి యదియును బరపీడామూలకంబు గావున నయంకంబు.
 ఎట్లంటేని ననిష్ఠవస్తుసంయోగంబునకు దుఃఖంబువిధంబున నిష్ఠవస్తువియోగంబునకు
 నేతజ్జన్మంబునందునుం గృహియించి యనాగతజన్మంబులయందును దుఃఖంపంబడు
 ప్రియజననమాగంబున స్వజనుండును, బూర్ణత్వంబునం బొందుం గావునఁ బ్రియనమా
 గమం బఖిలావస్థలయందును నుఖకరంబు, అట్లు గావునఁ బ్రియవియోగంబగు నెడ మనో
 హరం బైనపదార్థంబును, నత్యంతహేయంబై యుండు. ప్రియంబులైన ప్రాణంబులు
 సహితంబును శత్రుంబులవిధంబున నసహ్యంబులగు. బంధుసహితుండగువాడును నే
 కాకియైన ట్లుండును. అట్లుం గాక హితోపేతత్వంబునకుం బరితోషత్వంబునుం దద
 పేతత్వంబునకుం బరితప్తత్వంబునుం బొందు. అట్లు గావున “నాత్మవత్సర్వభూతాని”
 యను న్యాయంబున నీ యాత్మకుం బీడం బొందుట హితంబై యుండునేని నీవును బరు
 లం బీడించుట కుద్యోగింపుము. అదియునుంగాక, సంపదలుంబోలె శరీరంబు లస్థిరంబు
 లని విచారించి విచేకించి నీవును న్యాయానుకూలంబుగాఁ బ్రవర్తింపుము. సాధుకర్త
 బును బాధింపక వర్తింపుము. సాధువులైన పెద్దలు న్యాయాధారులుగారే! అట్లు గావున
 నెన్ని విధంబుల నీవును రణోత్సాహంబు విడిచి శాంతుండవై జన్మసోత్సేధంబగునట్లుగాఁ
 దవంబుఁ గావించుము. నిశ్రేయసంబైన మోక్షంబు సాధించుము. అట్లుం గాక, విజయ
 కంఠూతిని నారంప నలవిగా దంటిజేసి దుర్జయంబులై యంతశ్శత్రువులైన పంచేంద్రి
 యంబులం జయించిన నెల్లలోకంబులు జయించినట్లు. జితేంద్రియుండైనవానికి విజ
 యంబు సులభంబు. అట్లుం గాక యింద్రియనిగ్రహంబు లేనివాడు సార్వర్థసాధకంబు
 నకుఁ బరాధీనుండై నీదకర్తంబుల కోర్చి లజ్జావిహీనుండై యనడాహంబునుంబోలెం బర
 విఘ్నేయత్వంబునం బొందుం గావునం గామాదివిషయంబులు నద్యస్తాలానుభవంబు లుత్తర
 కాలస్తరణీయంబులు. అవి స్వప్నసమానంబులుగాని నిత్యంబులుగావు. అదియునుం

గాక, యత్యంతవిశ్వసనీయుంబులైయున్న ట్లుండియు విప్రియజనకంబులై పొల్పు
పురుషుని విడిచి పోవుచు నతిండు విడువలేకుండునట్లుగా మోహపుట్టించు. అతికుత్సి
తాంతశ్చత్రువు లివ్వవయంబులం బరిహరించి . సుత్యంతవిప్లకంబైన యీ గంగాతీరం
బునం దతిపవిత్రంబైన యీ యింద్రకీలకైలంబున నిరాయుధుండవై తపంబు గావింపు
మని పక్కిన నా సునానీరుపలుకుల కలరి యా సౌనానీరిమ్ముచుమధురగంభీరభాష
ణంబుల ని ట్లనియె.

౧౪.

సీ. అనఘలోకప్రియ ♦ ధార్ధంబులైనట్ల, తనరిసమానసం ♦ దర్శమగుచు
నర్థగుంభనముశ ♦ బ్రాహ్మంబరముగల్గి, గతదోషమగుచునా ♦ కాంక్షనలరి
గురుతరోక్తులమించి ♦ వరుసనధ్యాహార, దోషరాహిత్యమై ♦ శేషితార్థ
తనుభాండకఖిలార్థ ♦ తత్వబోధకమునై, నిరుపమనీతివి ♦ స్తరతనలరి
సరవివాదించుప్రతివాది ♦ జనులచేత, నడవిదూషింపనింతైన ♦ నలవిగాక
శాస్త్రములమించియాగమా ♦ సక్తిలేక, వేదవాగ్గోపమంబులై ♦ వెలయుచుండ.

సీ. మతియునన్యాలంఘ్య ♦ మహానీయయక్తిచే, నలరియగ్రామ్యయు ♦ మలమమిగుల
నంభోధివరగభీ ♦ రాధముల్ వెలయంగ, నతులమావాక్యప ♦ ధృతులుదనర
సధికార్థసంపద ♦ సణిమాదిసిద్ధులఁ, దనరెడుమానిచి ♦ త్రంబువ్రాలె
ధ్వనులశబ్దశ్లేష ♦ వరవిషమోల్లేఖ, సహితసమాసోక్తి ♦ సమయములను
నకలగుణములు వెలయఁగాఁ ♦ జనువుదెలిసి, పలుకమీవంటిపెద్దల ♦ కలవిగాక
యితరసామాన్యజనులకు ♦ నెట్టులలవి, యైననాబుద్ధిఁ దెలియ ♦ నంటివనఘ. ౧౬.

క. గురుసంతవానికైనను, వెరవెఱుఁగక పల్కుపల్కు ♦ విఫలంబౌనీ
తిరహితునుద్యోగముబలె, పరునిమనంబెఱిఁగిపలుక ♦ వలెనటుగానక. ౧౭.

క. వినునద్దురూపదేశం, బనఘామతియెట్లువిఫల ♦ మాననియన్నక
వినుమానరభూమినివి, త్రినఘపబీజంబులైన ♦ దీల్పడుఁగావే. ౧౮.

క. నీపలుకతిశుభమగునే, నేపాత్రుండఁగాకపోతి ♦ నిరధికరణతక
దీప్తితారానభమున, కేసారఁగరాత్రిగాని ♦ యితరంబగునే. ౧౯.

ఉ. త్కత్రియజాతుండన్నివత ♦ సత్పండితాండుకుమారుడ౯బృథా
పుత్రుండభీసుతమ్మండను ♦ బుద్ధిగనంజయుండవలంపని
శ్శత్రుండుచూమకాగ్రజుండు ♦ శత్రులుతన్నీలవెల్వరించినక
ధాత్రిఁదొఱంగివచ్చిననుఁ ♦ దజ్జయశీలతఁబెనన్నిటక. ౨౦.

క. వైరులచేచీడబడి, యారీతిందపమునేతు ♦ నేవిజయేచ్చు
 ఈరోషకలితహృదయం, బేరీలినిముక్తిగోర ♦ నిరవగుడెపుమా. ౨౧.

వ. అదియనుంగాక. ౨౨.

కా. నావేరుంబువిరుద్ధమంటివిటము ♦ నైవేపానునానుజ్ఞచే
 నీచిల్లములుఖడ్గముగవదయు ♦ స్వీరీతి నేబూనిసా
 ఖ్యావిరూఢితికిబూన్కినేయడగున ♦ య్యాదిత్యులకేశ్వరు
 న్నాభివించిట్లుతపంబునేతునతడు ♦ న్రాజన్యదైవంబగున్. ౨౩.

క. మీయంతటిసాభ్రాత్మన, హేయముమఱికల్గియున్న ♦ యయ్యమసూనున్
 ఆయెడనీక్రియ నెబువలె, దాయాదులుపరిభవింప ♦ దలకొనిరన్నన్. ౨౪.

సీ. అక్షకేళికిబిల్వ ♦ నరుగవండగరాదు, కావునఁజనిగుర ♦ త్తములచేత
 జూదమాడుదుడన్ను ♦ సోదరులగుమమ్ము, రాజ్యంబుభార్యయా ♦ ద్రౌపదినిని
 బన్నిదంబుగనోడి ♦ పరిభవంబునఁబొందె, సకలంబు నెఱిగిన ♦ జనవిభుండు
 ఇంతవిచారింప ♦ కెట్లోడెన్నను, దైవయోగంబెట్లు ♦ తప్పనేర్చు
 నయిననీకొకనికి ♦ నభివాసమేమని, యనెదవేరిద్దర్లు ♦ యామములుగ
 రాత్రులెల్లఁదాను ♦ ద్రౌపదియునుగూడి, సోదరాన్వితముగ ♦ భేదమంగు. ౨౫.

క. వైరులనభిలాషలమా, చీరలుగొనియంతమేము ♦ సిగ్గుననుండన్
 నోరికొలందినిబలువా, క్షౌరీరాచంబులుచెవులను ♦ నాటిరిబలిమిన్. ౨౬.

మ. తెగిభీష్మాదులనన్నిధింబరమపా ♦ తివత్యనాద్రౌపదిన్
 సిగఁబట్టిచ్చెబటంబులూర్బంగనును ♦ శ్చిత్తంబుపుట్టించెనే
 తెగఁగొంటిన్వటివీరినంచుదిచిం ♦ తింపించునానంచక
 రుగతికొమ్మత్తువుమామకాహితులసం ♦ రూఢింబ్రవేశించుచున్. ౨౭.

ఆ. తొడఁగిగొప్పుఁబట్టి ♦ దుశ్శాసనుండేడ్వ, సారిదివాసరాంతి ♦ సూర్యు నెనుటఁ
 దగువు వెనుకదురలు ♦ తచ్చానుబలెపరా, జ్ఞుఖతనొండెగ్రుఁచడ ♦ పుత్రియపుడు.

మ. పతిశబ్దార్థముభూమియందునతులం ♦ బాలించిరిక్షించుటీ
 వితతార్థంబొకయింతలేనిపతుల ♦ న్వక్షింపఁగానేమిస
 ద్గతియంచఁగినలీలబాష్పజలముల్ ♦ గప్పెన్దదీయాక్షుల
 సరియొకరోదనుపడ్డచేసెనిజర ♦ త్తహేనతంగుందుచున్. ౨౮.

ఉ. సద్గుణవత్సలుండునతి ♦ శాంతుఁడునైతగుధర్తజుడెయ
 సద్గురుగర్వితాంత్యదశ ♦ నైచెనదెట్లనియన్నశత్రుసం

పద్మరుగర్వ మోర్వ ముల ♦ భంబడివేటొక వేళ నైననీ

సద్గణ నాదినంద్యతయె ♦ చాలఘనంబుగ దాతలంపఁగన్.

30.

అ. అరులఁద్రుంపనృపుల ♦ కవవాదమగుటైట్లు, మిగులయశ మెకాక ♦ జగతిలోన
ననుచుఁదలఁచెదేని ♦ ననఘాత్త వినిపింతు, యనివఁకేణ్యతెలియ ♦ వినుముతగను.

క. ఇలలోనఁదలఁచజలధుల, జలములునుస్థిగులమాన ♦ సంబులుమర్వా

దలుదప్పవెఱచికావే, కలఁచఁబడియ్యస్వస్థమగుచుఁ ♦ గన్పడుననఘా.

31.

అ. సకలనృపులలోన ♦ జాతశత్రుండన, వఱులుధర్మజానకు ♦ స్వజనవైర

మెట్లునంపుటైలే ♦ నిటువలెనన్నను, ఏనుముతెలుపువాడ ♦ విశదముగను.

32.

క. ఆతతధృతరాష్ట్రతమా, జాతులతో నేము సేయు ♦ సౌహార్ద్రమెయీ

రితినివైరమునకుఁదా, హేతుక మైపగనుబెనిచె ♦ నెంతయుఁగెనుకన్.

33.

క. ఆరుసౌహార్ద్రముమఱి, వైరమునకు హేతువని ♦ వ్యత్యయమనుచున్

మీరలుమదిశంకించిన, సారమలింఁదెలియనినుడు ♦ జగతిఁదలంపన్.

34.

క. ఆరయఁగదుర్జనసంగతి, నెఱివిడిచడు నేటియొడ్డు ♦ నీడలునుమఘా

హరమైచేరినఁబైఁబడి, చెఱచినక్రియ మైత్రినుండి ♦ చెఱచునెకాదే.

35.

క. వారలప్పత్తము మొదట నె, సారమలింఁదెలియకెట్లు ♦ సాంగత్యంబుకన్

మీరలుచేసితిరన్నను, దారగుజాతెలియవినుము ♦ ధారుణిలోనన్.

36.

అ. నిందలకును వెఱక ♦ నిగ్రహానుగ్రహ, ములనుసామ్యవృత్తి ♦ మెలఁగునట్టి

దుష్టవర్తనంబు ♦ దుర్విభావముగాదె, ప్రవగతియుఁబోలెఁ ♦ దలఁచిచూడ.

37.

క. మీరిట్లభిమానులువా, రారీతింబరిభవింప ♦ నసమర్థులయి

శ్లేఠిరినోర్చియుంటిరి, యూరకయనినుంటివేని ♦ యునువినుమనఘా.

38.

చ. అరులతిరస్కరించుటను ♦ నప్పడైనాహృదయంబునప్ప మై

యరిమురిఁబోనెపోవునపు ♦ డాచనురోషముతత్త్వోత్క్రియా

కరణకరావలంబనము ♦ గ్రక్కుననిచ్చుచునట్లుగాననా

వెరవుననిల్చెఁగానిమఱి ♦ వేరొకటైననునిల్చియుండునే.

39.

సీ. పరిపంథులకునోడి ♦ పరిభవంబునుబొంది, హరిణాదివృగసము ♦ త్రృరముకరణి

వన్యఫలాహార ♦ వర్తనంబునడస్సి, యనోన్యమునమేము ♦ నైదుగురము

లజ్జించియత్యంత ♦ లాఘవంబుననుంటి, మటమున్నెసహచరు ♦ లనఁగనేల

నైననీకొకనికి ♦ నభిమానమేమని, యనియొదవేనిమ ♦ హత్తవినుము

కడఁగియగునునీచేతనీ ♦ కార్యమనుచు, వ్యాసమునిపల్కనిచటికి ♦ వచ్చియిట్లు
శత్రుజయ మొందమదినిని ♦ శ్చయముచేసి, యొంటినిరీతిఁదపియించు ♦ చున్నవాఁడ.

గీ. అరయదుఃఖైకభాజనం ♦ బ్రాత్రశత్రు, వైసయభిమానమదివిడు ♦ మనెదవేని
క్షత్రివికలతలఘుతని ♦ స్సారఁడైన, మానహీనుండుత్పరామను ♦ మంబుగాదె. ౪౨.

వ. అదియునుం గాక యభిమానంబు విడిచిన దోషం బేమని యంటివేనియు మహీధరసంబం
ధంబులైన తటశృంగాదికంబుల యాన్నత్యంబు విచారించిన నాన్నత్యాభిమానంబు
ప్రియంబు గాకుండు టెట్లు! అభిమానవంతుండయి యశస్కరుండైనవాఁడు పురుషుం
డని యెన్నువడుం గాని యితరంబుగాదు. అట్టివాని పేరు పురుషగణనాప్రస్తావంబున
మొదట నెన్నుంబడి ద్వితీయసంఖ్యం జెందని దదియునుం గాక దురాసదంబులైన వనం
బులచేతం బరివేష్టించఁబడియున్న పర్వతంబుననైనను నధిగమించనెంచుం గాని మహా
జస్కుండై ప్రతాపాభి మానాన్నతుండైన పురుషుని నతిక్రమింప శక్యంబుగాదు.
అట్టివాఁడు స్వాభిధానంబుచేతనే నిజవంశజాతులకు రఘుదిలీపారులుంబోలెఁ బ్రసిద్ధి
నంపాదించునట్టి పురుషుల భరియించుటంజేసి యివ్వసుంధరయ్య నన్వర్థనామంబునం
బ్రశంసించువడు. అట్టివానిర్తీయు శశాంకమండలంబుం గళంకత్వంబునం బొందించు
నట్టి యశంబును నభిమానవంతునకుం గాని సంభవించ నేరదు. అదియునుం గాక, యెవ్వని
కోపంబు కుష్మాశనిసన్నిభంబై శత్రులం గీఁటఁగించు నట్టిపురుషుండు రఘు
రామాదులుంబోలె విజయాశీర్వాదంబులం బొంద నన్తుం డట్లు గావున నెల్లభంగుల
నభిమానంబు విడుచుట యుక్తంబుగాదు. అదియునుం గాక, విజయాభిమానంబున నభిల
భూతాభిద్రోహంబునకుఁ జొచ్చుట యుక్తంబే యని యంటివేనియు, నేనిష్పడు
తరంగిణి భుజంగతరంగచంచలంబగు సుఖంబునుం గోరుట లేదు. త్రికాలనిత్యంబై
నిర్బాధకంబైన బ్రహ్మపదంబును వాంఛించుటలేదు. ఇం కేమని యంటివేనియుఁ గవ
టంబున శత్రుకృతుడైన యపకీర్తిపంకంబు వైభవ్యంబునం దపించు నరాతివనితాజన
లోచన వినిసృతంబులైన జలంబులఁ బ్రక్షాళనంబు నేయం దలంచి యెన్నవాఁడ
మఱియును.

౪౩.

మ. ననుఁగాదేని యుంబండితుల్ సభలలో ♦ నన్నవివన్నవ్వని

మృనఘానాదగుబుద్ధియెల్లవికలం ♦ బానేనిఁగానిమ్మునీ

పునునీమూఘనకేలతెప్పిలవృథా ♦ యోగ్యుండుగాఁడంచుఁజిం

తనులజ్ఞన్వసంబొందదేనివినుమో ♦ ధన్యాత్మనేనెంతయున్.

౪౪.

అ. అరులనెల్లఁద్రుంచి ♦ యవ్యయవృత్తిని, నుద్ధరింపకాత్త ♦ నొండుదలఁప
మోక్షమైనవిజయ ♦ మునకంతరాయంబ, టంచుదలఁతుఁగాని ♦ యనఘవినుము.

మ. అరయం గానిదిపోదురాగ్రహమటం ♦ చంఠేనినేవీరుఁడి
ద్ధరలోశత్రులుపుచ్చుకొన్నయశముం ♦ దానెంతకాలంబుజే
శరజాలంబులయేపుసూపిమగుడఁక ♦ సాధింపఁడందాకనా
నరుఁడేపుట్టుటకల్గవుట్వెననుకొ ♦ న్నంజచ్చువాఁడట్లుకా
కిరవైనల్పినఁబూరితొనముమువాఁ ♦ డేభంగివూర్ణాఖ్యుఁడౌ.

౪౬.

అ. వీరధర్మవృత్తి ♦ విడిచినదోషమే, మన్ననెవరికోప ♦ మరులఁద్రుంప
కుపశమించునతని ♦ కూరకేపురుషోక్తి, చెల్లుటెట్లునీవె ♦ చెవ్వమనఘ. ౪౭.

అ. పురుషశబ్దముననె ♦ పుంవ్యక్తిమఱితేదె, యనినజాతిమాత్ర ♦ మైనపురుష
శబ్దముననునేమి ♦ చాలించుపశ్వాది, జంతువులనుబురుష ♦ జాలితేదె. ౪౮.

క. కావునఁబురుషార్థముమఱి, భావింపఁగలేనివాని ♦ బ్రతుకేటికివాఁ
డావలనేటికిఁగొఱమఱి, భూవినుతాలెలియవినుము ♦ పురుషునివిధముకొ. ౪౯.

మ. తనరంగసభసద్గుణాఘ్రింఁడనిపె ♦ ద్దల్పపక్షపాతంబునకొ
గొనియాడన్వినువారితేజముదలం ♦ గుకొసామ్యహీనంబుచే
ననఘాత్మామఱివాఁడేపూరుషుఁడువ్ర ♦ ఖ్యాతుండునుకొవానిపే
రనయంబున్వినిశత్రువైననుబ్రమో ♦ దాశ్చర్యతంజేలేడుకొ. ౫౦.

అ. అయిననీకొకనికి ♦ యభినివేశంచేమి, భీముఁడాదియైన ♦ పెద్దలుండ
ననుచుదలఁచెదేని ♦ యదియునువినిపింతు, ధన్యచరితవినుము ♦ తథ్యముగను. ౫౧.

చ. తలఁచుప్రతిజ్ఞకుందగఁగ ♦ దద్రిపులకొరఁరంగభూమిఁదా
గెలువఁగనెంచిధర్మజుఁడొ ♦ కిందుకకూరిమిఁగార్మ్యమంతకుం
దలముగనన్నుమోపినక ♦ తంబుననెంతయుఁదృష్టనొందువాఁ
డలరుజలాంజలిందలఁచి ♦ నట్లుదలంచునుగానఁబూనిరికొ. ౫౨.

అ. ఏడధర్మతనయుఁ ♦ డీకష్టమేటికి, నీస్వకార్యమిపుడు ♦ నిర్వహించు
కొనుటయుక్తమనుచు ♦ ననెదేనివివయ్య, తాపసేంద్రసావ ♦ ధానయుగను. ౫౩.

క. ధరనెవఁడాపదజేళల, సరయకతనరాజునాజ్ఞ ♦ వ్యర్థముసేయుకొ
మఱివాఁడేకులఘాతకుఁ, డరయవిమలశశికళంక ♦ మట్లతలంపకొ. ౫౪.

వ. అదియునుంగాక రజతోత్సాహులు విడిచి శాంతుండవై యతివిగమ్యుని యంటి విది
ధర్మవిరోధం బెట్టుంటివేని మొదల బ్రహ్మచర్యాశ్రమంబును దదనంతరంబున గృహ

స్థాశ్రమంబు నంత వానప్రస్థవృత్తియు నటమీఁదట యత్యాశ్రమంబునుం దగు నని శ్రుత్యనుసారంబుగా మన్వారులైన పెద్దలచేత విధింపబడియుండు. అట్లాశ్రమానుసారంబుగా నడుచుట యుక్తం బనియును ద దృష్టితిరిక్తాచరణం బయుక్తం బనియును, పండితులవలన విసంబడు. కావున నీవు గృహస్థుఁడ వై యుండియు, మునిత్వంబు ధర్మవిరోధం బనెద వంటివేనియు గృహస్థుఁడ నయ్యెను, తత్కర్తవ్యంబులైన కృత్యంబు లాచరించి కృతకృత్యుండ నైనవాఁడం గాను. కావున మునిత్వంబు ధర్మవిరోధంబుగాదు. అనియునుంగాక నీతిగర్హనిష్ఠావిశిష్టుండును, శిష్టాచార్యుండును మగగ్రజుండును నైన యధిష్ఠిరుండుండ నాకు నాశ్రమాంతర స్వీకారంబునకు స్పృశితంత్వంబులేదు. ఇప్పు డవిశ్యక్తవ్యంబుగా మోచియున్న వైరినిర్యాతనభారంబును దూరింపై యున్నయది. మజ్జననియు నట్లనె చూరింబున నున్నయది. తదనుజ్ఞ ఐడయక తపస్యాచరణంబున కధికారంబు లేదు. త్రిత్రధర్మంబు విడిచి రాజు లాజులం బలాయమానం బగుచురే! ఇంతకంటెను ధర్మవిరోధం బాం డెద్ది! పలుమాటలే! నా నిశ్చయంబు వినుము. మరుద్విచ్చిన్నాభంబునుం బోలె నేత ద్ధిరిశృంగంబునం గృహియించియైనను, దపంబున సహస్రాక్షు మెప్పించియైనను నీ యవస్థిరీయ నెడుపృథ్వీయశల్యం బుధ్ధరింపం దలంచియున్నవాఁడ. నీ వింక నితరశంకలు చాలింపుము.

౫౧.

క. ఈసరణిఁబల్కునర్జును, వాసవుఁడలదివ్యమూర్తి ♦ వహియింపుచున

త్యాగినిదనకాఁగిట, భాసురముగబిగియఁజేర్చి ♦ పలికెఁబ్రీతికా.

౫౨.

క. అనఘాత్తభూతికొఱకై, ఘనునిభవోద్భవునిశివుని ♦ గాంక్షించితపం

బాసరింపుమునీవనుచును, దనరంగనుపదేశమిచ్చె ♦ దయఁపవారకా.

౫౩.

ప. అంత.

౫౪.

చ. శివుఁడుప్రసన్నుఁడైనఫల ♦ సిద్ధినిబొందుచుశత్రునాశనం

బవిరళలీలఁజేసివిజ ♦ యావహలక్ష్మినిబొందిలోకమం

దవిహత మైనతేజమున ♦ నప్రతివారిశతౌర్యధర్మతకా

బ్రవిమలలీలనొందుమని ♦ పల్కితిరోహితుఁడయ్యెనిండ్రుఁడుకా.

౫౫.

ఉ. అంతటనిండ్రుఁగాంచుచి ♦ రాసనుఁడైతగునర్జునుండుదా

నెంతయునిండ్రవాక్యగతి ♦ నీశ్వరుఁగూర్చిపరిశ్రమంబులే

కాంతరశుద్ధిమీఱనియ ♦ తాత్పత్యనొప్పగకాన్త్రప్రధ్ధతికా

సంతతముకదపంబులను ♦ సల్పఁగసాగెనుయోగమార్గఁడై.

౫౬.

క. రవికదురునిల్చి సుస్థితి, భువి నొక పాదంబునిల్చి ♦ బుద్ధిస్థిరతకై
దవిని రాహురతబహు, దివసంబులతమను సేసె ♦ ధృతవిజయుండై. ౬౧.

క. ననుండి ట్లుశరీరేంద్రియ, పరితాపకనిరతనాది ♦ వ్రతములడమ్యకై
గిరివోలె వృథతవలసెను, ధరఁబెద్దలపైర్వములవి ♦ తర్క్యంబులుగా. ౬౨.

మ. పరిపక్వంబుగఁబండిసారభమ చే ♦ భాసిల్లికై వ్రాలిద
గైరనే ప్రేలుఫలంబులందునులన ♦ తేద్రదారతైత్వంబునా
పరిశుద్ధాంబువులందువాంఛయిడద ♦ పృథ్విత్తదానెట్టిగో
ధరధన్యాత్మలకుఁ నుధార ననుగా ♦ దానత్తపంబెన్నఁగక. ౬౩.

మ. తనరంజేసితినిట్టి ఘోరతపముకై ♦ దానంచులెక్కింపఁడే
కననైతికఫలమింతకై ననుచుకా ♦ గర్వింపఁడుకై బేలవం
బునఁబొందంగరజస్తమంబులునువి ♦ స్ఫుర్తినిచ్చిడింబించునా
ఘనుసత్త్వంబునుమించుకొనిలన ♦ తక్కువండుధీగుండుగా. ౬౪.

తే. వెండియాతఁడునిసి వేళ ♦ మంచువహ్ని, పగిది నొప్పదునుజ్జ్వల ♦ ప్రభలునిగుడ
మించికనుపట్టెవాడ్లిగం ♦ భీరగుణత, నతిశయించుచు భూధరో ♦ స్తుతిఁదనర్చి.

మ. ఆరుదారంగరహస్యవృత్తిఁదగజ ♦ వ్యంభైనమంత్రంబుభౌ
సురలీలంబతియించుచుండరదన ♦ స్తోమాంకుసంక్షీర్ణమై
నరువక్త్రంబురుకాంతిమీఱుచునదె ♦ న్నంబొల్పినవేళఁదాఁ
బరివేషి వృతభీషణార్కఘనబిం ♦ బంబట్లుతేజోగ్రమై. ౬౫.

చ. వెలయుఁగజోడుఁబాల్చియువ ♦ వీతపదంబుననజ్యకార్తకం
బలరఁదగిల్చినిల్చునల ♦ యశ్వునుఁడొప్పెనునిద్రచావకాం
తులుతవమట్టుఁబరవఁగను ♦ తుల్లనికాననవేష్టితంబునై
పాలుచుమహీధరాధిపుని ♦ పొందికనత్తఱినందమైతగక. ౬౬.

మ. నతతన్నైరములాదియొనకలా ♦ చారంబులందీర్వఁగా
నతికార్యుండతఁడేగుమండఁగనతి ♦ న్నల్పత్వముంబొందిన
ట్లుతుమఁగ్రియుభూమిలోనపుడుతో ♦ డ్దోజొచ్చినట్లుండెని
ట్లతికార్యుండగురుత్వముకై వెలయుటె ♦ ట్లంచుకొనుదిందోచినక. ౬౭.

క. ధరలోనంతస్సారము, గురుతందగఁజేయుఁగాదె ♦ గురుకాయాదుల్
అరయఁగగురుతనుబొందవు, మురుపుప్పగఁబసిఁడిదూది ♦ ముద్దులువోలెక. ౬౮.

చ. ఆరుగుగనూర్చవ్విలాహుతను ♦ నష్టమఁదోష్పఁగఁదచ్చిరంబునకొ
 నెరయుచు భూనభోంతరము ♦ నిండిదురానదమైనతేజమా
 నురమునియత్తైత్యశశి ♦ నూర్చులుబెగ్గిలదేవమార్గముల్
 వరుసనునడ్డకట్టెనని ♦ వారితోభదలిర్పనత్తటికొ. 20.

ఉ. అన్నరుమేనబుట్టినచు ♦ హత్తరతేజముచేతఁగాంతిసం
 భిన్నతమెందియంతరవి ♦ బింబములజ్జతనోందినట్లుదా
 మిన్నునుమంచునిండుటయు ♦ మేఘునిరోధమునిట్టిదోషముల్
 ఎన్నఁగలేకయుండియుర ♦ హింపకయుండెనుగాంతిహీనమై. 21.

చ. అలరుసమద్రతారుణజ ♦ టాంశుపులాష్పఁగసజ్యకాశ్చక్రం
 బలవడఁబూనినిల్చునల ♦ యుష్టమఁడంతటఁజూడనొప్పెఁదా
 నలత్రిపురంబులంగెలువ ♦ నాత్మఁదలంచుచునుద్యతోద్ధతిం
 బొలుచులలాటలాచనము ♦ పుట్టనిరుద్రుఁడొయంచుఁజూడఁగకొ. 22.

మ. అమరేంద్రుండొమహాగ్రపావకుఁడొతి ♦ క్షాంశుండొయారీతిఘో
 రముగాఁగందవమాచరించునితఁడొ ♦ రామస్త్రుఁడొగాఁడటం
 చుమదివైనివఁజెల్గులెల్లఁదమలాఁ ♦ జోద్యంబునంబొందఁగా
 నమరంజేసెనునష్టనుండుకపమి ♦ ట్లత్యంతరౌద్రంబుగాకొ. 23.

చ. ఆరుగుగనిట్లుపొల్చునల ♦ యుష్టమతేజముకాననంబులకొ
 దరికొనికాల్చునగ్నిగతిఁ ♦ దవృకయట్లెచలంబునందివా
 కరుఁడునుబోలెఱ్ఱోపిలఁగఁ ♦ గ్రాఁచదుతాపసనిధికొటికికొ
 గరముసహింపరాకయధి ♦ కప్రభమించెనలొకికంబుగకొ. 24.

అ. అంతేశరణుగాన ♦ కందలుదున్గీతి, హరలనత్స్వభావు ♦ లతులనియతు
 లలఘుశబ్దసమితి ♦ మలప్రమాణముబోలె, హరునిశరణుబొంది ♦ రమరమునులు.

ఆ. అపుడుసురమునులు ♦ నధికతేజంబున, బలిమిసూర్యదీప్తిఁ ♦ బలిభవించు
 హరునిఁగాంచిచూడ్చు ♦ లాతేజమునమిటు, మిట్లుగొనఁగభయన ♦ మేతులగుచు.

వ. అంత భూతభవిష్యద్వర్తమానాధీశ్వరుండైన యీశ్వరుండు ప్రత్యక్షం బగునట్లుగా
 స్త్రోత్రంబులు చేసి యిట్లు పూర్వోక్తంబైన యమృతహేజంబునందు నేత్రత్రయంబు
 విలసిల్ల ససారభార్తృచందనంబై యత్యంతమఖావహంబై యొప్పు నచలరాజకుమారికా
 కుచమండలంబునుంబోలెఁ బ్రకాశించువిశాలవృషభేంద్రాంసకూటంబు నిజహస్తావల
 నంబు గావించి యతున్వృతంబైన తుషారకుధరకూటంబున నధిష్ఠించియు భువనా

తీతంబైన తేజసునం బ్రకాశించుచు, నగ్రమార్గసంవాహకంబైన సజలాభ్రంబునం బోలె విశ్వవ్యాపకత్వంబున నుద్దీపించుచు, జానుమధ్యావలగ్నంబైన మహారంగంబు చేతం బరివేష్టించబడి యవశక్తికాననంబునం బ్రకాశించుచు, సూర్యతేజసునకుం బర్యంతభూతంబైన లోకాలోకాచలపరివేష్టితంబై పొల్చు నిఖిలలోకంబునుంబోలె హిమానీవిశదంబై యశ్శోపవీతసూత్రత్వంబునుం బొందియున్న శేషాంశునికరంబు నిజప్రభావిశేషంబున నైల్యత్వంబునం బొందుచు, నీలకంధరంబు దీపింప జాలెనును మంబులచందంబున నందంబైన కపాలమాలికాసంకీర్తితంబైన శిశిరోరుహానివహంబు చేతం బ్రదీపించుచు, లోకంబులం బ్రవహించి, చిక్కినకుముదనుమసముదయసం కీర్ణంబైన సురచరిత్యయోవశేషరేఖానుకారం బగు చంద్రరేఖు బ్రదీపించుచు, కర కంకణాయమాన భోగిభోగోపరివృత్తప్రశస్తవిస్తారిత నిస్తుల మాణిక్య మయూఖంబులు వృషభేకకుఢాస్తరణంబునకు గుశోత్కర్షంబు పెనుప, కనత్కనక మణిమయభుజావిభూషితభూషణమణిగణఘృణిజాలంబు లుభయపార్శ్వమహీధరకూటతటప్రవిసారితజలధర పటలంబునకు సాంద్రేంద్రచాపకాంతిం బ్రకటింపఁ బడకటక నైగనగ్యంబు లిరువంక లం బర్చుచుఁ పృషభాస్తరణరత్నకిరణవిస్ఫురణానుకారంబులై వెలుంగ, గండమండల సమున్నదనాయమాన కుండలితకుండలిశిరోమండితతాండవితరత్న కాంతిమండలచాక చక్యంబు లుభయపార్శ్వంబులం బట్టిన ఛత్రచామరాలవట్టధ్వజప్రజంబులకుం జిత్ర త్వంబు సంపాదించు ననర్హరత్న కాంచనసంఘటితవిచిత్రరజతఘన ప్రదేశప్రవిభూషితరశ నానూత్రప్రభాధాభీధశ్యంబులు దిగంతరాళంబుల నావరింపం జిత్రపటకాంతి పటలంబు లాకసంబునం బర్చుచు సకాలతారకాక్షిణ్యంబుల బుట్టింప, నందిభృంగిరిట తండ్వాదిప్రమధగణంబు లిరుచక్కి నెక్కిన్నభక్తిం జేరి వినుతింప, మహర్షినఁ ఘంబులు, జయజయశబ్దంబులం బ్రస్తుతింప, ఉమరుశాలపరశుపట్టసధనురాది సౌధ నంబులు మెఱయ, విబుధవారాంగ నానర్తనప్రవర్తనంబులు చేలంగ, గంధర్వగానంబు లనూనంబులై ప్రవర్తిల్లం గోతీసూర్యప్రభావిభాసితంబై యొప్పనన్దుహాపురుషం గాంధీ సాష్టాంగదండప్రణామంబు లాచరించి, నిటలతటఘటితకరిపుటులై నిల్చి నయనవిసే పేశనచోదితకుశలప్రశ్నంబునం బొందుచు నాధనంజయతపస్సంజనితజగదుపద్రవఁ బామూలంబును సతనికిం దెలియఁజట్టుగా నిట్టనిరి.

అ. ఓమహానుభావ ♦ యొకఁడెవ్వఁడోకాని, వృత్రసన్నిభోగ్ర ♦ విగ్రహుండు

బలిమిసూరంగదీపిక • శాఖ్యతొత్తమములు పుష్కలములు

ఆ. అతడుబోడువిల్లు ♦ నినివల్కులేముజ, ఘనజటానుభేట ♦ కములుబూని
మునివిరోధవేష ♦ ముననుండియునువిరా, జిల్లుచుండునయ్య ♦ చిత్రగతిని, ౭౯.

ఆ. అతడుసంచరింప ♦ నవనికంపించును, నొనరఁగానమాధి ♦ నున్నయప్పు
డనిలతొరకాగ్ర ♦ హామరాశాముఖ, కలితమైనభంబు ♦ గడలకుండు. ౮౦.

వ. అదియునుంగాక, ౮౧.

క. ఎంచఁగనీగతి నాతఁడు, కొంచెపుఫలమేమిమదిని ♦ గోరితపముగా
వించెడు సొయని సంశయ, మించుకయునువలదువినుమ ♦ హేళ్యరతైలియున్, ౮౨.

చ. బలిమిజగంబులెల్లనొక ♦ పారిగంగెల్వఁగ నెంచినాడొకా
కలఘుతపఃప్రభావమున ♦ నన్నియుముంచ నెయించినాడొక
కలరెడుమోక్షమందమది ♦ నాస్తదలిర్పఁగఁగోరినాడొక
తెలియదుమాకుమేమితిని ♦ తేజమునోర్వఁగలేముశంకరా. ౮౩.

ఉ. ఏలయు పేక్షసేసెదవ ♦ హీనపరాక్రమనీవెఱుంగవే
యేలికపి వెమాకభయ ♦ మీయఁగఁజాలుదువిట్టిసీవెమ
మైలఁగమానునికభయ ♦ మేటికినొందఁగనంచునట్టుల
వేలుపుమాని సంఘములు ♦ విన్నపమొప్పఁగఁజేసియున్నెడన్. ౮౪.

క. శంభుఁడువల్లెనునంట, సంభిన్నాంభోధితోయ ♦ సంఘాతసము
త్తంభితకకుభాంత్యము, జ్వంభితగంభీరరవము ♦ చెలఁగమృదుక్తిన్. ౮౫.

చ. అమరమునీంద్రులారవిను ♦ డాఘనుఁడాబదరీవనాంతెరా
శ్రమముననుండువాఁడువిల ♦ సజ్జగదుద్భవనాశహేతువై
యమరెడు నాదిపూరువుని ♦ యంశముద్భవుఁడొనగుండుగా
నిమునుజుడంచు నెంచవఁడు ♦ నెమ్మిలినానతేబువైభూస్థలిన్. ౮౬.

ఆ. దివిజాలారయితఁడు ♦ దేవేంద్రుబలమెల్లఁ, దఱిగిపోవనిట్లు ♦ తద్విమతుల
గెలువఁదలఁచినన్ను ♦ కేవలమునుగోరి, తపమునేయుచుండు ♦ ధరణివణక. ౮౭.

క. ఇతఁడునుగృష్ణఁడునరులై, చతురాస్యప్రార్థనమున ♦ జగములుగావన్
దితిజాలఁద్రుంపనుబుట్టిరి, క్షీతినిరనారాయణులుప్ర ♦ సిద్ధులునీరల్. ౮౮.

క. ఈకరణిదపమునేయుట, నాకులకొఱకంచుఁదలఁచి ♦ నరునివధింపన్
మూకాసురుఁడచెవచ్చెను, భీకరమగునీవరాహ ♦ వేషముతోడన్. ౮౯.

శా. ఈపాపాశ్చఁడుమాకదానవుఁడువా ♦ నీవైత్యరూపంబుచే
నీపాపండ్రిటులొంటియున్నయపుడే ♦ నేగెల్వలేనెట్లుమా

యోపాయంబుకఁగెల్తునంచునువరా ♦ హోగ్రాకృతిందాల్చితా

శేపారంగనువచ్చునంచుమదినూ ♦ హింతుకదదుద్యోగముకొ.

౯౦.

ఉ. ఏనుగిరాతరాజసయి ♦ యీకిటిరూపముఁదాల్చివచ్చునా

దానపునిన్నధిఃపఁగను ♦ దానునుసన్నడెవానిమీఁదటకొ

బూనినిశాతహేమమయి ♦ పుంఖశరంబాకఁజేసి నాతోదా

నానరుఁడాచరింపగలఁ ♦ డందులకై బలువేటకయ్యునుకొ.

౯౧.

చ. అరిదితపంబులకొగ్గుశతి ♦ నందిసహాయములేకయొంటిగా

దురముననుగ్రహింపనహి ♦ తుండగుపాశునిహస్తభాషిక

స్ఫురదతులొగ్గకైతిసఁ ♦ జూడుఁడుమీరపుడందఱోలిసొ

నురమునివర్జులారమదిఁ ♦ జోద్యముఁబొందెదరయ్యవేడుకికొ.

౯౨.

క. ఆసియిట్లువల్కిశంభున, డనునయవాక్యములమునుల ♦ నాదరమొప్పకొ

గనునూఱుడించుంతట, ననునొందఁగిరాతరాజ ♦ నయ్యెదననుమకొ.

౯౩.

సీ. ఘనమైన నెఱిగంపు ♦ వెనుకకొదుఁగదుప్పి, పూనిగేలనుసిగ ♦ పొంకపటిచి

నెమలిపింఁచునుగిపో ♦ లములక్రడఁజెక్కి, కెంపుకన్దపమోము ♦ సొంపునింప

విపులపక్షమునగం ♦ ధపువక్రరేఖలు, పొంకంబుగాఁదీర్చి ♦ భుజములందుఁ

గరికుంభజనితము ♦ క్తాహారసూత్రంబు, పగమీఱజన్నిదం ♦ బుగనునాల్చి.

యాతనముచేతఁబులకిత ♦ మైనయట్టి, గాత్రమలరంగఘననద ♦ త్కొండసహిత

కాస్తకముఁబూనిమేఘునం ♦ ఘాతరీతిఁ, దగికిరాతకపరివేష ♦ ధారియ్యె. ౯౪.

క. హరుకకుఁబ్రియముగఁబ్రమఘులు, నరిదికుతారములువిండ్లు ♦ నమ్ములుసూలో

త్కరములుబూనికిరాతక, వరులైపుట్టింఁచిరట్టి ♦ బలమధికముగాకొ.

౯౫.

వ. అప్పడు.

౯౬.

సీ. మొలచల్లడముల ♦ మెలీలగట్లన, బలునీలిదట్టిచిం ♦ గులనుబెనఁచి

గట్టిగా మొలనంటఁ ♦ గట్టినవంకిఁబల్, పొసఁగదాపటఁజెక్కి ♦ బొట్టెకోల

మెకమువాకట్టుమా ♦ లికమట్టదండలఁ, గట్టినకురువింద ♦ పట్టెడలును

సంజోకసెలవిండ్లు ♦ సరగనిర్గడఁబూని, యింపెనగన్నెరా ♦ కంపపాదులు

మేలుపంద్ఁఁటెలొఱుపైన ♦ పీలిచెండ్లు, బాగుగాగట్టుముక్కొపు ♦ పాటుటాకు

బొమిడికంబులుతలముట్లు ♦ బూనినిల్చె, భూతపతిమోలనపుడాకి ♦ రాతబలము.

చ. గడుసరివాయువేగినుర ♦ గాలిమెకంబులమిత్తిపోతురా

జూడుములదిండిభైరవుడు ♦ నుబ్బరికాఁడసహాయసూరుఁడుకొ

విడుగుఁ రాంకుశంబులుము ♦ బెబ్బలికత్తెరగాఁడటంచుఁజే

ర్పడుఘనజాగిలంబులను ♦ బట్టెడలందగఁబట్టిరావెనెన్.

౯౮.

క. ధైర్యముఁగెనెనరిలడుగును, వారణమునుబోచిసాగు ♦ పముచంచలమన్

పేరుగులబలుడేగల, దోరెంబులఁబట్టిబోయ ♦ దొరలేతేరన్.

౯౯.

క. చట్రాతిమీఁదనొకశిల, గాఢ్రేఁడనిలిపికొలిచి ♦ కడుఁజెలఁగుచునా

గట్రాజుఁడవికిఁదమతము, పొట్రాజుఁడజేపుకొనుచు ♦ బోయలనడువన్.

౧౦౦.

చ. గిరికొనఁగొంగయీఁకెలిఱి ♦ కించినపోగులువాణుత్రాళ్లుకా

లురుగురిగోలబుకవలలు ♦ నుల్లనుగొమ్ముఁచోపుగఱ్ఱబుక

యిరువులనుండుబోనులడు ♦ గెత్తఁగ నేర్చినజాడకాండ్రురా

దరలెనుబోయశంకరుడు ♦ తద్గిరిభూమికిమాయపేటగన్.

౧౦౧.

వ. ఇల్లు మాయామృగయావినోదంబుగాఁదరలియాతుసారమధరకాంతారంబుఁదఱియం

జొచ్చి చుట్టునుం దిరిగి రాపోగువారింపి నిరింకువలపెంకులమృగయానిరంకుశులగు

లెంకలఁ గాపుంచి, పచ్చికలపట్ల మచ్చులు చల్లించి, కాలురులు గీలుకొలిపి, డొంకల

వంకలన్ గొమ్ములుం దమ్ములమ్ములిమ్ముపఱిచి, కొలంకుల కెలంకులం బరిపేష్టించి మాట

లుగా నేటుకాండ నియుమించి, పోటరులైన మేటిభటులు వేటుపాపెఱిగిన డేగ

వేటరులును, సాగుబాగులెఱింగిన జాగిలంబులవారునుం దానును నడుకొని పన్నించి

మృగయావినోదంబు చూడం దలంచి.

౧౦౨.

చ. బలమునకెల్లకాననవి ♦ భాగములేర్పడఁబంపునెట్టినన్

గలయఁగనంతటంబరువు ♦ కట్టిభయంకరనాదమొప్పునా

ర్పులువెడబొబ్బలుకొగవన ♦ భూములుగప్పఁగభూనభోంతరం

బులువెననిండనార్పుచును ♦ బోరునఁదలెనుబోయనైర్మయల్.

౧౦౩.

శా. ఆపేశన్ భయమందుచుకొమ్మగవిహం ♦ గానీకముల్భీతిమై

నావాసంబులుజేరివాచఱవన ♦ య్యాక్రొశమెల్లంగుహ

దావాభ్యంతరమెల్లనిండఁగమహి ♦ ద్రంబిట్టుభీతిల్లితా

వేవగస్త్రైవెట్టెనోయనమహా ♦ విస్ఫూర్తిమోసెంగడున్.

౧౦౪.

క. మెకములుపక్షులుభయపడి, ప్రకటంబుగనొక్కత్రోవ ♦ బఱచెనువైరం

బొకటైననుమడిదలఁచక, యకటాయాపదలువైర ♦ మణఁచునెకాదే.

౧౦౫.

ఉ. జల్లిమొంగంబులత్తెఱిచి ♦ జక్కనిరోమములొప్పవాలముల్

చల్లనివంశగుల్మముల ♦ సందునదాచుకతద్భయంబుసం

గిల్లంగఁబ్రాణభీతియును ♦ దింబరికింపక వాలఖండనూ

దేవేల్లభయంబుచేతగృతి ♦ దీకొనిపర్వకనిల్పెవంతగఁ.

౧౦౬.

మ. మనకుంభిప్రకరంబులకొనతత్వము ♦ మర్దింపఁగానట్టుత

న్ననగంఢోద్ధతకేసరంబులనుభీ ♦ మంబాబలాఘోషచే

నిదురజ్జేల్కొనియావులించుచిసము ♦ నిన్ద్రోగవక్త్రానిచే

నదవొక్కింతయులేకయుండెనున్నగేం ♦ ద్రౌఘంబురాజాఖ్యచేకొ.

౧౦౭.

మ. తటముల్పంకముచేతదుర్గనుములై ♦ తన్నోభసంభావితో

త్కటకుంభేంద్రవిగుడ్లచందనరసా ♦ క్రాంతారుణాభంబులకొ

బుటముల్మీఁగబోరలొడ్డగిలమీనుల్ ♦ సారెకుంభాల్లఁగాఁ

దటిసీసంఘమభంగభంగచయయా ♦ తాయాతమైఘూర్ణిలెకొ.

౧౦౮.

మ. శితశృంగంబులకాటుదున్నలువెనకొ ♦ జిమ్మన్నిశీర్ణంబులై

సతమాలాగరుచందమోశిరివితా ♦ నప్రాపితామోదవి

క్రతుమైకిరసమానవర్ణితశిఖా ♦ నూనానైత్యైత్యంబుచే

సతిమాంద్యంబుగమించెఁదన్దనచరా ♦ యాసంబుతోఁదెమ్మెల్.

౧౦౯.

కా. ఆనత్యాదపుగ్రీష్మకాలగతిన ♦ త్యంతార్తిగావించెన

క్కాసారంబులతోయముల్మథితముల్ ♦ గానత్వముల్బాజిసో

నానమృద్ధముచేతనివ్వగులుపం ♦ కాభీష్టమేధాన్యముల్

గాసిల్లెకొవనజాళివాడఁగదలీ ♦ కాండాళిభిన్నంబుగాకొ.

౧౧౦.

ప. అంత నమ్మగయు లత్యంతకుతూహలంబునం బఱచుహరిజాదిమృగంబులఁ దఱచగు వాలంపగములం చూలించుచు, దుష్టలం దెప్పరంబుగా గుప్పించి కూలఁ గుప్పచు, పంతంబులు మెఱయఁ గుంతంబుల గ్రుచ్చుచు, పటుతరసటాపటలవిన్నుటంబుగా ఘుర్గురధ్వానంబున నెదిరించిన మదవరాహపూహంబుల మెఱుంగు బల్లెంబుల గ్రేడించి త్రేల్లఁగ్రుమ్మచు, శశకంబుల మశకంబులమాడ్కి గీటడంగించుచు, దెప్పరంబుగా మీడికి గుప్పటించు శార్దూలంబుల కెదిరించి వక్త్రంబుల్ వస్త్రపరివేష్టితంబులైన వామహస్తంబులు నిజశిరోపరివస్త్రస్తంబులుగాఁ జొన్పి పలకేలం బటుతరంబులుగాఁ గటిప్రదేశంబులఁ గట్టిన దట్టంపుఞాయల నేడెంబులం బడఁగ్రుమ్మి కూలం ద్రోయుచు, కఠోరంబులుగాఁ గఠారంబుల నఱకుమం గూరంబులఁ బొడిచుచు, సింగంబులు మీడికిం గవినినం గలంగక మెఱుంగుటములఁ బరఁగించి సంధానమోక్షణంబు లెఱుంగరాకుండఁ దక్షణంబులం గూల నేయుచు, ఖడ్గంబుల నఱకుచు, శర

భంబులఁ బోరిగొనుచు, మాటుల నేటుపప్పించుకొని పఱచువరాహశార్దూలంబులం
దఱిమి కుమ్ముచు, కాలుగులం జిక్కిన తగు చరహరిణసముదాయంబుల గుదులుగట్టుచు,
పొంగికలు గని దెవరుదుఁ జెవరి పఱచు లేడిగమిం గని పాటనంబునఁ దఱిమిపట్టి
పడవైచుచు, జాగిలంబులు గదిసి సాఁగనియ్యకుండిన మెండుకొని తిరిగి కలగుండు
నడం జెంచు పుండరీకంబుల నండలుగొని చండకాండంబులం గండడంగింపుచు, నిఱి
కువలకుం జేరిన వరాహశార్దూలంబుల మాటుకాండ్రొక్కపెట్ట నరికట్టనేసినం గెరలి
వరాహంబు వ్యాఘ్రంబుకుం బడనేసినను భయంబుకుం బఱచి యటఁ గూలినం
గని కరలాఘునంబున కచ్చెరువందుచు, నితరేతరలాఘునంబు లుగ్గడించి జాత్యను
గూఁపంబుగా రిక్కులు నెరయం బిరుదంబులు బలుకుచు, పంతంబులు మెఱయఁ గుంత
ముఖసాధనంబులు జలిపించుచు, పాదల దీలించి వోలినం జెవరి పఱచు శశకం
బులఁ జూపి ముప్పినదలి విడిచిన సాళువంబు పక్షుని నాదగంభీరంబు గాఁ బఱచినం గని
యారంబులుఁ దూఱింం జేరం జని నిజముప్పియప్పితాడనంబులం జనువుచు, దోరం
బులు నడలి విడిచిన వారణంబులు నిబ్బరంబునఁ బఱచు విహంగంబులపై చూచి పదం
బుల నిఱికియఁ జంపువలం జించియు నెడనెడం బడవైచిన నని చిక్కుంబులఁ జక్కు
నించియుం, జేసడలి విడిచినం దూరు వైరిం గని బకాదిపక్షి నికరంబు లెగయుకొ
నిల్చినం దగిలి పట్టి బుట్టలం బెట్టుచు, నివిధంబున ననేకమృగవిహంగంబులం
గీటడంగించి తదీయంబైన ఖాద్యామిషంబు విశసించి పాటుకురేలం ద్రవిష్వ పడియల
నడుగున నా పురాకులుం బఱచి తత్త్వలలంబు తింత్రిణిశలాటుల లవణసన్నిశ్రంబుగా
నిక్షేపించి తత్త్వర్థంబులు పైఁగప్పి నిండాఠం బూడ్చి చుట్టునుం బరివేష్టితంబుగా
ననలం బంటించి పక్షంబుగా ననేకభంగులం బాకంబులు నేసి కాఁట్రేనికిం గుడువం
బెట్టి యుచితాహారంబులం దృప్తులై విహరించు నక్కిరాతులం జూచి కాతూహలం
బునం బొందుచు.

౧౧౧.

శా. ఈలీలకగిరికన్యకావిభుఁడుదే ♦ వేంద్రాత్మజుండుండునా
వైలంబందలిసానుకాననవన ♦ స్థానోగ్రసత్త్వంబులకొ
జాలించెట్టుచువచ్చెలేడిగమిత ♦ తామీష్యవీరులృతా
బాలాగ్రంబులుమేయునన్నరునివా ♦ సస్థానముంజేరఁగొ.

౧౧౨.

శా. అనేశకృష్ణునలీలనీరదనిభో ♦ గ్రాకారముంబూనియా
దేవేంద్రాత్మజుగ్రభూమి నెదులై ♦ దీప్యన్తుఖాగ్రంబునకొ

వేవేగంధరవక్త్రలింపుచుమహా ♦ విస్తారవారాహతే

జోవిన్నూర్తిదలిర్పుదానపునిదా ♦ జూచెన్ హరుండచుటన్.

౧౧౩.

మ. ఘనలక్ష్మీనహుడైవయాహరుడుగం ♦ గాపల్వలంతంబునన్

దనరన్ సేవలనిల్పి కొందఱుకిరా ♦ తక్కింపులేతేరద

ద్వంద్వత్వంబులుగుల్మముల్ మఱుగుగా ♦ చారాహమార్గంబునన్

జనుచుండెన్ దగసారెసారెమ్మగయుల్ ♦ జూడల్ విమర్శింపఁగన్.

౧౧౪.

ఉ. అంతటనిండ్రనూనుడుమ ♦ హాకృతిచేగుధరేంద్రభేదనం

బెంతయునేయఁజాలునని ♦ హెచ్చుపరాక్రమమొప్పదంష్ట్రల

త్యంతమునుగ్రమైవెలయు ♦ నాననమొప్పవరాహవృత్తిమై

సంతకభూమినుండునను ♦ రాధిపునప్పడెచూచె నెంతయున్.

౧౧౫.

చ. ఉరుతరకోపమెత్తిసట ♦ లుబ్ధుఁగ నెత్తుకనన్యకృత్యముల్

మఱచుచునన్ను గెల్తునని ♦ మత్సరబుద్ధినిదవ్వునుండితా

నురువడివచ్చెడుంగిటిమ ♦ హాన్ధతినంచుమదానిగెల్వన

న్నరునకు వేక్కుపుట్టెనుమ ♦ నంబునసారెకుకౌర్యమెచ్చిజన్.

౧౧౬.

మ. తరుమూలంబులుపెల్లగిల్లఁగవడిన్ ♦ ధట్టించిపెన్నుట్టెచే

వరుసంద్రోయుదుఁగంధరంబునఁబడెన్ ♦ వక్త్రంబునన్ రాయుచున్

సరిఁబోరాడఁగనన్ను చిల్చెడుగతిన్ ♦ సంఘంబులంబాసియు

ధురతన్నీదికివచ్చెదీనినివెనం ♦ దున్నాడుటుక్తంబెకా.

౧౧౭.

సీ. ఈయాశ్రమంబున ♦ నిపుడెంచిచూచిన, ఘనతిపోమహిమచే ♦ మనములందు

వైరంబులేకుండు ♦ పరుసనత్వంబులు, వ్యాళాదిదుష్టన ♦ త్వములుఁదలఁపఁ

బరవైరములచేత ♦ బ్రతుకంగ నేరవ, ప్లయ్యగ్నీకిటియునా ♦ యందుమిగుల

మత్సరబుద్ధిచే ♦ మలయుచునున్నది, యిదితపోభంగంబు ♦ గదిసి నేను

వచ్చియున్నట్టివికృతరూ ♦ పంబొకాక, దనుజమాయాబలంబును ♦ దాల్చినట్టి

ఘోరతర మైనకిటిరూపా ♦ క్షోయటంచు, మనమునను నెంచె నాతపోభగంబు ♦ భనుడుమఱియు.

తే. అట్లుగాకున్ననిదిపూర్వ ♦ మందు నేయు, వైరమివ్వడునన్మఱాచి ♦ వదలకున్న

దెఱిగినట్టులెనిశ్చయ ♦ మిదియపూర్వ, బద్ధవైరంబుగల్గరూ ♦ పంబుదలఁప. ౧౧౮.

క. కాకున్న సేలనన్ను, దాఁకనిదేవచ్చునిదియు ♦ దద్దయుఁదారో

సాకలితముగా మెకముల, సేకములుండంగవిడిచి ♦ యాగతి నెద్దున్.

౧౧౯.

చి. ఇదియుమృగంబు గాదునుటే ♦ యెవ్వఁడొకొననుగల్గెవచ్చువాఁ
డొదవెడుదీనియందుమది ♦ నూహయునట్లైకలంగెనామదికొ
అదియునునిశ్చయంబువగు ♦ నైననుమిత్రునినైనచిత్తమే
చెడరుమనిర్మలంబగును ♦ జెప్పనుగాదెజగద్ధితంబుగో. ౧౨౧.

ఉ. మానికిఁగానిశంకయిది ♦ మానెదనన్ననపావకారి నై
మానిగనున్న నాకుఁబి ♦ మానముపొచ్చుఁగనెట్లుభీతిలోఁ
బూనెడునీకుబుద్ధియవి ♦ భూతికిఁగాదినిశ్చయంబెకా
మాననబద్ధవైరుఁడగు ♦ మానిసికేదవిలంఘ్యమెన్నఁగో. ౧౨౨.

క. ఈవిధముననుఁద్రుంపం, గావచ్చినయట్టివాడె ♦ కాని మైన్
భావింపఁగనీక్షుద్రపు, జీవముచేనేమియాను ♦ చింతింపంగో. ౧౨౩.

మ. అనియూహించినవీడుదానవుఁడొకా ♦ కారాక్షునుండొకదా
ఘననీలాకృతినున్నదిట్లుమృగముం ♦ గాదైననీబల్లియీ
వనసత్వంబులకేదిదచ్చెరువుదు ♦ ర్వారంబుగానీగతికొ
ఘనకంపంబునఁబొందఁజేయుగతి నా ♦ క్రాంతోద్ధతికొబోల్పెడుకొ. ౧౨౪.

క. ఇదియేమొవేటకలకల, మొదవినగతివినఁగనయ్యి ♦ నుద్ధతిహింకొ
ఇదియునుమాయాకల్పిత, రుదితంబొగట్టిగాని ♦ రూపఁసేయుకొ. ౧౨౫.

మ. ఇదెవోమాయనుశాంతినుండుననుదా ♦ నెంతేఁబ్రహంపఁగా
నదనూహించుచువేటలాడుసాలమా ♦ ద్యంతంబునుకొబర్పిదె
టిదమైనట్టిబలాగ్ధటిప్రభలధా ♦ టికొగాననాఘంబులకొ
జెదరిట్టుమృగావళుల్ బజవఁజే ♦ నెకొగాదిశల్ఘ్నాశ్రిలకొ. ౧౨౬.

క. కాదేనెవఁడొనుయోధనుఁ, డాదరముననత్కరింప ♦ నటుప్రతికృతిగా
నీదంధతననుఁదునుమఁగ, భూదారక్షుభితనత్వ ♦ ములఁగలసెనెకొ. ౧౨౭.

సీ. కాదేనినింకనె ♦ క్కటిపూర్వముంచేను, దగఁజేయుఖాండవ ♦ దహనముదు
హవ్యవాహనుచేత ♦ నాత్మబంధువులెల్ల, హతులైనతక్షకు ♦ నాత్మజుండు
అశ్వసేనుండుదా ♦ నత్యంతకుపితుడై, వైరంబుఁదీర్చికొ ♦ గోరియిట్లు
మాయాపరాహమై ♦ యాయాశ్రమమునకు, ననుఁద్రుంపఁగాఁబ్రయ ♦ త్నంబుపూని
వచ్చెనోకాకయెవఁడైన ♦ వాయుపుత్రుఁ, డైనమాయన్నభీముని ♦ పైనిగల్లు
బద్ధవైరంబుచేమాయ ♦ బన్నియొంటి, నిచ్చటనుండుననుఁద్రుంప ♦ వచ్చెనొక్కొ.

క. ఏవిధినైననునిదిమా, యావియయానన్నుఁద్రుంప ♦ సధికబలముచే

నీవచ్చున్నుగముఁదునుమఁగ, నేపలయునుశత్రుభంగ ♦ మిదిలాభముగా. ౧౨౯.

ఆ. తాపనులకుహింస ♦ ధర్మంబుగాదైన, దుష్టమాన్యులకును ♦ దుర్గ్రహముగఁ
గడఁగిజముఁగోరి ♦ కావించుమీతవ, మనుచునాకువ్యాను ♦ లాజ్ఞయిఁడె.

ఆ. ఈయధర్మకృత్య ♦ మెట్లుకాసించెనొ, వ్యానులనిననిపుడు ♦ బలుమొకంబుఁ
దునుమకీతపంబు ♦ తుదముట్టరక్షింప, నలవిగాదశక్య ♦ మరసిచూడ ౧౩౦.

ఆ. అనుచునరుఁడుపారు ♦ సొంకంబుప్రథమాయు, ధంబునైనవిల్లు ♦ తనరనెత్తి
యొక్కవెట్టిశత్రు ♦ హింసకుగుణయుక్తి, సచివుగతినిదనరు ♦ శరముఁగూర్చి.

సీ. గురుసారయుక్తత ♦ గుణయుక్తమగునిల్లు, హితునట్లునిశ్చిత ♦ మతినిసరుఁడు
క్షీణస్వబుడయ్యెఁ ♦ జేనిండఁదీసిన, సానుకూలతనమ్ర ♦ మయ్యెనపుడు
ఘనకాండసంగ్రహ ♦ కర్తవ్యసంజాత, గాండివమార్ద్రీప ♦ చండరవము
గుహలుబగులనిండి ♦ కుధరంబుజీవిత, సంశయమునఁబొందె ♦ సకలమునను
అంతలెగనిండఁదీసిన ♦ యట్టిచాప, మండలాంతర్థియైతగ ♦ నుండిఁబ్రుర
హననవేళనుదానుండు ♦ నట్లుపరభి, యంకరతనుండునరుఁజూచె ♦ హరుఁడునపుడు.

ఉ. అంతటశంకరుండునును ♦ హత్తరమాకుధరేంద్రచాపమున్
వంతగఁబాదమానియతి ♦ వేగముమీఱఁగనెక్కువెట్టిక
ర్ణాంతముగాఁగవానుకిగు ♦ జాగ్రముఖోద్గతవిహ్నికీల
త్యంతముఁబర్వఁగాఁదిగిచె ♦ నద్భుతబాణముఁగూర్చిపట్టుచున్. ౧౩౧.

సీ. కదిసియందొక్కరు ♦ గవయుయత్నమునేయు, హరధనంజయులను ♦ ధ్యముననపుడు
సంధిగూర్చెడువేళ ♦ సరిగఁప్రకృతిప్రత్య, యంబులనడుమఁదా ♦ నమరనిల్చి
యాఠేంటికభియోగ ♦ మలవడఁగూర్చితా, లయమొందుననుబంధ ♦ లక్షణమున
నవ్వరాహంబుండె ♦ సంతదిగ్గజధను, దోగ్రంబుగానార్చి ♦ యుగ్రుఁడేయ
సాగివిష్ణులింగ ♦ చయములునిగుడంగ, దిశలునిండఁబర్వ ♦ లేజమునను
నాకనంబువెలుగ ♦ సభ్రనిర్గతమైన, పిడుఁగుకరణింబు ♦ వెడలెశరము. ౧౩౨.

సీ. పరఁగనీరీతివి ♦ బాణంబువెడలుచు, గురుపక్షసంజాత ♦ ఘోషమపుడు
విహగాధిపుఁడువచ్చు ♦ కేగంబుగలిసర్ప, హృత్కర్ణపుటివిని ♦ ధ్విన్నమగుచు
బ్రతిరవంబులచేత ♦ బహురవంబుగఁబర్వఁ, గఱకంకునయనని ♦ గ్గతలయాగ్ని
కనదుత్పతచ్ఛిఖా ♦ కల్పమైవిద్యుత్పి, కాశంబుమంటలా ♦ కసముఁగప్ప

హరసమీపభూన ♦ భోంతరవర్తిత, గగనచరులకేక ♦ కాలదృశ్య
మగుమనపుడేమాన ♦ సాధికరయమునఁ, జటులమగుమఁగపట ♦ కిటినిఁదాఁకె.

ఆ. గగనచారులెల్లఁ ♦ గడుభయంబువఁజూడ, గురుతమాలనీల ♦ ఘోషినిఁ
నాటియెలవెడలి ♦ నదిఁజొచ్చుగ్రహరీతి, నవనిలొనదృశ్య ♦ మయ్యెశరము. ౧౩౭.

ఉ. అప్పుడెసాగుఁడేయఁబ్రళ ♦ యాంతకుఁర్జనిబోలెఁజూడఁగా
నొప్పెడుపర్వరేఖలయ ♦ సోగ్రనఖాగ్రమునాశరంబుదా
నప్పరపీఠికి న్నెడలె ♦ సుధతిమీఱఁగఁబ్రాణికోటికిఁ
దెప్పరమైనభీతినిజ ♦ నిమగఁజేయుచుభీషణాకృతిక. ౧౩౮.

సీ. దివ్యాస్త్రమదిగాన ♦ దీప్తితోల్కాయత, లేజుగ్గిరివర ♦ రాజిఁగవ్వ
సంఖ్యమీతినపక్షి ♦ సంఘంబుపొలెను, గురుగరుత్సంజాత ♦ ఘోషమువర
సలిచేగముననల ♦ క్షీతనిష్క్రమాగమ, మగుచుమనోవృత్తి ♦ కంఠెమునుపా
కాకుండెనోయనఁ ♦ గానిమేపంబున, విజయపేతుకమైన ♦ విజయేశరము
శాస్త్రవిహితకర్త ♦ సాధకదక్షమౌ, పురుషుత్తమునను ♦ బోలియపుడు
హరునిశరముఁదాడి ♦ నట్టిగంటి నెనాటి, లక్ష్యకిటివిభేద ♦ దక్షమయ్యె. ౧౩౯.

సీ. అంతటఁదారత ♦ మృంబులెఱుంగని, యవివేకమునపుధా ♦ యాసమునను
ధనమునుజెఱచుచం ♦ దంబునదారిద్ర్య, మునునదాత్మత్వంబు ♦ మొనసెగిలుచు
వారికిఁబతిమీఁది ♦ కూరిమిఁదొలఁగించు, నటువలెరుద్ధీతి ♦ యనవధాన
తయునివివిజిగీఘ ♦ జయమొందఁజేయుని, కరణినిహరనర ♦ శరయుగంబు
దానికరణపటిమఁ ♦ దప్పింపనదియును, జిఱ్ఱిదిరిగిమూర్ఛఁ ♦ జెందియపుడు
పుడమిమీఁదగులఁ ♦ బడెఁజూడఁదరులతో, నుర్విదిరుగుచున్న ♦ వొక్కొయనఁగ.

మ. ధరమీఁదఁబడియుష్టరక్తపరిషి ♦ క్తంబట్లుగానుధృతిక
ఖరదంష్ట్రాహతిరాట్లచూర్ణములుగా ♦ ఘూర్ణిల్లుచుకదన్నుచుక
గురురోషంబుననన్దుసంగనుచునా ♦ క్రోశించుచుంజచ్చెభీ
కరమూకానురనూకరంబపుడువే ♦ డ్దుకదేవతల్జూడఁగక. ౧౪౦.

వ. అంత, ౧౪౧.

క. శరములసంఖ్యమగలిగియుఁ, బలువెత్తుచువచ్చెనరుఁడు ♦ పౌరుషగురువి
స్ఫురణఁదలిర్చుచుఁదత్సూ, కరభేదియయినశరమును ♦ కైకొనువాంఛక. ౧౪౨.

క. కృతమెఱుఁగువాఁడుగావున, సితవాహనుఁడాశరంబుఁ ♦ జేకొనఁదలఁచెక
అరులీతభాణములుండఁగ, నితనికిదీనిపయిఁబ్రేమ ♦ యింతేమియనక. ౧౪౩.

క. ధరలోపలగృతవేగుల, కరకునపుకుమేలునేయు ♦ సతఁడుప్రియందో

కరణిమతి సేయఁగలవాఁ, డిరవొందఁగఁబ్రయుఁడుగాఁడ ♦ దేగతి నైనకా. ౧౮గే.

సీ. ఒకరసేమనియంగు ♦ నుండనియుపకార, మునుభోలేఁగిటిదేహ ♦ ముననునిలక

యవ్వల పెడలితా ♦ ననవలోకితమాదుఁ, గృతపౌరుషంబున ♦ నతులమగుచు

గురుతిరలోహాగ్ర ♦ పరతమ స్తుభుముగా, కాత్తపౌరుషమున ♦ కలరియుంబుక

కరయలబ్జించిన ♦ యటువలెనుండుచు, గురుకాంతినిఁజీర్తి ♦ కరణిఁదాల్చి

పాటంబుమీఱఁ ♦ బ్రసీతమైయున్న, శరముఁజూచినవ్య ♦ సాచియిట్టి

ఘనశరంబుమీడఁ ♦ గావచ్చు నేయని, యలరిపుచ్చుకొనియె ♦ నాస్థతోడ. ౧౮౩.

ఆ. అవ్వడవటఁగాంచె ♦ నయ్యున్జనుఁడుచెంతఁ, జిత్తజారివార్తఁ ♦ జెప్పవచ్చి

శరశరాసనములు ♦ ధరియించిముందర, సరగనుండువివిన ♦ చరునికొకని. ౧౮౪.

తే. అప్పనచరుండునతనికి ♦ నాత్తెఱాచి, విహితముగఁమ్రొక్కి వేవే ♦ విన్నవించఁ

గణఁగియారీతిఁబలికెన ♦ ఖ్యంబుగదుర, సౌంత్వవాక్యంబులనుమైతి ♦ సరణిబరఁగ.

సీ. ధన్యనీబహిరవా ♦ ధత్తకాంతత్వమె, సవినయమామాన ♦ సమును దెల్పె

ననఘాత్తనీదుతే ♦ జోధిక్యమాతప, శృర్యయేవిమలకా ♦ హ్రిమునుజెప్పెఁ

దలపోయనీదేవ ♦ తానమానాకృతి, పరిశుద్ధమాకులం ♦ బెఱుఁగఁజాలె

మునివయ్యుననుభావ ♦ మునఁబ్రకాశించుచు, గౌరవంబునకైల ♦ ఘనతమాటి

యిచటనుండియెనీపుదే ♦ వేంద్రుదేత, నఖిలలోకాధిపత్యంబు ♦ నైననరసి

కాంచినిర్వాధకముగనే ♦ లించఁగలవు, గానియితరంబుగాదునీ ♦ దైనమహిమ.

తే. ప్రభుతనొందుచుసకలసం ♦ పదలకెల్ల, నాస్పరుడవైతివదియెట్లు ♦ లన్ననీపు

జనుల నెడఁబాసియొంటిని ♦ చ్చటనునుండ, సచివయతురీతినిదుతే ♦ జంబువెలసె.

క. ఆతిజనుమందుటయేమరు, దతులంబగుముక్తియైన ♦ సతిసులభమునీ

హితవాంఛిత మేదైనను, జితరాజసతామసములు ♦ జేయవెయనఘా. ౧౮౫.

ప. అంత నిజాగమనప్రయోజనద్యోతకోపాలంభనపూర్వకంబుగా నిట్లనియె. ౧౮౬.

సీ. అధికతేజంబున ♦ సహిమధామనిమించు, యలఘువిక్రమమున ♦ వెలయునీపు

నిశితోగ్రనూకర ♦ నిశ్చేదియైనయీ, మారాజుబాణమి ♦ మ్మాడ్కినిపుడు

వచ్చిసాహసమునఁ ♦ బుచ్చుకోవచ్చునె, ధరణిమన్నాదిన ♦ త్పురుషులరసి

దేహధారులకెల్లఁ ♦ దేర్చినమర్యాదఁ, దప్పకనడచుటు ♦ త్రమముకాదె

కాకమీవంటిపురులయీ ♦ కరణిమేర, మించినడవంగమదినిశ్చ ♦ యించిరేని

మేరఁదప్పకనడచెడు ♦ వారలెవ్వ, రలఘుచారిరమణినివె ♦ తెలుపవయ్య. ౧౮౭.

సీ. జ్ఞానసంపత్తిచే ♦ జన్మమృత్యువులను, గెలిచినయోగీశ్వ ♦ రుటదలంప
నాబాల్యముననుండి ♦ యావత్పదంబైన, దుర్తార్థవృక్షం ♦ దోలఁగునట్టి
సదుపదేశ మెకోరి ♦ సోశీల్యపుత్రి నె, యభ్యసించుగువిన ♦ మందువలన
తెలియదున్నదనివృ ♦ త్రియోకాదుసకలార్థ, సిద్ధియొకటెట్లు ♦ సిద్ధతపము
నేయువారికిఁబుణ్యంబు ♦ నేయునుఖముఁ, గోరువారలకుఁదదను ♦ గుణసమృద్ధి
కూడఁజేయునుమఱిముక్తి ♦ గోరుయోగి, జనులకెల్లనుమోక్షంబు ♦ తనరఁజేయు,

తే. ఎలమినీరీతిఁబురుషార్థ ♦ హేతువైన, యట్టిసోశీల్యమిలలోన ♦ నెందువలనఁ
బనులకెల్లఁబ్రయంబుగఁ ♦ జనునిదెట్లు, కానమారాజుశరమంటఁ ♦ గాదునీకు,

మ. వితథందైతగురూపరేఖలనుభా ♦ వింపంగనీసాముకా

కృతిసాప్నాగుచుమాశరంబువినమ ♦ ర్థింబూజనీయుండని

న్నతివిభ్రాంతునిఁజేయనీవదియెనా ♦ దౌనంచుఁజేకొంటికా

కితరందైనను నేలముట్టుదువునీ ♦ వీరీతినిబాణముకొ.

౧౫౬.

అ. స్థిరుఁడుకడనుజనుల ♦ శరచార్యమాత్మలో, నరిసికోరఁదక్కు ♦ వదియుగాక

నితరుండేయుయ్యగము ♦ నేనీతి నేనని, వొడివెదీవుసిద్ధు ♦ పడకమరల.

౧౫౭.

వ. అని మఱియును నవ్వనచరుండు నిజోపకారప్రకటనంబుగా నేతద్వికర్ణనదోషంబుప
హరించు వాఁ డిట్లనియె.

౧౫౮.

మ. వినుమిమాదొరనచ్చరిత్రులెపుడుకొ ♦ విద్వాంసులుత్కంఠచే

వినిసంతోషముఁబొందిమెఘ్మరితరులో ♦ వేసోళ్ల వర్ణింతురా

ఘనతందావినియుబ్బడింతయుమదికొ ♦ గాంభీర్యతన్నయైఁదొ

ననఘామానవునద్గుణావళులన ♦ న్యార్హంబులొఁజూడఁగకొ.

౧౫౯.

క. నిరుపమనిజగుణసంపద, పరనిందయుఁబోలెఁబాను ♦ బ్రకటమునేయం

డరముఁగమాదొరధరలోఁ, బరనిందయునాత్మనుతియుఁ ♦ బరఁగవుగానకొ.

౧౬౦.

క. అరయనటులైనకారాగ్ర, తురతనునిర్విణ్ణుకరణి ♦ తుదిఁజెప్పఁబడెకొ

ధరఁబెద్దలమర్యాదలు, చెఱచెడునరిత్యమేల ♦ చీకాల్పనెకా.

౧౬౧.

వ. అని మఱియు నిజకృత్యోపకారంబు తేటపఱచువాఁడై యిట్లనియె.

౧౬౨.

క. మాదొరసితశరముననీ, భూదారముఁదునుమకున్న ♦ మొనసిబలిమినీ

మిఁదఁబడియేమి నేయునొ, యాదుగృహనంబుఁజెప్ప ♦ నలవియెనాకుకొ

౧౬౩.

కా. నేనేచంపిని మైకంబుననుచు ♦ న్నీచిత్రమందున్నదే

మోనీవఁజదృఢాంగతంబ్రబలిచే ♦ గోజ్జంభియానీకిటికొ

జానేయక్ వెసనొక్కబాణముననే ♦ శక్తుండెవండుండునూ

నేనాధీశుడుదక్కనీవుమదిలో ♦ జింతింపనింకేటికో.

౧౬౪.

మ. అబ్బులైనస్తటియేమియన్నవినుమీ ♦ యారాజునిక్ బ్రాణసం

కటమానంచునువచ్చినూకరముచా ♦ ఖండించిరక్షించెనీ

పటుగానంబరమాపుడంచునతనిక్ ♦ హర్షించిచేకొంచునొ

క్కటియైయంటయిపోలుమేలుమఱవం ♦ గానేలయోగీశ్వరా.

౧౬౫.

క. వినుమవ్వడర్థమూలం, బునసఖ్యమునేయనొప్ప ♦ భువినందఱకుక్

బనిలేనిసఖ్యమేమిటి, కనియన్ననువినుములేలియ ♦ నసఘచరిత్రా.

౧౬౬.

మ. ధరలోనన్నిజిగ్మలౌజనలకుక్ ♦ దౌర్లభ్యమైలెన్నగా

బరిరక్షింపఁగరాకయస్థిరమునై ♦ పాటిల్లునీయర్థముల్

ఇరవొందకొనుగమంబునుస్థిరమునై ♦ యేకొపకారాత్మనూ

గురుమిత్రత్వనమానుకారములుగా ♦ గోర్కెన్విత్కింపఁగక్.

౧౬౭.

ప. అదియునుంగాక.

౧౬౮.

క. ధనమునుజంచలనుగుభూ, మినివేనహరియింతురరులు ♦ మిత్రత్వముదా

నణఁగదునిఖిలధురీణం, బనపాయముదానిమఱవ ♦ నగునేనీకుక్.

౧౬౯.

సీ. అదిగాకమఱ్ఱార్థి ♦ యగువానికేటికి, నసఘసఖ్యమునేయ ♦ నంటివేని

స్థిరబుద్ధిసీరీతి ♦ నేయునీతపమిది, విజయవాంఛనుగాని ♦ వేఱుగాదు

కాకున్ననీరీతి ♦ కైదుపుల్ బూనునె, ధరమోక్షకామియో ♦ తాపనుండు

కానమారాజుతో ♦ గలసేసఖ్యమునేయ, దగునట్లునైననీ ♦ తపముఫలము

సకలమునుగరంబు ♦ సమకూడునెల్లైన, నీయలంఠిసఖ్య ♦ మేమియునుచు

దలఁచెదేనివినుము ♦ తగనీకుమారాజు, మహిమలేటపఱుతు ♦ మానితిలక. ౧౭౦.

చ. ఘనగజవాజినంజనిత ♦ కానసభూములుమేటిరత్నపుం

గనులధికంబుగాఁగలవు ♦ కావుననీకలహంబులేలనీ

కనకపుటచ్చుకంచనినఁ ♦ గాంక్షనుగోరుటగాదునూపఱుం

డెనయఁగనెక్కుడొటకున ♦ హింపఁడుమాదొరనెచ్చనంబునక్.

౧౭౧.

క. కావునసఖ్యంబుచితం, బీవిధమునబాణమునక ♦ యింతపెనంగెక్

ఈవనలుబ్బకుచ్చెల్లినీ, భావించఁగనేమిమనకు ♦ ఫలమనియనినక్.

౧౭౨.

చ. ధరణిమహాత్మ్యలౌనరులు ♦ తామలిరాజసప్తత్రినండియొక్

బరులునగర్వులైగెలుచు ♦ పట్లనురాజసప్తత్రిమానితా

మరియురికోపసుందుదురు ♦ యాచకకోటులువేడుకొన్నచో

సిరియునువస్తువంచుమఱి ♦ చెప్పంగ నేటికిజీవమైనని

త్తుగుమఱిదాచుకోకఘన ♦ దోర్బలధుర్యులచెల్లెరిత్తయే.

౧౭౩.

ఆ. కానత్తుపునీవు ♦ క్రవ్వుఱనిచ్చిన, నీకునాతినికిని ♦ నెమ్మిరామ

రవినుతులకుఁబోలె ♦ రహినిననోన్యంబు, దైవఘటితమైతి ♦ తిగఘటించు. ౧౭౪.

ఆ. శరములోభమునన ♦ సత్యంబుపలుకకు, మునికిశరముమీఁది ♦ మోహమేము

యిఁకశరంబులేద ♦ యాగిరిపైనన్న, హెచ్చువజ్రమునకు ♦ నీశరంబు. ౧౭౫.

సీ. అనియీశరంబుపై ♦ నాన్ధనీకున్నను, గిరులరాజైనమా ♦ దొరకునీవె

ఇదియొంతవనియని ♦ యిపుడువేడవుగాని, నీవంటిమిత్రుఁడు ♦ నెమ్మినడుగ

నిలయెల్లగెలిచిన ♦ కిచ్చుబాణములెంత, యాచకుభంగింపఁ ♦ డనఘుడతఁడు

సర్వజ్ఞమూర్తియా ♦ చకభంగమెల్లఁదా, నాత్మానుభవముగా ♦ నాచించు

నట్లుగాననీకు ♦ నడిగినభంగంబు, దొడరవనెడుశంక ♦ విడువుమిపుడు

ఘనునివేడుకొనిన ♦ ఘటియిల్లఁగోర్కెలు, నందియంబులేదు ♦ నదమలాత్త. ౧౭౬.

సీ. బలవంతునకు నేల ♦ పరువియాదించఁగా, ననెదవేనిననుభుఁ ♦ డైనవాఁడు

ఘనశక్తిచేనైనఁ ♦ గాదేనిప్రేమచే, నైననుబరధవం ♦ బాక్రమించు

నదిగాకబలవంతు ♦ నడుగఁబోవుటయెల్ల, ఫణిఫణామణిఁగోరు ♦ పగిదిగాదె

నమకూడనేర్చునె ♦ జామదగ్గునిమాని, యస్త్రవేదమువేఱి ♦ యభ్యసించ

నలఘుభుజవీర్యకాలియా ♦ వలెనికైన, నాయుధంబిలసాధ్యంబు ♦ నగుటగలదె

కావుననుమీకునటువంటి ♦ ఘనులతోడఁ, జెలిమిసేయుటయొప్పును ♦ స్థిరముగాను.

క. ఇటువలెమీమ్మగశరములు, చటులతపారియించుమాకు ♦ సరినాతనికికొ

ఘటియిల్లుటనఖ్యముదా, నెటువలెననినీవుదలఁచె ♦ దేనిమహాత్మా.

౧౭౮.

ఆ. తపసివగుటనిన్ను ♦ దయఁజూచిమారాజు, మృగము నేయదోవ ♦ మిదిసహించె

నజ్జాలైనవార ♦ లటు సేయుదోషంబు, లాత్మనుంతులేమి ♦ హాత్మలవని. ౧౭౯.

ఆ. ఇట్లు సేయుమైత్రి ♦ నేమిఫలంబున్న, సత్కులమునఁబుట్టి ♦ సత్రవంబు

నలుపునీవుతాప ♦ ననిరోధమానిట్టి, దుష్కృతంబునీయఁ ♦ దొలఁగుదింక. ౧౮౦.

క. కాదేనిదున్నిధంబున, నాదటవర్తించునట్టి ♦ యన్నరుఁజెందుకొ

మేదినినిహపరదూఢ్యము, లైదునైరములగునట్టి ♦ యాపదలనఘా.

౧౮౧.

క. పితృదేవపూజకొఱకొ, యతులితమైనట్టిపదవి ♦ యందుటకొఱి

గలిసిమ్మగమును నేటికి, విరథంబుగ నేసిలిదివి ♦ నేకములెరువే.

౧౮౨.

క. మునివరయేమిటికూరకె, తనరంగానీకునింత ♦ తలచుగజెప్పక

విను మొక్కటిపరమార్థము, వినిపించెదనీకునేను ♦ విశదముగాఁగక. ౧౮౩.

ఆ. ధరవిచేకియైన ♦ పురుషుండుచవలత, విడుచు నెట్టివాఁడు ♦ విడువకున్నె
ప్రళయవాయువద్ది ♦ భంగించుగతినిది, చేరిధీరునైన ♦ జెలచుగాన. ౧౮౪.

క. వినునునీతనిబాణం, బేనీయుకయున్న నలిగి ♦ యేమిటి నేయం
గానోపున నెదచేనియు, ధీనుతనేనతనిమహిమ ♦ దిలిపెదనీకుక. ౧౮౫.

మ. వినుమారాజుమహాగ్రతేజుఁడుధను ♦ ధ్యేదాంగపానీబుఁడుక
ఘనతైలొప్పువశేఖరుండనిశచీ ♦ కాంతుండుభూరత్నకై
వినియంబొప్పుఁగఁబ్రార్థనల్ నలుచుగా ♦ విచ్చేసియీపర్యతం
బుననిట్లుండుఁగిరాతనేనగొలుపిక ♦ భూరిప్రభావంబునక. ౧౮౬.

వ. అని పల్కి యుపసంహరంబు నేయువాఁడై మఱియు నిట్లనియె. ౧౮౭.

ఆ. ఇపుడుమృగము నేయు ♦ నీయపరాధంబు, నేనునైచితీవు ♦ మానివగుట
మాననీయుఁడై ♦ మారాజుశరమిచ్చి, భూరిసంపదలను ♦ బొందుమనఘ. ౧౮౮.

వ. ఇన్నిసంబుర విరోధప్రధానంబై యుండుమిత్రత్వంచే రుచియింపనేరదు. తన్మూలం
బుగా సంపత్వాప్తియై ట్లగునంటివేనిం జెప్పెద నాకర్ణింపుము. ౧౮౯.

తే. ఒనరవృద్ధయాశుకూలమై ♦ యుండెనేని, యొదవువినియాదిగుణములా ♦ పదలడంగు
నిట్టిబహుఫలహేతువై ♦ నట్టియార్య, సంగమముగల్గనర్థిత్య ♦ భంగమెట్లు. ౧౯౦.

మ. ఇదిగాదాతఁడుదూరమందునికినం ♦ లేనికబలాపేతుఁడై
యిదియీపర్యతభూరుహాంతరమునం ♦ దీచాయఁగన్నట్టుఁదా
నుదితోర్నిప్రకరంబుతోనమముచే ♦ లోడ్గిర్లమైపొల్చున
య్యుదభంగోలెనునీకు నేఁడునుమహా ♦ లోడ్గిర్లమైతేజంబునక. ౧౯౧.

ఆ. అప్యతతనితోడ ♦ హరితురంగముకేతు, కాంతిమీఱసజ్య ♦ కార్తకంబు
పూనిమైత్రివేసి ♦ పొందునీవాంఛిత, మునకువధికఫలము ♦ మునివరేణ్య. ౧౯౨.

వ. అని యక్కిరాతుం దూరకున్న నయ్యర్జునుండు గంభీరస్వభావుండు గావున ధైర్యం
బవలంబించి కోపంబునకు నమముంబుగాదని యుపశమించువాఁడునుం. బోలె శత్రు
స్వభావప్రకటనం బగువాక్పటుత్వంబు మెఱయ న వ్యవచరున కిట్లనియె. ౧౯౩

ఆ. అనఘముట్లుపల్క ♦ నలనియేయిగులకు, వర్ణభూషణౌర ♦ వతనునలరి
లలితపదమీలాన ♦ కలితమైశ్రీకర, మగుచునీదునాకృత ♦ మలఁచెనిపుడు. ౧౯౪

సీ. సభనుబెప్పలలోన ♦ సాసూత్తలనుమించి, హృదయనూచకముగా ♦ నింపుగుల్మ
విపులార్థగంభీర ♦ నిపుణతవెలయఁగా, విద్వాంసులెల్లను ♦ వినుతిసేయ
వినువారలకు నెల్ల ♦ మనములురంజిల్ల, పరిశుద్ధశబ్దసం ♦ పదదలిర్ప
సాస్విమికార్యమునకు ♦ సానకంబైయుండఁ, బలుకులవినయఁబు ♦ పరిధివిల్ల
భయములేకిట్లుపలికితి ♦ ప్రాధివెలయ, వనచగుండవయ్యవాక్కుటు ♦ త్వమునవెలయ
బుద్ధిమంతులలోనెల్లఁ ♦ బాగడువడసి, తగ్రగఁబొందవైతివీ ♦ వనఘచరిత. ౧౯౫.

సీ. ఆలఘుసామోపాయ ♦ మాచరించెడువేళ, స్నేహాదివినయము ♦ లేయఁదగును
అంతభేదోపాయమడ ♦ రించుతఱిఁబల్క, వలయునుభయపెట్టు ♦ వాక్యములను
హృద్యాధిక్రీరితి ♦ నాచరింపఁగఁదగు, బాణాధిపీవయ్యఁ ♦ బలికితిట్లు
బాణాధిపయఁడైనఁ ♦ బల్కునేయిరితి, నీతిమీఱఁగనేర్చి ♦ నీవుగాఁగఁ
బలికితిట్లుప్రాధి ♦ వెలయంగనీగతి, నేర్పుమీఱనొరులు ♦ నేరినగును
దొరకుహితవుమీఱ ♦ దూతత్వమిటునేయఁ, దగుదువనఘనీవె ♦ తెభ్యమిదియ. ౧౯౬.

వ. అని పల్కి తదనంతరకార్యంబు వివరించువాడై యిట్లనియె. ౧౯౭.

తే. అనఘమామీఁదగోడునే ♦ యంగనిట్లు, తెలఁచుమీరాజుతోనీవు ♦ వలదటంచుఁ
దెలియఁగాఁజెప్పివారింప ♦ నలవియుగనొ, కాదోపరికించిమాడుమీ ♦ ఘనుఁడవీవు.

క. కాకుండుపెట్టుకీడుకు, లోకములోమేలునకును ♦ లోనగునాపుల్
చేకొనిచెప్పినపితగతిఁ, గైకొనిమఱినడచువారు ♦ గారేన్వచతుల్. ౧౯౯.

క. అట్లులైననుమద్బాణం, బెలువొయెనటన్నశరము ♦ లేసినబోవే
యటుగావునఁదత్సాయక, మటునటులీశైలమందు ♦ సరయంగఁదగున్. ౨౦౦.

క. కాదేనిబాణమునకై, యాదటమఱిసీతిమంతు ♦ లగునార్యులతో
వాడుగొనందగునజ్జన, వాదంబునగోడులెంత ♦ వానికైనెన్. ౨౦౧.

వ. అదియునుంగాక. ౨౦౨.

సీ. నిశితోగ్రనూకర ♦ నిర్భేదియైనయీ, మారాజుబాణమి ♦ మృడ్కినీవు
వచ్చిసాహసమునఁ ♦ బుచ్చుకోవచ్చునే, యనియున్నుపల్కితి ♦ వనఘవినము
ఖాండపదహానంబు ♦ గావింపనుద్యుక్తుఁ, డగునగ్నిదేవుచే ♦ నపుడునేను
అత్తునుబాణంబు ♦ లందుకనురసాను, కములయందింతైనఁ ♦ గాంతులేక
యందునట్టిమాకుఁ ♦ గొండలలోనుండు, విపినచరులబాణ ♦ వితతిమీఁద
బాంధబుట్టియిటకు ♦ వత్తుమేపుచ్చుకో, నపుడునీవులేతియ ♦ కంటిగాక. ౨౦౩.

సీ. అదిగాకమన్నాగు ♦ లైనట్టిపెద్దలు, దేహధారులకల్ల ♦ దేర్పుమేర
 దప్పకనడచుట ♦ తమముగాదేయంచు, నాడిలివట్లనె ♦ యార్జజనుల
 మర్యాదలెల్లప్రా ♦ మాన్యమేయనినను, మమ్ములనిందింప ♦ నిమ్ములేదు
 పరనిందపడయక ♦ ప్రఖ్యాతమైనట్టి, సజ్జనవాక్యముల్ ♦ సద్గుణములె
 యలరబుల్కుగాని ♦ యనృతంబుబుల్కునె, యదియొంకకట్టు ♦ లనృతిమాడు
 నీకునిజములేదు ♦ గాకనుమావంటి, వారుమేరదప్ప ♦ వారెయవని. ౨౦౪.

అ. పరులబుద్ధిదలఁప ♦ బ్రత్యక్షమానెట్లు, నీకుఁదెలిసెమాకు ♦ నిజములేని
 దనుచుఁబలికెదేని ♦ యాటవికోత్తమ, తెలియకనుమనీకు ♦ తేటపఱుతు. ౨౦౫.

న. విదితగుణంబుదాచుకొని ♦ నేటొకదుర్గుణమొందినజ్ఞనా
 స్సదమును గాకయుండఁగను ♦ సంవరణంబగుదువైచిత్రమున్
 ఎదలకఁబుద్ధరూపమును ♦ వారలవాక్యమెగుప్తభావమా
 టెదిరిజనాలికిం దెలుపు ♦ నెంతయుమాలముభేదపుచ్చుచున్. ౨౦౬.

అ. తపసివగుటనిన్ను ♦ దయఁజూచిమారాజు, మృగమునేయుదోష ♦ మిడినహించె
 ననుచుఁబలికితీపు ♦ వనచరోత్తమవిను, మందుకేమిత్రేలియ. ♦ నదియునిపుడు. ౨౦౭.

ఉ. కానభూమినుండెడుమృ ♦ గంబులవెప్పరిసాముగావుతా
 బూనిక నేసిసాతనిది ♦ పోరఁగ నేటికినాదటంచున్
 మానకలేనిపోనియభి ♦ మానముఁబెంచినమేలుగల్గెనేమి
 మాననిపట్టియీదురిభి ♦ మానముమీదొరకేలమాన్యుమి. ౨౦౮.

ప. అదియునుం గాక.

క. పితృదేవపూజకొఱకొ, యతులితమైనట్టిపదవి ♦ నందుటకోయా
 గతిసీమృగమునునేటికి, వితథంబుగ నేసితిదివి ♦ వేకముతెరువే. ౨౦౯.

క. అనిపల్కితి వెప్పరికిని, గనకుండఁగవ్రతమునేయె ♦ గానియమించెన్
 ఘనుఁడగువేదవ్యాసుఁడు, ననునీగతినెట్లుగావు ♦ ననునేనిపుడున్. ౨౧౦.

క. ననుఁడునుమం గావచ్చిన, ఘనమృగమునునిట్లుచావఁ ♦ గానేసితినే
 ననువుగవ్రతసంరక్షయె, ఘనులకునిలభూషణంబు ♦ గాదేతలఁపెన్. ౨౧౧.

ప. అదియునుం గాక మా రాజు నీమీఁదికిం జనుదెంచుదుష్టనాకరంబును ఖండించి
 నిన్ను రక్షించెం గావున వితరణాతుం దైనను నతనితో సఖ్యంబు గావించు మని
 యంటివి. స్వకార్యాతురత్వంబున వన్యమృగవధోపశీవితం దగుబుద్ధకుండు తాప
 నుల కుపకారపరుండు గా నేర్పునె! వినును నిద్దటచేతను నొక్కవేళనే తత్క్షణం

బా మృగంబు హతం బయ్యె నిదియు దుర్లక్ష్యంబు గావున మొదల నెవ్వ రేయు
టయుం దలిమరాకున్న యది. అట్లు గావున నితరుం డే యుమృగంబు నేసితి నేనని
సిగ్గుపడక నొడివెడవని మమ్ముల నుపాలంబించి పలికెలివి. తద్దోషం బీషన్తా తం
బును మాకుం బనిలేదు. నిరాయుధులైన తాపసులయెడల దయాపరత్వంబు విహీ
తంబుగాక సజ్యకార్తుకధరులైన మునులయెడల నుపకారంబు ఘట్టిల్లనేర్పునే!
అదియునుం గాక, అతండు మద్యధార్థం బేలేంచు పరాహంబుఁ బరిమార్చ బాణంబు
తూణంబు వెడలం దిగిచె. తచ్చరంబునకు నా మృగంబును పథించుటయే ఫలంబు.
తత్కార్యంబు సాత్కృతంబైనం బ్రయోగించు నతనికి సధికసాఫల్యంబు గావున
నాతండు శరలోభం బెట్లు విడువనేర్పు! అదియునుం గాక తత్సానుకంబునకు
నతని యాచించుమని యంటివి. దుర్బలుం డగువాని కగుం గాక బలియుం డగు
వాఁడు యుచ్చాత్రైన్యంబునకు నెట్లు సహించనేర్పు! అది యటుండనిమ్మని యుష్టా
టించి పల్కి భయంబు నూచించువాఁడై యిట్లనియె. ౨౧౩.

చ. వనచరమీన్యపుండ్రపుతఁ ♦ వాక్యమునూనుచుబల్చినైనఁజే
కొనఁగనురానిదుష్కరపుఁ ♦ గోరికిబల్చినిబొందఁగోరెఁదా
వినుమిదిచిత్రమిద్ధరవి ♦ వేకులకెన్న భయంకరత్వముకొ
గనఁబడియున్ననైనను ♦ నాశమునంతెనుబుద్ధిబుట్టుగా. ౨౧౪.

సీ. ఇట్లుమీదుశరమ్ము ♦ నిచ్చినందువ నేమి, గట్టిగామీరాజు ♦ కడఁగివచ్చి
పరశరాననఖడ్గ ♦ వర్తబాణంబులు, వినయంబుతోనన్ను ♦ వేఱువేఱు
విభజించుడిగనా ♦ వినుము నేనిచ్చెదఁ, గాదేనిభుజశక్తి ♦ గలిగ నేని
యాచించిక్షైకొను ♦ నదిపౌరుషముగాదు, పౌరుషశాలికే ♦ పగిదివైన
మొనసెట్టినియిచ్చు ♦ కొనుటభూషణమెన్న, నదియుఁ గాకతఁడున ♦ ఖ్యాస్త్రుఁడంచు
తే. నెట్లుమునుపల్కిలిలలోన ♦ నేన్యపుండు, తాపసులయందుదోషంబు ♦ దలఁచుచుండు
ఘనతపోశ్శ్రుతకోర్వక ♦ ఖులుప్రపక్వతి, శత్రువులు గాచెమఱి ♦ సాధుజనులకెల్ల.

మ. జనవర్ణాశ్రమరక్షణత్వవిహితా ♦ చారండనైఃప్రేరీరా
జను నే నెక్కడవర్యజన్యమృగహిం ♦ సాజీవితుండేదనీ
చునితో సఖ్యముసంఘటింపదుమహా ♦ శూరాలికల్లెకదా
వినుమీనక్కకుదంతికింబొనఁగునే ♦ విఖ్యాతి గానఖ్యముకొ. ౨౧౫.

సీ. అరయనీయండున ♦ ఖ్యాస్త్రుఁడేకాఁడన్న, నజ్ఞానమునమూఢుఁ ♦ డాత్మలోన
నెదిరివారివిశేష ♦ మెఱుంగకయుండుట, నదియవజ్జితగాదు ♦ నవలివారి

ధీరత్వమునుగోడు ♦ లేలియ న్న గాలంబు, లెఱుంగకుండిననుగే ♦ సరికిబోలే
మఱియేమియన్న స ♦ మానవీర్యాన్వయ, పారువంబుల నెన్నఁ ♦ బడుచు నెవ్వఁ
డధిః మాసప్రవృ ♦ కవిలిక స్కారంబు, మొనసిసింహాయుగళ ♦ మునకుబోలే
నెంచిమాడనైన ♦ నీదృక్పక్వకారంబు, నీచవృత్తి నెట్లు ♦ నిలుచుననిన. ౨౧౬.

మ. ధరలో నెవ్వఁడునీచు చేతనునిరు ♦ ధ్ధంబైయశోహనిదా
నరయంగానగునంత మైత్రియగునా ♦ నవ్వేళిదూవ్యంబులై
పరగుంబోగుణరాజయంచుమదిలో ♦ భావించియానీయనికొ
నిరసించ్చునట్టిబుద్ధిమంతుఁడుమది ♦ న్నీతినివ్వజేకించుచుకొ. ౨౧౭.

వ. ఇట్లు గావున. ౨౧౮.

ఉ. సంధికివిగ్రహంబునకుఁ ♦ జాలఁడు గావుననీవువానిసం
బంధము గాఁదిరస్కరణ ♦ భావముదోషగఁబల్కునీయసం
బంధములైనవాక్యములు ♦ భావగభీరతనైచినాడఁదా
బంధురబాహుశక్తిగొన ♦ భావమునందలపోసె నేనియకొ. ౨౨౦.

క. శరమునకువచ్చిపెళ్ళి, కరమగుఫణిమణులుగొనఁగఁ ♦ గాంక్షించెడవాఁ
డరయఁగఁబొం దెడుఫలమును, మఱితానునుబొందునపుడు ♦ మాననికడకకొ. ౨౨౧.

వ. అంత. ౨౨౨.

కా. ఈరీతికొప్పుదయంబులేఱుగనునెం ♦ లేఁబల్కునప్పార్థవో
ధీరత్వంబునిన్ను గెల్వకయిపో ♦ చేయంచునాతైలసం
చారుండే గనువీరనైవ్యముతుండై ♦ సామిప్యమందుద్ధతా
కారంబొప్పుగనుండునట్టియలము ♦ క్కంటివ్వసంజేరగకొ. ౨౨౩.

వ. తదనంతరకథావృత్తాంతంబు విన్నవించెద. ౨౨౪.

క. శరణాగతవంరక్షణ, విరుదాంకవిశాలవక్ష ♦ భీకరదైత్యో
త్కరతిమిరహరణపటురవి, కిరణాయితీజసావి ♦ కృతమృగరాజా. ౨౨౫.

నగర. జలదప్రస్థితనీలో ♦ జ్వలదమలమణి ♦ స్ఫారవిస్తారశోభా
లలితేంద్రోదారచాపో ♦ ల్లసదనమశుభా ♦ లంకతోద్యద్విభూషా
విలసద్దంభోలిధారా ♦ విలసితనఖరో ♦ ద్విగ్నదైతేయవక్షా
స్థలనిర్మద్రక్పసిక్తో ♦ ధృతకరభయదో ♦ దగ్రమూర్తిప్రభావా. ౨౨౬.

గద్యము. ఇది శ్రీమదహోబలలక్ష్మీనృసింహకటాక్షులభక్తవిశాచిచిత్ర మాధ్యమ్యనగోత్ర
గోపాలునికులపవిత్ర భాస్కరామాత్యపాత్ర వీరనమంత్రిపుత్ర పరమభాగవతపూజా
విధేయ సింగయనామధేయప్రణీతం బైనకిరాతాశ్వునీయంబను మహాకావ్యంబునందుఁ
జతుధాశ్వాసము.

పంచమాశ్వాసము.

క. శ్రీకరకారుణ్యమృత, కీకరసేకానుమోదః ♦ జీవితభక్తౌ

లోకనయ్యగళచకోరా, నాకాధిపవిజయదక్ష ♦ నరహర్యక్షః. ౧.

ప. అవధరింపు మిద్విధంబున నయ్యున్ననుచేతఃకరించంబడి య క్తిరారుండు చనిన
యనంతరంబ. ౨.

మ. చనియావార్తలుచెప్పినంతట వెయ్య ♦ శరవండుదానాజ్ఞయీ
ఘనదర్శోద్ధతసింహసాదములచే ♦ గర్జిల్లునానైవ్యముల్
చెనయంగలయకాలవారతపతపి ♦ చీనంహతింబొంగున
వ్వనధింశోలెనునుబ్బునంబాదలెదు ♦ రావరంబుగాశూరతక్. ౩.

మ. జయకేతుప్రచయంబుచంచలముగా ♦ పాండ్రాంబునద్విందునం
చయసంయుక్తతనోవ్యమితివిలస ♦ త్సౌరభ్యసంపాదియై
రయమొప్పంగనువీచెమారుతమురొ ♦ ద్రన్ముర్తిశోభిల్లఁగా.
భయదప్రక్రియఁబొల్పుతద్బలపురో ♦ భాగంబునందత్తతీక్. ౪.

చ. జ.కుజయయంచువందిజన ♦ సంఘముబల్కెడుమేటిశబ్దముక్
భయదకతోరబాహుబల ♦ భాసితనద్బటసింహనాదముక్
రయముననజ్ఞచాపగుణ ♦ రావముఁగూడుకనేకమైశిలో
చ్చుములనింపుచుక్బుధివి ♦ చంచలమందఁగనిండెదిక్కులక్. ౫.

ఉ. అప్పుడుతద్బలోగ్రనికి ♦ తాయుధకాంతులునైవ్యదేహముల్
గప్పచుఁబాశవిస్తృతవి ♦ కానతనొందిదిగంతరాశిముల్
గప్పఁగనిండిదీపితము ♦ గాతనఁజేయుచుభానుదీప్తులక్
జోవ్వననవ్వఁడెంతయును ♦ శోభిలెఁజూపఱపిండుచూడ్కికీక్. ౬.

ఉ. చండభూకాంతరంబునకుఁ ♦ జయ్యనఁదీసినవిస్తరింపుచుక్
మండలలీలనొప్పిఘన ♦ మార్గణపూర్ణతమించునట్టికో
దండముఁబూనుచుక్బ్రహ్మధ ♦ తండములోపలనుండియేనిమా
ర్తాండునిలీలఁగన్నడియెఁ ♦ దద్బలమెల్లనుమించిభగ్గుడుక్. ౭.

ద. సమవిషయప్రచారము ♦ సాధకశక్తినివేగింపుము
 దమకుచునేనునేననుచు ♦ దర్జనలాడుచునిట్టేపోదమ
 గ్రమకమునేయుచుప్రమధ ♦ నాగులుమీఱినమర్గబట్టునా
 తుములముచేతనవ్వము ♦ దూలెనిరుచ్చన్ నాత్తమాగతికొ.

౯.

చ. కలయగిగాత్రవైద్యములు ♦ గ్రమ్మినబల్బలకుంజితరముల్
 వెలయగనాత్మరిక్తతను ♦ వేగమెపొంగుచునంతలోనన
 బ్బలమటుదర్శగానపుడు ♦ పల్వలభావముబొందినట్టులై
 పాలుచుచునట్టివేళవన ♦ భూమిగనంబడెనుజ్వలకృతికొ.

౯.

చ. ఉరుకతిసోరుఘాతితన ♦ ముత్పతితోగ్రలతావితానముల్
 గురుతరవేగమారుతివి ♦ ఘూర్ణితచందనసాలవృక్షముల్
 తీటచుగ నెల్లడన్వెడలు ♦ తద్దణనాయకయూధమవ్వసం
 బురవడిమిఁదికెన్నెగయు ♦ చున్నదియోయనజేసెనయ్యెడకొ.

౧౦.

ప. అంత.

౧౧.

సీ. దర్పనంయుక్తుడై ♦ తపమునగృహియించి, మదవినిస్రవణజిహ్వా ♦ మత్తగజము
 చించునునమించి ♦ జగతిరాజన్యల, పథియించుకొలుకుప్ర ♦ జ్వలితిమగుచు
 దిక్కులుగాల్చుచు ♦ దీపించుప్రళయాగ్ని, కిరణితేజముదిశల్ ♦ గప్పివెలుగఁ
 బరునిలెక్కింపక ♦ బాణంబుజేబూని, యనుకూలమగునఘ ♦ నందుబోలెఁ
 గదనజయముమీఁదఁ ♦ గాంక్షనుసేయుచు, శరమునీకిచులక ♦ పఱచునట్టి
 జలధిబోలుబోయ ♦ నైన్యంబుపైసారె, కొవప్పప్పినిరవు ♦ కొలువుకొనుచు. ౧౨.

ప. మతియు నాపత్ప్రీతికారసాధనోపాయంబున నుండుగాండీవిచండకోపంబును
 ధైర్యంబునుంబోలె నధిష్ఠింపుచుఁ బ్రకృతిస్థితం బయ్యును నవిలంఘనీయంబై నివా
 తంబునఁ జలియింపకుండు నముద్రంబునుంబోలె నానమీపంబునం బడియున్న
 వరాహవధనిమిత్తంబునఁ జలియించు వలయకాలాంతకుండనం బ్రజ్వరిల్లుచు ఋత్వి
 క్కమాహూయమానుండై యధ్వరంబునకుం జనుడెంచునిజపురస్థితపశుత్వంబునం
 జెన్నొందుదుద్రుండునుంబోలె నైసర్గికధైర్యగుణవినిర్జితేతరగౌరవుండై దురవగాహం
 బైన గాంభీర్యంబున పీరుల్లతాసాంద్రంబైన యరణ్యంబుపెంపున నతిదుర్గ్రహం
 బగుభూధరంబు ననుకరింపుచు ఋషభకమదున్నతభుజుండును స్థూలకంధరుండును
 బృహచ్చిలావప్రకతినపీఠుండును నై ఖిలజనభరాలనంబైన జగంబు చుష్టరాజన్యగర్వా
 ర్ణవంబున యునుగంతుండె నుద్ధరింపం గోరునుహావరాహంబుచందంబున నింద్రసీల

శ్యామలవిగ్రహుండై యఖిలసత్త్వంబులఁ బ్రకాశింపం జేయుచు, జలనిర్మలాదర్శం
బునం దేజరిల్లుభాస్వంతునియందంబున మనుష్యభావంబునం బ్రకాశించునప్పురాణ
పూరుషుం డైననారాయణనహదరుం డగునన్నరావతారుం డితం జన సౌఖ్యము
నిఖిలక్రియారంభఫలాలంకృతంబై జగద్విజయప్రతాపస్థానత్వంబున నుద్దీపించు న
య్యుష్టనునిమీఁడ న క్కిరాతబలంబు లుక్కుమిగిలి యొక్కమొగిఁ బన్ని మహాపర్వ
తంబునం గప్పనీలాంబుదబృందంబుదందంబునం బొదివె నవ్వడు. ౧౩.

క. ఏగత్తినైననునితనినె, నేగత్తైననుచుమునుపు ♦ నెఱిఁబల్కెడునా
నాగణయూధపులపుడే, మూఁగుచుమోహాంధులై ♦ మిగిలాతనిచేకొ. ౧౪.

క. ఇటువలెనిశ్చయమేకద, దిటముగఘనుఁడైనవాని ♦ తేజముమఱియు
త్కటమగుచునుబ్రతిబలభట, పటుతరపారుషముదీలు ♦ పఱచు నెకాదె. ౧౫.

క. ఒండొరుబాసటచేయుచు, జండావద్దంభశక్తి ♦ సాహాయ్యము
ద్వండతనందఱుఁగవయుచు, వెండియునతనికి నెడివిరి ♦ వీరుల్పమిగులు. ౧౬.

తే. ప్రబలసాహాయ్యయుక్తతఁ ♦ బరఁగునట్టి, కార్యసిద్ధులుగా మెట్టి ♦ ఘనులనైనఁ
గదిసినవ్వడువైస్యసం ♦ ఘములతోడఁ, గలఁగితిరుగుడుపడఁజేయుఁ ♦ గాదెయవని.

ప. ఆ సమయంబున, ౧౭.

మ. వరకాండాసనముక్తలబ్ధకశర ♦ వ్రాతంబుప్రథమన్
పఱలన్వేరొకకాననంబునకుఁబో ♦ వంగొరిపెన్దంపులై
కెఱలంబాటుచుమింటికి న్నైగయుప ♦ క్షీవ్రాతముంబోలెన
త్వరలీలకదిశలెల్లనిండియెగ నెకా ♦ దండోపతండంబులై. ౧౮.

ఆ. శైలగుహలయందు ♦ సానుదేశంబుల, నిండెఁబ్రతిరవములు ♦ మెండుకొనుచుఁ
జండవేగజనిత ♦ చాపనిర్ఘోషంబు, దిశలుబగులమోసె ♦ దీర్ఘమగుచు. ౨౦.

ఆ. భూనభోంతరాళ ♦ పూరితోపాంతమై, గహనభూరుహములు ♦ గంపిలంగ
ననిలసూచితంబు ♦ దాతివృష్టియుఁబోలె, బ్రమధభాణరవము ♦ బరఁగెదిశల.

ప. అపుడు. ౨౧.

ప. ఆదనముతుత్రయంబువన ♦ నాశనుడొటనుజాలడస్సినకొ
వదలుచుజాఱుకంచుకను ♦ వార్ధ్యరణోత్సుకతాతిరేకతకొ
బొదలుచుఁబొంగిపిక్కిటిలి ♦ పూర్ణతనెందఁగఁజేసెనయ్యెడకొ
గదనసమున్నుఖుండయిన ♦ గాండివిదేహముభీషణాకృతికొ. ౨౩.

మ. ధనురుత్కంపితుఁడైనపార్థునిరణో ♦ దగ్గప్రభావృష్టిత
 ధ్వజవైశ్యంబువినాశనూచకనిపా ♦ తస్మాద్భద్రదుల్కాకృతిక్
 దనరన్తార్థభూనభోంతరదిగం ♦ తవ్యాప్తమైరోషముక్
 దెనఁగంపెనుదుర్గిరీక్ష్యమగుచుక్ ♦ భీతి న్నెసంజేయుచుక్. ౨౧.

సీ. ఈరీతినబ్బలం ♦ బెల్లనుగప్పచు, బ్రళయాంతకునిలీల ♦ కాద్రమగుచు
 నిమ్మలెల్లనునొక్క ♦ దెంకుఁగూర్చెడులీల, గవిదీప్తి నెగఁజిమ్ము ♦ క్రిమముమీఱ
 ననిలంబుభూగోళ ♦ మంతయునిండుచు, ఘూర్ణిల్లఁజేసెడు ♦ కొమరుమిగుల
 నద్రులతోఁగూడ ♦ నవనిగంపిలఁజేయు, కరణినిబహుచిత్ర ♦ గతులనలరి
 పార్థుఁడవ్వడుగ్గ ♦ బాహుదర్పంబున, నేనెనేనెగెల్తు ♦ నితనిననుచు
 నొక్కపెట్టుగవియు ♦ నక్కిరాతకబల, బహువిధాయుధములు ♦ పరఁగఁజూచి.

క. ఘనకార్యఫలవివాశన, మనుజేసెడునట్టికాల ♦ మనుబోలెనుదా
 నునిశితసాయకములనడు, మనెవేగమెతునియ నేనె ♦ మదమెలరారక్. ౨౨.

చ. అవిదితనత్ప్రియోగవిప ♦ దావహకారణమైయదృశ్యమై
 తవిలిసముగ్రనత్ఫలయు ♦ తత్త్వవిదూరగతందలిర్చున
 య్యవిరళబాణజాలముల ♦ నజ్ఞునుఁడత్తేజివృద్ధినొందెతాఁ
 బ్రవిచులనీతిచేఁజతుగు ♦ పాయుములందగనొందుకైవడిక్. ౨౩.

ప. అవృథు. ౨౪.

స. ఆలరఁగభూనభోంతరము ♦ లందొదిగంతములందొకానిలే
 కలరవిబింబమందోమఱి ♦ యాధమవంచనొయొక్కసారిగాఁ
 గలయవిముక్తఘయ్యుమఱి ♦ కాకమునీంద్రునిదేహమందునూ
 వెలసెడునీశరౌఘమిది ♦ వింతనియెంచిరత్తజ్ఞావళుల్. ౨౫.

చ. ఆరయఁగమర్తభేదులగు ♦ నట్టివియేనియొందగ్గణాధిపా
 త్కరములమర్త్యలౌటవెన ♦ గాఁడుచుఁద్రుంపకయొచ్చిపాఱియా
 శరములుస్వామికార్యమును ♦ జక్కఁగఁజేయనివానికైవడిక్
 పగుసనధోముఖంబగుచు ♦ వ్రాలెనునాహిమృతైలభూములక్. ౩౦.

ప. ఇవిధిధంబునఁ బ్రకాశింపుచు నస్త్రపోధనధనంజయప్రచండశోదండవినిర్గతమార్గణాసారం
 బక్కిరాతబలంబుపయిం బ్రసరించి మహాసంకటంబుగాఁ గంకటంబులు దూఱి వా
 టుచు, పిష్టపేషణనోషంబుఁ దలంచి తద్వృణంబులయందుఁ బునఃప్రసారణంబు సేయు

నొల్లక కాన్తుక పూర్ణంబుగాఁ దూర్జప్రయోగలాఘవంబుఁ దెలుపుచు, తద్బలంబు నంత
 టం గలఁచుం జుట్టు మండి మార్తాండప్రభాజాలంబు పంకజావళింబోలె సంకోచంబు
 నొందించుచు, స్వరూపప్రచారంబుల నవక్రందై తేజస్సారంబులం బ్రకాశించుచు,
 నమోఘంబై మహారయంబున ఛేదనఛేదనపాతనాదికర్తంబుల సమర్థంబై మహావీరో
 త్సాహంబునుంబోలె సుద్దీపించుచు, నప్రతిహతంబుగాఁ బ్రసరింపఁ బ్రయోగించుచు,
 న య్యుష్టనుండు మహోగ్రేహుమయూఖోఘంబులు వెలుంగ నేకదేశస్థుండై యుం
 డియు ననేకదేశాగతంబైన య య్యురాతికిరాతబలంబులయఁడుం బ్రతిభటమఘో
 డ్దీపితుం డగుతమను ననుకరించుచు, కోపోద్దీపితుండై మహారయంబునం బ్రవర్షించు
 కరివర్షంబునం బ్రచండానిలంబుచేతం గ్రీష్మోద్ధితం బైనపరాగంబునుంబోలె, తత్ప్ర
 మధస్వైర్యంబు విధ్రాంతం బొంది, యితండు తపోబలంబున బాణంబుల నదృశ్యాకారిం
 బులు గావించి ప్రయోగింపుచున్నవాడో, కాదేని తదీయమాయావినిహతంబులై
 నున్నదీయాదుధంబులు మగిడి మమ్ముఁ దాఁచుచున్నయవియ్యో, కాక యితనివలని
 గుణాతిశయంబుననో భయంబుననో తిరోహితులై యమరులు ప్రయోగించుచున్న
 వారో, కాని యితరంబైన సముద్రతరంగంబులచందంబున నేతత్సాయకంబు లనేకా
 నీకంబులై పరఁగు పెట్టు? ఇతండు భండనంబు చాలించెనేని చరాచరంబులకు
 డ్దేమం బగు, అట్లు గాదేని యిష్టం జగత్స్పృశయం బాపాదించునని భయంబునం
 దల్లడిల్లుచు, కోపోద్ధతుం డగువానిచేత శాంతప్రధానం బైనకార్యంబునుంబోలె
 మదోద్ధతునిచేతం బ్రియవసనంబుచందంబునక బ్రబలం బగువైవంబుచేతం ప్రా
 మంబువిధానంబు నాజ్ఞప్తునిచేతం బ్రకాశింపకుండె. తత్సాయకసమూహంబులం
 బలభటనికాయంబులకా యంబులం గప్పి మార్తాండమండలప్రచండప్రభాతండంబు
 పరికోషితంబైన జలంబులపయిం బ్రసరించుచందంబున, మండలాకారత్వంబు దిక్కులం
 బిక్కుటిల్లించుండ మహోత్సాహంబునం బొంగి జగదభ్యంతరపరిచ్ఛన్నంబుగా సం
 ధానసూక్ష్మంబు లెఱుంగ రాకుండ నతండు పరిమండలీభూతింబుగాఁ బ్రయోగించు
 నిశితాంబకనిమగ్నంబంబున నత్సంతభీతిం గంపితవిజయం బగునవ్యవమనయనానీకం
 బ య్యుష్టనునిచేత నిర్జితంబై యాయుధంబులు విడిచి రణంబు చాలించి నిజపురో
 వర్తనుండైన శంకరు గనుంగొన నెఱుంగక భయభ్రాంతిం జెంచుచు, నుక్కుచెడి
 పెక్కులెఱంగుల నలుదిక్కులం బఱచిన నప్పడు.

30.

జయవాంఛత్విడనాడుచుకో బఱచునా ♦ సైన్యంబులంజూచినకొ
 దయబుట్టెకో మదిలోననర్జునునకుం, ♦ దర్శింపనశ్లేకదా

భయ్యలైచిక్కిననీచశత్రులదయం ♦ బాటించిరక్షించినక

నయముకొగెరిమహాత్మతానరులకె ♦ న్నంగా దెయ్యంబులకె.

30.

క. కరవాలచాపబాణో, త్తరములతోబలుచు నెడలు ♦ గనితలుచుచును

క్కటినిలిచినసాధించుచు, హరుబలమునునొంచి మెఱసె ♦ సతిశుభయుతుడై. 33.

క. నగుడిట్లుభీతిబలుచెడు, వెరసైన్యమునుందగతిని ♦ పిలుచందటిమొక

భరణిచూహాత్ములువిరిగి, తలుచుచుమఱిసొంపమదిని ♦ దలఁపరుగాడె. 34.

ప. ఇవిధంబున వెఱచుచి టిచ్చవడి టిచ్చిపలుచు తత్ప్రేమధానీకంబులం జూచి వైన్య
మానమాననుం డగుచు సుస్థిరయశుం డగుట నబ్బలంబులు తిరుగుడుపడుటకు నుట్టు
దక్కి- తత్వైన్యంబు నిలువరింపం దలంచి యుడ్డంబు చొచ్చి తన్వణంబులకుం జేయి
వీచి యెలుం గెత్తి సేనానాయకుండైన కుమారస్వామి యిట్లనియె. 35.

క. సమరముచాలింపకుడి, సమయోధులుమీరలనుర ♦ సంఘము నెల్లకొ

నమయిందువారలితరుల, క్రమముననపక్షినింద ♦ గానేమిటికికె. 36.

క. సినకరకరసంపర్కత, నిరుమడితేజమునఁబొలుతు ♦ రీరలువృధగా

ననినోడిపలుచుమీకి, ఘనఖడ్గము లేలనవ్వె ♦ గారణమగుచుకె. 37.

క. వనచరసేనలఁగావక, వనమృగములజూడఁబలుచు ♦ వారికిమీకి

ఘనశరములనగు వేదన, వినుడెందునమానుననుచు ♦ వెనఁబరికింతుకె. 38.

ఆ. అతులమైనకీర్తి ♦ యమితవ్రభూవంబు, దీటువడఁగనిట్లు ♦ తెఱలుమీకు

నెందువలనఁబోవు ♦ నీయపక్షిరీదా, మెఱసిసాహసమునఁ ♦ దిరుగకున్న. 39.

ఆ. అసురవరుఁడుగాఁడు ♦ సహితులుండునుగాఁడు, కొండవంజిరక్క ♦ సుండుగాఁడు

అనికినుత్సహించు ♦ నలరాజునుండైన, పురుషుడదియొకగాక ♦ భూవరుండు. 40.

క. ఈతనికీగతివెఱచుచు, భీతింబలువంగనేల ♦ పిలుచికవబో

వేతులయియొదిరినిలిచి, నాతతముగ గెలువపచ్చు ♦ సశ్రమభంగికె. 41.

క. నునిశితభాణాసారం, బనుకంపతమందగతుల ♦ నడంపెపురుచా

వెనుకొనిపకువులదోలెడు, ననువునమిముఁగోలియాడు ♦ వజ్రతగదురకె. 42.

క. హతుడైనచాఁడుపురుషుడై, హతికి న్నెఱచఱచిపలుచు ♦ నతఁడొకభటుడై

పతియునుదానునుననినవి, హతుడగునాతండుపురుషుఁ ♦ డగుఁగాకెన్నకె. 43.

ఆ. పుష్పసహజగుణము ♦ బోఁగొట్టుకొనుకంటె, మిగులమూఁడుడైన ♦ మేలుతలఁప

మణులులేకనేయు ♦ మణిభూషణములొప్ప, చెక్కుమణులుసేర ♦ జెలువుగలదె.

న. పరబలభంగవిస్ఫురద ♦ భంగశతాంగములిందులేవున

త్వరితతురంగపజ్జ్వలును ♦ వారణబృంహితగంధసింధుహో

త్కరములులేవయప్రతిహా ♦ తంబగునైశ్యములేదయీగతికొ

బజవఁగనేలశత్రుజిత ♦ పౌరుషులైయపక్షిరీసెందుచుకొ.

౪౫.

క. నినియందునుదైతేయుల, నవిరళగతిగెలిచివిజయ ♦ మందెడుమీశీ

భురినీచులకనిరిపుష్పఁ, గవియకమటిపాటిపోవఁ ♦ గాఢగదిటులకొ.

౪౬.

ప. అదియునుంగాక భవదీయాధిపుం డైనశంకరుండు పన్నిన కాత్రపునకు వెన్నిచ్చి
పటచుచుండు నిమ్మం జూచి దురాచారధారాపరిపాలనంబునం బొందువిధంబున
నిష్పృరుషత్వంబునం బొందుచున్నవాఁడు. పరిపంధినిర్దధననమర్ధంబులై భయంకరా
కారంబులం బొప్పుచు నిర్భయంబునం బరిరక్షాదక్షులై వైవమానుసాతీతప్రజ్ఞవీతా
న్యోన్యసన్మృశగుణాతిశయంబులం బ్రకాశించు మీ రిట్లు భేదంపంబడి ప్రతాపాభి
రూనంబులు విడుచుచుం బజవ నిమిత్తం బేమి! నికతాసికాశలంబున నప్రతిహతం బగు
తేజంబున వెలుంగుచు, రణపటిష్ఠల మగుమమ్మం బ్రతిఘటించి ప్రబలుండై రిపుండు
విజృంభించి భాస్వత్కవచుండును మహోన్నతపక్షుండును నై విశ్వప్రాణాపహరణ
కారణమహారణం బగురణంబునం జలంబునం జలింపకున్న వాఁడని రోషణంబున భీష
ణంబుగా మోహరించి నిలువం దగు; అట్లుంగాక, తేదియఘోరశరాసారవిదారితంబు
లై యరదంబులం బజవరా కుండునట్లుగా గుప్పఁగూలం బడియున్న తురంగంబుల
వలనను, దంబోళిధారానంభిన్నంబులై కూలిన కుంభినిధరంబులలీలం గనువట్టు గంధ
సింధురంబులవలనం బ్రవహించు శోణితధారాప్రవాహంబులచేత నాకులంబై వియ
చ్చురుల కుత్సాహంబు దీపింప, నాయోధనధూర్వహనవాహినీనీవహాన్యాన్యవినిర్జిత
విన్నూర్జితపరస్పరవాక్కులహంబులను, మదగంధపంధురసింధురఘాతానంభరణవిజృం
భణంబునను, ఇత్రేతరవిజయోత్సాహంబులను, పరివర్తితానుకారనముత్పత్తితంబులగు
బంధురకబంధంబులం గనుంగొని ప్రకంపితసారధికంబుగా భయాతురత్వంబున నర
సంఘు లడ్డంబుగా నీడ్చుచుం బజయతురంగంబులవలనను, హృన్మతూణంబులుగా
దాణంబులం బ్రయోగించి పరిపంధిచూర్గణప్రహరణంబుల విహరణంబు లుండిగి హాహా
కారంబుల మొత్తంబులుగాఁ గూలు రాహుత్తులవలనను, మహావీరుల కుత్సాహంబును,
భయభ్రాంతులకుఁ గ్రోధోపహరణంబును నగునట్లుగా మహోత్సాహంబునం జెలంగు
సింహనాదంబులను, ధనుఃష్టంకారంబులను, పుంఖానుపుంఖంబులై యనఁఖ్యాకంబులై
పరఁగు గురుశరగరుజ్ఞంపానిలస్వనంబులవలనను, గజఘంటికామహారాంబులను,

రిధి నేమినిస్వనంబులను, పటహారవంబులను, భేరిభాంకారనాదంబులను, కేతనపటపట
 పటాత్తారంబులను, బహుతూర్వనినాదంబులను, విరుదాంకతశంఖారవంబులను లోక
 భీకరంబైన నురాసురసంగ్రామంబునుం బోలె నతిఘోరంబుగాని యీ యాహవం
 బున కోపాటించి పజచట కీర్తివంతులైన శూరుల కుచితంబుగాదు. తిరుగుండని య
 క్కుమారుండు పురికొల్పిం దెఱలి యనేకవిధంబులం బఱచు తత్త్వప్రధానీకంబుల
 నిలువరింపుచు మంత్రితనుండరవదనారవిందుం డై యంధకరిపుం డగునయ్యిందు
 శేఖరుండు భండనోన్ముఖుండై గండుమెఱసి యురవడించిన నా వైస్యంబులు రెపు
 శరాన్నిజ్వాలాబాలంబుల వేడిమిం బోడిమిపెడి పరిపంథి బాణార్జవంబున మునింగి
 యొద్దియునుం గానక దిగ్భ్రాంతులమై యున్న మమ్ము దీరంబు చేర్చి రక్షించె
 నని యకలంకంబుగా నా శంకరుం గొనియాడుచు సంతసంబునం బురికొని వెన్ను
 దన్ని నిలిచె సంత.

౪౭.

క. హరుడుపి నాకధ్వనిచే, హరితైలమువగుదిక్కు ♦ లద్రునగనరుపై

శరవర్షముఁబరఁగించెను, మెఱయించు భూధరముఁగవ్వ ♦ మేఘముబోలెన్. ౪౮.

క. హరుడునునరుడునుబోరఁగ, ధరణీధరసదృశులైన ♦ తత్త్వమిహులగాగిన్

వెఱచఱచిచిత్రరూపుల, కరణినివెన్నుమునొంది ♦ కన్దెనుచుండెన్. ౪౯.

క. నరుడురవడించెయేసెడు, శరవర్షంబుడిపియపుడు ♦ శంకరుఁడుపడిన్

గరలాఘవ మొప్పార్చి, వరమార్గణసమితిబఱపె ♦ వాసవిమీదఁగెన్. ౫౦.

క. పురుహూతసుతుఁడువానవి, కరమరుదుగఁద్రుంచియుద్ధ ♦ కాశల మొప్పన్

హరుమీద బాణవర్షముఁ, గురియుచుఁజరియించుచుండె ♦ ఘోరాకృతియై. ౫౧.

క. చలితశరాసముక్తి, జ్వలకాండస్ఫూర్ణదంశు ♦ చయములునిగుడన్

వెలుగుదుఁడోచెనున్ద్రుతి, బలభేదనతనయుఁడపుడు ♦ భానుఁడుబోలెన్. ౫౨.

మ. హరకాండాసనముక్తఘోరశితబా ♦ జాసారముంగప్పెన

స్వరుహూతాత్తజమార్గణావలివెనెన్ ♦ బుంఖానుపుంఖంబుగా

వరుసంబర్వదుఁజంఢభౌనుకిరణ ♦ వ్రాతంబులంగవ్వబం

ధురధారాధరభంగి వెంతయునువి ♦ ద్యుత్కాంతిదీపింపఁగెన్. ౫౩.

క. ఈరిలినరుఁడుపజపెడు, ఘోరశరాసారముడిపి ♦ గురుబాణవ్యా

పారమునఁదపనమార్గము, ధీరతనరిక ట్టైపారుఁడు ♦ భృతిమీఱంగెన్. ౫౪.

మ. సమరామోఘభయంకరోరుశిఖిపిం ♦ ఛస్త్రోమసంజాతపుం

ఖములంబోల్పుశరంబులేర్చిగుణానం ♦ గంబోష్పబల్లింట్టదా

నమరంగూరిచిశంభుఁడేయనవయ ♦ య్యాకాశముంగప్పెహే
మమయూఖౌఘమువిస్తరిల్లఁగఁదటి ♦ స్తాలానముద్దీప్యమై.

౫౧.

మ. నరుబాణంబులమీటిఘోరముగమే ♦ నన్నాటనవ్వేళవా
సరకేతుండునుబిచ్చలింపఁగనగేం ♦ ద్రస్సుర్నిశోభిల్లఁదా
హరికాంతుండునుధాసితుండునుశివా ♦ గ్రాధిప్తితోద్దీప్యను
స్థిరధీరోన్నతదుర్గహత్వవిజయ ♦ స్థేమాభిరాముండునై.

౫౨.

ఉ. అంతటశంభుచేతవిక ♦ లాంబకుఁడైనరుండగ్నివోలెన
త్యంతముమండిపేర్చుచుబృ ♦ హజ్జటరాశివైలంగనోషధి
సంతతిబ్రజ్జ్వరిల్లుహిమ ♦ శైలముచాడ్పుననొప్పిచూర్ణణ
క్రాంతముగాఁబురారివిశి ♦ ఖంబులుద్రుంచుచునేసెనుగ్రతక్.

౫౩.

క. హరుండపుడుగ్రతఁజూపుచు, గురమునఁగొళలముమెలయ ♦ దోర్బలవిజయో
ధృరతంబొలిచెడుగరుపైఁ, బజ్జపెనమోఘాంబకొగ్ర ♦ పక్తులవగునక్.

౫౪.

మ. స్థిరభానూజ్జ్వలబింబనంభవితసం ♦ స్థితాంశుజాలంబునా
హరకాండాననమండలాంతరవిని ♦ ర్యద్వాణనంఘాతమున్
మజలంజేయుచునవృషదర్జునుఁడుభీ ♦ మంభైనగాండీవని
ఘరనిఘోషశరాలిఁగప్పెధనుర ♦ స్తోకవ్రభావంబునన్.

౫౫.

క. శంభుఁడునెంతయురణసం, రంభంబునఁబేర్చితచ్చ ♦ రంబులనెల్లన్
సంభిన్నముసేసియవ, ప్పంభంబుననరునిఁబొదివె ♦ శరవర్షమునన్.

౬౦.

ఉ. అవ్వడునర్జునుండును ♦ హత్తరశాతహరాంబకౌఘమున్
గుప్పలుగూలమాటికిని ♦ ఘోరతఁద్రుంచిమహాగ్రహాగ్రుండై
యొప్పచుమానిసంఘముర ♦ ణోర్వినిజూడనసేకఫల్గునల్
గప్పిరొయంచువిస్తయతఁ ♦ గన్దొనఁజేసెనుజిత్రచారతక్.

౬౧.

సీ. గాండీవమండలా ♦ ఖండనిర్ముక్తప్ర, చండకాండోఘము ♦ ద్దండహగురుఁ
జండీశకోదండ ♦ సంభూతమార్గణ, మండలిఖండించి ♦ మెండుకొనఁగఁ
జండదానవజయో ♦ ద్దండులొప్రమగులు, సారిదినచ్చెరువంది ♦ చూచుచుండ
శంభుపైఁజెనసియు ♦ జయలక్ష్మిఁజేకొనె, నత్యర్థుతంబిది ♦ యనుచుమునులు
తనువులుప్పొంగివులకింప ♦ మనములందు, నెంతయునుబిక్కిటిల్లెడు ♦ సంతసమునఁ
బాధుభుజవీర్యకౌర్యప్ర ♦ భావములను, బ్రస్తుతించిరిపొగడిరి ♦ పాండునుతుని.

ప. ఇవివిధమునం బొగడు వడిసి యవిజయముండు శతాసారఘోరముగాఁ బోరునప్పు
 ఁఁ గాఁతికదనకౌశలంబుఁ గనుంగొని కోపోద్దీప్తితుం డై యిట్లని వితర్కించు : ఏత
 త్సంగరంబున మదవినిన్రుతశ్రామాయమానానాన కపోలభాగంబులఁ జేలువొందుచు,
 మహాన్నతంబులై యాక్షేపించుచు, అక్షీం బగుదర్పంబున రణదక్షంబులై మహా
 పర్వతసన్నిభంబు లైననుత్తేభంబుల మొత్తంబులు విహరింపవు. బహువిధకేతనముణి
 చ్చాయాకలాపంబులం జిత్రభానుప్రదీప్తులకుం జిత్రత్వింబు సంపాదించుచుం బయోధర
 గంభీరధ్యానానుకారపటు సేమికారటంబునం బరంగుమహారథప్రచారంబును లేదు.
 సముల్లసత్వాసక్తిమాలికావిరాజేచ్ఛామలశేనపుంజంబులను రంజిల్లుసముద్రోదకింబు
 వెల్లివిరిసచందంబున దిక్కుల పిక్కుటిల్ల ననర్గళప్రచారంబులఁ బరతెంచుఘోటక
 పటలంబును గనంబడదు. హతాహతోద్ధతద్వనితపీఠయోధప్రతిభటసముద్వేతతటి
 ద్దీప్తితభాన్వద్వివస్వదంకుప్రజ్వలితాయతనిశాతపేతిప్రపాతంబునుం దోచదు. విలయ
 కాలకాలప్రభాజాలవిశాలఘానరితరథసేమికాకంఠాణరింఖాంఘాత సముద్వేటిత
 సముద్ధితోద్ధాతవరాగపటలంబు వియత్తలంబునం బ్రసరింపుచు, పీఠపరణోత్సుకా
 గతసురవారసుందరీనయనతిరోధానత్వంబున నకాలరాత్రిం జేయదు. పృథుతరసేమి
 కానిర్ఘోషభీషణం బగుతురంగమహేషారవంబులం బ్రబలంబుగా నిగుడు నవారణ
 మనవారణబృంహితంబులు దుందుభినిర్ఘోషంబులం గ్రిందుపఱచవు. పౌరుషయశోభి
 మాను లగుపీఠయోధులు ముగ్ధప్రహతుల మూర్ఖిల్లినం దేరునట్లుగా జలవర్షధారా
 శితలం బగుతదనేకానేకపకరీకరాసారంబునుం గనుపట్టదు. అనర్గళం బగు సేనా
 మార్గంబు పంకిలంబై దుర్గమంబై దురవగాహం బగుచు రక్తసదీప్రవాహంబునుం
 బ్రవహింపదు. మదద్విరదరదనక్షతంబు లగువక్షస్థులంబుల గగననిపతితంబు లగు
 బృందారకసముత్సుకోత్సర్జితమందారకుసుమదామంబులు మత్తద్విపంబులకు నెదిరించి
 సోలిన పీఠయోధులకు మూర్ఖలం దోచె నీకయడుపుటయ్యం గానరాదు. కరికర
 శీకరనికరపరిచ్యాపితాధోరణధారణధర్మనిర్జితవర్తరత్నప్రభౌపటలంబుమీఁదటం బన్ని
 భాస్కరజేజం బింద్రచాపఖండోత్పాదనంబు గావించుటయుం గనంబడదు. పక్షో
 పలక్షితం బగు మైనాకంబుచేతంబోలెఁ బరసామజంబులచేతం గలంచంబడి వైన్యం
 బులు వైన్యంబునం బరిధ్రమించుచు సముద్రోదకంబులచందంబున ఘూర్ణిల్లుకున్న
 యవి. ప్రతిభటసేనాగజంబులమీఁద నలిరయంబుగా నరదంబులు బఱపుమహారథి
 యూధంబులకుం బదావరోధకం బగునట్లుగా మూలంబులకుం దునిసిపడియున్న
 హస్తీహస్తంబులును విస్తరిల్లువు. గజారోహకులు ద్రెల్లినం గూలునంకుశమూలంబుల

బిరుదుచిహ్నములు గాఁ గట్టి నమయూరిపించాకలావంబు కువలయ శేఖరంబులం జేలు
 వొందు నిజకామినీధిలబంధం బగుకేశపాశంబువిధంబునం దదీయవత్సస్థనివృత్తతం
 బునుం గాదు. కల్పాంతకాలంబునుంబోలె నసంఖ్యాకంబుగా మహాపీఠలోకంబు
 సమయుచుండ జగద్భక్షణశోలుపదీర్ఘజిహ్వోచితోగ్రాసనంబున నత్యుద్ధతం బైన
 మృత్యునిహారంబునుం దెలియంబడదు. మహారథికపరాక్రమంబును నిరసించు నన్న
 దీయసామర్థ్యంబు చంద్రతేజంబువయిం బ్రచండమార్తాండదీప్తి వెలంగనియ ట్టినీచ
 సంగరంబునం బ్రకాశింపదు. ఇది విరుద్ధంబును నత్యుచ్ఛతంబును నై యొన్నయది.
 అట్టి మదియశక్తివైకల్యంబు దైవ మాయావిశేషంబా, కాక యుచ్ఛన్నబ్ధివిపర్యయంబా,
 లేక మత్స్యరాక్రమంబై నప్తం బయ్యెనో, యిట్లుంగాక నే నష్టనుండనుం గానొ. మఱి
 యితరంబైనను గాండీవచండకోదండగుణవిముక్తనిశాతబాణప్రవాతంబు పూర్వంబున
 శత్రుసమూహంబులమీదంబోలె నిష్ప డి క్షిరాతానీకంబువయిం బరాక్రమింప
 కుండునే! ఆదియునుంగాక యితండు ధనుస్సోంబున నాకసం బయింపుచుం
 గిరాతవేషంబున నుండునుహాపురుషుండుగాని నిశ్చయంబుగాఁ జేస్తావిశేషంబు లూ
 హించినకార్తుకం బెడతెగక ప్రాయుచట్లు గా గుణాకర్షణోద్ధరణసంధానమోక్షణం
 బులు లేనయ్యె. కరలాఘంబున శరౌఘంబులం బ్రయోగించెడు కుస్థిరానతాంస
 శిరోధరసంధానం బనాయానఘటనంబుగా నిర్వికారం బగుముఖంబు సంప్రార్థ
 చంద్రానుకారంబై పాల్పెడు. కార్యవశంబున నా లీఢాదివిస్తారపిశేషంబుల కుస్థిర
 దేహుండై సౌష్ఠవంబు మెఱుఁగు జలాచలలక్ష్యంబుల సమపాతంబుగా శరంబుల
 నాటించెడుసమయం దెఱింగి పరుని నొప్పించుచు నాత్మసంరక్షణంబు నేయుచుం
 బోరునైపుణ్యంబు భీష్మద్రోణాదులయందునుం గనుంగొనుట లేదు. వనచరుల కెట్లు
 సంభవింపనేర్చు. అట్లు గావున నీతం డెల్లభంగులం గిరాతుండు గాఁడు. ఇట్లసా
 ధారణపరాక్రమంబునం బోరునివృహాపురుషుని విక్రమంబు దివ్యాస్త్రమహిమంగాని
 నివారింప నలవిగాదు. అల్పంబైనను రోగప్రాయం బగుశత్రువినర్థనం బనర్థంబు
 గావున సహింపుట యుక్తంబుగాదని నిశ్చయించి యనివార్యవీర్యశౌర్యధుర్యం డగు
 నయ్యర్జునుండు ప్రమథగణపరిప్పతుం డగుశాత్రవుం బరిభవింపంజాలు సమ్మోహ
 నాస్త్రంబుఁ బ్రయోగించిన.

౬౩.

భీమదావానలో ♦ ద్వామగంభీరమై, నీలజీమూతంబు ♦ లీలమెఱసి
 తపనతేజోనిరో ♦ ధకలీలభూనభోం, తరమెల్లఁగప్పియు ♦ ధ్ధతిదలిర్ప

నిబిడాంధకారంబు ♦ నెరయంగవనింగప్పు, తెఱగుననయ్యప్రతి ♦ తేజమపుడు
హరసైన్యములమీఁద ♦ నడరిబల్లిడిఁబర్చి, ప్రజ్ఞావిహీనంబు ♦ వరంగజేసి
కడఁకఁజేష్టులుడిసి ♦ గర్వంబుఁదూలించి, సమరశాళంబు ♦ సమయఁజేసి
కరగాపటిమదప్పి ♦ కడుభయంకరమైన, నిద్రనొందఁజేసె ♦ నెరయనంత. ౬౪.

క. స్థిరతరగురుసారంబులఁ, గురువంశజులైనమిత్ర ♦ కులమునుబోలె
వరధనువుఁబవిడువకొం, దఱుఁద్రాన్పడియుండిరపుడు ♦ పత్పరవశులై. ౬౫.

ఆ. ధైర్యమువదలకయె ♦ ధనిజీవములనూని, పొగరుకన్నులన్ని ♦ మూసికొనుచు
గజములట్లుక్రిందు ♦ కరములప్రేలంగ, వివశులగుదుఁగొంద ♦ అవనిఁబడిరి. ౬౬.

ఆ. కాలమునునిలీలఁ ♦ గడఁగియుద్వృత్తిమైఁ, బాండవాస్త్రమపుడు ♦ ప్రతిఘటింపఁ
గర్తఘములెంచి ♦ కరములనుండక, కొన్నియాయుధములుఁ ♦ గూలెననని. ౬౭.

వ. అంత. ౬౮.

సీ. మాయాతిరోహితీ ♦ చ్ఛాయాశశాంకమా, శివునిశిరమునుండి ♦ యవిరళముగ
భానుబింబప్రభా ♦ పటలంబుకైవడి, నీవ్యుత్పిశంగ్గఁగ ♦ తేజమడరి
మజ్జానమూఁచుత ♦ త్వజ్జానముచుబోలె, నిర్జరాస్త్రజమైన ♦ నిద్రనుడిపి
తెలివిసెక్కినఁజేసి ♦ జలదముల్పూటలి, తంబుగావించివి ♦ స్తరతనొంది
యునచుకాలముగఁజూడ ♦ నొప్పనంధ్య, పగిదిదత్తైన్యములనేత్ర ♦ పంకజములు
వసుసవికసింపఁగాఁజేసి ♦ విఱలెనప్పు, డంతనద్దివ్యబాణంబు ♦ శాంతినొందె. ౬౯.

వ. అంత. ౭౦.

తే. తెలివిమీఱంగనానిదఁ ♦ దెలిసిలేచి, మబ్బువిచ్చినదిక్కులు ♦ మహితమగుచు
నుడుగుఁబంబులదాల్చిన ♦ యొప్పుమీఱఁ, బ్రమథబలులుబివిధాయు ♦ ధములుదాల్చి.

తే. అంతనారాతిగడచిన ♦ సంతరిత, ముబ్బునెత్తెడుగతిదిక్కు ♦ లుజ్జ్వలతను
వెలసెనర్కాఁశుజాలంబు ♦ విస్తరిల్లె, మొనసిదినలక్ష్మీరెండవ ♦ దినముఁగదిసె. ౭౧.

సీ. భుజవీర్యశాలియా ♦ విజయుండునవ్వేళ, సత్కాహనాస్త్రంబు ♦ శత్రుచేత
దుర్గంబుదిగ్గతో ♦ ధురతచేఁబోలెను, సప్రయాసతిభగ్ను ♦ మయినఁదాను
సురగేంద్రబాణంబు ♦ నరిబోసియేసిన, నదితటిద్దీప్యదివి ♦ పొగ్గులెగయుఁ
గాలజహ్వలీల ♦ చాలనక్రినుమీఱు, గడుభయంబునదేవ ♦ గణములూరుఁగ
నాకసముఁగప్పిదిగ్గజ ♦ హస్తరీతి, నీలమణిద్విర్భుకాయంబుఁ ♦ బోలిమెఱయ
లీలగనాద్ధికాంక్షల ♦ మాలికనఁగ, కాలచర్వాగిగవిసెనా ♦ భీలమగుచు. ౭౩.

వ. ఇట్లు ఘోరంబుగాఁ గవిసి యాదుష్టోరగనికరంబు నిజపూత్యారోగ్ధారితభూమా
 వృతాంశుజాలుండై యుష్ణకిరణుండు శీతకరుండై తోఁప జగత్పాతాపహరణభీషణ
 విషదృష్టిపాత్రంబు లగు నేత్రంబుల వినిగ్రతంబు లైనపిశంకకాంతులు దిమ్మలు
 వెలుంగం జేయుచు, విశాలజ్యోతికల్పాపంబులు విస్ఫులింగభీలంబుగా నిగిడింపుచు,
 ననర్గళప్రచారంబులు మెఱుఁగు విమగ్నిఘూమాకులదిగ్విభాగంబుగా భోగిభోగచ్ఛటా
 పరిచ్ఛన్నం లై నభంబుజత్రుపరివృతం బైనపుటభేదనంబు ననుకరింపం జేయుచు, శత
 సహస్రాయుతసంఖ్యాకంబులై తద్బలంబులం గచ్ఛ నవ్య డవ్యశుపతియునుం దవ్యక
 త్యాక్షోదయకారణమంత్రావిర్భూతం బగువైనాయకాస్త్రంబు నరనాయకుండు నీతి
 పారగత్వంబున రిపుకృతనిజమండలావరోధం బుడుపుత్రేఱంగున నిబ్బుజంగాస్త్రంబు
 భంగింపం బ్రయోగించిన నదియును గరుడశతసహస్రాయుతనియుతాకారంబులై
 విద్యుత్సంకాశం బగుతేజంబున నాకాకననయనతిరోధానంబు గావింపుచు నభో
 భాగంబునం బర్వి గరుత్సంజాతవాత్స్యంతంబులై మహాగహనంబును జీర్ణత్వజౌఘం
 బులునుంబోలె నభ్రమార్గంబునం బరిభ్రమింపంజేయుచు, మనశ్శిలాధాతువిశేషచ్ఛద
 సన్నిభం బగుతేజఃపుంజంబు పశ్చాత్పూరోభాగంబులం గప్పి గగనంబునం జరించు
 విహంగమనంఘంబుల కపూర్వార్థశ్చయంబు గావింపుచు, సక్షిణపక్షవిక్షేపంబునం బరి
 భ్రమితసానుభాగంబై హిమాచలంబు మదరాగానుజితగురుగుత్కాంతిపూరప్రపూ
 రితిమహాగుహాంతరాళత్వంబునం బ్రమత్తత్వంబునుంబోలెం గఁపింపం జేయుచు, నక్షం
 దినాంతరం బైనసంధ్యాకాలంబునుంబోలెఁ బ్రకాశించుచు, భూనభోంతగాళంబులం
 విశంగత్వంబు నొందింపుచు, సంకుసుంతాంతర్విత్తంబు గావించి వనాంతరంబులం బ్రవే
 శించుభీమోద్దామధామంబునం బర్వి యధ్వరవిధ్వపచారదోషంబు ప్రాయశ్చిత్తికర్తవ్యంబు
 హరించు తెఱంగున నయ్యురగనమూహంబులం బరిభవించిన.

౭౪.

చ. అపదృశశీలఁబూర్వకృత ♦ మైనకుభంబునుబోలెశాత్రఘ్నా
 ల్లనితపరాక్రంబుసఫ ♦ లంబుగఁ జేయుచు నాగసాయకం
 బననుగనంహృతంబును ♦ న్నక్షత్రినెంతయుఁ గ్రోధదీప్తుడై
 యనమశిఖానలాంబకము ♦ నర్జునుఁడే సెనుచుగ్రమూర్తియై.

౭౫.

వ. అవ్వడు.

౭౬.

సీ. దీపితోద్భావగర ♦ తిర్యక్స్రిసారిత, జ్వాలాకరాభోగ్రి ♦ నలునమెఱయ
 నురుమేఘపబ్జుల ♦ కుఱుకుసంహనుబోలెఁ, బ్రాణికోట్లనుమ్రొంగు ♦ భంగిమెఱయఁ

బ్రహ్మయాగ్ని నిగుడుచు ♦ భానుదీప్తిహరించి, విష్ణులింగోదయ ♦ ప్రస్ఫురముగ
భిద్యమానాశ్చగం ♦ భీరధ్వనులుమీఱ, జంటపైచంటలు ♦ మింటికెగయ
వాయువశమునఁబసిఁడివ ♦ ప్రమునుబోలెఁ, గనకతుంగోగ్రశిఖరివై ♦ ఖరులఁదనరి
కాంచనానూపపట్టణ ♦ క్రమతకింతు, కోరుపుష్పితవనరీతి ♦ మీఱియపుడు. ౨౨.

ఆ. పల్లవములరీతి ♦ భాసిల్లుశిఖలచే, మెఱసికాల్చునీల ♦ మేఘసమిలి
నద్రోమాగ్గమునను ♦ శుభ్రమైయాపట్టఁ, బ్రళయకాలరౌద్ర ♦ సుతీమమెఱయ. ౨౩.

క. లోలాభీలవిశాల, జ్వాలలనాగ్నేయగిరము ♦ సైన్యము నెల్లె
కాలునిగతిసమయింపఁగ, శూలియువదశాస్త్రమేసె ♦ సుస్థిరభంగిన్. ౨౪.

వ. ఆ సమయంబున. ౨౫.

సీ. పర్వతోభయసము ♦ ప్రాంతవిద్యుల్లతా, మేగురంబగునీల ♦ మేఘపటలి
దీప్తితాగ్నేయోగ్ర ♦ తేజంబుమాయఁగాఁ, బటునటత్సూత్యైర్ ♦ బహుళమగుచు
దివినుండిగండఁ ♦ బ్రవహించుపథమున, నవరశజ్వాలిక ♦ లడఁగుచుండఁ
దస్త్రాయ సముమాదఁ ♦ దలకొన్నవిధమున, నంబుధారాప్రవా ♦ హంబునొడఁగ
పూత్కృతులమించిమింటికె ♦ బాగలునిగుడ, నడరియాద్వైంధనంబేర్చు ♦ నట్లుఫేన
తతులునిగుడంగనద్రపం ♦ తతులుబర్ది, భీకరాకారనిష్ఠోఽ ♦ భీరణముగ. ౨౬.

ఆ. చిత్రకేతుచాయ ♦ సీతాంబరములీల, ధూమసంవృతము ♦ తోచుచుండ
నింద్రచాపదీప్తి ♦ నెనఁగియాగ్నేయాస్త్ర, కాంతులపుడుచిత్ర ♦ గతులఁదనర. ౨౭.

క. జలవర్షముపైఁగప్పిన, బలుపగునిష్ఠోపమడరఁ ♦ బాండుప్రభచే
నలఘుతరధూమపటలము, వెలయంగాశాంతినొంద ♦ వెరవఱియచటన్. ౨౮.

క. సింధూర్నియమిభాసిక, బంధాఘోచ్చిన్నమగుచుఁ ♦ బావకశరనం
బంధాగ్నులుజలదచ్చద, సంధ్యావృతరాగలీల ♦ సమసెంజూడన్. ౨౯.

క. నీలాద్రినదృశజలధర, జాలంబులుకలయఁబర్ది ♦ సంధ్యావృతమై
యాలోగగనమువికసిత, నీలోత్పలజనితకోభ ♦ నెరయవెలింగెన్. ౩౦.

వ. అంత. ౩౧.

క. నానావిధరణకోవిదుఁ, డౌనగ్గునుండపుశత్రు ♦ హననోత్సుకుడై
నానాశరములనేసిన, వానినిదురుమాడెహరుడ ♦ వారణలీలన్. ౩౨.

మ. హరుఁడీరీతిఁదదీయబాణమునఁబ్ర ♦ త్యస్త్రంబులంద్రుగపఁగా
నరుఁడున్వేసరకేసియేసిమఱియం ♦ తంబోకదిచ్చాస్త్రముల్

నిరసింపంబడెబాహుదర్పవిలస ♦ స్థలస్వేనంబోరెదక

వెరపుంజేవయలపుశౌర్యముధరక ♦ విఖ్యాతిగాఁబోరెదక .

౮౮.

సీ. అనుచునూహింపుదు ♦ నావదల్ బాపఁగాఁ, జాలెడుదివ్యాస్త్రి ♦ జాలమవ్వు

డలుచంటిమిత్రుల ♦ యంచునుబోలెను, సంతర్హిశ్శములైన ♦ సంతనరుఁడు

పారుపంబునుబోలె ♦ బలుశరణులను, ధైర్యంబునూల్కూల్చి ♦ శౌర్యమునను

సమరాభియోగోత్స ♦ వసునదీపించియు, శాత్రునాన్నతికాత్త ♦ నైవేళక

చుదిరికోపంబుననుదేహ ♦ ముబ్బుదఱిగి, పొగఁగప్పిననగవహ్ని ♦ పగినిదనరి

శత్రుభీరిణవీర్యతే ♦ జయలుజెలయె, బాదుకొనినిల్చిమఱియున ♦ బ్యాహుబలుఁడు.

ఆ. శత్రుదుర్గమునకుఁ ♦ జంచలంబందక, ధీరభావమపుడు ♦ తేటపడఁగ

ఎంశమానములను ♦ ఎదలనిశ్చీచే, భార్యచేతఁబోలె ♦ బరితిపించె.

౯౦.

క. హిమగిరిగెల్చెకుఁకొఱనువి, పమనయనుఁడునిగ్రహించు ♦ జాహ్నునిరభస

క్రమముననవృత్తవీర్య, త్వమునొందుచుఁగోపమడర ♦ దర్శింపఁజే.

౯౧.

వ. ఇవ్విధంబున ధైర్యవీర్యశౌర్యంబుల నవార్యుండై పాల్చి నిల్చి యవ్విజయుండు శాన్తి

కుండు శబ్దంబున భావార్థంబు సాధించు దలంచుచందంబున సాయకంబుల విజయంబుఁ

గొనఁ దలంచి సంగ్రామోన్ముఖుండై ప్రతాపోద్దీపితుం డగుచు పూర్వయుద్ధంబుల

యం దిట్లు శక్తివైసల్యం బాపాదించునే యనుచుం బరితప్తుండై భీషణశేషోరగముఖో

ష్ఠాతమనోవిషాగ్ని జ్వాలాకలాపంబునుంబోలెఁ గ్రోధంబునదనంబున నిండిజెలుంగం

గోసాగుణితనేత్రంబుల బాష్పంబులు దొరఁగఁ గంగరవిభ్రమంబునం బరిభ్రమిత

శిరస్కుండై సాంద్రరోషంతప్తం బగుముఖంబు శైత్యోపచారంబు నేయం దోచు

తేజంగున ఘర్జింపంబు నెరయం భృకుటిసంఘటితవికటితచటులూ ఎనంబు మెఱయఁ

గ్రోధాంధకారావృతుండై నీలనీరదపరిచ్ఛన్నత్వంబున వహ్నిస్త్రుఖహేతుకం బగు

నూర్ధ్వప్రసారితగఢస్థిస్తంభులు పుర్రెల్లం బ్రకాశించుచండమార్తాండుండునుం

బోలెఁ బ్రదీప్తుఁ డగునయ్యాఖండలచందనుండు దిగ్దేవదండశుండాదండసముద్గంధం

దైనబాహుదండంబున భద్రగజం బద్రశిఖరంబునుంబోలెం బయోధరగంభీరధ్యానం

బునం బ్రచండం బగుకోదండం బఖండంబుగా మ్రోయించుచు, నవ్వరాఠాతిపదాతి

చేత్రోజాతంబులం జిత్రజండు ప్రియజనధ్యానంబులచేతంబోలెం బ్రజాతబాణపాతం

బులం బ్రతప్తంబు నొందింపుదు, నప్రతిహతఘోరశరాసారంబులం బరఁగించిన శాస్త్ర

జ్ఞానియందు వాదిత్వంబును, వీత్రాగులయెడల గుణాపేక్షయు, నగోచరం దైనపర

బ్రహ్మంబునందు వాక్యంబునుం బనిగొననివిధంబున నమ్రుహదేవునిదేహంబునం దత్సా

యకసముత్క్రరింబు నిష్కలంబై హైమంతభాస్వంతాంశుజాలంబువిధంబున మహా
న్నతం బైనవైలంబునుంబోలెఁ బ్రకాశంబునప్పినాకపాణి నొప్పింపం బాల దయ్యె.
అప్పు డప్పుశుభలియును వప్రక్రీడానముద్భుతం బగుదురంతద్వందితదంతప్రభేదనపాటవ
ప్రహారంబు హరియించు తెఱంగున నతనియనక్రపరాక్రమం బుపసంహృతంబు గావించి
పుదు, రణోద్ధరణ సమర్థం బగుప్రతాపా బద్ధవిజరాజనందనునకుం వల కొనునట్లుగా
బ్రహ్మానిమూలకారణం డగునాస్థాణం డెప్పండవేయుమీదివాత్సల్యంబునం దదీ
యాభిభవంబు నైరింపును. ౯౨.

క. ప్రతిహతుఁడయ్యెనునీతఁడు, వితితిపరాక్రమము నెలయ ♦ వేడుకతోఁదూ
నతులయుశంబుననుద్దీ, పితఁడయ్యెడుసూర్యుపగిది ♦ భీకరలీలక. ౯౩.

ఆ. ఇతనిపొరుగుంబు ♦ నెల్లనుజూచుచు, భీతిఁదేజముడిగి ♦ పెంపుదఱిగి
కాంతిదఱుంగదీప ♦ కళికయుఁబోలెను, దర్పియుడిగెనైవ్య ♦ తలిదలంప, ౯౪.

క. మదముడుగుదంతిప్రతిగా, నెదిరించినమత్తకరికి ♦ నెంతయుఁగెలువక
విదితంబగుగతినితనికి, నదనంగెలువంగనులభ ♦ మగుచుంబోఁచెక. ౯౫.

క. అనియారీతివిశంభుం, డనుపమచుగుపార్శ్వస్థి ♦ యరిమవ్యమునక
గొనియాడుచుమఱిక్రమమున, ననినాతనిఁగల్పియొడు ♦ నయ్యెడఁదిలఁచెక. ౯౬.

వ. అంత. ౯౭.

సీ. తపసియావిజయుని ♦ యపరిమితంబైన, బాణావళినిభూత ♦ పతిబలంబు
నఖిలజీవులుభూమి ♦ నాజ్ఞానిస్థమా, జాతిధర్మముమించఁ ♦ జాలనట్లు
నైరింపఁగాలేక ♦ సతతంబుభయమంది, యాకులంబగుచును ♦ గోకులంబు
నిశివేశలనువర్ష ♦ నిష్కోషమునుబోలె, ఘనబాణరచితాంధ ♦ కారమడర
నతఁడుబరఁగించుశరవర్ష ♦ వితతరవము, పీనులెల్లనుబగిలింపు ♦ వివశమగుచు
వినుచునంతంతనిచిక ♦ న్నెనుచునుండె, జిత్రరూపంబుపగిదిని ♦ శ్చేష్టితముగ.

మ. అపుడప్పొగుఁడుహస్తాలాఘనము ♦ దృష్టిలబాణావళిక
నిపుణుండైపరఁగింపుమకభయమునక ♦ నిర్విణ్ణులైనట్టియా
రిపునైవ్యంబులకుంగనంబడియెభూ ♦ రిప్రక్రియకదుష్టరో
గపరితంబగులోచనాళికినిశా ♦ కాంతుండుపెక్కొగతిక. ౯౯.

వ. అంత. ౧౦౦.

సీ. నైవ్యకంపంబున ♦ శంభుదేహముజలా, శయములకట్లోల ♦ చంచలముల
ఛాయామయంబైన ♦ ఛాయాధిపాకృతి, కరణిభేదతమింజ ♦ దరిశమగుచు

నిర్వికారుంశౌట ♦ నెరయఁబెట్టలచేష్ట, లవితర్క్యములుగాన ♦ సపుడుసరునిఁ
గదిసియుఁగోపంబు ♦ గదురకఘనభుజ, విస్ఫార్యమాణమా ♦ వింటినారి
కుపితకాల్కాగ్రతోద్బంధ ♦ గుణవిభాతి, దుష్టతక్షకసింహాగ్ర ♦ తులితగతులు
దనరనాకర్షణమునేయు ♦ చును వెలింగె, నుగ్రుండవ్వేళఘనరణో ♦ దగ్రుండగుచు.

చ. కుడి నెడుమన్నడిందిగియు ♦ ఘోఽఘనుగ్గణచండనిచ్చెనం
బడిరంగనత్తఱింబొలిచె ♦ సాస్తిపకుండవలించిపల్కినన్
గడఁగిమదోద్ధతింబెరుంగు ♦ గంధగజంబనుశంకపాస్థలోఁ
బొడుమంగఁజేయుచున్ గదన ♦ భూరిభుజావిభవంబుమీఱఁగన్. ౧౦౨.

క. శరవర్షంబుచప్రతిగాఁ, బరఁగించెడుపార్థిబాణ ♦ వజ్రైమరల్చెన్
శరనిధిజలచరిచయమునఁ, వఱచుగనదెనెదురువచ్చు ♦ తత్కులముబలెన్. ౧౦౩.

సీ. పరిపంధిమార్గంబు ♦ ప్రతిబంధముగఁజేసి, యంతర్విభేదంబు ♦ నాచరించి
వివిధవిధ్యంబున ♦ విధిమీఱునవిడితొ, పాయప్రయోగత ♦ పార్థివుండు
శత్రువిచ్ఛేదంబు ♦ పరగఁజేసెడులీల, సగపెనయ్యెల్లను ♦ సాయకముల
సడరిపైరాకుండ ♦ నడుమనేభేదించి, శరమోక్షసంధాన ♦ మెఱుంగకుండఁ
జండుకోదండగుణంబు ♦ ద్విండరవము, నిండిబ్రహ్మాండమవియంప ♦ నిశితఘోర
సాయకాసారమడరించి ♦ శకలములుగఁ, జేసెనవ్వేళనాచంద్ర ♦ శేఖరుండు.

క. ఈకరణివితథమైనను, నాకవృద్ధిక్రోధమడర ♦ సడరించుశరా
నీకమురయుమునసభయా, నీకంబుగవ్రాలెవివను ♦ నేత్రుండుజూడన్. ౧౦౪.

ఆ. పార్థుఁడేయనివిడ ♦ పద్ధతిఁబరలెంచు, బాణవితతిహరుండు ♦ భంగపఱుప
సాధుజనులకనవ ♦ సరమునంచునుబోలె, నపుడుధృతిదోఱంగె ♦ నన్లుననకు, ౧౦౫.

క. వరుసనధోముఖమైనడు, సరసాయకనికరమెల్ల ♦ నడుమనఱకియా
హరబాణవజ్రైమెఱసెను, నిరుపమరణక్రృఫలము ♦ నెరయఁగనంతన్. ౧౦౬.

ఆ. అపవ్దశ్చనుండు ♦ నత్యంతలాఘవ, పటిమమెఱుఁచుబలపు ♦ బాణరాజి
శంభుమార్గణముల ♦ సమయించియాకుల, పడుబలంబునాటెఁ ♦ బటురయుమున.

క. సరుఁడెచ్చియురవణించినఁ, బురహరుండునిదాఘసర్వ ♦ మునుబోలెనుదాఁ
బరఁగించెనుశరవర్షముఁ, గరలాఘవపటిమమెఱయఁ ♦ గడురభసమునన్. ౧౦౭.

ఆ. హరుండుప్రియచిక్షుఁ ♦ డైపరఁగించెడు, మర్దపరిమృశోగ్ర ♦ మార్గణములు
పరమమిత్రునర్త ♦ భాషణంబులలీల, సరునకపుడుప్రీతి ♦ కరములయ్యె. ౧౦౮.

ఆ. ఆపునునిజశరంబు ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
పక్షిఁజూచిప్రమద ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ

సీ. ఘనతపోవీర్యంబు ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
సరనిబాణములెల్ల ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
సంతసన్బునఁడుబా ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
జలమెల్లఁద్రావిన ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
కరముచాఁచినలీలను ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
డర్శనానతఁజెప్పనా ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ

క. ఘనతపోవీర్యంబు ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
యినవెదకివెదకిశరములు, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ

క. ధరగెలువఁగమదిదలఁచిన, ధరణీకుఁడునీలివికల ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
మతిమతియూహించెడుగతి, శరఘనపలుమాఁడదపు ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ

ఆ. ఇట్లువెదకివెదకి ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
ఘనతపోవీర్యంబు ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ

ప. ఆపన్నుడు. ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ

ఆ. ఘనతపోవీర్యంబు ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ
డయ్యెనతఁడుపెద్ద ధరితచకమునఁబొందఁ, గరముఁక్షీదఁబుగ ధరునిబాణ

ప. ఇవిధంబున నాకవ్వడిదివ్యాస్త్రంబులాదిగాఁగల నిఖిలాస్త్రంబు లా శంకరుమహి
మానుభావంబున నంతర్విత్తంబులైన బ్రతిక్రియ సేయ నెఱుంగక కృతఃపకారంబు
లైనతూణీరంబులవలన మిత్రపలంబునలనం గృతజ్ఞుం డైనసాధుజనుండునుంబోలె బలా
త్కారంబున విశ్లేషత్వంబు నొంది యపు డయ్యున్ననుహస్తంబు పశ్చాత్కరణంబున
నత్తూణీరంబుగళంబున కుపకారత్వంబును సంధింప దలంప నుద్యుక్తం పై యుండె
నశ్లేకదా సంభావితం డగువాఁడు సక్రియావైఫల్యం బగు నెడం బ్రభువురో
భాగంబునం బిలుతివక నిలుచుట సాహసికత్వం బగుం గావున నివ్వినంబునం బురో
చారపారకరవిహారంబునై విగతశరవిహారణంబునం బిలుతివియక నిలుచు నా సంక్రందన
నందనుం గినిసి శంకరుం డహంకరించి తత్సార్థవిచారమధ్యంబున నిరుత్తరం జేసి
నిఖిలార్థసంజేది యగు నెఱవాది నిగ్రహస్థానంబునం బ్రతివాది నొప్పించు నెఱుంగున
మహాపాపకమయంబు లైనసాయకంబుల నాయంబుల నొప్పించి సత్వరంబుగా మణి
గణఘృణిప్రద్యోతితహైమరేఖావిశంకటం బగుతదీయకంకటంబు చండకరణతిరోహిత

పరిమండలీకృతతటిత్వముంచితమదుద్విచ్చిన్నాభ్రఖండంబునుబోలెఁ బ్రచండకాండ ప్రయోగలాఘవంబున హరించినం బ్రదిచ్చుం డగుభాస్కరుండునుబోలెం బ్రకాశింపుచు మహచ్ఛాశోష్ణిభకతోరాసివిశేషంబునం గంచుకవిచ్చిన్నం బగుమహానాగంబు చందంబునక బ్రతిబద్ధద్విపోస్తృఖనిబద్ధక్రోధోద్ధతప్రచండశుండాదండ సముద్బండం బగుమత్తకుండాలం బగువిభంబునఁ బ్రాన్యజ్ఞాఖమేఘసంఘాతభీషణనిర్హోషణసంబోధిత మహామహీధరగుహాపిన్ద్రతనిర్దర్శభద్వనితసముద్ధతరంహం బగుసింహంబు ననుకరింపుచు, ధూమరహితవ్యాలాఫీలకాలాగ్నిసంకాశంబై మహాతీక్షణ్యవైరనిర్యాతకత్వరణదుర్దవ మనస్సైన్యత్వతేజోధికత్వంబులం బ్రజ్వలితుండై యుండె నవ్వడు తనుత్రాణంబు తోడంగూడం దూఁచీరయున్నం బచేతనం బయ్యును జేతనత్వాపేక్షితం బైనవిధం బున వాఙ్మఖంబుగా భూతలనివృత్తితం బయ్యె. ఆ సమయంబున నిర్దలం బగుసభ స్థలంబునం బ్రకాశించుభాస్వంతుండునుబోలె సత్వగుఃప్రధానుండై యుండు నగ్గాండీనిం గిట్టి విశ్వకర్తృభాస్కరుంబోలె శస్త్రాభిమర్శితుం జేసినం దత్సాయకాసారం బులకుం జలింపక నిజరోషతనుత్రాణాయమానుండై యానుపూర్వాద్విమతబాహు లీల బాష్పవను ప్రవద్రుధిరనలప్ర గాత్రుండై పార్శ్వప్రఘాతంబుల భూతలంబు గంపింప నార్చుచు మహాశనిసంకాశంబై శశాంకశకలాకారపాండురం బగుగాండీవచండ శరాసనాగ్రంబున నయ్యుగ్రుం బూదివి మదద్విరదంబు మహీరుహస్థంభంబునుం బోలెం బూడిచిన.

౧౧౮.

క. పాడిచినతద్ధనువవ్వడు, మృడునియెడకలీలమయ్యె ♦ మిహిరునితేజం

బడరెడుజహ్నుమహామని, యెడనుద్ధతివచ్చుగంగ ♦ యింకినమాడ్కిక. ౧౧౯.

తే. ఇట్లుచాపంబునోయిన ♦ నింద్రనుతుండు, వితరణములేనిపత్కార ♦ గతినినాజి

కర్తమునకంతశక్తుండు ♦ గాకహరుని, శరపిదూరవిఘాతల ♦ జాలడస్సె. ౧౨౦.

క. ఆనన్నకుభగనోదయ, భాసుకవీరవ్రతాను ♦ పాలకునియతిం

గాసిలేవారు శరములనుప, నాసాదులచేతఁదహసి ♦ వలెనవ్వేళక. ౧౨౧.

సీ. అంతనయ్యుజ్జనుఁ ♦ డాపన్నివారక, మగునట్టిశరణంబు ♦ నందరితి

ఘరకార్యసిద్ధిసా ♦ ధవతఁగాంచినలీల, నన్యగుప్తనితే ♦ జోధికతను

దీపిందుఘనదృఢ ♦ దివ్యఖండంబుండె, మూర్తితాహంకార ♦ మునుభజించు

చందంబుననుగేల ♦ నందిశంకరుబాణ, వితతిఖండింపుచు ♦ వివిధగతుల

విలసదర్కాంకుపిహితోర్తి ♦ కలఁడలిర్చు, వారిరాశివిభంబున ♦ ధీరుఁడగుచు

ఖడ్గనిపుఃఖునిహరించు ♦ గతులందనర, నగుఁడువిహరించెదీరంబు ♦ మెలయనపుడు.

మ. నలినాకాశములందుభౌనుడుప్రతి * చ్చాయాస్వరూపప్రభౌ
 విలసన్మూర్తిముగత్ప మొందుచుమహా * విస్ఫూర్తిదీపిండులూ
 గులనయ్యున్బ్రతుడాకనంబునరణ * మోచింబ్రకాశించెవి
 రలసద్భాసిక రాసికాశలమహా * ప్రాకార్యితల్ మిఱంగళ.

౧౨౩.

మ. కఱకంఠుండపుడుగ్రహముకమునక * ఖండింపనప్పగ్గుచే
 గర మొప్పారుక రాసిదీపులడరం * గానంతెనుత్తున్నతై
 ఛరమిందంబదెభూరిమేఘనికత * తన్నదామిసీజాతవి
 న్నగరదగ్గిప్రభ మిఱభూతగణముల్ * నూడంగఘోరంబుగాక.

౧౨౪.

క. ఈవగిదినినిజఘనఖ, ద్దాపహరతగదవవిముఖుఁ * దైనరుండంతక
 దీపింపకుండెనుగప్ప, త్తానంబుననమరభూమి * దరినవ్వేళక.

౧౨౫.

ఆ. ఇట్లుభంగమొంది * యెంతయుఁగోపించి, భుజనహాయుండయ్య * విజయవాంఛ
 వృత్తుగల్గకరక * వృష్టిబోలెనుబాఘుఁ, ద్వైతనర్తనవ్వ * డడరజేసె.

౧౨౬.

చ. అడగుశిల్పనితానమపు * దాహుఁడుగ్రహణరాజిచే
 నడఁగఁగజేసెనన్నరుండ * హంకృతిమిఱంగఁబాటవంబులక
 గడువడిభూనభోంతరముఁ * గప్పినిగంతములెల్లనిండఁగా
 బడిబడి నేసెబాహుబల * భాసితుండైజిటుతీయకెంతయుక.

౧౨౭.

చ. శకలములైనకొవ్వలను * జక్కగున్ద్రముడుల్లువర్లముల్
 వికటతరాుపున్నముల * విల్లగ మైనరసాంబుప్రారతక
 వికలములైనమూలముల * వృక్షవితానముదెల్ల నేసెదాఁ
 బ్రకటరసోర్విదేవతకుఁ * బారణచేసినలీలశంభుడుక.

౧౨౮.

మ. నరుండంతక సరిదుత్తర్జనకరిదం * దంబొన్నగంగాప్రవా
 హరయోద్ధండశరప్రవాహమునకై * దానాభిముఖ్యంబుగాఁ
 గర మొప్పన్వడివచ్చిశంకరునివ * శుంబువ్పతిక బాహువి
 న్నురితోగ్రన్ముటముప్పిఘాతలవడిక * స్రుక్కించెసౌధత్వయడై.

౧౨౯.

సీ. కడఁగి ముగోలత్తీ * గజగురుపాయంబు, చింతించితాశత్రు * సేనతోడఁ
 గినిసిదుగ్గభమైన * ఘునపరాక్రమమొందఁ, గోరుచుద్దరఁ * జేయనరుని
 యౌధత్యనుప్పడా * హరుఁడుకైశవమందుఁ, గడుప్రియంపదుడైన * కొడుకు సేయ
 దుడుకులుజనకుండు * గడుకూర్చివైరించు, చందానమార్చువా * త్వల్లములర

సంతభుజయుద్ధసన్నధుఁ ♦ డైననరుని, ఘోడ నెదిరించితలపడె ♦ ధూర్జటియును
ముప్పియుద్ధంబు నేయంగ ♦ మొనసియపుడు, పరంగఁదూఁచిరగనువులు ♦ పరిహరించి.

అ. ఘనకఠోరముప్పి ♦ ఘాతలనొప్పించె, నరునిహరుఁడుహరుని ♦ నరుఁడువొడువ
ముప్పిహతులరవము ♦ మొనసిగిరులయందు, గుహాలఁబ్రతిరవము ♦ బహుశమయ్యె.

క. హరుఁడపుడురవడిఁబొడిచెడు, కరనిహతులునరునకును ♦ ఖంబుగనుండెన్
దురమునకొద్రతనొందిన, నరునకునుఖిరుఁఖములును ♦ నంబునఁగలవే. ౧౩౨.

క. నరునిపరుముప్పినిహతులఁ, దొరఁగెడురుధిరమునవోగి ♦ దొరంతరమ
గ్గిరితటమహాయోప్పెను, జరణాదురాగపిహిత ♦ జలధరభంగిన్. ౧౩౩.

క. ఉరుసహ్యగిరితటంబును, దఱచుగవడిఁదాఁచుజలధి ♦ తరగలభంగిన్
నరవరముప్పిప్రహతులు, కఱకంఠునియురముదాఁకె ♦ గడురయ మొప్పన్. ౧౩౪.

మ. కఱకంఠోద్ధతహస్తయుగ్మవిలస ♦ ద్రాఢాయతాయత్నని
మృరసంఘాతలఁగంధరంబగలన ♦ ఝల్ఝూర్ణిలకసోలుచున్
వెరవొప్పంగనుమాడునాల్లడుగులన్ ♦ వేకిట్టియప్పొప్పుడా
హరునిబాహులుబాహులున్నెనచియు ♦ ద్యుల్లీలఁబట్టంగడున్. ౧౩౫.

ఉ. వట్టినబాహుశృంఖలిత ♦ బంధనవైఖరిమీఱఁబాదనం
ఘట్టనముప్పిఘాతలఁబ్ర ♦ కంపితభూధరలీలనిర్దఱున్
గిట్టుచుఁబాయుచుండెలగి ♦ కేవుననార్చుచుఁబార్థశంకరుల్
చుట్టునుద్రిప్పియొండొరుల ♦ స్రుక్కఁగ నేయుచుఁబోరియగ్రులై. ౧౩౬.

క. ఇతఁడునరుఁడితఁడుశంకరుఁ, దతఁడితనిపైనొలేక ♦ యితఁడాతనిపై
నతిరయమునఁబడిరోయని, యతిభీతిఁబ్రమధగణంబు ♦ లనఁచెనఁగిరిగిన్. ౧౩౭.

కా. ఈలీలందగవారువోరిరపుడె ♦ తేతద్భరంబోర్వకా
కైలంబాత్తవిభీరిచేబలెనున ♦ చ్చాంచల్యతంగంపిలన్
లీలన్నిల్చిననిల్చుచుంగదిసికే ♦ లిన్నిక్కినన్నిక్కుచున్
గాలోద్యద్భుజదర్పములైవలయనా ♦ క్రాంతోద్ధతింబొల్చుచున్. ౧౩౮.

వ. వెండియు నివ్వధంబున నెండొరుం గదిసి విశృంఖలవిహారం బొప్ప మల్లయుద్ధ
సన్నధులై శృంఖలాయమానంబుగా బాహువులు బాహువులం బెనచి పదంబులు
పదంబుల బంధించి మల్లరణకరణనైపుణంబు మెఱయం బట్టుచదలి పశ్చాల్లంఘన
కౌశలం బొప్ప పిఱిందిదెసకుం బాయ లంఘింపుచు, మల్ల చఱచి కంఘాళించి భుజా

స్థూలనంబులు సేయుదుఁ దిర్ఘకన్పిసారితవామహస్తమధ్యాంగులిప్రచాలనంబు మె
 ఊయఁ దదంతరవిచర్తనవ్యకరముష్టిప్రచారంబులు దీపింపం జెందించుచు, పరస్పరో
 చ్చారితరర్జనభగ్జనపీఠాలాపంబులు వెలయం బుభ్రవణంబు సేయుచు, వదఘాతనిప
 తితత్తోత్పత్తితజలాక్రామితసరిత్పతిస్థలం బగునట్లుగా సముద్ధతిం గదిసి వట్టి యిత
 రేతరకరలాఘవంబులు మెఱయం బటారయంబున ధరణీధరసహితంబుగా సహితంబు
 గంపింపం బట్టువదలక భూమిం బడి దృఢముష్టికరంబులు వెలిగాఁ బ్రసారింప నితరే
 తరభిరప్రసారణంబులు సేయుచు, మలాలకచక్రభ్రమణానుకారంబుగాఁ గరచరణ
 కరణపరిచయంబు మెఱయం దిరుగుచు, సముత్పత్తితోల్లంఘనవాతుర్యంబు వెలయం
 బట్టువదలి మప్పించి పాయ నురుకుచు, కరపదపరిమృతభూతలముహుర్దుహురు
 త్పతితోద్ధతిం బొల్పుచు, గగనభాగంబున కెగసి మండలప్రచారంబుల విహరించు
 చుం బోయ నెవ, వియదుత్పతితుం డగునమృదనదమనుపదయోగశంబు నిజకరదవ్యయం
 బునం బట్టి భూతలంబు చిక్కిం ద్రొక్కి వోర్చలంబు మెఱయ నిక్కి యక్కపి
 ధ్వజండు ధరణీతలంబునం బడం దిగిచిన విస్తయం బుది యుప్పాపకర్తనాశంకరుం
 డగుశంకరుండు నశ్రమం దైనయుప్పాండుమానుం బట్టి విశ్లేషాశ్లేషంబున వక్షశపరి
 పీడితుం గావించి యతండు గావించుమహత్తపంబునకంటె నత్యంతనంతోపావహం
 బగునాహవంబునకుం బ్రీతుండై మహతోత్సాహంబునం బొంగె నట్లేకదా మహాత్ము
 లైనవారలకు నిఖిలణుఁప్రకాశకారణం బగుతపస్యాచరణంబునకంటె నతిక్రొవైన
 నిజసత్త్వంబును నత్యాశ్చర్యకరంబుగా మహాకారకారణం బయ్యె. ఇవిధంబున నవిజ
 యని ధైర్యవీర్యధౌరంధర్యత్వంబునకు సంతసిల్లి కిరాతరూపంబు విడిచి పీఠవచ్చు
 భ్రభ్రష్టపరిస్థితిగాంగుండును శీతమయూఖచేఖావిరాజితజటామకుటశేఖరుండును ననర్థ
 మణిభూషణవిభూషితుండును వృషభాధిరూఢుండును నై యత్యంతమనోహరాకా
 రంబునం బ్రసన్నుం దైనయప్పరి మేల్వయం గనుంగొని యయ్యుర్జునుండు పునఃపునః
 శామంబు లాచరింపుచు, తత్సన్నిధ్యవిశేషంబున నిజతూటిరకార్చకవర్ణాసిధారి
 యై పూర్వాకారంబునం బొల్పుటకు విస్తయంబునం బొంది నిశ్చలం దై యుండె నా
 సమయంబున.

౧౩౯.

- మందారనవచిత్ర ♦ మహితపుష్పంబులు, భువినిండవర్షించె ♦ నవరశముగ
- బోరునసురదుండు ♦ భులుక్రూసెదివినుండి, తాటింపబడకప్పు ♦ ద్వయంబుగాఁగ
- నింద్రాదిదిక్పాల ♦ సాంద్రదిమానౌఘ, రత్నావళీప్రసా ♦ రతనుదనరి
- తారకావ్యాఖీర్ణ ♦ తమబొందినటువలె, గగనంబునదమల ♦ కాంతి మెఱయ

సమస్తవిద్యవిమానంబు ♦ లవుడు మెఱుగె, గింఃసంలగ్నఘనరణ ♦ స్థుంఠికాని

రావమలరంగవచ్చును ♦ రాశిరాజి, పశువిక్షేపములుమింట ♦ బరంగమటియె.

క. గోరాడారూఢుండగు, గౌరీశ్వరుమీద నెరసి ♦ కల్పకసుమనో

దారనజరాజివితా, నారన్యసంఖావహంబు ♦ ననిలమునేనెకె. ౧౮౧.

క. అంతటబ్రతుమగులుతనుగెడు, సంతసమునఁబొగడవచ్చు ♦ సాచియుఁదాన

త్యంతముదంబున నాత్రిపు, రాంతుమఁగొనియాడెనిట్టు ♦ అనుచుకొట్టికె. ౧౮౨.

దండకము, శ్రీశాంకరీనాథయోంకారబోధాజగన్నాథయోగీంద్రబృందారకేంద్రాదిదిక్పా

లసంసేవ్యమానాంఘ్రపంకేజపంకేజరాజేనుహృత్తారకాగ్రీశవైశ్వానరోధారనేత్రత్రయ

స్ఫూర్ణదాశివిహస్త్వికాసాలమాటాపరిస్థితశీతాంశురేఖామయూభౌఘసంజాతసచ్చం

ద్రదికానూనసంతోషితోద్యచ్చకోరాయతాలోకనాంచనజానీకమూర్ధప్రభాజాతసం

స్థితవిస్తారితోద్యజ్జటాధారధారాధరశ్యామపల్లవరోద్ధామకాపాలమాలాసముద్యాసి

రుద్రాక్షద్రాక్షనిర్జిద్రధామానమస్తీతసుస్థాతికానర్హహారావిహారాంచితోరస్థసల

నూనదాక్షిణ్యమూర్తిప్రభోదారధారాసముద్యాసితార్థాంగభాన్వన్మణిస్సారనానాపి

భూషానముద్యద్ధమాలోదయోద్వాసివామాంగసద్యాగభాగిరథీతోయసంజాతకంజా

తపత్రప్రమేద్యమృమాసేందురేఖానముల్లాసితోద్దీప్యకోటిరకోటిరకోటిసముద్దీప్తితాన

ర్హరత్నప్రభాపూరితశ్రావ్యమంక్రామితోద్ధామసుభ్రాత్రసంభిన్నమధ్యానసంధాన

సాంగోదయోజ్జ్వలిజంభారిచాపప్రభాపూర్ణపూర్ణారణాభాసిసంధ్యాసముల్లాసకృ

త్తాండవ్రాద్యత్కరోచ్ఛాననాగేంద్రసాంద్రాజినవ్యాప్తవత్సాద్వయోద్భాగసండా

ట్టహాసోదయోద్ధాతతామిప్రపూర్వాంబరప్రస్ఫురగ్భాగద్వయప్రస్ఫురత్కుండలీ

కుండలోచ్చలనోల్లాసిగండస్థలోద్ధామదామస్ఫురద్రత్నకేయూరసశ్రంకణాభాసభా

స్పన్మణిస్తోమసంకల్పితానూనపాదాంగదోల్లాససేదంబులున్నీవనాదంబులున్నీవ

నాదంబులున్నీవవాస్త్రంబులున్నీవయజ్ఞంబులున్నీవతత్త్వంబులున్నీవభూతం

బులున్నీవభూతప్రభూతుండవున్నీవయాగంబులున్నీవబోగంబులున్నీవయోగం

బులున్నీవనిత్యంబులున్నీవచిద్రూపమున్నీవవిశ్వంబులున్నీవవిశ్వప్రభూతాది

భాన్వన్నిధానంబులున్నీవతత్కర్తృత్వంభర్తృత్వంసార్తవున్నీవసర్వంబులున్నీవ

తత్సాక్షివిన్నీవమూర్తిత్రయాధారమున్నీవహంకారమున్నీవయోంకారమున్నీవ

దివ్యప్రభావమహాదేవదేవాదిదేవానమస్తేనమస్తేనమస్తేనమస్తే. ౧౮౩.

ఆ. శరణుశరణునిత్య ♦ సదయాశుశంకర, శరణుశరణుదీన ♦ జనశరణ్య

నిన్ముశరణుబొంది ♦ నిర్గతమృత్యులై, యభిలజనులుపునుదు ♦ రాదిపురుష. ౧౮౪.

ఆ. సకలలోకములకు * శరణంబునీ వెకా, కరయు పేరుగల దె * యజితయుభవ
యమర్చితృమాన * వాదులభయమొంద, కుండఁగాచురత్న * కుండవీవ. ౧౮౫.

క. ఎందాకనీకునలియొనర్పం, డందాకనువానిఁబొందు * నాపదలెల్లఁ
బొందవునంపదలునుమఱి, నిందితురుసకలజనులు * నీచతగదురత్న. ౧౮౬.

క. దాసముసేసెడువారలు, పూనికనినుఁగూర్చిసేయఁ * బొగడొందునునా
దాసముభవమఃఖంబును, భూనుతనినుఁగొల్వఁ * బాసిపోవుమహేశా. ౧౮౭.

క. కోరిననిచ్చుటచిత్రమె, కారుణికత్వంబువెలయఁ * గాభక్తిమెయిన్
వారకనీకునుమొక్కుచు, జేరినఫలమిత్తువిడివి * చిత్రముమేశా. ౧౮౮.

ఉ. భారుణిఁదీర్ఘమాడెను * దవ్వులకేగఁగ నేలనిన్నుఁదాఁ
జేరుకసన్నుతించినను * శీఘ్రమెక్కునుజేవలోకమున్
గోరెడువారికిఁఫలము * గొబ్బుననిచ్చుచుఘోరమైననం
సారముమాన్చిముక్తినినా * నంగెడుతీర్థఫలంబునీవెకా. ౧౮౯.

సీ. నినుఁబ్రీతితోడఁగొ * ల్చినవాయుకైవల్య, పదవిఁగాంతురువేగ * భక్తవరిద
దుర్బుధులైనిచ్చు * మాతెడువారలు, మొఱకులైపడుదురు * నజకమునను
నిచ్చులంబుభక్తి * నీమీఁదనిరతంబు, గలుగుటయిదిజన్మ * ఫలముగాదె
నిర్వికారతనుండు * నీకునొక్కఁడైనన, వైషమ్యబుద్ధియు * పంతలేదు
జంతుజాలంబునిజకర్త * సమితిచేత, నుర్వినుఖదూఃఖములనొందు * మండుఁగాని
కర్తఫలమిచ్చునలజగ * త్కర్తవీవు, సర్వసముడవుగాజగ * జ్ఞాలమునకు ౧౯౦.

సీ. ప్రణతదాక్షిణ్యనీ * పటుదక్షిణామూర్తి, నిజముగాఁదెలియంగ * నేరకున్న
నవనిరాగవ్యేషు * లైననుసద్భక్తి, నీనామరీదనఁ * బూనిసేయ
నపవర్గసిద్ధియౌ * నదిగాకధరలోనఁ, దత్వద్వప్తినిజాడఁ * దగినయట్టి
విస్తువుఁదగఁజూచి * పరుససేయఁగఁదగఁ, గర్తముల్వెనఁజేసి * నిర్లతను
ననఘనిరపాయముక్తిసా * ధనతఁగాంతు, రరసియెవ్వాఁడునినుఁగాంఠు * నతఁడుజ్ఞాని
సాధుజనులలోనెల్ల * జగతిలోన, నగ్రగణ్యుండువాఁడెయ * నాదిపురుష. ౧౯౧.

క. వ్యాసాదులుతమయోగా, భ్యాసాదులఁదారుముక్తు * లైహితశాస్త్రా
దేశమునజనులకుపక్రతి, వాసిగఁజేయుదురుగాదె * వారనికరుణ. ౧౯౨.

క. ఆవిదింతృమహిమఁగలనీ, వవిరళగతిఁబొందునట్టి * యనఘాత్మలకుం
దఃలినదుష్కర్తంబులు, భవినాశముబొందకున్నె * పురుషపరేజ్యా. ౧౯౩.

క. మాయానిబద్ధభువనా, త్వామితదౌర్గత్యభయము * హరియించుటకై
మాయావిష్టాడవైయో, కాయముధరియింతువిట్లు * కరుణామయతీకా. ౧౫

సీ. అనఘాత్తనీచిత్త * మనురాగియును గాదు, దేహంబుశృంగార * మోహనంబు
మదనవికారంబు * మదినింతయును లేదు, నగముతానైయుండు * మగువయపుడ
చిచ్చమెత్తుటెకాని * లచ్చియింతయులేద, యరయమిత్రమునిధా * నాధిపుండు
భుజియించుటకునల * పునుకయేకంచమా, నుండెడునిల్లన * నెండికొండ
అబ్జభవముఖుల్సేవించు * రనుదినంబు, నిదివిచిత్రంబునీమాయ * యెవరికైనఁ
దెలియఁగారాదుదర్శభ * మలఘుచరిత, జగతినిమాయవాగగో * చరముగాదె.

సీ. అదిగాకమఱియును * నస్పృశ్యరోమార్ద్ర, సామజకృత్రివ * చ్చుడముగాఁగ
రత్నదీపితవిహ * రగరాజి మొలకట్టు, నవరత్నయుగ్రశ * నంబుగాఁగ
గళదేహమలనవాం * గల్యంబులైనట్టి, యెముకపేర్లశవము * నేర్పుబూది
సంక్పందనములుగా * సంధించునివియెల్ల, వరచంద్రకేళితో * సరిగమెఱసె
గడఁగినిన్నాశ్రయించిన * కతనయట్టి, మలినవస్తువులైనను * మహితములయి
జగతిఘనపస్తువులతోడ * నముముగాఁగఁ, దేజులుఁగా వెసర్చేళ * దేవదేవ. ౧౫.

ప. అదియునుంగాక జగత్పరిపూర్ణుండవు గావున నీవిగ్రహం బగోచరం బైనను నస
దృశ్యుండ వనుపేతువుచేతం బ్రకృతిపురుషుం డవనునామధేయంబు ధరియించితి.
ఇట్టి నీకలంకారభూతంబు లైనపూర్వోక్తవేషభరణంబులు లోకవిరుద్ధంబు లైనను
నత్యంతరమణీయంబులై యున్నయవి. మొదల నశరీరుండు దేహంబుఁ దాల్చుట విరుద్ధం
బదియునుంగాక స్త్రీపురుషరూపంబు లేకాకారంబుగా ధరియించు టత్యద్భుతం
బేమని వర్ణించెద. భవదీయమహిమానుభావంబు నా గతీతంబు నీవు శరీరాదిభూత
సంఘాతంబునుంబోలె జన్మజరామరణాదులం జెందవు. తత్కారణంబున భువనా
తీతుండవును లోకొత్తరుండవును నై యుపమాసూపమేయత్వంబున భవాదృశుండు
గలం డనుమాటయేకాని యన్యదర్శకనీయుండవు స్థావరజంగమాత్మకం బైనజగంబులకు
నాశకర్తవీవ. త్వన్ములంబున నే జగంబులును జీవించు. మోక్షార్థు లైనయోగీశ్వరులకుఁ
గర్వఫలంబుల నిచ్చి రక్షించుటకు పేతుభూతంబ వీవ. పృథివ్యాదిపంచమహాభూతం
బులకుం గారణం బైనశబ్దస్పర్శరూపరసగంధాదికంబులకుం గారణంబ వీవ. సుర
సరగరుడగంధర్వయక్షరాక్షసచైత్యాదులచేత లోకంబులయం దవికలాధిపత్యంబునం
బొందుచు, శరణాగతజనభయనివారకుండ వైననిన్నుఁ బావనం బైననమస్కరియాధి
కాన్నత్యంబు పొందుంగాని యితరులఁ జెందనేరదు. అదియునుంగాక మహాజవంబున

